

Sámedikki
dievasčoahkkin
Čoahkkingirji 6/05

Kautokeinoeien 50, N-9730 Kárášjohka
Telefon +47 78 47 40 00
Telefaks +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Áigi: 06.12.05 - 08.12.2005

Báiki: Kárášjohka

Áššelistu

Saksnr.	Sakstittel
052/05	Vuodđudeapmi
053/05	Sámediggeráddi doaibmađiedahus čoahkkinortnega § 20 vuodul
054/05	Gažaldagat Sámediggeráddái Sámedikki čoahkkinortnega § 11 vuodul
055/05	Odđa áššiid dieđiheapmi Sámedikki čoahkkinortnega § 4 vuodul
056/05	Finnmárkkuopmodaga stivrii ja bearráigeahččanlávdegoddái nammadeapmi. Finnmarkkuopmodaga, Finnmarkkukomišuvnna ja Finnmarkku meahcceduopmostuolu lokaliseren
057/05	Árvalusat boazodoallošiehtadussi 2006 - 2007
058/05	Sámedikki bušeahtta 2006
059/05	Boazodoalu vuoigatvuodát Meavkkis - Arvenjárvggas
060/05	Ohcan luvvejuvvot doaimmas sámedikki áirrasin - Berit Oskal Eira
061/05	Lahtu ja várrelahtu välljen Sámi parlamentáralaš ráddái
062/05	Sámedikki doarjjastivrra välljen 2005 - 2009
063/05	Sámedikki virgáibidjanrádi váidalusorgána nammadeapmi
064/05	BB áirras Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái nu mo válgalávdegoddi lea evttohan

Čoahkkináiggat

Áigi		Ášši	Siidu
Distat 06.12.05	dii. 09.00-09.15	052/05	4
	dii. 09.15-16.00	053/05	7
	dii. 16.00-16.40	054/05	19
	dii. 16.40-18.40	055/05	27
Gaskavahkku 07.12.05	dii. 09.05-11.05	056/05	35
	dii. 11.35-14.15	057/05	44
	dii. 14.15-19.20	058/05	66
	dii. 19.20-20.20	064/05	212
Duorastat 08.12.05	dii. 09.05-09.50	059/05	199
	dii. 09.50-09.55	060/05	203
	dii. 09.55-10.00	061/05	205
	dii. 10.00-10.05	062/05	207
	dii. 10.05-10.10	063/05	210
	dii. 10.10-10.15	056/05 jienasteapmi	35

Vuodđogiella:: Dárogiella

Ášši 052/05

Čoahkkima vuodđudeapmi

Ášši meannudeapmi álggahuvvui maŋgebárgga juovlamánu 06. b. 2005 dii. 09.00

Áirasat

Čuovvovaš áirasat ledje vuodđudeamis:

1. <i>Ii oktage Magnhild Mathisen ovddas 06.12.05, lonubanortnet geavabuvo</i>	23. Tor Mikalsen
2. Gunn-Britt Retter	24. Hilde Nyvoll Vangen
3. Knut Store	25. <i>Ii oktage Randi A. Skum ovddas 06.12.05, lonubanortnet geavabuvo</i>
4. Solfrid Pettersen (<i>Marianne Balto Henriksen ovddas</i>)	26. Bjarne Store-Jakobsen
5. Janoš Trosten	27. Martin Urheim (<i>Lene Hansen ovddas</i>)
6. Per Ivar Henriksen	28. Arvid Skjellhaug (<i>Ann-Mari Thomassen ovddas</i>)
7. Egil Olli	29. Henrik Eriksen (<i>Berit Oskal Eira ovddas</i>)
8. Terje Tretnes	30. Henry Edvard Høgmo (<i>Susanne Amalie Andersen ovddas</i>)
9. Synnøve Solbakken-Härkönen	31. Kjersti Myrnes Balto
10. Marie Therese Nordsletta Gaup	32. Vibeke Larsen
11. Aili Keskitalo	33. Roger Pedersen
12. Per Andersen Bæhr	34. Eivind Langås (<i>Tone Finnesen ovddas</i>)
13. Isak Mathis O. Hætta	35. Anders Urheim
14. Mikkel Nils Andersen Sara (<i>Klemet Erland Hætta ovddas 06.12.05</i>)	36. Miriam Paulsen
15. Josef Vedhugnes	37. Jarle Jonassen
16. Olaf Eliassen	38. Sten Erling Jønsson
17. Wiebke Synnøve Slåtsveen	39. Kirsten Appfjell
18. Per Edvind Varsi	40. Rita-Alise Porsanger
19. Jon Harald Skum	41. Jørn Are Gaski
20. Toril Bakken	42. Johan Mikkel Sara
21. Inger Jørstad	43. Kirsti Guvsám
22. Willy Ørnebakk	

Kautokeinoeien 50, N-9730 Kárásjohka

Telefon +47 78 47 40 00

Telefaks +47 78 47 40 90

samediggi@samediggi.no

www.samediggi.no

Juolluduvvon permišuvnnat

Permišuvnnat olles dievasčoahkkimis

Áirras 4 Marianne Balto Henriksen

Áirras 28 Ann-Mari Thomassen

Áirras 29 Berit O. Eira

Áirras 30 Susanne Amalie Andersen

Áirras 34 Tone Finnesen

Áirras 27 Lene Hansen

Permišuvnnat osiid dievasčoahkkimis

Áirras 1 Magnhild Mathisen oáččui permišuvnna distaga 06.12.05 olles beaivvi.

Áirras 14 Klemet Erland Hætta oáččui permišuvnna distaga 06.12.05 olles beaivvi.

Áirras 25 Randi A. Skum oáččui permišuvnna distaga 06.12.05 olles beaivvi.

Áirras 40 Rita-Alise Porsanger oáččui permišuvnna gaskavahkku 07.12.05 olles beaivvi.

Áirras 31 Kjersti Myrnes Balto oáččui permišuvnna gaskavahkku 07.12.05 ášši 58/05 vuolde.

Áirras 6 Per Ivar Henriksen oáččui permišuvnna gaskavahkku 07.12.05 ášši 58/05 vuolde ja 08.12.05 olles beaivvi.

Várrelahtut

Solfrid Pettersen lei čoahkkimis áirasa nr. 4 Marianne Balto Henriksen ovddas.

Martin Urheim lei čoahkkimis áirasa nr. 27 Lene Hansen ovddas.

Arvid Skjellhaug lei čoahkkimis áirasa nr. 28 Ann-Mari Thomassen ovddas.

Henrik Eriksen lei čoahkkimis áirasa nr. 29 Berit Oskal Eira ovddas.

Henry Edvard Høgmo lei čoahkkimis áirasa nr. 30 Susanne Amalie Andersen ovddas.

Eivind Langsås lei čoahkkimis áirasa nr. 34 Tone Finnesen ovddas.

Mikken Nils Andersen Sara lei čoahkkimis áirasa nr. 14 Klemet Erland Hætta ovddas distaga 06.12.05.

Tor Dalseng lei čoahkkimis áirasa nr. 40 Rita-Alice Porsanger ovddas gaskavahkku 07.12.2005.

Åge Nordkild lei čoahkkimis áirasa nr 31. Kjersti Myrnes Balto ovddas ášši 58/05 vuolde gaskavahkku 07.12.2005.

I Áššebáhpirat

Skábmamánu 10. b. 2005 beaiváduvnon gohččun ja áššelistu.

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Čoahkkinjodihangotti árvalus Sámediggái

- Skábmamánu 10. b. 2005 beaiváduvnon gohččun ja áššelistu dohkkehuvo.

- Liige ášši evttohus bargiidbellodaga sámediggejoavkkus Egil Olli bokte, ahte Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 41 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Čoahkkinjodihangotti gohččun beaiváduvvon 10.11.05 ja áššelistu dohkkehuvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus liige ášši 064/05 BB áirasa sirdit ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái dohkkehuvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Josef Vedhugnes, áššejodiheaddji	
2	Egil Olli, evttohii odđa ášši	

VI Sámedikki mearrádus

Gohččun beaiváduvvon 10.11. 2005 áššelisttuin dohkkehuvvui oktan liigeáššiin 064/05, maid bargiidbellodaga sámediggejoavku áirras Egil Olli ovdanbuvttii, ahte Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái nu mo válgalávdegoddi lea evttohan, biddjui áššelistui maŋemus áššin gaskavahkku juovlamánu 07.b. 2005.

Ášši meannudeapmi loahpahunvui 06.12.05 dii. 09.15.

Vuoddogiella: Dárogiella

Ášši 53/05

Sámediggeráđi doaibmadieđáhus

Arkiva

Arkiiváššennr.

05/3990

Ášši meannudeapmi álggahuvvui distaga juovlamánu 06. b. 2005 dii. 09.15.

I Dokumeentalistu

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1			Čoahkkimat ja ovddastusat 20.10.05 – 21.11.05
2	20.10.05	Sven-Roald Nystø	Sámediggeráđi stáhtus golggotmánu 2005 sámi áššiin

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi evttohus Sámediggái

Dieđáhusas leat mielde Sámediggeráđi doaimmat áigodaga 20.10.05 rájes 21.11.05 rádjái.

1 Doaimma birra

Sámediggeráđđi lea dán áigodagas doallan 1 čoahkkima ja meannudan 9 ášši. Čujuhuvvo R 10/05 čoahkkingirjái.

Sámediggeráđđi áigu dán dieđáhusas váldit ovdan muhtun dain áššiin maiguin ráđđi lea bargan dán áigodagas.

Nu go bohtá ovdan mildosis, de lea ráđđi maddái oassálastán ollu čoahkkimiin ja ovddastemiin.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/ Inga Hætta Skarvik

7 siidu 214 siiddus

2 Áššesuorggit

2.1 Oahpahuš

2.1.1 Oahppoplánabargu

Sámedikkis lea Oahpahušlága § 6.4 olis váldi mearridit sámegiela oahppoplánaid. Sámediggi lea ráhkadan sámii oahppoplakáhta evttohusa, ja oahppoplánaid sámegielas vuosttasgiellan ja sámegielas nubbigiellan 13-jagi skuvlavázzima várás. Sámi oahppoplakáhta galgá mearridit daid vuodđoprinsihpaid ja gáibádusaid, mat galget báidnit ja geatnegahttit buot sámii skuvllaid ja oahppolágádusaid. Sámediggi sáddii sámii oahppoplakáhta- ja sámegiela oahppoplánaevttohusa gulaskuddamii 18.11.05 gulaskuddanáigemeeriin 16.01.06.

Oahpahušlága § 6.4 mielde lea Oahpahuš- ja dutkandepartemeanta (ODD) mii galgá mearridit oahppoplánaid eará fágain go sámegielas. Sámediggi lea ráhkadan sámii oahppoplánaid gulaskuddanevttohusa fágain luonddufágat, dárogiella, duodji, musihkka, biebmii ja dearvvašvuohta, servodatfágat ja risttalašvuodamáhttu oskku ja eallinoainnueduiguin. Dát leat sáddejuvvon Oahpahušdirektoráhtii. ODD lea fápmudan válddi Oahpahušdirektoráhtii dan barggu ahte sáddet daid oahppoplánaid gulaskuddamii. Direktoráhta lea sádden daid oahppoplánaid gulaskuddamii 23.11.05 gulaskuddanáigemeeriin 16.01.05.

Muhtun joatkkaoahpahuš oktasašfágaid ja prográmmafágaid oahppoplánat leat leamaš gulaskuddamis. Oahpahušdirektoráhta ja fylkkamánnit čállit gulaskuddanraporttaid ja árvalit vejolaš rievdadusaid. Sámediggi čállá gulaskuddanraportta oahppoplánaid sámii sisdoalu birra ja árvala vejolaš rievdadusaid dan ektui. Dan várás lágíduvvo bargoseminára 28.-30.11.05, mas Sámediggi oassálastá. Namuhuvvon oahppoplánaid sámii sisdoallu meannuduvvo politihkalaččat juovlamánus 2005 dahje ođđajagimánus 2006.

2.1.2 Sámi skuvlakonferánssa

Sámi skuvlakonferánssa lágíduvvui Oslos 01.-02.11 fáttáin ”Sámi skuvla eamiálbmotperspektiivvas”. Konferánssa lágíduvvui ovttas Finnmárkkii fylkkamánniin, Sámi allaskuvllain ja Sámedikkiin. Ollugat oassálaste ja konferánssa rámiduvvui mediain.

2.2 Bajásšaddan

2.2.1 Sámedikki nuoraidkonferánssa ”Gulahallatgo?”

Sámedikki 5. nuoraidkonferánssa lágíduvvui Stuurstrávrres olggobealde Bodáđjo 21.-23.10.05. Konferánssa fáddá lei sámegiella, sámii giellahálddašeapmi ja sámii giellaovdáneapmi. Birrasii 45 sámii nuora miehtá Norgga gaskal 14 ja 30 jagi oassálaste konferánssas.

Konferánssa doarjjui golbma cealkámuša. Okta cealkámušain lei gáibáduš ahte buot oahppit Norggas galget beassat válljet sámegiela siidogiellan. Dát sáddejuvvui preassadieđáhussan, ja maiddá sámediggeáirasiidda ja Oahpahušdepartementii. Nubbi cealkámuš lea ávžžuhus Sámediggái bargat dan ala ahte rievdadit Oahpahušlága 6. kapihttala, § 6-2 *Sámegiela oahpahuš vuodđoskuvllas*. Das evttohuvvu sihkkut dan uhcimusgáibádusa mii sihkkarastá sámemánáide oahpahuš sámegielas ja sámegillii vuodđoskuvllas miehtá riikka. Goalmmát

Sign: _____ / _____

cealkámuš lea doaibmabijuid birra, mat uhcidit daid eastagiid maid sámi nuorat vásihit go sii háliidit váldit alit oahpu sámegeielas, erenoamážit julev- ja oarjelsámegeielas. Guokte mañimus cealkámuša leat sáddejuvvon sámediggeáirasiidda.

2.3 Kultuvra

2.3.1 Sámi museat

2.3.1.1 Museaodastus

Sámediggi ja Davvioarjesámi museasiidda konsoliderema bargujoavku lea bargan dain ulbmiliin ahte ásahuvvo Davvioarjesámi museasiida 01.01.06 rájes. Porsáŋgu musea, Jáhkovuona mearrasámi musea ja Sámiid Vuorká-Dávviriid (SVD) dálá eaiggádat leat meannudan konsoliderendokumeantta iežaset mearridanorgánain. Guovdageainnu suohkanstivra áigu meannudit dokumeanttaid juovlamánus. Dat mearrádušat mat dán rádjai leat dahkkojuvvon, čájehit ahte lea soahpameahttunvuolta stivračoahkádusas. SVD lea mearridan stivračoahkádusa Sámediggeráđi ášši 056/05 mearrádusa mielde, mii mearkkaša ahte stivrras leat 5 lahtu. Earát leat mearridan ahte stivračoahkádus rievdaduvvo 7 lahtun. Ođđa ovttadaga ásaheapmi lea dan duohken man johtilit soahpameahttunvuolta stivračoahkádusas sáhtta čovdojuvvot. Dattetge ii leat 01.01.06 šat realisttalaš.

01.11.05 doalai Sámediggi hálldahuslaš čoahkkima Deanu ja Várjjat museasiiddain. Dáid musea eaiggádiid ovddasteaddjit maid ledje čoahkkimis. Čoahkkima váldofáddán lei konsoliderenproseassa viidáset organiseren. Sámediggi lea ovdal juolludan ruđaid museaide konsoliderenbargui, ja prošeaktaoktiordnejeaddji lea virgáduvvon. Čoahkkimis mearriduvvui ahte maidái ásahuvvo stivren- ja bargujoavku konsoliderema várás. Stivrenjoavku dárbbášuvvo vai konsolideren čadnojuvvon dálá museaeiaiggádiidda. Stivrenjoavkkus galgá leat juohke eaiggáda ovddasteaddji ja Sámedikki hálldahusa ovddasteaddji. Bargujoavkkus leat mielde juohke musea museajođiheaddji, ja dat galgá ovttas prošeaktaordnejeaddjiin fuolahit ahte konsoliderendokumeanttat ráhkaduvvojit áigumušaid vuodul. Eanemus realisttalaš lea ahte ovttadat doaibmagoahtá 2006 vuosttas jahkebeali rájes.

Sámediggeráđi 2004 museadieđáhusa ja museaodastusa vuodul lea sámi museafierpmádaga ásaheapmi álggahuvvon. Fierpmádatovttasbargu galgá doaibmat daid museaid gaskkas, main lea sámi luondu ja kultuvra oassin doaimmas. Sámediggi háliida ahte Árran julevsámi musea galgá doaibmat fierpmádatoktiordnejeaddjin. Sámediggi lea čállán Árranii dán birra. 25.10.05 beaiváduvvon reivves Sámediggái lea Árran dovddahan ahte sii leat mielas váldit badjelasaset dakkár rolla. Sii háliidit dattetge sisdoalu ja ovddasvástádusa lagabui čielggaduvvot, ja eanet resurssaid, jus galget váldit badjelasaset dán doaimma.

2.3.1.2 Sámi museaodastus

05.-06.10.05 doalai sámi museaforum čoahkkima. Forum doaibmá Sámedikki ja sámi museaid gaskasaš deaivvadanbáikin. Váldofáddán lei museaodastus ja fierpmádatásaheapmi. ABM-ovddideapmi (Stáhta arkiiiva-, bibliotehka- ja museaguovddáš) oassálastii čoahkkimis ja mitalii sihke museaodastusa ja fierpmádatásaheami birra.

2.3.1.3 Oassečielggadus Lulli-Romssa/Davit Nordlándda várás

Sign: _____/_____

Sámediggeráđi museadieđahusa loahppajurdda lea ahte oassečielggadus Romssa ja Davit Nordlándda várás dárbbasuvvo ovdalgo museaodastus sáhtta čađahuvvot dán guovllus. Áige- ja gollorámma dagaha ahte dat dahkkojuvvo geográfalaččat vuosttažettiin Lulli Romssas/Davit Nordlánddas. Čielggadeapmi lea dál álggahuvvon. Sámediggi lea ráhkadan mándáhta dán bargui, ja Thomas Andersen lea bálkáhuvvon čállit čielggadeami Sámedikki ovddas. Dál leat nammadeamen referánsajoavkku čielggadanbargui. Kjersti Schanche Várjjat Sámi Museas lea miedihán leat Sámedikki ovddasteaddjin. Marianne Nielsen ovddasta Romssa Fylkkasuohkana. Ii leat vel čielggas gii galgá leat Nordlándda fylkkasuohkana ovddasteaddji. Čielggadeapmi galgá leat gárvvis ovdal juovllaid.

2.3.2 Sámi biergasiid ruovttoluotta fievrredeapmi

Sámediggi lea mielde ovttasbargoprošeavttas Ájttiin, Ruota duottar- ja sámemusea Ruotas, ja Siidamuseain, Suomas, dan birra mo oážžut museaid sámi vuorkáávdnasiid fievrriiduvvot ruovttoluotta. Prošeakta lea ožžon nama *Recalling Ancestral Voices – Repatriation of Sámi Cultural Heritage*, ja áigumuš lea kártet Davviriikkaid ja muđui Eurohpa museaid sámi vuorkáávdnasiid ja daid logahallat diehtovuđđui. Dán jagi geassemánus sáddejuvvui Interreg-ohcan dán áššis. Norgga kulturráđđi lea čakčamánuš juolludan 160 000 ru dán prošeaktii. Prošeakta álggahuvvo go ruhtadeapmi lea čielgan.

2.3.3 Kulturviesut

16.11.05 dolle Sámediggeráđđi, Snoasa suohkan, Davvi-Trøndelága fylkkasuohkan ja Saemien Sijte čoahkkima Saemien Sijte huksema birra. Čoahkkima duogáš lei ahte Saemien Sijte lea ráhkadan odđa huksenplána huksema várás, mas prošeavtta gollorámma lea lassánan 40 miljovnnas 54 miljovdnii. Sámediggi ii leat ožžon dieđuid prošeaktaviiddideami birra ovdalgo investerenruhtaohcan lei sáddejuvvon Kultur- ja girkodepartementii (KGD). Danne bovdi Saemien Sijte Sámediggeráđi čoahkkimii, mas odđa prošeakta biddjojuvvui ovdan. Lea vuosttažettiin kulturfágalaš bealli mii lea nannejuvvon odđa plánas, mas leat mielde plánat hukset giellaguovddáža, auditoriuma ja oahppobibliotehka. Čoahkkimis dieđihii Sámediggeráđđi ahte mii eat sáhte vuolláičállit searvevuodašiehtadusa, danne go dat ovttasbargošiehtadus oarjelsámevuovllu várás, mii vuolláičállojuvvui 2005, rievdata searvevuodašiehtadusa eavttuid.

2.5 Regionála ovddideapmi

Sámedikkis lea áicistáhtus Riikkaoasselávdegottis (RL), ja oassálasttii lávdegotti čoahkkimis Sulisjjielmmás 02.-03.11.05. Áššit mat válđojuvvojedje ovdan lei Mearraresursalávdegotti evttohus (NOU 2005:10 *Forslag til ny lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser*). Gulaskuddancealkámušastis dajai RL ee. ahte eamiálbmotvuoigatvuođat čielggadusas leat menddo heajut čilgejuvvon ja ahte gáibiduvvo buoret árvoštallan go dat maid lávdegoddi lea dahkan. RL evttoha cealkámušastis ahte ásahuvvo sierra lávdegoddi giedahallat dáid beliid. RL cealkámuš čuovvu danne Sámedikki oainnu ovdanbiddjojuvvon láchavttuhussii.

2.6 Rájáidrasttideaddji bargu

2.6.1 Árktalaš ráđđi

Sámediggi lea oassálastán Olgoriikadepartemeantta (OD) čoahkkimis Oslos 18.10.05 ráhkkanahttit Norgga Árktalaš ráđi ovdagotti badjelasaváldima 2006 čavčča rájes 2008 rádjai. Čoahkkin dollojuvvui hálldahuslaš dásis. Birasgáhtendepartemeanta, Oljo- ja energiijadepartemeanta, Gielda- ja guovlopartemeanta, Guolástus- ja riddodepartemeanta, Justiisadepartemeanta, Johtalusdepartemeanta, Arctic Monitoring and Assessment Programme, CICERO/Dálkkádatdutkanuovddáš, Stáhta nuoskkidanberráigeahčču, Norgga polárainstihuhtta, Luondduhálldašandirektoráhta ja Riikkaantikvára maid oassálaste. Čoahkkimis čujuhii Sámediggi dasa ahte eamiálbmotdimenšuvdna berre leat áŋgiruššansuorgin dan áigodagas go Norggas lea Árktalaš ráđi ovdagoddi. Vuosttažettiin iehčanas válđoáŋgiruššansuorgi, dahje nuppádassii dainna lágiin ahte eamiálbmotdimenšuvdna boahdá ovdan buot áŋgiruššansurggiin. Sámediggi dovddahii maiddái ahte lea posiitiiva ollislaš hálldašanplánii Árktisa várás, jus eamiálbmotdimenšuvdna válđojuvvo mielde dohkálaš láhkai. Árktisa ollislaš hálldašanplána ferte danne sisttisdoallat čielga njuolggadusaid ovttasbargui ja eamiálbmogiid oassálastimii, vai sáhtá fuolahit eamiálbmotdimenšuvnna davvi mearra- ja eanaguovlluid operatiiva hálldašeami strategiijaid ja doaibmajuid bokte.

2.6.2 Barentsráđđi

Sámediggeráđđi oassálasttii Barentsráđi čoahkkimis Harstádas 10.11.05. Čoahkkimis oassálaste maiddái Norgga, Suoma, Islánda ja Ruošša olgoriikaministarat, ja maiddái Ruota gávpe- ja industriijadepartemeantta, Dánmárkku olgoriikadepartemeantta, EU-kommišuvnna regiovdnadepartemeantta ja eamiálbmogiid bargojoavkku ovddasteaddjit. Doaibmi sámediggepresideanta, Randi Skum, oassálasttii olgoriikaministara sáttagottis. Sus lei sáhkavuorru earret eará eamiálbmogiid oassálastima birra Barentsovttasbarggus. Čoahkkimis sirdojuvvui Barentsráđi (Barents Euro Arctic Council) ovdagoddi Norgga olgoriikaministaris Suoma olgoriikaministarii. Seammas válldii Gárjila republihkka badjelasas Barents regiovdnaráđi ovdagotti. Barentsráđđi hábmii cealkámušaid davviguovlluid ekonomalaš ovdáneami, birasáššiid, davviguovlluid olmmošlaš ja sosiála ovdáneami ja eamiálbmotáššiid birra. Dálkkádatpolitihkka lei maiddái olgoriikaministtarčoahkkima áššelisttus fáddán.

2.7 Dearvvašvuhta ja sosiála

2.7.1 Guovddáš oktiordnejeaddji orgána

Sámediggeráđi dieđáhusa čuovvovleapmin dearvvašvuoda- ja sosiálapolitihka birra leat ásahišgoahtán guovddáš oktiordnejeaddji orgána Sámedikki, Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeantta ja Bargo- ja sosiáladepartemeantta gaskkas. Vuosttas bargočoahkkin dollojuvvui Oslos 15.11.05. Dát orgána galgá evttohit guđe stivrenreaidduid ja mo daid stivrenreaidduid galgá geavahit sihkkarastit sámi álbmogii seamma dásis dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid go Norgga álbmogis muđuige.

Lea maiddái áshuvvon ovttasbargoorgána gaskal Sámedikki ja regionála dearvvašvuodálágadusaid. Dát galgá leat mielde sihkkarastimin daid geatnegasvuodaid, mat

Sign: _____/_____

spesialistadearvvašvuodabálvalusas leat kvalitehtasihkkarastimis bálvalusas sámi álbmogii. Ovttasbargoorgána galgá leat veahkkin ja ráddeaddi orgánan regionála dearvvašvuodálágádusaide.

Sámediggeráđi diedáhus dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid birra deattuha ahte ovddasvástádus ovddidit ja kvalitehtasihkkarastit dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid sámi álbmogii eanet go dál ferte sirdojuvvot ovttaskas olbmoss bajit dássái. Dáid ovttasbargoorgánaid ásaheapmi leat deatalaš doaibmabijut dán barggus.

2.7.2 Doarjja dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttaide

Sámediggi juohká doarjagiid dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeavttaide váikkuhangaskaoapmin ovddidit dássásaš dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusfálaldaga sámi álbmogii. Ohcanáigemearri oazžut doarjaga jagis 2006 lei 21.11.05. Sámediggeráđi lea deattuhan čuovvovaš ángiruššansurggiid 2006 ohcamiid meannudeamis:

- Čielggadan- ja prošekt barggut dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid heiveheami oktavuodas sámi duohtavuhtii
- Doaibmabijuid metodaovvdideapmi ja heiveheapmi iešguđet dárbbuid oktavuodas sámi guovlluid dábálaš dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusain
- Dearvvašvuoda- ja sosiála bargiid oahpaheapmi sámi gielas ja kulturáddejumis
- Dakkár dearvvašvuoda- ja sosiálafágalaš girjjálašvuoda almmuheapmi sámegillii, mii lea jurddašuvvon divššohasaide
- Prošeavttat maid ulbmil lea evttohit buriid veahkkeneavvuid dasa ahte sáhttit mihttidit ja sihkkarastit kvalitehta dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusain sámi álbmogii.

Geahččaluvo lávdatit prošektarudaid juolludeami sihke geográfalaččat ja dearvvašvuoda- ja sosiálafágalaččat.

2.7.3 Mánáidsuodjalusbálvalus

Sámediggeráđi lea 05.11.05 reivves Mánáid- ja bearašdepartementii addán gulaskuddancealkámuša lánkaáshussii gielddaid bargamušaid birra Mánáidsuodjaluslága vuodul. Deatalažžan lea leamaš deattuhit ahte sámi mánáin lea vuoigatvuohta dássásaš ja kultuvrii heivehuvvon mánáidsuodjalusbálvalussii. Earret eará lea erenoamážit čujuhuvvon dasa ahte mánáidsuodjalusa doaibma sámi mánáid ektui ferte vuodđuduvvot sámi servodatvieruide, kulturovdanbuktimiidda ja sosiála lágidemiide. Lea maddái deattuhuvvon ahte dat sámi mánát, mat orrot sámegiela hálddašanguovllu gielddaid olggobealde, leat erenoamáš dilis. Almmolaš veahkkeapparáhta ii definere dáid guovlluid sámi guovlun, ja fálaldat sámi mánáide dábálaččat ii váldde vuhtii mánáid gielalaš ja kultuvrralaš gullevašvuoda.

2.7.4 Bátne dearvvašvuodabálvalus

Sámediggeráđi lea 08.11.05 reivves Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartementii addán gulaskuddancealkámuša NAČ 2005:11 mii lea bátne dearvvašvuodasuorggi almmolaš doaimma birra. Sámediggeráđi ohcala čilgejumi mii evttoha doaibmabijuid sihkkarastit ahte sámi bálvalusvuostáiváldiid vuoigatvuođat dustejuvvojit sámi giella- ja kulturáddejumiin. Viidáseappot jearaha Sámediggeráđi guđe doaibmabijut evttohuvvojit vai lea álkit

Sign: _____ / _____

bátnedearvvašvuodabargiide fidnet gelbbolašvuoda sámegeielas, sámi kultuvrras ja mánggakuvtuvrralaš áddejumis. Dán čuoggás deattuhuvvo ahte sámi nuoraid oažžut váldit bátnedearvvašvuodafálgalaš oahpu, lea deatalaš doaibmabidju. Sámediggeráđđi lea bivdán departemeanta čilget mo sii áigot dainna bargat.

2.8 Biras- ja kulturmuitosuodjaleapmi

2.8.1 Válddi fápmudeapmi Sámediggái Kulturmuitolága mielde

Hálddahušlaš bargojoavku mii galggai čielggadit sámi kulturmuithálddašeami boahpteáiggi organiserema, lea dál doallan golbma bargočoahkkima. Joavkkus leat Sámedikkis guokte ovddasteaddji, Birasgáhttendepartemeanttas (BD), Gielda- ja guovlodepartemeanttas (GGD) ja Riikaantikváras (RA) lea okta ovddasteaddji guhtesge. Guovtti vuosttamuš čoahkkimis geahčaduvvojedje válđoáššis vuodđoávdnasat, nugo álbmotrievttálaš geatnegasvuodát, ráđđádallanprosedyrat, gustovaš njuolggadusat, bajimuš dási sámeapolitihkka, ovttasbargošiehtadusat fylkkagiieldaiguin, Stuorradiggedieđáhus nr 16 (2004-2005) kulturmuithopolitihka birra, ja dasto dáláš hálddašanmálla evaluren maid NIBR ráhkadii 2003:s ja cealkámušat dasa. Joavkku goalmát čoahkkimis divaštallojuvvojedje iešguđet hálddašanmálla. Dás bidjá Sámedikki dievasčoahkinmearrádus áššis 008/04 deatalaš čanastagaid bargui. Joavku áigu gárvvistit ja geiget raporttas mas rávve odđa hálddašanortnega vuosttaš jahkenjealjehasas 2006.

2.8.2 Ovttasbargu Sámedikki ja Finnmárkku fylkkagiielda (FFG) gaskka – GIS (geografiske informasjonssystem/eanadieđalaš diehtjuohkinvuogádat)

Sámediggi ja Finnmárkku fylkkagiielda álggahedje árat dán jagi ovttasbargoproševtta GIS atnui váldima ektui. Ovttasbargu Sámedikki ja FFG gaskka lea vuolggasajis ovttasbargošiehtadus oasálaččaid gaskka. Mii leat ásahan oktasaš guovttejagáš proševtta čuovvovaš ulbmiliiguin:

- Ahte ásahuvvo eanadieđalaš diehtjuohkinvuogádat mii geavahuvvo áššemeannu-deapmái ja kulturmuittuid ja areálaplánaid hálddašeapmái
- Ovttasbargat atnui váldima ektui, gelbbolašvuoda bajideami ektui ja jos vejolaš ásahit oktasaš geodiehtovuodu oktasaš prošeaktajodiheaddjiin

GIS-koordináhtor/prošeaktajodiheaddji, Stein Tage Domaas lea dál álggahan barggus, ja sus lea kantuvra Čáhcesullos ja Vuonnabađas.

2.9 Vuoigatvuodát

2.9.1 Bargu boazodoallolágain

Sámediggi lea 06.10.05 beaiváduvvon reivves Eanadoallo- ja biebmodepartementii bivdán ahte bargu odđa ja ollislaš boazodoallolágain vuoruhuvvo ja ahte álggahuvvojit ráđđádallamat dan birra. Odđa boazodoallolága ráđđádallanplána birra dollojuvvui čoahkkin 08.11.05 Oslos. Ovttamielalášvuohta dan hárrái ahte vuosttaš čoahkkin lága sisdoalu birra dollojuvvo politihkalaš dásis čilgen dihte odđa lága oktavuoda álbmotriektái ja váldogeaidnoválljemii

Sign: _____/_____

láhkabarggu oktavuodas. Sámedikki bealis eaktuduvvui ahte Sámediggi ferte miehtat lálkaevttohussii ovdal go dat sáddejuvvo Stuorradiggái. Sámedikki mielas lea buorre go Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi oassálastá seamma ráđđádallančoahkkimiidda go Sámediggi. Doaisttázii ii leat biddjojuvvon áigemearri politihkalaš dási vuosttaš čoahkkimii.

2.9.2 Finnmárkkuláhka

Sámedikkis lea leamaš gaskadillemearrádusevttohus Finnmárkkuoopmodaga ektui lohkaama váste ovdal go dat stáhtarádis loahpalaččat meannuduvvo. Sámediggi sáhtii doarjut evttohusa unnit muddemiiguin gaskadillemearrádusaid mearkkašumiin. Mearrádusain lálhččojuvvo geavatlaš sirdin stáhtavuvddiin Finnmárkkuoopmodahkii. Gaskadillemearrádušat mearriduvvojede 25.11.05 Gonagaslaš resolušuvnnas.

Sámediggi, Finnmárkku fylkkagiella, Justiisadepartemeanta ja Giella- ja guovlo-departemeanta leat álggahan oktasaš diehtujuohkinbarggu Finnmárkkulága birra. Barggu jodiha stivrenjoavku maid direktvra Heidi Salmi jodiha. Bargui lea válđojuvvon prošeaktabargi geas lea bargosadji Finnmárkku fylkkagielladas Čáhcesullos. Prošeaktajodiheaddji bargá maiddái muhtun áigodagaid Kárášjogas. Dan lassin lea ásahuvvon prošeaktabargojoavku mii veahkeha barggus ja mas leat mielde Sámedikki ja Finnmárkku fylkkagiellada bargit. Ovdal juovllaid almmuhuvvo sierra interneahhtasiidu ja 2006:s almmuhuvvo earret eará sierra magariidna Finnmárkkulága birra mii sáddejuvvo buot dálloaluide.

2.9.3 Čielggadus sámiid ja earáid guollebivdovuogatuodain mearas olggobealde Finnmárkku

Sámedikki ja Guolástus- ja riddodepartemeantta gaska lea leamaš čálalaš oktavuohka mandáhta mearrideami ektui čielggadussii mii guoská sámiid ja earáid guollebivdovuogatuodaide mearas olggobealde Finnmárkku. Dát čielggadus lea Stuorradikki mearrádusa njuolga čuovvoleapmi Finnmárkkulága meannudeami oktavuodas. Sámediggi vuordá ráđđádallamiid dán lágan mandáhta sisdoalu hárrái ja lea 11.11.05 beaiváduvvon reivves evttohan movt čađahit dáid ráđđádallamiid. Doaisttázii ii leat vuos ovttamielalašvuohka ráđđádallanplána ektui.

2.9.4 Davviriikkaid sámekonvenšuvdna

Sámediggi ja davviriikkaid ráđdehusat leat ovttas ásahan áššedovdijoavkku čielggadit sámiid vuogatuodaide ja evttohit davviriikkalaš sámekonvenšuvnna. Áššedovdijoavkku jodiheaddji, Carsten Smith, geigii čielggadusa ja konvenšuvdnaevttohusa Helssegis 16.11.05. Evttohus lea ollislaš barggu duodji ja ovttaskas evttohusaid ferte geahččat fárrolagaid ja bajimus prinsihpaid ektui. Dat go áššedovdijoavku lea nu ovttamielalaš, nanne sakka áššedovdijoavkku árvoštallamiid ja evttohusa. Áššedovdijoavkku bargu lea juridihkalaš odđasahanbargu ja dat bidjá ollu čanastagaid viidáset bargui sámi vuogatuodaiguin oppalaččat ja davviriikkalaš sámekonvenšuvnnain erenoamážit.

Sámediggeráđdi vuoruhá hui bajás viidáset barggu sámekonvenšuvnnain. Deatalaš lea oážžut johtilis ja buori proseassa masa sámedikkis servet. Sámediggeráđdi eaktuda ahte sámedikkis dohkkehit bohtosa ovdal go konvenšuvdna mearriduvvo. Sámiin lea dál vejolašvuohka oážžut dakkár konvenšuvnna mii guoská erenoamážit sámi beliide ja mii doalvu daid

Sign: _____ / _____

vuogitvuodaid, mat mis sámiin juo leat ja leat leamaš dološ áiggiid rájes, dohkkehanbarggu veaháš ovddosguvlui.

2.9.5 Suodjalanplánat

Finnmárkku fylkkamanniin lea dollojuvvon čoahkkin lastavuovdesuodjaleami hárrái. Divaštallanfáddán lei guovlluid lohku ja guovlluid sturrodaga unnideapmi, geahppaset suodjalanvuohki ja ulbmilmearrádus.

2005 geasi ja čavčča leat álggahuvvon čuovvovaš suodjalan- ja hálddašánplánat:

- rikkis lastavuvddiid suodjalanplána Romssas
- suodjalanplána Návuoŋbađa ja Návítvákki suodjemehciid váste
- hálddašánplána Låarte-Skæhkere álbmotmeahci váste
- hálddašánplána Sáltoduottar ja Junkárvággi álbmotmehciid váste
- hálddašánplána Bajit Pasviikka álbmotmeahci ja suodjemehci váste
- hálddašánplána Rávttošnjárgga álbmotmeahci ja suodjemehci váste

Ođđa birasgáhttenministarii lea sáddejuvvon reive mas leat bivdán ahte eai álggahuvvo ođđa suodjalanplánat ja hálddašánplánat ovdal go suodjalannjuolggadusat sámi guovlluin leat sajis. Sámediggi lea maid dán bivdán čoahkkinis Birasgáhttendepartemeanttain mii dollojuvvui 26.08.05.

Romssa fylkkamánni lea bivdán konsultašuvvna Sámedikkiin go guoská Ráissá álbmotmeahci hálddašánplánii. Árvalus dán hálddašánplána hárrái ovddiduvvui juo 1996:s, muhto dat oaččui nana vuostehágu guoskevaš boazodoalloorohagain. Go juo hálddašánplánabargu lea leamaš jođus guhkit áiggi, de oaidná Sámediggi ulbmillažžan ahte konsultašuvvnat fylkkamánniin hálddašánplána hárrái čađahuvvojit. Ovdal konsultašuvvnaid lea lunddolaš ahte Sámediggi dovdá guoskevaš boazodoalloorohagaid oainnu.

3 Ođđa áššiid almmuheapmi – čuovvoleapmi

3.1 Daid ođđa áššiid čuovvoleapmi Ráđis, mat ovddiduvvojedje áššis 51/05

Evttohus 1: Meavkki ja Arvenjárgga báhčinguovlluid oktii laktin

Ovddiduvvo dievasčoahkkináššin 59/05.

Evttohus 2: Finnmarkkuopmodat – lávdegotti nammadeapmi

Sámediggeráđđi lea ovddidan sierra ášši (056/05) mas meannuduvvo Finnmarkkuopmodaga stivralahtuid ja lahtu nammadeapmi bearráigeahččanlávdegoddái, ja Finnmarkkuopmodaga lokaliseren, Finnmarkkukomišuvdna ja Finnmarkku meahceduopmostuollu.

Sámediggeráđđi oaidná deatalažžan ahte Finnmarkkulága čuovvoleapmi ja hálddašepmi dáhpáhuvá lága mearrádusaid ja ovdabargguid vuodul. Politihkalaš vuoddu Finnmarkkulága geavahepmái lea vuosttažettiin dat prosessa mii buvttihii lága. Dat ii mearkaš dan ahte ráđi

Sign: _____ / _____

mielas ii livččii dárbu ollu oktavuodain geavahit árvvoštallama lága čuovvoleami ja hálddašeami oktavuodas. Dat berre dattetge dahkkojuvvot konkrehta áššiin, ja Finnmárkkuopmodaga oktavuodas dan dahká stivra maid Sámediggi ja Finnmárkku fylkadiggi nammadit. Sámediggeráđi mielas lea dattetge lunddolaš ahte ásahuvvo buorre oktavuoha nu ahte dollojuvvojit dialogačoahkkimat Sámedikki, Finnmárkku fylkadikki ja Finnmárkkuopmodaga gaskka. Finnmárkku fylkadiggi lea ieš ráhkadan dokumeantta maid sii gohčodit “policy-dokumeantan”. Sámediggeráđi mielas ii leat liikká dál vejolaš ráhkadit makkárga politihkalaš dokumeantta mas Sámediggi attášii stivrensignálaid. Sámediggi galgá maiddá ráhkadit njuolggadusaid meahcegeavaheami rievdadeami váste (gč. Finnmárkkulága § 4).

Muđui čujuhit ahte stuorámus opposišuvdnajoavkku joavkojodiheaddji Egil Olli lea dadistaga ožžon dieđuid láhka čuovvolanbarggu birra.

Forslag 3: Luossa- ja dápmotkonsešuvnnat, Moskkis Divttasvuonas – eavttuid ollašuhttin

Sámediggeráđi ávžžuhuvvo bargat guovddáš eiseválddiid ja departemeantta ektui dan hárrái ahte dan guovtti luossa- ja dápmotkonsešuvnna konsešunárat Moskkis Divttasvuonas geatnegahttojuvvojit doallat konsešuvdnaeavttuid. Dát dávista áigumušaide ja láhkaásahusaide mat gusket dáid nuvttá juogaduvvon konsešuvnnaide, nu ahte dat servodatlaš ulbmilat mat mearriduvvojedje juogadeamis ollašuvvet.

Dán guovtti juhkkujuvvon luossakonsešuvnna konsešuvdnaeavttuin Moskkis, biddjojuvvojedje muhtun eavttut mat eai leat leamaš dábálaččat luossa- ja dápmotkonsešuvnnaid konsešuvdnajuogadeami oktavuodas Norggas. Dát dahkkojuvvui dan geažil go ulbmil luossa- ja dápmotkonsešuvnnaid juogademiin Moskái, lei ahte dát ásaheapmi galggai váikkuhit julevsámi servodaga nannema Moskkis.

Guolástusdirektoráhta dat galgá juohkit konsešuvnnaid. Dán guovtti luossakonsešuvnna mat galge almmuhuvvot Moskkis, almmuhii Guolástusdirektoráhta guovllukantuvra Norlánddas. Dát dahkkui daid ohcaneavttuid mielde mat bohtet ovdan láhkaásahusas mii guoská konsešuvdnajuohkimii luossa ja dápmot borramušguollebiebmama váste mearas Moskkis.

Stuorradiggediedáhusas nr. 19 (2004-2005) *Marin næringsutvikling* čuožžu ahte ”*Erfaringene fra Musken-tildelingen er ikke utelukkende positive*” (s.130). Dán vuodul ovddidii ge Sámediggi 16.06.05 beaiváduvvon reivves gažaldaga Guolástus- ja riddodepartementii ášši birra. Jerrojuvvui manne dát hápmi geavahuvvui ja lei go sivva jáhkkit ahte dát guokte luossa ja dápmot borramušguollebiebman konsešuvnna Moskkis, eai lean ollašuhtán konsešuvdnaeavttuid.

01.07.05 ja 22.09.05 beaiváduvvon reivviin Guolástus- ja riddodepartemeanttas biehttalit ahte dát guokte konsešuvnna Moskkis eai livččii doallan konsešuvdnaeavttuid. Guolástus- ja riddodepartemeantta reivves čuožžu earret eará ahte; ”*Så langt departementet har brakt i erfaring foreligger det pr i dag ikke brudd på noen av de fastsatte konsesjonsvilkårene eller forutsetningene for tildelingen*”.

Sámediggeráđi oaidná ahte ii leat nu ulbmillaš dárkkistit Guolástus- ja riddodepartemeantta dán áššis daid dieđuid vuodul mat dál leat áššái.

Sign: _____ / _____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/ Inga Hætta Skarvik

16 siidu 214 siiddu

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 41 sajis.

- Ášši loahpahuuvvui jienasteami haga.

IV Beavdegirjelasáhus

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Aili Keskitalo, áššejoðiheadđji	
2	Egil Olli	Johan Mikkel Sara
3	Jánoš Trosten	Willy Ørnebakk
		Egil Olli
	Jánoš Trosten	
4	Per Andersen Bæhr	Johan Mikkel Sara
		Jarle Jonassen
5	Olaf Eliassen	Aili Keskitalo
		Per Edvin Varsi
	Olaf Eliassen	
6	Toril Bakken	Olaf Eliassen
		Sten Erling Jønsson
		Aili Keskitalo
7	Kirsten Appfjell	Aili Keskitalo
8	Jarle Jonassen	Per Edvin Varsi
	Jarle Jonassen	
9	Henrik Eriksen	Johan Mikkel Sara
10	Martin Urheim	Egil Olli
		Aili Keskitalo
		Terje Tretnes
11	Per Ivar Henriksen	Johan Mikkel Sara
		Jánoš Trosten
		Terje Tretnes
	Per Ivar Henriksen	
12	Rita-Alise Porsanger	Terje Tretnes
	Rita-Alise Porsanger	
13	Per Edvin Varsi	Jarle Jonassen
	Per Edvin Varsi	
14	Kirsti Guvsám	
15	Willy Ørnebakk	Johan Mikkel Sara
		Terje Tretnes

Sign: _____ / _____

	Willy Ørnebakk	
16	Kjersti Myrnes Balto	Egil Olli
		Willy Ørnebakk
	Kjersti Myrnes Balto	
17	Anders Urheim	Johan Mikkel Sara
	Anders Urheim	
18	Gunn-Britt Retter	
19	Sten Erling Jønsson	Jarle Jonassen
	Sten Erling Jønsson	
20	Johan Mikkel Sara	Egil Olli
		Anders Urheim
	Johan Mikkel Sara	
21	Olaf Eliassen	Sten Erling Jønsson
	Olaf Eliassen	
22	Bjarne Store-Jakobsen	Jánoš Trosten
		Aili Keskitalo
		Olaf Eliassen
	Bjarne Store-Jakobsen	
23	Synnøve Solbakken- Härkönen	
24	Jarle Jonassen	
25	Jánoš Trosten	
26	Willy Ørnebakk	
27	Sten Erling Jønsson	
28	Terje Tretnes	
29	Bjarne Store-Jakobsen	
30	Per Edvin Varsi	
31	Egil Olli	
32	Aili Keskitalo, áššejodiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

Diedáhus válđui diehtun.

Ášši meannudeapmi loahpavuuvui 06.12.05 dii. 16.00.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/ Inga Hætta Skarvik

18 siidu 214 siiddus

Ášši 054/05

Gažaldagat Sámedikkeráđđái Sámedikki čoahkkinortnega § 11
vuodul

Arkiva

Arkiiváššennr.

05/3991

Ášši meannudeapmi álggahuvvui distaga juovlamánu 6.b. 2005 dii. 16.00.

I Dokumeentalistu

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1	28.11.05	Áirras Willy Ørnebakk, BB:a sámediggejoavku	Ođđa hálddahaslaš organisašuvdnahámi birra
2	28.11.05	Áirras Vibeke Larsen, BB:a sámediggejoavku	Ekonomiijastivrejupmi ja bearráigeahčču
3	28.11.05	Áirras Sten Jønsson, BB:a sámediggejoavku	Ekonomalaš dieđáhus ja statistihkat

II Gažaldagat ja vástádušat

Gažaldat 1, áirras Willy Ørnebakk, BB:a sámediggejoavku

Bargiidbellodaga sámediggejoavku diehtá ahte Sámedikki hálddahas dál lea organiserejuvvon 3 ossodahkan, dievasčoahkkinveahka ja rádi- ja direktivraveahka. Diehtu dan hálddahaslaš organisašuvdnahámi birra gávdno Sámedikki ruovttusiidduin ”Neahttakárta → ossodagat ja bargit” vuolde.

Min joavku čujuha maidái almmolaš digaštallamii mii lea juo guhká gullon Sámedikki ekonomiijastivrema birra, ja Riikarevišuvnna aitto ovddiduvvon mearkkašumiide. Čujuhit maidái ovdalaš digaštallamiidda ja mearkkašumiide organisašuvnna olu hálddahaslaš jodiheddjivirggiid birra.

Bargiidbellodaga sámediggejoavkku mielas lea dehálaš ahte hálddahas lea huksejuvvon dainna lágiin ahte sáhtta fállat dan bálvalusa maid servodat jearaha, ja seammás sihkarastit nu buori kvalitehtalaš vuodu go vejolaš iežamet mearrádusaide.

Earenoamážit Riikarevišuvnna mearkkašumiid vuodul daid mañemus áiggiid, hálidit mii jearrat čuovvovaš gažaldagaid:

1. Oaivvilda go Sámediggeráđđi ahte organisašuvdnahápmi mii dál lea válljejuvvon, lea vuogas go galgá doaimmahit dan bálvalusa maid servodat bivdá? Leago

- organisašuvdnahápmi dohkálaš dan ektui ahte addit parlamentariihkkáriidda nu buori vuodu go vejolaš sin politihkalaš mearrádusaide?
2. Mii háldit diehtit galle njunušjodiheaddji (direktora, ossodatjodiheaddji) ledje ovdal ođđa organiserema ja galle leat ođđa organisašuvdnamodeallas. Leago njunušjodiheaddjivirggiid unnideapmi mielddisbuktán buoret čielggadusnávcca? Movt leat resursarievdadusat hálldašuvvon?
 3. Mii bivdit vuđolaš čielggadeami ođđa teamaorganiserema birra Sámedikki hálldahusas. Movt lea organisašuvdna juhkkovuvonn teamaide, fágasurggiide, kanturbáikkiide? Mainna lágiin váikkuha ođđa organiseren Sámedikki ollislaš bálvalusbuvtadeami kvalitehtii ja kvantitehtii? Movt váikkuha ođđa teamaorganiseren bušehttii? Leat go ášahuvvon ođđa virggit, omd. teamajodiheaddjit dahje eará jodiheaddjivirggit, vai leat go unnidan virgedáhkádusaid? Mii gáibidit dieđuid gos sáhtá veardádallat máksovdáneami dálá teamaorganiseremis ovdalaš organiserema ektui.
 4. Mii bivdit maiddá čielgasa oažžut das movt ráđđelahtut leat čadnon iešguđet ossodagaide, teamaide, dahje eará ládje hálldahuslaš organisašuvdnamodellii. Dan háldit diehtit vai beassat árvvoštallat sáhtá go politihkalaččat buorebut stivret hálldašanveaga oktan dan stivrenfápmudusaiguin.

Sámediggeráđi vástádus

Bargiidbellodaga sámediggejoavkku mielas lea dehálaš ahte hálldahus lea huksejuvvon dainna lágiin ahte sáhtá fállat dan bálvalusa maid servodat jearaha, ja seammás sihkkarastit nu buori kvalitehtalaš vuodu go vejolaš iežamet mearrádusaide.

Sámediggeráđis lea juste seamma oaivil go Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus. Dát hálldahusvuohki lea välljejuvvon juste daid seamma eavttuid vuodul go maid Bargiidbellodaga sámediggejoavku ge bidjá ahte lea buorre kvalitehta ja bálvalus sihke servodahkii ja politihkkáriidda. Hálldahusa bargun lea doaibmat parlameantahálldašeaddjin, politihkalaš čállingoddin ja hálldašandoaimmaid čadaheaddjin politihkalaš dási ovddas. Dán barggu čadaheapmái leat mis dál birrasii čuohte bargi ja sii leat organiserejuvvon golbman ossodahkan ja guoktin bargoveahkan. Bargu lea organiserejuvvon teaman kvalitehta dáfus ja vai beaktilit sáhtá čoavdit daid stuorra ja váttis áššiid mat Sámedikkis dál leat. Dat ahte organiseret barggu teamstruktuvran, lea dávgasis ortnet mii sáhtá rievdaduvvot dárbbu mielde, iige bargi bargobáiki leat mihkkege hehttehussan.

Sámediggeráđi oasi siskkobealde hálldahusas lea ovdalis 17 jodiheaddjiid lohku unniduvvon 10 jodiheaddjin, nu ahte dál lea 1 direktvra, 3 ossodatdirektvra ja 6 vuoltdirektvra. Dievasčoahkkinbargoveaga jodiha bargoveahkjodiheaddji, mas dievasčoahkkinjodihangotti jodiheaddjis lea gohččunváldi. Sámedikki hálldahusas eai leat eará jodiheaddjivirggit.

Ođđa organiseren váldojuvvui atnui čakčamánu 1. b. 2005, ja organiseren nuppástahttojuvvui 2005 bušehttarámma siskkobealde ja Sámedikki mearrádusa rámma siskkobealde ášši 23/00 ektui Ovddasvástádus ja hálldahus, Sámedikki vuolláš rádiid boahteáiggi doaimma organiserenčielggadus. 2006 bušehtas maid ii leat biddjojuvvon makkárge lasáhus ođđa organiserema dihte.

Sámedikki presideanta lea Sámedikki doaibmajodiheaddji, ja sus lea váldoovddasvástádus hálldahusa ektui. Sámediggeráđi lahtuin presideanta mielde lohkkovuvvon, lea muđui

Sign: _____/_____

beaivválaš barggus dat oktavuoha hálldahusain maid ráđđelahttu áiggis áigái gávnnaha dárbbaslažžan go galgá čadhit barggus dohkálaš vugiin.

Muđui čujuha sámediggeráđdi dasa maid ovddeš sámediggeráđdi ovdal lea čilgen dáid áššiid birra.

Miellodus: Protokolla – šiehtadallamat Sámedikki hálldahusa organiseremis

Gažaldat 2, áirasa Vibeke Larsen, BB:a sámediggejoavku

Sámedikki lassi dievasčoahkkimis guovvamánu 8.-9. b. 2005 čielggadii Sámediggeráđdi Sámedikki ruhtageavaheami.

Sámedikki dieđáhusas daddjo earret eará:

”Válddahallan ja cealkámušat Sámedikki ekonomijahálldašeami birra leat guođđán dakkár dovddu ahte Sámedikkis lea ekonomalaš moivi ja skihkahisvuohta. Sámediggeráđdi biehttala hui sakka dohkkeheames daid čuoččuhusaid ahte Sámedikki doaimmas váilu ekonomijastivren”.

”Sámediggái lea hui deatalaš ahte sámi servodagas ja stuorra servodagas lea nana luohttámuš ja legitimitehta dikki ektui. Danne lea Sámediggeráđi mielas hui deatalaš ahte Sámedikki moaitin vuodđuduvvá rivttes dieđuide, ja ahte politihkalaš sierramielalašvuohta vuoruhemiid ja geaidnoválljemiid ektui ii malssihuvvo dainna mii lea dohkálaš ekonomijastivren ja bearráigeahčču”.

“Danne lea ráđi mielas dát hirpmástuhtti ja hui duođalaš Sámedikki autoritehtii ja luohttámušii go bearráigeahččanlávdegotti jodiheaddji mediaid bokte ovddida čuoččuhusaid ahte Sámedikkis ii leat kontrolla ja ekonomijastivrejupmi, vaikke vel dát bealit eai mangeláhkai dahje goassege leat váldojuvvon ovdan doppe gos dat galget váldojuvvot ovdan – nammalassi ieš Sámedikkis”.

Viidasit daddjo Sámedikki čielggadeamis loahpas:

"Sámedikkis lea ekonomijastivrejupmi".

"Ráđdi háliida mielas divaštallama bušeahttalaš vuoruhemiid ja välljemiid birra. Muhto lehkot čielgas, allot ovddit politihkalaš soahpameahttunvuođa ekonomalaš moivvi ja skihkahisvuođa čuoččuhusaid gokčasa vuolde".

Riikarevišuvnna raporttas Sámedikki 2004 rehketoallogagi ektui leat čuovvoaš konklusuvnnat: "Riikarevišuvnna leat stuora mearkkašumit bušeahta čadaheapmái.

Disposišuvnna mat leat vuodđun rehketoallogagi, eai leat doallevaččat stáhta ekonomijahálldašeami njuolggadusaid ja dási mielde.

Riikarevišuvnna oaidná ahte ovdalaš cuiggoduvvon váilevašvuođat ja headjuvuođat Sámedikki ekonomijahálldašeami oktavuodas eai leat njulgejuvvon. Riikarevišuvnna čujuha ahte eai leat ráhkaduvvon dohkálaš čuovvolaneavttut ulbmiliid joksama váste”.

Riikarevišuvnna konklusuvnnaid ii sáhte movtge earaládje dulkot go ahte Bargiidbellodaga ja ovdalaš jodiheaddji bearráigeahččan- ja vuodđudanlávdegottis, Jørn Are Gaski dieđut dan ektui ahte Sámedikki ekonomijastivrejupmi ii leat dušše headju muhto ahte das leat njulgestaga váilevašvuođat, leat áibbas duođat.

Gažaldat:

Sign: _____/_____

Makkár doaimmaid ja gullelaš resurssaid, earret buoret bargodilli bearráigeahččan- ja vuodđudanlávdegoddái, lea Sámediggeráđđi álggahan ja áigu álggahit vai olahivččii ulbmiliid ja dárkkisteami Sámedikki ekonomiijastivrejumi hárrái.

Sámediggeráđi vástádus

Sámedikki politihkalaš doaibma ja bargoviidodat lea mearkkašahtti láhkai lassánan mañimus njealji jagis. Sámediggeráđđi bargá danne oktilaččat ovdánahttit ja nannet Sámedikki ekonomiijastivrema ja bearráigeahču, ja lea álggahan mánga doaibmabiju ođasmahttit ja heivehit dálá ja ođđa vuogádagaid ja rutiinnaid dálá doaibmadássái.

Sámediggeráđi ulbmil ekonomiijahálddašemiin lea ahte galget leat buorit ja beaktilis proseassat ja bearráigeahččanvuogádagat mat sihkkarastet dakkár dohkálaš ja beaktilis siskkáldas bearráigeahču Sámedikkis, mat leat heivehuvvon riskii ja mávssolašvuhtii.

Áššis 17/05 Sámedikki ekonomiijahálddašemi ovddasvástádus ja válđi, maid dievasčoahkkinn dohkkehii 23.02.05, lea ovddasvástádusa ja válđdi fápmudeapmi čielggaduvvon. Dan mañná lea Sámediggeráđđi 14.04.05 mearridan Sámedikki ekonomiijainstruvssa mii mearrida Sámedikki siskkáldas ekonomiijahálddašemi válde-, bargamuš- ja ovddasvástádusjuogadeami. Ekonomiijainstruksa kvalitehtasihkkarastojuvvui ovddalgihtii stáhta ekonomiijanjuolggadusaid ektui Senter for statlig økonomistyring (SSØ) nammasaš ášahusas, Håmar guovlu.

Guovvamánus 2004 gárvvistuvvojedje bargovuogit/njuolggadusat oktan buot skoviiguin oastinsuorggis (gálvvuid ja bálvalusaid oastin). Dát bohte fápmui 01.03.04 rájes. Bargovuogit leat ođasmahttojuvvon 2005 čavčča almmolaš háhkamiid lánkaásahusa rievdadusaid ektui.

Ođđa ekonomiijamálla lea ráhkaduvvomin, masa maiddái gullá ođđa bušeahttastivrenreaidu ja ođđa kontoplána. Bušeahttareaidu galgá leat njuolggá čadnojuvvon rehketoallovuogádahkii, mii álkida bušeahttabarggu mearkkašahtti láhkai, sihke bienalaš ja bajimus dásis. Dasa lassin šaddá álkit muddet bušeahta gasku jagi. Ođđa ekonomiijamálla válđojuvvo atnui 1.1.2006 ja bušeahttastivrenreaidu plánejuvvo válđojuvvot atnui ođđajagimánu - njukčamánu 2006. Dát bargu dahkkojuvvo ovttasráđiin SSØ:ain.

Elektrovnnalaš rehketoallovuogádát lea plánejuvvon válđojuvvot atnui guovvamánus 2006. Dát mearkkaša ahte buot rehkegat maid mii oazžut, skánnejuvvojit, duodaštuvvojit ja čujuhuvvojit máksimii elektrovnnalaččat. Bargu dahkkohuvvo ovttasráđiid Stáhta ekonomiijastivrema guovddážiin.

Ovttasbargoprošeakta lea álggahuvvon Stáhta ekonomiijastivrema guovddážiin ráhkadit ekonomiijagiehtagirji Sámediggái. Prošeakta lea jurddašuvvon loahpahuvvot ovdal 28.02.06. Ekonomiijagiehtagirji galgá sisttisdoallat ekonomiijahálddašemi njuolggadusaid, dagaldumiid ja bargoprošessaid, dat sisttisdoallá maiddái bušeahta, rehketoalu, háhkamiid, bálkkáid ja buhtadusaid, bargiid, doarjjahálddašemi ja eará dagaldumiid ekonomiijasuorggis (omd. opmodagaid hálddašemi, lassiarvodivada, vuogádathálddašemi birra jna.).

Sámediggi ja Gielda- ja guovlodepartemeanta geahčadedje ja ođasmahte Sámedikki njuolggadusaid 2003 čavčča, mii dagahii ahte ođđa njuolggadusat Sámedikki

Sign: _____/_____

doarjjahálddašeami várás dohkkehuvvojedje dievasčoahkkimis skábmamánu 2003 ja bohte fápmui 01.01.04 rájes. Sámediggeráđđi lea joatkán dán barggu oassin ekonomiijagiehtagirjjiis. Dása gullá geahčadit ja árvvoštallat dálá dagaldumiid ja geahčadit ja árvvoštallat dálá njuolggadusaid, erenoamážit čuovvolaneavttuid ja árvvoštallamiid.

Sámediggeráđđi lea 2006 bušehtas evttohan várret ruđaid oahpponeavvoráhkadeami doarjjaortnega árvvoštallamii. Dan lassin lea evttohuvvon doarjjaruđaid árvvoaštallama ođasmahttinplána áigodahkii 2006-2009.

01.01.06 rájes váldojuvvo atnui ođđa bálkávuoádat (SAP). SAP addá vejolašvuoda geavahit elektrovnnalaš mátkerehkegiid, ja iešgudetlágan statistihkaid. Ođđa vuogádat dagaha ahte mii johtileappot oažžut máksojuvvot mátkerehkegiid ja honoráraid. Váldojuvvo atnui ovttasráđiid Stáhta ekonomiijastivrema guovddážiin.

Ođđa mátkepolicy lea váldojuvvon atnui bargiid várás 01.09.05 rájes, dm. ahte buot mátkegolut mátkkiid oktavuodas galget boahtit ovdan mátkki mátkerehkegis. Seammalágan mátkepolicy ja dasa gulli bargovuogit ovddiduvvojit sierra áššin Sámedikki politihkkáriida guovvamánu 2006 dievasčoahkkimis.

Sámedikki mearrádus áššis 26/05 Sámedikki bearráigeahččanortnegat, eaktuda ahte Sámediggi oažžu lassi juolludusaid Stuorradikki 2006 stáhtabušehtas nannet Sámedikki ekonomiijahálddašeami. Ráđdehus ii leat čuovvolan dán eavttu, muhto Stuorradikki proposišuvnnas nr. 1 eaktuda Gielda- ja guovlodepartemeanta dattetge ahte Sámediggi daid rámmaid siskkobealde mat ain biddjojuvvot, galgá vuoruhit doarvái resurssaid ekonomiija- ja rehketdoalloibmii nu ahte ekonomiijahálddašeami bargovuogit čadahuvvojit áibbas doahkálaččat.

Sámediggeráđđi evttoha danne 2006 bušehttaevttohusastis ahte Sámediggi nanne iežas ekonomiijahálddašeami hálddahusa rámmaid siskkobealde gelbbolašvuodaloktema doaibmabijuiquin ja ekonomiijahálddašeami beavttálmahttimiin. Sámediggeráđđi lea almmatge vuoruhit lasihit resurssaid doarjjahálddašeapmái sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu viiddideami geažil, ja daid hástalusaid geažil maid mii fertet dustet dán áššesuorggis.

Áššis 50/04 Sámedikki 2005 bušehtta mearriduvvui ahte Sámedikki hálddahus galgá nannejuvvot controller-virggiin. Controller lea biddjojuvvon virgái, ja son álgá virgái 02.01.06.

Gažaldat 3, áirasa Sten Jønsson, BB:a sámediggejoavku

Bargiidbellodaga sámediggejoavku čujuha almmolaš digaštallamii mii lea juo guhká gullon Sámedikki ekonomiijastivrema birra, ja earenoamážit 2005 digaštallamii, ja loahpas Riikarevišuvnna mearkkašumiide. Dan oktavuodas lea min joavkku mielas dehálaš ahte gávdno nu buorre vuoddu go vejolaš ekonomalaš mearrádusaide ja čujuha lassin dan mañemus áiggi ekonomalaš mearkkašumiide. Joavku oaivvilda maidái ahte ráđi vástádus plána- ja finánsalávdegotti gažaldagaide 22.11.05 Sámediggeáššis 58/05 – Bušehtta 2006 ii lean dohkálaš.

Sign: _____ / _____

1. Dan vuodul bivdit odđasit dárkilis ekonomalaš dieđáhusa vuodđun min árvvoštallamii Sámedikki ekonomijastivrema ektui juhkkjuvvon veardádalli tabeallaide jagiide, rehketdoallu 2004, bušeatta 2005 ja ráđi bušeatta 2006. Jus lea vejolaš de hálidit mii maiddá ahte 3. njealjadasjagi 2005:s ruhtamannu (rehketdoallu) maiddá leat seamma poasttaid vuolde:
 - Brutto bálkábušeatta. (2006 bušeatta mielde mannet badjel 70% doaibmagoluin hálddaha bálká.)
 - Galle jahkedoaimma hálddahas leat. (Bistevaš virgedáhkádusa ja gaskaboddosaš dáhkádusa, juhkkjuvvon báikkiide.)
 - Konsuleantabálvalusat. (Ollislaš govva. Stuorat barggut sáhttet namuhuvvot sierra.)
 - Hálddaha mátkegolut. (Juhkkjuvvon mátkegoluid, idjemiide ja bibmui.)
 - Politihkalaš doaimma mátkegolut. (Juhkkjuvvon ráđi ja dievasčoahkkima gaskkas.)
 - Sámediggeráđi lávda kanturdoaimma
2. Mii bivdit maid čilgehusa das ahte gávdnojit go 1. čuoggá olggosgolupoasttat hálddahas ja politihkariin maiddá lassin olggosgolupoasttan juhkkjuvvon iešguđet doarjagiidda (konto oahpahussii, sámegeallii, kultuvrii jna. (vrd. Tabealla 3.0 Ráđi bušeattaevttohusii 2006).

Sámediggeráđi vástáduš

Bargiidbellodaga sámediggejoavku lea iežas gažaldaga bokte Sámedikki čoahkkinnortnega § 11 vuodul bivdán dieđuid mat gusket hálddahaš organiseremii, sámediggeráđi barggu hárrái ekonomijasuorggis ja detálja rehketdoallo- ja bušeattageahčastaga hárrái. Dát bargu gáibida hui ollu áiggi danne go Sámedikkis dál eai leat dohkálaš statistihkka- ja historihkkareaidut. Sámediggeráđi lea dattetge bidjan mánga beaivedoaimma dán bargui ja lea maid bivdán Senter for statlig økonomistyring (SSØ) nammasaš ásašas veahki. SSØ:s maid ii leat kapasitehta veahkehit min, go maiddá sii fertejit bidjat dasa sierra návccaid go dieđuid ii leat vejolaš oážžut automáhtalaččat. Danne leat maiddá mii ovtasbargguin SSØ:in álggahan odđa vuogádagaid ásaheami nugo čilgejuvvon vástádušas Bargiidbellodahkii Vibeke Larsen bokte.

Sámediggeráđi sádde juohke jagi Sámedikki jahkedieđáhusa meannudeapmái Sámediggái ja Sámediggeráđi oainnu mielde lea dehálaš ahte jahkedieđáhusas čalmmustuvvo Sámedikki rehketdoallu ollislaččat. 2005 rehketdoallu ii leat vel ráhkaduvvon iige dat leat reviderejuvvon. Rehketdoallu ovddiduvvo oktanaga 2005 jahkedieđáhusain.

Sámediggeráđi lea dál ovddidan 2006 bušeattaevttohusas, ja čujuhit bušeatta meannudeapmái mii lea jođus Sámedikkis. Sámediggeráđi 2006 bušeattaevttohus lea ráhkaduvvon odđe ekonomijamálle mielde ja danne dan ii sáhte sulastahttit ovddit jagiid rehketdoaluiguin ja bušeattaiguin. 2006 bušeattaevttohusas leat poasttas bálká- ja bargiidgolud, mielde bálká, bargoaddidivat, luopmoruhta, bálkálášasat guovddáš- ja báikkálaš bálkášiehtadallamiid vuodul, odđe virgi, dearvvašvuhta, biras ja sihkarvuhta, fitnodatdearvvašvuodabálvalus, gelbbolašvuoda ovdánahttin, virgealmuhusat, čálgogolut ja eará bargiidgolud. Sámediggeráđi bušeattaevttohus hálddahaš goluid juohkimis lea gaskaboddosaš meroštallan, loahpalaš detáljabušeatta ráhkaduvvo dalle go bušeatta lea mearriduvvon ja go odđe bušeattastivrenreaidu lea ásašuvvon.

Sign: _____/_____

Tabeallas vuolábealde oidnojit 2004 rehketdoalu ja 2005 bušeahhtalogut:

Konto	Tekst	Regnskap-04	Rev.bud 2005
Driftsinntekter			
Driftsinntekter		-4 362	0
Lønnskostnader		37 673	36 580
Andre driftsutgifter:			
Maskiner, inventar, utstyr		1 269	1 500
Forbruksmaterieill		1 173	1 373
Reise-, kursutgifter m.m.		6 498	5 090
Kontortjenester m.m.		2 933	2 753
Konsulenttjenester		1 037	743
Databehandlingstjenester		2 209	1 959
Vedlikehold og drift av maskiner		78	160
Vedlikehold av bygg og anlegg		561	560
Bygningers drift, lokaleie		3 753	4 067
Driftsresultat		52 821	54 785

Sulastahttin dihte lea Guolástus- ja riddodepartemeantta hálddahaslaš doaibmabušeahtta 85 630 000 ruvno, geahča stuorradiggedieđáhusa nr. 1 (2005-2006) mii guoská 2006 bušeahhtajahká. Dán departemeantta hálddahas leat sullii 100 jahkedoaimma ja poastta juolludussii gullet bálkágolut, guorahallamat, mátkit, kanturbálvalusat, gelbbolašvuoda bajideapmi, inventárat, dávvirat ja diehtujuohkindoaibma jna. Guolástus- ja riddodepartemeanttas.

Go guoská jahkedoaimmaid lohku, de čujuhit ahte stáhtas eai šat leat virgedáhkádusat. 2004:s ledje 97,5 jahkedoaimma fasta virggiin, 4 gaskaboddosaš jahkedoaimma, 6 prošeaktavirggi ja okta jahkedoaimma Sámi giellalávdegottis. 01.12.05 leat 95,5 jahkedoaimma fásta virggiin, 6 gaskaboddosaš jahkedoaimmas, 7 prošeaktavirggi ja 2 jahkedoaimma Sámi giellalávdegotti oktavuodas.

Sámedikki dievasčoahkkima mátkegolut 2004:s ledje 1 991 634 ruvno ja 2005 bušehhtii dasa lea biddjojuvvon 1 651 000 ruvno. Vástesaš logut Sámediggerádis ledje 1 507 538 ja 1 143 791 ruvno.

Veaháš lea eahpečielggas dat maid gažadeaddji oaivvilda ”Sámediggerádi lávdakanturdoaimmaiguin”. Sámediggerádis lea vejolašvuhta geavahit Sámedikki báikkálaš kantuvrraid.

Sámediggi lea bargamin ođđa ekonomijamálliin mii galgá váldojuvvot geavahussii 01.01.2006. Jagi 2006 bušeahtta lea ráhkaduvvon ođđa málle mielde. Váldolinját leat čuovvovaččat:

- Ođđa kontoplána (boadus ja balánsa) Nogga standárdda mielde
- Erenoamáš doaibmagolut juhkkuojuvvot guovtti oassái:
 - Dálá erenoamáš doaibmagolut nugo oahpponeavvobuvttadeapmi/FoU, korrekturprográmma, konferánsat ja bálkkašumiid juohkin sirdojuvvot váikkuhangaska-oapmepoasttaide.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/ Inga Hætta Skarvik

25 siidu 214 siiddus

- Erenoamáš doaibmagolud mat dál eai leat sirrejuvvon bušeahtas juohkit guovtti postii, investeremat ja erenoamáš prošeavttat. Erenoamáš prošeavttat leat prošeavttat maid lunddolaččat ii sáhte ruhtadit doaimmas ja main lea dihto sturrodat.

Dát lea čadáhuvvon dan geažil vai šaddá čielgaset rádji hálddahušlaš doaibmagoluid, erenoamáš doaibmagoluid ja váikkuhangaskaoapmegoluid gaskka. Ovdal sáhtii áddet nu mii ii lean riehta áddejupmi ahte dat ledje seiva hálddahušlaš golud.

III Jienasteapmi

Dán áššis eai jienastan.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Willy Ørnebakk, gažaldatovddideaddji	
2	Aili Keskitalo	
3	Willy Ørnebakk, gažaldatovddideaddji	
4	Aili Keskitalo	
5	Vibeke Larsen, gažaldatovddideaddji	
6	Johan Mikkel Sara	
7	Vibeke Larsen	
8	Johan Mikkel Sara	
9	Sten Erling Jønsson	
10	Jarle Jonassen	
11	Sten Erling Jønsson	
12	Jarle Jonassen	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggeráđi vástádusat gažaldagaide válđojit vuhtii.

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 06.12.05 dii. 16.40.

Sign: _____ / _____

Ášši 055/05

Ođđa áššiid dieđiheapmi Sámedikki čeahkinortnega § 4 vuodul

Arkiva

Arkiiváššennr.

05/3992

Ášši meannudeapmi álggahuvvui distaga juovlamánu 6.b. 2005 dii. 16.40

I Dokumeentalistu

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1	05.12.05	Áirras Inger Jørstad, BB:a sámediggejoavku	Fástadoavtterortnet
2	05.12.05	Áirras Per Edvin Varsi, BB:a sámediggejoavku	Bieggamilluid huksen
3	05.12.05	Áirras Toril Bakken, Finnmarkkulistu	Buohcciviesu guorahallan Finnmarkkus – deaddu sámi hástalusaide
4	05.12.05	Áirras Sten Jønsson, BB:a sámediggejoavku	Sámedikki revišuvdna
5	05.12.05	Áirras Josef Vedhugnes, BB:a sámediggejoavku	Bibmojuvvon luosaid gárgideapmi áitá luoduluosa leahkima, ja gárgidan bibmonguoli ferte atnit birasroassun goddolussii buot luossačázadagain
6	05.12.05	Áirras Per-Ivar Henriksen, BB:a sámediggejoavku	Geaidnohuksen mearrasámi gillái Njeareveadji
7	05.12.05	Áirras Solfrid Pettersen, BB:a sámediggejoavku	Erenoamáš ealáhusáŋgiruššanruđat vuotnaguvlui Gáŋgaviikka gielddas
8	05.12.05	Áirras Vibeke Larsen, BB:a sámediggejoavku	Boazodoalu divat- ja vearronjuolggadusat
9	05.12.05	Áirras Synnøve Solbakken-Härkönen, NSR:a ovttasbargujoavku	Sámi joatkkaskuvllat sámi joatkkaoahpahusa resursaguovddážin
10	05.12.05	Áirras Per Andersen Bæhr, Johttisámilistu ja Sámit mat asset Máttá-Norggas	

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Evttohus 1, áirras Inger Jørstad, BB:a sámediggejoavku

Fástadoavtterortnet

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartementa lea almmuhan raportta mii guoská fástadoavtterortnegii. Čájehuvvo ahte álbmogis Finnmárkkus ja Davvi-Trøndelágas lea hui heajos dilli dien ektui. Dát pasieanttat eai oaččo seamma fáldadaga go riikkas muđui, ja dat lea hui balddihahtti.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku bivdá Sámediggeráđi váldit ovdan ášši departemeanttain. Doavtteriáilivuohta buvttiha guhkes vuordinlistuid, ja dát sáhtá dagahit maidái dan ahte pasieanttat eai boade spesialistaid lusa govttolaš áiggis. Fástadoavtterortnet ferte guoskat buot pasieanttaide, ja fáldat ferte leat seamma buorre.

Evttohus 2, áirras Per Edvin Varsi, BB:a sámediggejoavku

Bieggamilluid huksen

Bargiidbellodaga sámediggejoavku čujuha ovddit jearaldagaide bieggamilluid huksema hárrái Finnmárkkus, ja Sámediggeráđi vástádussii.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku oaidná bieggamillorusttega dehálažžan energiijadillái ja molssaeaktosaš dienasvuodđun gielddaide. Muhto sihke huksen ja viidodat ferte heivehuvvot eará beroštumiide fylkkain.

Bieggamilluid huksenleaktu mii dál árvaluvvo lea suorggahahtti estehtalaš beliid ektui ja areálageavaheami ektui. Oaidnit Finnmark Dagblad 27.09.05 čállošis ahte plánejuvvojit huksejuvot 1525 bieggamillu miehtá Finnmárkku rittu. Norgga čázádat- ja energiijadirektoráhta lea juo addán konsešuvnnaid hukset 49 bieggamillu Finnmárkkus. Dát lohku lassána issorasat jos buohkat geat leat ohcan, dahje leat dieđihan ahte áiggošedje hukset, ožžot konsešuvnna.

Dát mielddisbuktá maidái dan ahte fertejit hukset geainnuid guoskevaš guovlluide ja ođđa linjáneahta. Dát guoská olles riddui. Gielddaide ferte addit ekonomalaš návccaid čadahit iežaset bargguid eará láhkai amaset dárbašit huksegoahtit bieggamillorusttegiid. Dieinna lágiin lea ođđa ráđdehus rivttes geainnu alde go áigu buoridit gielddaid ekonomiija.

Luonddusuodjaleapmi ja beroštupmi dehálaš ealáhusaide nugo boazodollui ja turismii, ferte deattuhuvvot konsešuvnnaid meannudeami oktavuodas.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku bivdá ahte Sámediggi geavaha konsultašuvdnaortnega ráđdehusain, čoavdin dihte dán ášši.

Sign: _____ / _____

Evttohus 3, áirras Toril Bakken, Finnmarkkulistu

Buohcciviesu guorahallan Finnmarkkus – deaddu sámi hástalusaide

Čakčat 2005 leat ovdan bohtán dieđut ahte Helse Nord pláne hukset ođđa buohcciviesu Hammarfeasttas, ja rustet Girkonjárdga buohcciviesu. Dát lea milliárddesturrosaš investeren dearvvašvuodabálvalusain Finnmarkku álbmoga vásté.

Finnmarkku gullá guovddáš sámi guvlui Norggas, ja erenoamážit Sis-Finnmarkkus leat ollu sámít. Ollu ásašusat ja organisašuvnnat leat čujuhan hástalusaid dearvvašvuodabálvalusaid ektui sámi álbmoga várás, sihke dan ektui go jurddašit eallindárbbalaš dearvvašvuodabálvalusaid oažžuma, sámeielat dearvvašvuodabargiid oahpahusa, sámeielat dulkkaid oažžuma ja go geahččat dearvvašvuodafágalaš čuolbmačilgehusaid mat čatnasit sámi kultuvrii.

Danne lea stuorra beroštupmi min sámi álbmogii ahte iešguđet oasis investeremiin, sihke Hammarfeastta ja Girkonjárdga buohcciviesus guorahallojuvvojit buoremus vejolaš vugiin, sámiiid dárbbuid oaidnemiin.

Finnmarkkus lea ođas ahte ođđa buohcciviesu Hammarfeasttas ja Girkonjárdga buohcciviesu rustejuvvo, positiivvalaččat vuhtii váldojuvvon, seammás go digáštallan iešguđet hástalusaid birra juo lea jođus. Dehálaš lea ahte Sámediggi čalmmustuhtá ollislaš doarjaga ođđa investeremiidda dearvvašvuodabálvalusain Finnmarkkus, ja seammás čujuha daid dearvvašvuodafágalaš hástalusaid maid oaidnit sámi álbmoga vásté fylkkas. Dat addá maiddái sámi álbmogii guovllus erenoamáš vejolašvuoda leat mielde mearrádusaid dahkamin sámi dearvvašvuodaáššiin.

Finnmarkslista evttoha danne ahte Sámediggi vuoraha bajás buohcciviessoášši, ja bivdá Helse Nord čielggadit investeremiid buoremusat ávkin sámi álbmogii, sihke go jurddašit dearvvašvuoda bálvalusaid olamuttu, dárbbu oažžut sámeielat dearvvašvuodabargiid ja bálvalusaid heiveheami sámi giela ja kultuvrra vuodul.

Evttohus 4, áirras Sten Jønsson, BB:a sámediggejoavku

Sámedikki revišuvdna

Sámedikki ekonomijadagaldumit leat leamaš digaštallanvuodđun guhkit áiggi. Okta váttisvuodain lea váilevaš siskkáldas ekonomalaš bearráigeahčču ja revišuvdna. Dan lea maiddái Riikarevišuvdna ollásit duođaštan. Dáid bearráigeahččandoaimmaid ii sáhte vuordit ahte bearráigeahččanlávdegoddi fuolaha, go das leat vuosttažettiin politihkalaš bearráigeahččandoaimmat.

Danne evttohuvvo ahte Sámediggeráđdi, ovttaš bearráigeahččanlávdegottiin, evttoha boahpte dievasčoahkkimii ahte ásahuvvo sorjjasmeahtun Sámediggerevišuvdna.

Revišuvdna golut eakuduvvojit vuos álggos máksojuvvot dálá bušeahttarámmain. Sámediggeráđdi evttoha bísticaš ruhtadeami reviderejuvvon bušeahta oktavuodas, 2006 giđa.

Sign: _____ / _____

Evttohus 5, áirras Josef Vedhugnes, BB:a sámediggejoavku

Bibmojuvvon luosaid gárgideapmi áitá luoduluosa leahkima, ja gárgidan bibmonguoli ferte atnit birasroassun goddolussii buot luossačázádagain.

Gárgidan bibmonluosaid bivdin ferte šaddat vuoruhuvvon biras- ja gearggusvuodabargamuššan, muhto áigi lea gárži!

Jeavddalaččat diedihuvvo ahte bibmonguolit leat gárgidan rusttegiineaset. Gárgideapmi sáhtta leat lihkohisvuolta divššodettiin, bajásválddidettiin ja sullasaš diliin. Sihkarvuolta dikšunbarggu oktavuodas buoriduvvo dasto dađistaga vásihusaid vuodul, muhto liikká dáhpuhuvvet stuorra lihkohisvuodas mas duháhiid mielde gárgidit luosat.

Mii oaidnit ahte eai leat doarvái buorit gearggusvuodaplánat ja gearggusvuodabiergasat nu ahte johtilit sáhtta fáhtet gitta gárgidan luosaid. Mis ii leat buorre biebmengearggusvuolta, vaikke vel lánka ja lánkaásahusat leat čielgasat dán oktavuodas.

2005 geasi gárgidedje 95 000 dakkár luosa Álttávuonas mat ledje gergosat šláktejvuvot. Muhtun luosat sáhttet fargga mannat min luossajogaide. Aiddo báliid lei maiddáa stuorra gárdiganroassu Vestlánddas, gos gárgidedje sulli 500 000 luosa.

Dás fertejit ”eiseváldit ” váldit ovddasvástádusa ja ásahit ”biebmängearggusvuoda” seammaláhkai go oljogearggusvuoda.

Mis lea oktasaš ovddasvástádus gáhttet luoduluosa. Dan dihtii fertet mii ásahit gearggusvuodabálvalusa mii bivdá gárgidan bibmonguliid.

Mii oaidnit ahte biebmanealáhusas leat posiitiiva oalgeváikkuhusat ja buorit vejolašvuodas dasa ahte bisuhit ássama ja ovddidit iežamet riddo- ja vuotnaservodagaid. Muhto seammás dieđiha Guolástusdirektoráhta ahte su. 4,5 miljon luosa gárgidedje áigodagas 1993 rájes 2005 rádjai. Go lohka daid mat eai fuomášuvvo, dahje diedihuvvo, de sáhttet fargga leat su. 10 miljon luosa mat leat gárgidan mañimus 13 jagi. Mo dát váikkuha luossajogaid luodulussii? Gáhttejednot ovttaš dan sturron luoduluosa mii mis lea, ja addot lussii birassihkkaris godđanvejolašvuoda luodus.

Bargiidbellodaga sámediggejoavku áigu garraseamos lági mielde ávžžuhit Sámediggeráđi ovddidit ášši almmolaš eiseváldiide, ja dakko bokte váikkuhit ahte gárgidan luosaid bivdin šaddá árjjaleabbon.

Evttohus 6, áirras Per-Ivar Henriksen, BB:a sámediggejoavku

Geaidnohuksen mearrasámi gillái Njeareveadjái

Sámediggi lea 1991:s bivdán johtolateseiváldiid árvoštallat plánaid hukset geainnu Njeareveadjái, 2001:s meannudii Sámediggi ášši ođđasis ja bivddii Sámediggeráđi váldit fas ovdan ášši eiseváldiiguin. Áššis 50/04 juolludii Sámediggi ruđaid geaidnobargoovdaprošektii, ja nu dagai maid Finnmárkku fylkkagiella ja Gánngaviikka giella.

Sign: _____/_____

Mearrasámi álbmogis Njeareveajes lea “čielgi seainne njeaiga”, gilli lea váttis dilis man oktavuodas molssaeavttut leat eaŋkalat, juogo fárret eret ja nu massit maŋimuš ealli mearrasámi giliid Deanuvuonas dahje juo nannet infrastruktuorra ja nu maiddái guovlluid mearrasámi kultuorra eallinvuodu.

Njeareveaji olbmot eai galgga dárbbasit bidjat iežaset stobuid, fatnasiid ja bargosajiid pantan, ja leat dáhkideamen áŋgiruššamiid infrastruktuorra ja guovlluid ovdánahttima ektui.

Ášši lea dál guorahallojuvvomin ovdaproševtta bokte, ja lea álggahuvvon proseassa geaidnoproševtta muddenplánain. Njeareveaji álbmoga ovddasteaddjit oaivvildit ahte sis lea stuorra áddejupmi boazodoalu oainnuide ja áigot miehtat nu guhkás go vejolaš gávdnan dihte ovtamielalaš čovdosa.

Báikkálaš ja guovllulaš eiseváldit leat dovddahan ahte sis eai leat ruđat ruhtadit geainnu. Danne ferte Sámediggi váldit ovddasvástádusa juolludeaddji eiseváldiid guovdu sihkkarastin dihte geainnu ruhtadeami, nu ahte geaidnohuksema sáhtta álggahit dalán go muddenbargguin leat geargan.

Evttohus 7, áirras Solfrid Pettersen, BB:a sámediggejoavku

Erenoamáš ealáhusáŋgiruššanruđat vuotnaguvlui Gáŋgaviikka gielddas

Nana beroštumiid vuodul ahte suodjalit báikkálaš luossanáliid, lea Sámediggi ja eará oasálaččat bidjan Deanučázádaga luossanáliid guovddážii. Dát oidno das go luossabiebmanrusttet Nuorevuonas lea báhcimin historjái.

Dát guodđá Skeavvonjárgga gili dohkketmeahtun dillái, gos ollugat masset bargguset. Stuorra várra lea ahte eanet mánnábearrašat fárrejit, ja ahte mearrasámi guovlluin Gáŋgaviikka gielddas guorranit olmmošlaš návccat.

Dán vuodul ferte Sámediggi boahtit veahkin sihkkarastit dan ahte mearrasámi guovllut siskkit osiin Gáŋgaviikka gielddas ožžot erenoamáš ealáhusáŋgiruššanruđaid, ođđa ealáhusdoaimbajuid ásahepmái guoskevaš guovllus.

Evttohus 8, áirras Vibeke Larsen, BB:a sámediggejoavku

Boacodoalu divat- ja vearronjuolggadusat

Boazodoallu lea dan lassin ahte dat lea deatalaš sámi vuodđoealáhus, maiddá deatalaš kulturguoddi. Jus ain galgat bisuhit dán deatalaš vuodđoealáhusa, de lea riekta sihkkarastit ealáhussii dakkár divatvuogádaga, mii ii vealat eará vuodđoealáhusaid ektui. Ii leat dohkálaš ahte ovdamearkka dihtii eanadoalus lea buoret divat- ja vearrovuogádat go dat mii boazodoalus lea. Goappašagat leat seamma deatalaš vuodđoealáhusat ja kulturguoddit, ja galggašii leat dárbbasmeahtun dohkkehit ahte boazodoalus leat heajut eavttut go eanadoalus.

Sign: _____/_____

Vaikke vel máŋgii leat gáibidan boazodoalu ealáhusšiehtadusas ahte ferte rievdadit vealaheaddji divat- ja vearrovuogádaga, de ii dáhpáhuva mihkkege.

Dán ášši ferte Sámediggi váldit ovdan njuolgga Finánsadepartemeanttain, ja oažžut sadjái bistevas vearro- ja divatvuogádaga seamma eavttuiguin go dat mat eanadoalus leat.

Boazodoallu ferte leat ovttdássásaš eanadoaluin sihke vearro- ja divatvuogádaga dáfus, iige sáhte dohkkehit ahte rievdadusat čuhcet boazodoallošiehtadusa rámmaide.

Evttohus 9, áirras Synnøve Solbakken-Härkönen, NSR:a ovttasbargujoavku

SÁMI JOATKKASKUVLLAT SÁMI JOATKKAOAHPAHUSA RESURSAGUOVDDÁŽIN

Stáhtalaš sámi joatkkaskuvllaid ovdánahttin sámi joatkkaoahpahusa resursaguovddázin ii leat ođđa ášši. Sihke skuvllaid stivra ja skuvllat ieža leat máŋga jagi jo geahččalan ovddidit ášši. Maiddái Sámediggi lea dahkan dan. Mearrádusas áššis 45/03 *Sámi joatkkaoahpahusa prinsihpat ja njuolggadusat*, daddjo ee. ná;
Sámi joatkkaskuvllat berrejit ovddiduvvot nášuvnnalaš resursa- ja gelbbolaš-vuodaguovddázin molssaevttolaš oahpahusvugiide sámegielas, sámi kultuvrras ja -servodateallimis, ovttasbarggadettiin heivvolaš universitehtaiguin, allaskuvllaiguin, sámi museaiguin, sámi giellaguovddážiiguin ja fylkkagielladaid joatkkaskuvllaiguin.

Čállosis “Sámediggerádi stáhtus sámi áššiin golggotmánus 2005” daddjo ná:
*Sámediggeráđdi lea čoahkkimis Oahpahus- ja dutkandepartemeanttain evttohan gávdat ulbmillaš oktavuohtavuogi stáhtalaš sámi joatkkaskuvllaide. Sámediggerádi mielas lea váttis čielggadit iežas vuoruhemiid ovdalgo dán lágan proseassa lea čadáhuvvon. Sámediggeráđdi bivdá ráđdehusa nannet stáhtalaš sámi joatkkaskuvllaid nu ahte dat šaddet resursaguovddázin joatkkaoahpahusas.
Sávahahtti lea ahte departemeanta árvvoštallá stáhtalaš sámi joatkkaskuvllaid doaimma Sámedikki mearrádusa vuodul ja ahte álggahuvvo proseassa dan hárrái.*

Sámi joatkkaskuvllat Kárášjogas ja Guovdageainnus leat leamaš stáhta skuvllat dan rájes go leat vuodduvuvvon 1969:s ja 1952:s. Stáhta árvvoštallá sirdit eaiggátvuoda jogo verddegielddaide, Finnmárkku fylkagildii dahje Sámediggái. Beroškeahttá das gii ođđa eaiggát šattaš lea dárbbalaš dál ovdánahttigoahit skuvllaid sámi joatkkaoahpahusa resursaguovddázin. Jus proseassa maŋiduvvo ja jus ođđa eaiggát šaddá fylka, lea balahahtti ahte sámi joatkkaoahpahus ii ovdán.

Skuvllaid dálá eaiggát ii leat dán rádjai čájehan nu stuorra dáhtu ovdánahttit skuvllaid sámi skuvlan. Sámi joatkkaskuvllaid Kárášjogas ja Guovdageainnus sáhttit odne oanehaččat govvet dábálaš dáža skuvlan main leat muhtun sámi oasis ja heiveheamit. Dát bodii maiddái ovdan Ođastus 94 árvvoštallamis maid Sámi Instituhtta ja NIBR čadaheigga Oahpahus- ja dutkandepartementta ovddas 1999-2000.

Sámediggi gáibida konsultašuvnnaid Oahpahus- ja dutkandepartementtain nammadan dihtii bargujoavkku man mandáhta lea čielggadit mo sámi joatkkaskuvllat galget ovdánahttot sámi joatkkaoahpahusa resursaguovddázin ja sámi geahččaladdanskuvlan gos oahpahus čadáhuvvo

Sign: _____/_____

sámegillii ja oahppoplánaid vuodul mat vuhtiiváldet sámii oahppiid ja sámii servodaga dárbbuid.

Bargojoavku álggaha barggus farggamusat. Sámediggi ja goappašiid skuvllaid jodiheaddjit ja oahpaheaddjit galget leat ovddastuvvon bargojoavkkus.

Evttohus 10, áirras Per Andersen Bæhr

Johttisámilistu ja Sámit mat asset Máttá-Norggas, bivdet Sámedikki bargat dan ala ahte boazodoallit ožžot seamma ekonomalaš vuoigatvuodaid go eará vuodđoealáhusdoallit, nu ahte sii ožžot geahpeduvvot divadiid doalus ja mekánalaš odđaoastimiid oktavuodas seammaláhkai go boanddat ja guolásteaddjit.

Dainna oaivvilduvvo ahte boazodoallit ožžot divathis boaldámuša mohtorfievrruid geavaheami oktavuodas ealáhusas ja ahte muohtaskohterat dohkkehuvvojit dievasalaččat ealáhusfievrun.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 34 čoaškis. Jienasteapmi čadahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Čoaškinjodihangotti eavttuhus ahte sáddet áššiid ráđđái mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Inger Jørstad	
2	Per Edvin Varsi	Johan Mikkel Sara
	Per Edvin Varsi	
3	Toril Bakken	Terje Tretnes
4	Sten Erling Jønsson	Aili Keskitalo
	Sten Erling Jønsson	
5	Josef Vedhugnes	Martin Urheim
	Josef Vedhugnes	
6	Per Ivar Henriksen	Johan Mikkel Sara
		Terje Tretnes
	Per Ivar Henriksen	
7	Solfrid Pettersen	Martin Urheim
		Tor Mikalsen
		Terje Tretnes
		Martin Urheim

Sign: _____/_____

		Willy Ørnebakk
8	Vibeke Larsen	Kirsten Appfjell
		Jarle Jonassen
	Vibeke Larsen	
9	Synnøve Solbakken- Härkönen	Anders Urheim
10	Per Andersen Bæhr	Jarle Jonassen

VI Sámedikki mearrádus

Evttohusat sáddejuvvojit Sámediggeráddái meannudeapmái.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 06.12.05 dii. 18.40.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/Inga Hætta Skarvik

34 siidu 214 siiddus

Ášši 056/05

Finnmárkkuopmodaga stivrii ja bearráigeahččanlávdegoddái nammadeapmi. Finnmárkkuopmodaga, Finnmárkkukomišuvnna ja Finnmárkku meahcceduopmostuolu lokaliseren

Arkiva

Arkiiváššenr.

SF-311

05/2234

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku juovlamánu 7.b. 2005 dii. 09.05.

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1		Sámediggeráđđi	Ášši R 110/05
2	17.06.2005	Justiisa- ja politiijadepartemeanta	Finnmárkkuláhka
3	12.07.2005	Gielda- ja guovlodepartemeanta	Áigeplána finnmákkulága čadaheapmái – departemeanttaid evttohus
4	12.08.2005	Sámediggi	Guoská Finnmarkkulága áigeplána čadaheapmái

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššenr
Sámediggeráđđi	26.10.05	R 110/05
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	21.- 24.11.05	
Válggalávdegoddi	07.12.05	
Sámedikki dievasčoahkkin	07.- 08.12.05	

II Evttohusat ja mearkkašumit

Sámediggeráđi mearrádusárvalus lávdegoddái

1. Sámediggi nammada ... lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii. Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo ...

Sign: _____/_____

Sámediggi nammada ... lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo ...

Sámediggi nammada ... lahttun Finnmarkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo ...

2. Sámediggi nammada ... lahttun Finnmarkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo ...
3. Sámediggi evttoha ahte Finnmarkkuopmodat ásahuvvo Porsáŋggu gildii
4. Sámediggi evttoha ahte Finnmarkkukommišuvdna ja Finnmarkku
meahcceduopmostuollu ásahuvvojit Deanu gildii.

Ealáhus- ja kulturlávdegotti árvalus

Mearkkašumit

Lávdegotti unnitlogus, lahtuin Marianne Balto Henriksen, Bjarne Store Jakobsen, Henrik Eriksen, Marie Therese N Gaup, Anders Urheim, Per Edvin Varsi ja Knut Store Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus leat čuovvovaš mearkkašumit:

Mearkkašupmi 1

Lávdegotti unnitlohku ii doarjjo ráđi dulkoma finnmárkkulága ulbmila njealjádin mañimuš teakstaoasis go guoská dasa mainna lágiin ráđđi dulko finnmárkkulága váldoulbmila. Dát lahtut deattuhit ahte vaikko vel sámerievtti ovdáneapmi lea bidjan vuodu finnmárkkuláhkii, de biddjo dattetge dáseárvosaš meannudeapmi álbmotjoavkkuid gaska finnmárkkulága váldoulbmila váldoprinsihppan.

Mearkkašupmi 2

Mañnil lága beaiváduvvon geassemánu 17. b. 2005 nr. 85 riektedilálašvuodaid ja eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddašeami birra Finnmarkku fylkkas galget ásahuvvot golbma ođđa áshusa – Finnmarkkuopmodat, Finnmarkkukomišuvdna ja Finnmarkku Meahcceduopmostuollu.

Finnmarkkuopmodat šaddá leat stuorámuš dáid áshusaid gaskkas. Ollugat leat searvan lokaliserenságastallamii go guoská dása, earret eará ollu gielddat Finnmarkkus. Go dát lea viehka stuorra ásaheapmi ja áššis leat ollu berošteaddjit, de berre ášši vuđoleabbot meannuduvvot ovdal go lokaliserenmearrádusa sáhtta dahkat. Jáhkkit ahte áššeráhkkaneami oktavuođas Finnmarkkuopmodaga lokaliserema ektui fertešii árvvoštallat ollu eanet beliid go mii lea leamaš lunddolaš Komišuvnna ja Meahcceduopmostuolu ektui. Čujuhuvvo earret eará ahte oktavuohta Stáhtavuvddiid bargiide lea dákkáraš bealli. Dán lágan bealit bohtet Finnmarkkukomišuvnna ja Meahcceduopmostuolu ásaheami ja lokaliserema olis.

Sign: _____/_____

Maiddáí Finnmárkkukomišuvdna ja Meahcceduopmostuollu leat hui deatalaš ásaheamit, muhto viidodagas leat dát mealgat unnit ásaheamit go Finnmárkkuopmodat.

Go guoská Sámediggeráđi evttohussii lokaliseret Finnmárkkuopmodaga Porsáŋgui ja Finnmárkku komišuvdna ja Meahcceduopmostuolu fas Detnui, de áigu Ealáhus- ja kulturlávdegoddi vuordit addimis árvalusa lokaliserenbáikki ektui dassázii go lávdegoddi lea čadahan rabas gulaskuddanproseassa ja čadahan vuđolaš áššemeannudeami dán ektui. Ealáhus- ja kulturlávdegoddi ákkastallan dán proseassa ektui lea čuovvovaš:

- Ealáhus- ja kulturlávdegoddi mielas lea finnmárkkulága álggaheapmi okta dain deataleamos proseassain mii galgá dáhpáhuvat Finnmárkkus ođđaset áiggis. Danne lea deatalaš čadat fátmastit ja ráđđádallat iešguđet berošteaddji- ja geavaheaddji-joavkkuiguin go ođđa deatalaš áššit álggahuvvojit.
- Áŋgiruššan mii lea oidnon iešguđet oktavuodain čájeha ahte álbmot Finnmárkkus berošta iežas árgabeaivvis, mii lea deatalaš go galgá juksat kreatiiva proseassaid boahhteáiggi politihka hábmemis Finnmárkkuopmodaga ektui. Dát áŋgiruššan lea maiddáí badjánan dalle go lea leamaš sáhka iešguđet hálddahasaid ásaheames Finnmárkkulága oktavuodas.
- Go galgá bidjat deattu ja nannoset fakki dan rávvagii maid Sámediggi galgá buktit, de lea deatalaš ráhkadit nu govda go vejolaš mearrádusvuodu áššái. Dat rávvagat maid Sámediggi buktá maŋŋá vuđolaš proseassa leat hui deatalaččat Finnmárkkuopmodaga stivrii go guoská Finnmárkkuopmodaga hálddahasbáikái, ja Justiisadepartementii fas go guoská Finnmárkku komišuvdna ja Meahcceduopmostuolu hálddahasbáikái, go galget dahkat mearrádusa.

Ealáhus- ja kulturlávdegoddi berrešii čadahit rabas gulaskuddanproseassa Finnmárkkuopmodaga, Finnmárkkukomišuvdna ja Meahcceduopmostuolu lokaliserema hárrái lávdegodde-čoahkkimiid oktavuodas guovvamánu nuppi vahkus 2006.

Jos dát gulaskuddanvuorru ii juvssa eanetlogu, de doarjut mii málle mii lea evttohusas 1.

Evttohusat

Olles lávdegoddi, lahtut Miriam Paulsen, Susanne A. Andersen, Klemet Erland Hætta, Jarle Jonassen, Tor Mikalsen ja Nils Djupen Norgga Sámiid Riikkasearvis, Marianne Balto Henriksen, Anders Urheim, Knut Store, Henrik Eriksen, Bjarne Store-Jakobsen, Marie Terese N. Gaup ja Per Edvind Varsi Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus, Per A. Bæhr, Johttisápmelaččaid lista ja Olaf Eliassen, Guovddášbellodagas ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 1

Ealáhus- ja kulturlávdegoddi guorrasa Sámediggeráđi mearrádussii mas ráđđi doarju Deanu Finnmárkku komišuvdna ja Meahcceduopmostuolu hálddahasbáikin.

Ákkastallan:

Deanu gieldda lea kommunikašuvdna dáfus buorre olles Finnmárkku ektui ja lea oalle buori olamuttos olles fylkka ektui. Dasto lea Detnui viehka oanehis gaska sihke fylkkaoaivegávppogis Čáhcesullos ja Sámedikki váldohálddahasas Kárášjogas. Dasto lea Deatnu nana

Sign: _____/_____

máŋggakultuvrralaš gieldda, mii lea positiivvalaš go jurddašit luohttámuša ja buorredohkálaš-
vuoda háhkama dáid ásausaide olles fylkka álbmoga gaskkas.

Dasto berre viidáset nannet dan fágabirrasa mii juo lea Sis-Finnmárkku diggerievtti okta-
vuodas. Guovtti jagi doaimma maŋŋá lea čájehan ahte diggerievtti ásaheapmi lea lihkos-
tuvvan ja dat lea huksen gelbbolašvuoda vuostálasvuodaid čoavdimii ja beroštupmivihkke-
dallamiidda máŋggakultuvrralaš servodagas. Dán birrasa berre viidáset hukset, ja dan sáhtta
čadahit komišuvnna ja Meahcceduopmostuolu lokaliseremiin diggerievtti oktavuhtii.

Dáid ásausaide oktiilokaliseren geasuhivččii eanet fágaolbmuid ohcat iešguđet virggiide mat
ásahuvvojit komišuvnna ja Meahcceduopmostuolu oktavuodas. Jáhkkit ahte dát ásausat
dárbbášit ain juo juridihkalaš gelbbolašvuoda ja buori máhtolašvuoda dan meahccegeava-
heapmái mii lea ja lea leamaš Finnmárkkus. Lokaliserema oktavuodas Detnui lea maiddá
álkit rekruteret kanturbargiid geain lea dárbbášlaš gielalaš máhtolašvuoda. Hui deatalaš lea
dat ahte sii guđet váldet oktavuoda komišuvnnain ja Meahcceduopmostuoluin, sáhttet
geavahit juogo dárogiela dahje sámegiela nugo háliidit dahje dárbbášit, juoga mii gáibida ahte
ain juo muhtumat bargiid gaskkas hálddašit guokte giela.

Lunddolaš lea maiddá jurddašit ahte diggerievttis, komišuvnnas ja duopmostuolus sáhtáshedje
leat oktasaš kanturdoaimmat. Dán lea maid ovddit justisaministtar Odd Einar Dørum dadjan
geassemánu 14. b. 2004 reivves Justiisálvdegodái.

Lávdegotti lahtut, Miriam Paulsen, Susanne A. Andersen, Jarle Jonassen, Tor Mikalsen ja Nils Djupen Norgga Sámiid
Riikkasearvvi, Marianne Balto Henriksen, Anders Urheim, Knut Store, Henrik Eriksen, Bjarne Store-Jakobsen, Marie
Terese N. Gaup ja Per Edvind Varsi Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus, Per A. Bæhr, Johttisápmelaččaid lista ja Olaf
Eliassen, Guovddášbellodagas ovddidit evttohsua 2. Klemet Erland Hætta, Norgga Sámiid Riikkasearvis doarju
evttohusa 2 vuosttaš cealkaga muhto ii nuppi cealkaga

Evttohus 2

Ealáhus- ja kulturlávdegoddi guorrasa Sámediggeráđi mearrádussii mas ráđđi doarju
Porsáŋgu Finnmárkkuopmodaga váldohálddahasbáikin. Ealáhus- ja kulturlávdegoddi
eaktuda ahte Finnmárkkuopmodaga stivra čadaha dárbbášlaš proseassaid maid ferte dahkat go
guoská viidáset organisašuvdnamáile gávdnamii mii lea ávkkáleamos Finnmárkui.

Lávdegotti lahtut; Miriam Paulsen, Susanne A. Andersen, Jarle Jonassen, Tor Mikalsen ja Nils Djupen Norgga Sámiid
Riikkasearvvis, Marianne Balto Henriksen, Anders Urheim, Knut Store, Henrik Eriksen, Bjarne Store-Jakobsen, Marie
Terese N. Gaup ja Per Edvind Varsi Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus, Per A. Bæhr, Johttisápmelaččaid listtas ja Olaf
Eliassen, Guovddášbellodagas čujuhit ákkastallamii dás vuolábealde evttohusa 2 ektui. Lávdegotti lahttu Klemet
Erland Hætta, Norgga Sámiid Riikkasearvvis ii leat mielde dán ákkastallamis ja čujuha ákkastallamii evttohusas 4:

Ákkastallan:

Maiddá Porsáŋgu gieldda lea buorre kommunikašuvnna dáfus sáhttit doaibmat olles
Finnmárkkus ja lea viehka bures olamuttos olles fylkka ektui. Dasto lea Porsáŋgu maiddá
nana máŋggakultuvrralaš gieldda, mii lea positiivvalaš go jurddašit luohttámuša ja buorre-
dohkálašvuoda háhkama dáid ásausaide olles fylkka álbmoga gaskkas.
Lokaliserema oktavuodas Porsáŋgui lea maiddá álkit rekrutteret kanturbargiid dárbbášlaš
gielalaš máhtolašvuodain. Dasto lea hui deatalaš ahte sii guđet váldet oktavuoda Finnmárkku-
opmodagain, sáhttet geavahit juogo dárogiela dahje sámegiela nugo háliidit dahje dárbbášit, ja

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/Inga Hætta Skarvik

38 siidu 214 siiddus

mii hástala guovttegielalaš máhtolašvuoda nu ahte bargit ain juo muhtumat hálddašit guokte giela.

Porsáŋggu gieldda válljen lea maiddái buorre go guoská mearrasámi dimenšuvnna nannemii vuoigatvuodabarggus. Porsáŋggu gieldda lea okta dain gielddain Finnmárkkus mat stáhtalaš sentraliserema ja regionaliserema bokte leat massán eanemus bargosajiid. Porsáŋggu gieldda lea okta dain sámi gielddain mii lea unnimusat ožžon almmolaš bargosajiid sámediggevuogádaga olis.

Lávdegotti unnitlohku, Bargiidbellodaga sámediggejoavkku áirasat ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 3, ii ovddiduvvon.

Lávdegotti miellahttu, Klemet Erland Hætta, Norgga Sámiid Riikkasearvis, ovddida Čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 4, ii ovddiduvvon.

Evttohus 5

Valgalávdegoddi-011/05

1. Sámediggi nammada Berit Rannveig Nilssen lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Lemet-Jon Ivvár, Odd Ivar Solbakk.
2. Sámediggi nammada Egil Olli lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Kristine Jørstad Boch.
3. Sámediggi nammada Per A. Bæhr lahttun Finnmárkkuopmodaga stivrii.
Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Inger Anita Smuk.

Sámediggi nammada Ole Henrik Magga lahttun Finnmárkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái.

Persovnnalaš várrelahttun nammaduvvo Wiebke Slåttsven.

III Jienasteapmi

43 árisis ledje 41 čoahkis go jienastedje evttohus 1 ja 2.

43 árisis ledje 39 čoahkis go jienastedje evttohus 3. Jienasteapmi čadahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Evttohus 1 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 2 mearriduvvui 1 jiena vuostá.
- Evttohus 5 mearriduvvui ovttajienalaččat.

Sign: _____/_____

IV Beavdegirjelasáhusat

Guovdageainnu Dáloniid Listtu Isak Mathis O. Hætta beavdegirjelasáhus:

Guovdageainnu Dáloniid Listtu bivdá stivrra bealis árvvoštallat čuovvovaš organiserema Finnmárkkuopmodahkii. Dá lea organiserenmálla maid mángggas Sámedikkis háliidivčče. Bivdá evttohusa čuovvut ášši mielde.

Organiseren

Lávda njealljeoasát málla nu ahte juohke oasis lea ovddasvástádus iežas suorgái. Lága áigumuššan lea guovtteoasát málla mas lea vuođđohálddašeapmi ja ođasmuvvi resurssaid hálddašeapmi. Dasa lassin lea dárbu oažžut váldokantuvrra ja ealáhusovdánahttinovttadaga.

Njealljeoassái juohkin

- Váldohálddahuš
- Ovdánahttin ja ealáhusovdánahttin
- Opmođathálddašeapmi
- Ođasmuvvi resurssaid hálddašeapmi

Ágga manne válljet lávdaorganisašuvdnamálla:

- Válljet lávdamálla háhkan dihte nana legitimitehta olles Finnmárkkus Finnmárkkuopmodaga ektui
- Mielddus 1, organisašuvdnakárta

Hálddašanmálla ulbmilat:

- Váikkuhit konstruktiiva hálddašeami ja ovddideami lámčima daid stuorra resurssaid ektui mat leat Finnmárkkuopmodagas (FO) ávkin buot fylkka ássiide
- Váikkuhit offensiivvalaš strategii ja árvobuvttadeami ja barggolašvuođa buorideapmái fylkkas FO resurssaid nana ceavzilis geavaheami bokte
- Árvalusat ulbmillaš organiseremii ja lokaliseremii deatalaš gelbbolašvuođa doalaheami ja ovdánahttima bokte fylkkas

Doaibmasuorggit:

1. Váldohálddahuš

Porsánggu gieldda sáhtášii leat heivvolaš báiki gosa bidjat Finnmárkkuopmodaga hálddahusa, ja dat sáhtášii erenoamážit gozihit ja nannet mearrasámi dimenšuvnna finnmárkkuláhkabarggus. Finnmárkkulága váldoulbmil lea sihkkarastit sámiid vuoigatvuođaid. Ii leat eahpegovttolaš ahte dát maiddái lea vuođđoeaktu dan árvvoštallamis gosa Finnmárkkuopmodaga váldokantuvra galgá biddjojuvvot.

2. Ovdánahttin ja ealáhusovdánahttin

- doaibmat aktiivvalaš láidejeaddjin oažžun dihte oasálaččaid Finnmárkkus ja oasálaččaid olggobealde bargat ealáhusovdánahttimiin ja gávppálaš doaimmaiguin Finnmárkkuopmodaga resursavuođu vuođu

Sign: _____/_____

- hukset ja viidásetovdánahttit fierpmádaga odđa ja ásahuvvon gelbbolašvuoda- ja ealáhusbirrasii ektui
- resurssaid kárten dasa mii guoská ii-geavahuvvon ja potenciála ressursaide
- Álttá gielddas lea heivvolaš gelbbolašvuolta ovdánahttima ja ealáhusovdánahttima ektui, lagašvuolta ovdánahttinbirrasii addá Finnmárkkuopmodahkii buoret vuodu dahkat buriid mearrádusaid

3. Opmodathálddašeapmi

- opmodat- ja vuoigatvuođasihkkarastin man oktavuodas FO beroštumiid goziheapmi opmodatmássas lea guovddázis. Dás sáhttá leat sáhka opmodatnákkui ránnjá-opmodagaid, riektgáibádusaid j.d. ektui
- leat buorre ja ávkkálaš ovttasbargoasálaš sihke boazodollui ja eará guoskevaš ealáhusaide, geavahavuoigatvuođalaš opmodagain
- ovddidit Finnmárkkuopmodaga gaskaoapmin man bokte gozihit sosiálalaš ja kultuvrralaš árvvuid
- Čáhcesullo gielddas lea guoskevaš gelbbolašvuolta ja bargiidkapasitehta hálddašemi siskkobealde, das leat dat ovdamunit ahte doppe lea viiddis ja heivehuvvon bargomárkan ja mas juo lea gelbbolašvuolta

4. Ođasmuvvi resurssaid hálddašeapmi

- bivddu ja guolástusa konkrehta hálddašeapmi. Mearridit haddedási, juolludaneavttuid vejolaš muddemiid ja resursavátnivuođa oktavuodas (omd. ealgabivdu, muorračuohppan), smávvafođđobivddu mudden (olbmot geat ášset olggobealde fylkka), bivddu álggaheapmi jna.
- sihkkarastit nana ceavzilis resursavuodu geavaheami, eatnatgeardáivuoda ja kultureatnadaga
- kártet vejolašvuođaid ja hástalusaid maid sihke hálddašan- ja ovdánahttinovttadat sáhttet geavahit barggusteaset
- Guovdageainnu suohkanis lea lagašvuolta ja máhtolašvuolta meahcceresurssaid ja daid hálddašeames. Sámi allaskuvllas lea viiddis gelbbolašvuolta ovdamearkka dihte luonddudollui ja boazodollui. Sámi instituhtas lea dutkangelbbolašvuolta vuodđoealáhusain, hálddašeames, kultuvrras ja oahpahas
- Guovdageainnu suohkan livččii heivvolaš báiki luondduhálddašanossodaga hálddahusbáikin ja dat sáhtášii erenoamážit gozihit ja nannet sámi vuoigatvuođaid luonddahálddašemi ja luonddudoalu ektui

Váldohálddahus
Porsáŋggu gielda

Ovdánahttin ja ealáhusovdánahttin
Álttá gielda

Opmodathálddašeapmi
Čáhcesullo gielda

Ođasmuvvi resurssaid hálddašeapmi
Guovdageainnu suohkan

Sign: _____/_____

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Tor Mikalsen, áššejodiheadji	
2	Bjarne Store-Jakobsen	Aili Keskitalo
		Jánoš Trosten
		Tor Mikalsen
	Bjarne Store-Jakobsen	
3	Klemet Erland Hætta	Terje Tretnes
		Jánoš Trosten
	Klemet Erland Hætta	
4	Olaf Eliassen	
5	Magnhild Mathisen	Aili Keskitalo
		Klemet Erland Hætta
	Magnhild Mathisen	
6	Toril Bakken	Terje Tretnes
		Olaf Eliassen
		Anders Urheim
	Toril Bakken	
7	Terje Tretnes	Magnhild Mathisen
		Per Edvin Varsi
		Bjarne Store-Jakobsen
	Terje Tretnes	
8	Jánoš Trosten	
9	Isak Mathis O. Hætta	
10	Aili Keskitalo	
11	Johan Mikkel Sara	
12	Egil Olli	
13	Bjarne Store-Jakobsen	
14	Tor Mikalsen, áššejodiheadji	
	Isak Mathis O. Hætta, čoahkkinortnegii	
	Isak Mathis O. Hætta, čoahkkinortnegii	
15	Magnhild Mathisen, jienasteapmi	
	Janoš Trosten, čoahkkinortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi evttoha Porsáŋgu Finnmárkkuopmodaga váldohálddahusbáikin. Sámediggi eaktuda ahte Finnmárkkuopmodaga stivra čadaha dárbblaš proseassaid go galget gávdnat dan viidáset organisašuvdnamálla mii lea ávkkáleamos Finnmárkui.

Sign: _____/_____

Finnmárkku komišuvnna ja Meahcceduopmostuolu hálddabusbaikin evttoha Sámediggii Deanu.

Sámediggi nammada čuovvovaš lahtuid Finnmarkkuopmodaga stivrii :

1. Berit Rannveig Nilssen, persovnnalaš várrelahttu Lemet Jon Ivvár, Odd Ivar Solbakk.
2. Egil Olli, persovnnalaš várrelahttu Kristine Jørstad Boch.
3. Per A. Bæhr, persovnnalaš várrelahttu Inger Anita Smuk.

Finnmarkkuopmodaga bearráigeahččanlávdegoddái nammaduvvo Ole Henrik Magga, persovnnalaš várrelahttu Wiebke Slåttsven.

Ášši nuppi oasi meannudeapmi loahpahuvvui 08.12.2005 dii. 10.05.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/Inga Hætta Skarvik

43 siidu 214 siiddus

Vuoddogiella: Dárogiella

Ášši 057/05

Árvalusat boazodoallošiehtadussi 2006 - 2007

Arkiva

Arkiiváššénr.

SF-412

05/3771

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku juovlamánu 7.b.2005 dii. 11.35.

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1	26.10.05	Sámediggeráđđi	R 109/05

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššénr
Sámediggeráđđi	26.10.05	109/05
Ealáhus- ja kulturlávdegoddi	21.- 24.11.05	
Sámedikki dievasčoahkkin	06.- 08.12.05	057/05

II Evttohusat ja mearkašumit

Sámediggeráđđi mearrádusárvalus lávdegoddái

Sámediggi áigu konsultašuvnnain ovdal boazodoallošiehtadallamiin gáibidit doaimmaid 2006/2007 boazodoallošiehtadusa oktavuodas čuovvovaš fáttáin:

- Dásseárvu boazodoalus
- Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus
- Boazodoalu ovdánahttinfaanda
- Njuolgga doarjagat
- Divadat ja vearroortnegat

Sign: _____/_____

Ággahus

2005/2006 boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma lea 2,5 miljuvna ruvno unnit go diimmá šiehtadusas. 2004/2005 boazodoallošiehtadusa rámma lei 95,0 miljuvna ruvno. Dán jagáš rámma lea 92,5 miljuvna ruvno. Dát lea mielddisbuktán earret eará doarjjaortnegiid unnideami doaluide ja hui unnán luovvus ruhta Boazodoalu ovdánahttinfoanddas. Sámediggi oaivvilda ahte boazodoallošiehtadusa rámma unnideapmi lea hui eahpeiddolaš. Dálá hástalusaid boazodoalus lea váttis čoavdit almmá mealgat lasihit boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámmaid. Dán oktavuodas lea erenoamáš deatalaš lasihit doarjagiid doaluide main lea gaskamearálaš boazolohku nu ahte lea vejolaš juksat dohkálaš ekonomalaš bohtosiid lasikeahttá boazologu.

Dásseárvu boazodoalus

Nissoniid rolla ja oassálastin boazodoalus lea árbevirolaččat leamaš mealgat eanet go otné. Dát negatiivvalaš rievdan vuolgá earret eará bargovuogi struktuvrralaš rievdamis dan sivas go eiseváldiin lea leamaš dárbu reguleret ja organiseret boazodoalu. Boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaoapmeortnegat leat beavttalmahttán dán ovdáneami earret eará danin go ortnegat gáibidedje buvttadeaddji identifiserema ja ollislaš gova doaimma buvttadeamis. Buvttadeaddjit/doalloeaiggádat ledje eanaš albmát ja váldobuvttadeapmi jorahuvvui dušše biergobuvttadeapmái. Nissonolbmuid bargu boazodoalus dahkui oaidnemeahttumin ja nissonolbmuid bargu ja buvttadeapmi ii gártan leat oassiin boazodoalloealáhusa ollislaš rehketdoalu mihttehahti ekonomijjas. Nissonolbmuid árvohákan ii adnon árvvus ja iige lean oassin doarjjaortnegiin boazodoalus.

Lea deatalaš deattuhit ahte vaikke vel lea ge nissonolbmuid státus boazodoalus rievdan ja heajosmahttun, de lea boazodoallonissonolmmoš ain guovddázis boazodoalus go eaiggada bohccuid, gullá siidii, fuolkevuoda bokte ja oassálastá doalus. Sámediggi háliidivččii doalahit nissoniid návccaid boazodoalus ja dan máhtu mii dain nissonolbmuin lea.

Sámediggi illuda go šiehtadanbealit diibmá šihte čuovvolit ráportta ”Nissonolbmuid dilálašvuolta boazodoalus”, maid Eanadoallo- ja biebmodeaprtemeantta nammaduvvon lávdegoddi ovddidii 22.11.2004. Ráporttas leat doaimmat mat ávžžuhit eiseváldiid, hálddaha ja boazodoalu dásseárvohástalusaid bidjat čoahkkinlistui. Sámediggi celkii áššis 41/04 2005 – 2006 boazodoallošiehtadussii cealkámuša:

Sámediggi bivdá eiseváldiid láhčit dili boazodoallonissoniidda vai sidjiide addo duohta vejolašvuolta searvat boazodoalu beaivválaš bargguide. Nissonat galget beassat searvat politihkalaččat ja doppe dain stivrenorgánain gos mearrádusat ealáhusa ektui dahkkojit.

Sámediggi lea duhtavaš dainna go ráporta evttoha lasihit nissonovddastemi NBR stivrras ja guovllostivrrain. Áiggi mielde dát dagaha ahte dásseárvvu miellaguottut rivdet boazodoalus nu ahte gártá ávkin ealáhussii.

Eanaš boazodoallonissonolbmuin leat dál virggit boazodoalu olggobealde dasa lassin go sii gullet boazodollui ja oassálastet doalus. Boazodoallobearrašiid bálká olggobealde boazodoalu lea stuora oassi bearašdietnasis. *Totalregnskap for reindriftsnæringen (desember 2004)* čájeha ahte dát oassi lea lassáneame.

Sign: _____/_____

Vaikko eanaš boazodoallonissonolbmui lea bálkásisaboahu váldosisaboahun ja danne lea heajut vejolašvuohta searvat ealáhusbarggus, de leat sii deatalaš bargoresursan boazodoalus, earenoamážit dalle go leat olu doaimmat. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte boazodoalu šiehtadanbealit vuoruhit sidjiide doaimmaid mat leat heivehuvvon nissonolbmuid ulbmillaš gaskaomiid geavahemiin árvohákanprográmmas, Boazodoalu ovdánahttinforandda proševttaid oktavuodas ja njuolggodoarjjaortnegiid bokte.

Totalregnskap for reindriftsnæringen (desember 2004) čájeha ahte nissonolbmot geat leat doalloeaiggádat dagahit dušše 16 % (95 nisson boazodoalli ja 491 dievdo-boazodoalli) boazodoaluid ollislaš logus 2004:s. 2005/2006 Boazodoallošiehtadus addá eanet doalloarjaga doaluide maid nissonolbmot eaiggádit. Nissoniidda heivehuvvon doarjagiid sierrabidjanortnet maiddái jatkkojuvvui. Sámediggi lea duhtavaš go šiehtadanbealit dainna lágiin movttiidahttet nissoniid geain lea boazodoallu ealáhussan. Beallalašdoarjja gahččá eret jus goappásge lei olggobealde boazodoalu brutto sisaboahu eanet go 150.000,- ru. maŋemus livnnetalmmuhusas. Sámedikki mielas ii oro 150 000 ruvdnosaš sisaboahu alimus rádjin vuogas go gahččá mihttomeari ektui ahte nannet nissonolbmuid oassálastima boazodoalus. Sámediggi aiddostahttá ahte ferte vel olu dahkkot ovdal go olaha dássásašvuođa logu ektui nissoniid ja dievduid gaskkas geat leat boazodoalus. Vuordit ahte dásseárvohástalusat vuoruhuvvojit boahhtevas boazodoallošiehtadallamiin.

Čálgoortnegat, maidda earenoamážit nissonolbmui lea dárbu, eai leat doarvái buorit boazodoalus. Raporta ”Nissonolbmuid dilálašvuohta boazodoalus” maiddái čájeha čálgoortnegiid váilevašvuođa. Dušše doalloeaiggádiin leat oadjovuoigatvuođat áhpehisvuođa, riegeahttima ja smávvamánáid ovddasmorraša oktavuodas (vrd. Njuolggadus doarjaga birra orohagaide ja boazoservviide), ja dainna lágiin leat olu nissonolbmot ealáhusas geat eai oaččo daid rivttiid.

Iehčanas ealáhusdoallis lea riekti oažžut 65 % bálkábuhtadusa dábalaš bargiid ektui geain lea riekti oažžut 100 % bálkábuhtadusa áhpehisvuođa, riegeahttima, smávvamánáid ovddasmorraša ja buozanvuođa oktavuodas. Lassii leat ealáhusdoallis riekti oažžut buohcanruđa vuosttaš 16 beaivvi go lea buohcci, maid oadju gokčá dábalaš bargiide. Iehčanas ealáhusdoallit sáhttet ráhkadit alceseseaset priváhta dáhkáduša mii gokčá daid rivttiid, muhto eanaš boazodoallonissonolbmui ii leat ráđđi dakkár dáhkáduša ráhkadit unnán sisbođu geažil. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte šiehtadanbealit árvvoštallet doaimmat mat sáhttet njulget dan dilálašvuođa. Duhtadahtti čálgoortnegat leat hui mávssolaččat go galgá háhkat nissonolbmuid boazodollui.

Mihttomearit:

Movttiidahttit eanet nissonolbmuid válljet boazodoalu ealáhussan.

Váikkuhit nissonolbmuid eanet searvat ealáhussii ja buoridit sin posišuvnna ealáhusas.

- Sámediggi oaivvilda ahte bealit berrejit árvvosmahttit dásseárvvu boazodoalus, nissonolbmuid ekonomalaš rámmaeavttuid nannema bokte.
- Sámediggi háliida danne evttohit ahte šiehtadanbealit heaittihit bálkásisabođu ráddjema, mii lea eaktun nissoniid doarjagii.
- Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš bajidit beallalašdoarjaga máksomeari. Sámediggi evttoha ahte go lea bonju dássásašvuohta gaskal nissonolbmuid ja

Sign: _____ / _____

dievdoolbmuid logu boazodoalus, de berre beallalašdoarjja addot dušše nissonbeallalažžii.

- Sámediggi evttoha ahte šiehtadanbealit árvvoštallet doaimmat mat sihkkarastet boazodoalu nissonolbmuide seamma buriid čálgoortnegiid (áhpehisvuođa, riegádahttima ja buozanvuođa oktavuodas) go dábálaš bargiin.

Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus

Boazodoalu deháleamos resurssat leat boazodoallit. Sis lea earenoamáš gelbbolašvuolta sihke ealu birra ja proseassaid ektui mat gusket gávpečorra geassimii, bohccobierggu ávkkástallamii ja bohcco álgoávdnasiid gieđahallamii ja produkšuvdnii.

Doaluid eaktodáhtolaš vuovdin leat doaimmat mat galget lámčit dili ekonomalaš ja ekologalaš ceavzilis boazodoalu ovddideapmái Finnmárkkus. Finnmárkku guovlluin gos lea beare stuora boazolohku guohtuma ektui lea deatalaš ahte ain lea fállaldat doaluid eaktodáhtolaš vuovdimii. Oppalaččat lea Sámediggi eahpesihkár leago boazodoalu boahtteáigái ovdamunnin unnidit doaluid. Boazodoallu gáibida olu barggu ja dasa lea dárbu olu olbmuide. Siida mas leat máŋga doalu, lea doaibmi ja nanu doaibma.

Guovlluin gos leat beare olu bohccot guohtumiid ektui berre heivehit árvoháhkandoaimmaide. Árvoháhkan gáibida olmmošlaš resurssaid geat sáhttet ja geain lea gelbbolašvuolta váldit badjelassas lassidoaimmaid mat čuvvot dakkár proševttaid. Deatalaš eaktun jus árvoháhkan boazodoalus galgá lihkestuvvat, lea ahte boazodoalus leat doarvái olmmošlaš resurssat, sihke gelbbolašvuolta ja logu ektui. Jus dušše ovttabeallásaččat vuoruha boazoealáhusa olmmošlogu vuolideami, de hedjona buoret árvoháhkama vejolašvuolta. Go plánaid vuodul vuoruha árvoháhkama orohagain gos leat ollu olbmot guohtumiid ektui, de lea vejolašvuolta háhkat sihke nissonolbmuid ja nuoraid ealáhussii, ja maiddái oččodit ekonomalaš ja ekologalaš ceavzilis ealáhusa. Vásáhusat čájehit ahte buoremus árvoháhkan lihkestuvvá orohagain gos ovttabeallásaš biergobuvttadanjurdaga vuodul leat beare ollu boazodoallit.

Mihttomearri:

Movttiidahttit bestemii ja árvolassáneapmái

- Plánaid vuodul vuoruhit árvoháhkama dain orohagain gos leat beare olu bohccot guohtumiid ektui.

Boazodoalu ovdánahttinfoanda

Dán jagáš boazodoallošiehtademiid oktavuodas bođii ovdan ahte Boazodoalu ovdánahttinfoandda ruđalaš árvu lea hedjonan ovddit jagiid ektui. Dán jagi biddjui 34,3 miljon ruvno fondii ja dain lea 27,4 miljon ruvno čadnon. Šiehtadanbealit eai vuoruhan šiehtadallamiin nanusmahttit foandda, ja dat mielddisbuktá ahte foanddas lea hui unnán luovos ruhta. Dat lea konkrehtalaččat mielddisbuktán ahte deatalaš nuoraiddoaimmat eai leat vuoruhuvvon. Nuoraide geat leat álggahanmuttus boazodoalus lea duođalaš ášši jus eai oaččo doarjaga oastit guođohanbarttaid, áiddiid ja ealihanbohccuid. Boazodoallu ii sáhte seailut

Sign: _____/_____

sámi kultuvrra guoddin jus eai leat buorit rámmaeavttuid nuoraide geat háliidit álggahit boazodoalu.

Mihttomearri:

Oaččuhit eanet nisssonolbmuid ja nuoraid boazodoalloeláhussii.

- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid nannet Boazodoalu ovdánahttininfoandda ekonomii ja boahte boazodoallošiehtadallamiin.

Njuolggodoarjja

Doalut ožžot 25 % buvttadanmávssu (ovdalaš buvttadandoarjja) bierrgu divatgeatnegas vuovdimis ja eará divatgeatnegas ealáhussisaboadus. Bohcco massin ii rehkenastojuvvo vuodđun buvttadanmáksui. Buvttadanmávssu meroštallan ii leat vuoigjalaš boazodolliide geat masset olu heakkaid jahkásaččat toga/fievrruid vuojahallama, fuodđuid ja eará massinsivaid geažil. Ortnet heajusmahtá boazodoallošiehtadusa sisaboáđu dássenbeavttu ja mielddisbuktá unnit sisaboáđu boazodolliide geat masset olu heakkaid. Dan oktavuodas lea hui váidalahti go njuolggodoarjja unnu jagis jahkái. Lea hui deatalaš ahte boazodoalu ruhtadeapmi indeksaheivehallojuvvo.

Mihttomearri:

Sisaboáđu dássen ja einnotahtti ekonomii ja boazodoalus

- Sámediggi bivdá ovddasvástideaddji departemeantaid ja šiehtadanbeliid čielggadit movt galgá buhttet buvttadanmávssu eretváldima massima geažil.
- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid ahte sii eai unnit boazodolliid njuolggodoarjaga máksomeriid, muhto ahte dat baicca lasihuvvojit hadde- ja máksobajideami ektui.

Divadagat ja vearroortnegat

Doaibmagolut boazodoalus leat stuorrát sisaboáđu ektui ja dat lassánit olu jagis jahkái earret eará alla ja dadistaga stuorát divatdási geažil.

Sámediggi diehtá ahte vearroodilli iešguđet vuodđoeláhusain rievddada heaittihemiid oktavuodas. Omd. eanadoallit, vrd. Lov om skatt av formue og inntekt/ sisaboáđu ja opmodaga vearu láchka (skatteloven/vearroláchka) ožžot áibbas dahje belohahkii luitojuvvo vearu go vuvdet eanadoalu ja mielkeeari bearrašii mii lea njuolga vulos bearašlinjjás. Boazodoalus eai leat diekkár vearroovdamunit heaittiheami ja/dahje nuppástuhttima oktavuodas.

- Sámediggi evttoha ortnega mas boazodoallit ožžot divatkeahhtá mohtorboaldámuša ealáhusa mohtorfievrruid geavaheami oktavuodas seamma ládje go eanadoalus.
- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid addit boazodolliide seamma vejolašvuodaid doaibmareaidduid oastimii go eanadoalloeláhusas leat.

Sign: _____/_____

- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid ásahit ortnega mii sihkkarastá boazodolliide geat háliidit guoddit ealáhusa, dohkálaš ekonomalaš buhtadusa ja heivehuvvon vearronjuolggadusaid.

Ealáhus- ja kulturlávdegottii árvalus

Evttohus 1

Olles lávdegoddi, lahtut Marianne Balto Henriksen, Anders Urheim, Knut Store, Henrik Eriksen, Bjarne Store-Jakobsen, Marie Terese N. Gaup ja Per Edvind Varsi Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus, Miriam Paulsen, Susanne A. Andersen, Klemet Erland Hætta, Jarle Jonassen, Tor Mikalsen ja Nils Djupen Norgga Sámiid Riikkasearvis, Per A. Bæhr, Johttisápmelaččaid lista ja Olaf Eliassen, Guovddášbellodagas ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Sámediggi áigu konsultašuvnnain ovdal boazodoallošiehtallamiid gáibidit doaimmaid 2006/2007 boazodoallošiehtadusa oktavuodas čuovvovaš surggiin:

- Areálasuodjaleapmi
- Dásseárvu boazodoalus
- Boazolohku
- Boraspiret
- Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus
- Boazodoalu ovdánahttinfaanda
- Njuolggá doarjagat
- Divadat ja vearroortnegat

Álggahus

Boazodoallu lea okta guovddáš guoddi sámi servodaga nannemis ja ovdánahttimis. Dasto lea dat maiddái rašis ealáhus maid eará berošteaddji joavkkut áitet dađistaga eanet ja eanet ja lea garra deatta luondduvuđđui. Dát váttismahtta ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš nana ceavzilis ealáhusa ulbmila juksama. Danne lea deatalaš ahte okta dain ealáhusa deataleamos stivrengeaskaomiin, boazodoalloláhka, rievdaduvvo nu ahte dat lea ávkin ealáhussii ja sámi servodahkii. Jos dat struktuvrralaš ja ekonomalaš rámmat eai buoriduvvo, de ballá lávdegoddi ahte ovdánahttimis boazodoalus ii leat vejolaš juksat daid mihttomeriid mat leat biddjojuvvon ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš nana ceavzilis ealáhussii.

Nannen dihte boazodoalu nana ceavzilisvuoda ja juksan dihte buoret dássedeattu ealáhusa resursavuoda ja olbmuid logu gaska gain lea dienas ja bargu ealáhusas, de lea deatalaš movttiidahttit ovttaskas boazodolliid stuorat árvoháhkamii. Lávdegoddi deattuha maiddá ahte stáhtas berre ain leat bajimuš ekonomalaš ovddasvástádus boazodollui.

Bajimuš mihttomearrin ferte leat sihkkarastit boazodollui buriid ekonomalaš eavttuid ja nu buori go vejolaš iešbirgejumi. Dákkár oktavuodas leat doaibmabijut háhkat buori márkana boazodoalu buktagiidda čuovddan sihkkarastit buktagiidda nu buori hatti go vejolaš. Dán suorggis leat stuorra vejolašvuodát, ja boazodoallošiehtadus ferte láchit diliid dainna lágiin ahte boazodoallu sáhtta ávkkástallat dainna vejolašvuodain. Dat ahte buoremus vuogi mielde

Sign: _____/_____

ávkki atnit márkanis rahkkanahšašii boazodoalu buorebut dustet boahhteáiggi hástalusaid iige boazodoallu dalle livččii nu gitta stáhtalaš ruhtafievrridemiin.

Sámediggi áigu váikkuhit dan ahte politihkalaš rámmat ja eavttut leat dakkárat ahte dat addet boazodoallošiehtadusa šiehtadusbeliide nu buriid eavttuid go vejolaš gávdnat šiehtadusčovdosiid.

2005/2006 boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma lea 2,5 miljvonna ruvnno unnit go diimmá šiehtadusas. 2004/2005 boazodoallošiehtadusa rámma lei 95,0 miljon ruvnno. Dán jagáš rámma lea 92,5 miljon ruvnno. Dát lea mielddisbuktán earret eará doarjjaortnegiid unnideami doaluide ja hui unnán luovos ruhta Boazodoalu ovdánahttinforanddas. Sámediggi oaivvilda ahte boazodoallošiehtadusa rámma unnideapmi lea hui eahpeiddolaš. Dálá hástalusaid boazodoalus lea váttis čoavdit jos ii mealgat lasit boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámmaid. Dán oktavuodas lea erenoamáš deatalaš buoridit daid doaluid ruhtadili mat leat *Finnmárkku máttábeale guovlluin* ja main lea gaskamearálaš boazolohku, nu ahte lea vejolaš juksat dohkálaš ekonomalaš bohtosa lasitkeahttá boazologu.

Areálasuodjaleapmi – guohtoneatnamiid sihkkarastin

Guohtoneatnamiid suodjaleapmi lea okta váldoosiin boazodoalu boahhteáiggi sihkkarastimis. Danne ferte ain deattuhit barggu ahte sihkkarastit lágaid maiguin suodjalit ja sihkkarastit boazodoalu guohtoneatnamiid boahhteáiggis. Mihttomearri ferte leat hehttet guohtoneatnamiid veahážiid mielde massima dainnalágiin ahte sihkkarastit ollislaš árvoštallama guovlluin maid boazodoallu geavaha, beroškeahttá gielda- dahje fylkkarájiin.

Oddaset riektegeavahus dohkkeha ahte boazodoalus lea iešheanalis riektevuoddu, mii lea ása-huvvon boares vieruid ja dološ áiggiid rájes geavaheami bokte. Dat mearkkaša dan ahte boazodoallu suodjaluvvo bággolonistanrievttálaččat dávistettiin Vuodđolága paragrafa 105.

Norgga eiseváldiid oaidnu boazodoalloriektái rievdá maddái ollu go 1996 boazodoalloláhka rievdaduvvo, go ráđđehus dohkkeha ahte boazodoalus lea iešheanalis riektevuoddu ása-huvvon boares vieruid ja dološ áiggiid rájes geavaheami bokte. Dát iešheanalis riektevuoddu ráddje dan ektui makkár lihkahallamiid sáhtta čadahit sámi boazoguohtonguovlluin.

Boazodoalu iešheanalis riektevuoddu oidno dattetge menddo unnán politihkas, lánkaaddimis ja hálddašangeavahusas, ja dat ferte rievdaduvvot.

Mihttomearit:

Dárbu lea ahte boazodoalu iešheanalis riektevuoddu čielgasit nannejuvvo lánkamearrádusain. Njuolggadusčállosat oktibuot, boazodoalloláhka ja lánkaásahusat, fertejit odasmahttojuvvot dán vuodul.

- Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boazodoalu sorjjasmeahhtun rievttálaš vuoddu čielgasit ja dárkilit čilgejuvvo lánkačoahkis
- Sámediggi áigu ain aktiivvalaččat bargat dan ala ahte buot guoskevaš lánkaaddin geahčaduvvo dainna áigumušain ahte sihkkarastujuvvo dat ahte boazodoalu sierra riektevuoddu čielgasit nannejuvvo ja heivehuvvo lánkačoahkis

Sign: _____/_____

Dásseárvu boazodoalus

Nissoniid rolla ja oassálastin boazodoalus lea árbevirolaččat leamaš mealgat buoret go otné. Dát negatiivvalaš rievdan vuolga earret eará bargovuogi struktuvrralaš rievdamis dan sivas go eiseváldiin lea leamaš dárbu reguleret ja organiseret boazodoalu. Boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaoapmeortnegat leat beavttálmahttán dán ovdáneami earret eará danin go ortnegat gáibidedje buvttadeaddji identifiserema ja ollislaš gova doaimma buvttadeamis. Buvttadeaddjit/doalloeaiiggádat ledje eanaš albmát ja váldobuvttadeapmi jorahuvvui dušše biergobuvttadeapmái. Nissonolbmuid bargu boazodoalus dahkkui oaidnemeahttumin ja nissonolbmuid bargu ja buvttadeapmi ii gártan leat oassiin boazodoalloeláhusa totalrehketdoalu mihtidahtti ekonomijjas. Nissonolbmuid árvobuvttadeapmi ii adnojuvvon árvvus, iige dat lean oassin boazodoalu doarjjaortnegiin.

Deatalaš lea deattuhit ahte vaikke vel nissonolbmuid státus boazodoalus lea ge rievdan ja hedjonan, de lea boazodoallonissonolmmoš ain guovddázis boazodoalus go eaiiggáda bohccuid, gullá siidii, fuolkevuoda bokte ja searvá doalu doaimmaide. Sámediggi háliidivččii doalahit nissoniid návccaid boazodoalus ja dan máhtolašvuoda mii dán nissonolbmui lea.

Sámediggi illuda go šiehtadanbealit diibmá šihhte čuovvolit raportta ”Nissonolbmuid dilálašvuolta boazodoalus”, maid Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta nammadan lávdegoddi ovddidii 22.11.2004. Raporttas leat doaimmat mat ávžžuhit eiseváldiid, hálldahusa ja boazodoalu dásseárvohástalusaid bidjat bargolistui. Sámediggi celkkii áššis 41/04 cealkámuš 2005 –2006 boazodoallošiehtadussii:

Sámediggi bivdá eiseváldiid láhčit dili boazodoallonissoniidda vai sidjiide addo duohta vejolašvuolta searvat boazodoalu beaivválaš bargguide. Nissonat galget beassat searvat politihkalaččat ja doppe dain stivrenorgánain gos mearráduusat ealáhusa ektui dahkkojit.

Sámediggi lea duhtavaš dainna go ráporta evttoha lasihit nissonovddastemi NBR stivrras ja guovllustivrrain. Áiggi mielde dát dagaha ahte dásseárvvu oainnut rivdet boazodoalus nu ahte gártá ávkin ealáhussii.

Eanaš boazodoallonissonolbmui leat dál virggit boazodoalu olggobealde dasa lassin go sii gullet boazodollui ja oassálastet doalus. Boazodoallobearrašiid bálkka olggobealde boazodoalu lea stuora oassi bearašdietnasis. *Totalregnskap for reindrifsnæringen (desember 2004)* čájeha ahte dát oassi lea lassáneamen. Vaikko eanaš boazodoallonissonolbmuid váldodienas leage bálkásisaboaktu ja danne lea heajut vejolašvuolta searvat ealáhusbargui, de leat sii deatalaš bargoresursan boazodoalus, earenoamážit dalle go leat olu doaimmat. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte boazodoalu šiehtadanbealit vuoruhit sidjiide doaimmaid mat leat heivehuvvon nissonolbmuide plánavuodđuduvvon gaskaomiid geavahemiin árvobuvttadanprográmmas, Boazodoalu ovdánahttinforandda prošeavttaid oktavuodas ja njuolggodoarjjaortnegiid bokte.

Totalregnskap for reindrifsnæringen (desember 2004) čájeha ahte nissonolbmot doallo-eaiiggádin leat dušše 16 % (95 nissonboazodoalli ja 491 dievdo-boazodoalli) boazodoaluid ollislaš logus 2004:s. 2005/2006 Boazodoallošiehtadus addá eanet doalloarjaga daid doaluide maid nissonolbmot eaiiggádit. Nissoniid várás doarjjaortnet maiddái bisuhuvvo.

Sign: _____/_____

Sámediggi lea duhtavaš go šiehtadanbealit dainna lágiin movttiidahttet nissoniid geain lea boazodoallu ealáhussan. Beallálašdoarjaga ii sáhte šat oažžut jos nuppis leamaš olggobealde boazodoalu bruttodienas eanet go 150.000,- ruvno mañemus livnnetalmmuhusas. Sámedikki mielas ii oro 150 000 ruvdnosaš sisaboahtheadáhkki vuogas go geahččá mihttomeari ektui ahte nannet nissonolbmuid oassálastima boazodoalus. Sámediggi aiddostahtta ahte ferte vel olu dahkkot ovdal go olaha dássásašvuoda logu ektui nissoniid ja dievdduid gaskkas geat leat boazodoalus. Vuordit ahte dásseárvohástalusat vuoruhuvvojit boahhtevaš boazodoallo-šiehtadallamiin.

Čálgoortnegat, maida earenoamážit nissonolbmui lea dárbu, eai leat doarvá buorit boazodoalus. Raporta "Nissonolbmuid dilálašvuoha boazodoalus" maiddá čájeha čálgoortnegiid váilevašvuoda. Dušše doalloeaiggádiin leat oadjovuogiatvuodát áhpehisvuoda, riegádahttima ja smávvamánáid ovddasmorraša oktavuodas (vrd. Njuolggadus doarjaga birra orohagaide ja boazoserviide), ja dainna lágiin leat olu nissonolbmot ealáhusas geat eai oaččo daid rivttiid.

Iehčanas ealáhusdoallis lea riekti oažžut 65 % bálkábuhtadusa dábalaš bargiid ektui geain lea riekti oažžut 100 % bálkábuhtadusa áhpehisvuoda, riegádahttima, smávvamánáid ovddasmorraša ja buozalmasvuoda oktavuodas. Lassii leat ealáhusdoallis riekti oažžut buohcanruđa vuosttaš 16 beaivvi go lea buohcci, maid oadju gokčá dábalaš bargiide. Iehčanas ealáhusdoallit sáhttet ráhkadit alcceseaset priváhta dáhkádusa mii gokčá daid rivttiid, muhto eanaš boazodoallonissonolbmui leat ráđđi dakkár dáhkádusa ráhkadit unnan sisaboađu geažil. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte šiehtadanbealit árvvoštallet doaimmaid mat sáhttet njulget dán lágan beliid. Dohkálaš čálgoortnegat leat hui mávssolaččat go galgá bestet nissonolbmuid boazodollui.

Mihttomearit:

Movttiidahttit eanet nissonolbmuid válljet boazodoalu ealáhussan.

Váikkuhit nissonolbmuid eanet searvama ealáhussii ja buoridit sin posišuvnna ealáhusas.

- Sámediggi oaivvilda ahte bealit berrejit movttiidahttit dásseárvvu buorideami boazodoalus ekonomalaš rámmaeavttuid nannema bokte nissonolbmuide
- Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš lasihit náittosguoibmedoarjaga máksomeari
- Sámediggi evttoha ahte šiehtadusbealit árvvoštallet doaibmabijuid mat sihkkarastet nissonolbmuide boazodoalus ovttalágan čálgoortnegiid (áhpehisvuoda, riegádahttima ja buozalmasvuoda oktavuodas) mat bargiin dábalaččat leat
- Boazodoallohállddahuš ferte sihkkarastit resurssaid nu ahte dásseárvopolitiikka ulbmiliid sáhtta ollašuttit ja ahte hállddahuš sáhtta addit buori veahki dásseárvoáššiin
- Buot lánveahkiin ja stivrrain boazodoalus ferte bargat dásseárvvuin
- Sámediggi hálida danne evttohit ahte šiehtadanbealit heaittihit bálkásisaboađu ráddjema, mii lea eaktun nissoniid doarjagii.

Boazolohku

Mañimuš jagiin lea menddo sakka deattuhuvvon ad-hoc doaibmabijuid johtui bidjan oažžun dihte dássedeattu boazologu ja guohtonvuoda gaskka. Dát oanehis áiggi čoavddamalle váldá seammás eret fokusa guhkes áiggi ortnegiin mat sáhttet váikkuhit dan ahte boazodoallu livččii

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/Inga Hætta Skarvik

52 siidu 214 siiddu

gievrrat váttis áiggiin. Danne ferte ovdánahttindoaimbajuid bidjat buriin áiggiin ja daid mihttomearrin ferte leat nannet vuodu bargat nana ceavzilis ealáhusain.

Bajimuš mihttomearrin ferte leat ahte boazodoaluin bargat ekologalaččat dohkálaš vugiin. Boazolohku galgá heivehuvvot guohtonvuoddu ja váldonjuolggadussan ferte leat ahte vuolggasadji válđojuvvo dálveguohtunvuodus. Ođđaset diehtaga lihkahallamiid ja olggobeale muosehuhttimiid váikkuhusain ferte geavahit stivret eará doaimmaid boazodoalloguovlluin ja heivehit ekologalaš beliid iešgudet guovlluin.

Boazologu heivehemiin resursadillái, ferte vuoruhit barggu mii guoská bajimuš boazolohkui orohaga nammii. Bajimuš boazologu mearrideami oktavuodas lea deatalaš bidjat ráji optimála ja maksimála boazologu gaskka. Optimála lohku gártá leat álohii vuollelis go maksimála, ja dat addá stuorámus vejolaš guhkes áiggi buvttadusa seammás go guohtumat geavahuvvojit optimálalaččat almmá ahte guohtunvuoddu goariduvvo. Maksimála boazologu oktavuodas lea jahkásaččat dárbu sierra doaimbajuide (biebman jna.) gádjun dihte boazonáli. Optimála boazolohku ferte leat guhkes áiggi mihttomearri boazologu heiveheami oktavuodas.

Deatalaš lea deattuhit ahte fysálaš lihkahallamiin, sierralágan olggobeale muosehuhttimiin ja boraspirelogu lassáneames leat stuorra váikkuhusat boazodoalu guohtonressusaide.

Sámediggi áigu váikkuhit dan ahte problematihkka boazologu ektui biddjojuvvo ollislaš perspektiivii, mas leat meilde bealit nugo boazolohku, lihkahallamat, muosehuhttimat ja boraspiret.

Čujuhit stuorradiggediedáhussii nr. 28 (1991-92) *Nana bissovaš boazodoallu*. Boazolohku berre mearriduvvot maŋŋá go olles orohatjuohku Finnmárkkus lea geahčaduvvon viidát, man oktavuodas ulbmilin lea juohkit orohagaid nu ahte dat leat eanet optimála guohtondiliid ja doaimbadiliid ektui muđui. Dát galgá čadahuvvot ovttrasáđiid boazodolliiguin.

Boraspiret

Boraspirehálddašeapmi Norggas buktá stuorra váttisvuodaid boazodollui. Ollu sajiin boazoguohtonguovlluin leat dál menddo ollu boraspiret. Dát buktá boazodollui stuorra ekonomalaš vahágiid jahkásaččat. Ealáhusa logut čájehit ahte boraspiret váldet eahpegorálaš ollu jahkásaš buvttadusas riikkadásis.

Boraspirenáli ferte unnidit dain guovlluin gos ollu elliid ribahit boraspiriide. Ferte maiddái šaddat álkit njeaidit vahátnávddiid almmá ahte ferte viežžat lobi ovdagihtii. Ferte ásahuvvot buoret dásseaddu boraspirenáli ja boazodoalu gaskka. Dasto ferte boazodoallu oažžut buhtadusa duohta boraspirevahágiid ovddas.

Politiikka ferte hábmejuvvot nu ahte boazodoallu ii galgga dárbbasit máksit dan ovddas go ain galgá leat fauna mas boraspiret lea okta lunddolaš oassi. Ferte hábmet dakkár politiikka mii sihkkarastá rievttalaš buhtadusortnegiid boraspirevahágiid oktavuodas ja dasto ferte bidjat stuorát resurssaid buoremus vejolaš vuoddoávdnasiid háhkamii mearridan dihte boraspirelogu ja boraspiriid njeaidima.

Sámediggi evttoha juksan dihte dássedeattu boraspiriid ja ealáhusa gaskka ahte:

Sign: _____/_____

- boraspiriid bivdinortnet buoriduvvo
- ásahuvvojit boraspirehis guovllut guođohanguovlluin
- biddjojuvvojit johtui dárbbášlaš doaibmabijut njulgen dihte daid vahágiid mat ealáhussii leat šaddan ja ahte doaibmabijut siskkildit maiddái vahágiid mañjáváikkuhusaid

Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus

Boazodoalu deháleamos resurssat leat boazodoallit. Sis lea earenoamáš gelbbolašvuohta sihke ealu birra ja proseassaid ektui mat gusket gávpečorrageassimii, bohccobiergguin ávkkástallamii ja bohcco vuodđoávdnasiid gieđahallamii ja produkšuvdnii.

Doaluid eaktodáhtus lotnun orohagain gos lea alla boazolohku lea doaibmabidju mii lea ásahuvvon láchit diliid ekonomalaš ja ekologalaš nana bissovaš boazodoalu ovdánahttimii. Danne lea deatalaš ahte ain gávdno fálladat ahte eaktodáhtus sáhtá lotnut doaluid. Ođđa boazodoallohka lea deatalaš gaskaoapmi boazodoalu siskkáldas muddema oktavuodas sihke rekruterema ja boazologu ektui.

Ekonomalaš ovdánahttin boazodoalus čájeha ahte lea nana dárbu nannet árvoháhkama ealáhusas oppalaččat sihke daid vuodđoávdnasiid ja gelbbolašvuođa vuodul mat boazodoalus leat. Boazodoalus lea dárbu nannet dietnasa ja árvoháhkama sihke boazodoallobearrašiid ekonomiiija ektui ja sihkarastin dihte dohkálaš ekonomalaš ovdánahttima. Boazodoalu árvobuvttadanprográmmii fertet bidjat eanet ruđaid vai boazodolliin riikkadásis lea vejolaš nannet ekonomiiija ealáhusas. Boazodoallošiehtadusa rámmii lassin lea dárbu bidjat ruđaid muhtun áigái ráddjejuvvon áigodagas. Dás ferte leat ávki buot boazodolliide.

Mihttomearri:

Doaluid eaktodáhtus lotnun ja buoret árvobuvttadeapmi

- Plánaid vuodul vuoruhit árvoháhkama dain orohagain gos leat beare olu bohccot guohtumiid ektui
- Ain ferte leat vejolašvuohta eaktodáhtus lotnut doaluid
- Árvobuvttadanprográmmii ferte bidjat eanet ruđaid

Boazodoalu ovdánahttinfoanda

Dán jagáš boazodoallošiehtademiid oktavuodas bođii ovdan ahte Boazodoalu ovdánahttinfoandda ruđalaš árvi lea hedjonan ovddit jagiid ektui. Dan jagi biddjui 34,3 miljon ruvnno fondii ja dain lea 27,4 miljon ruvnno čadnon. Šiehtadanbealit eai vuoruhan šiehtadallamiin nanusmahttit foandda ja dat mielddisbuktá ahte foanddas lea hui unnán luovos ruhta. Dat lea konkrehtalaččat mielddisbuktán dan ahte deatalaš nuoraiddoaimmat eai leat vuoruhuvvon. Nuoraide geat leat álggahanmutter boazodoalus lea duodalaš ášši jus eai oáččo doarjaga oastit guođohanbarttaid, áididiid ja ealihanbohccuid. Boazodoallu ii sáhte seailut sámi kultuvrra guoddiin jus nuoraide geat hálidit álggahit boazodoalu eai leat buorit rámmaeavttuid.

Mihttomearri:

Sign: _____/_____

Oččodit eanet nisssonolbmuid ja nuoraid boazodoalloaláhussii.

- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid nannet Boazodoalu ovdánahttininfoandda ekonomijja boahhte boazodoallošiehtadallamiin.

Njuolggodoarjja

Doalut ožžot 25 % buvttadanmávssu (ovdalaš buvttadandoarjja) bierggu divatgeatnegas vuovdimis ja eará divatgeatnegas ealáhussisaboađus. Bohcco massin ii rehkenastojuvvo vuodđun buvttadanmáksui. Buvttadanmávssu meroštallan ii leat vuoiggalaš boazodolliide geat masset olu bohccuid jahkásaččat toga/fievrruid vuojahallama, fuodđuid ja eará massinsivaid geažil. Ornet hedjonahtta boazodoallošiehtadusa sisaboađu dásšenbeavttu ja mielddisbukta unnit sisaboađu boazodolliide geat masset olu bohccuid. Dan olis go vaháгат eai leat mielde buvttadusmáksovuodus, de lea cuiggodanveara dat go njuolggodoarjja unniduvvo jagis jahkái. Deatalaš lea ahte boazodoalu buhtadusat muddejuvvojit indeaksa mielde.

Dál eai gávdno makkárge ortnegat mat suodjalit daid doaluid mat gillájit stuorra vahágiid luondduroasuid geažil. Danne ferte ásahuvvot sierra foanda dán lágan vahágiid buhtadeami váste.

Mihttomearri:

Sisaboađu dásšen ja einnotahtti ekonomijja boazodoalus

- Sámediggi bivdá ovddasvástideaddji departemeantaid ja šiehtadanbeliid čielggadit movt galgá buhttet vahágiid go buvttadanmáksu eret váldojuvvo
- Sámediggi ávžžuha ahte šiehtadanbealit eai unnit boazodolliid njuolggodoarjaga máksomeriid, muhto baicca bajidit daid hadde- ja máksobajideami ektui
- Ferte ásahuvvot roassofoanda stuorra boazoroasuid váste

Divat ja vearroortnegat

Boazodoalu doaibmagolut leat stuorrát dietnasa ektui ja golut lassánit olu jagis jahkái earret eará alla ja dadistaga stuorát divatdási geažil.

Sámediggi diehtá ahte vearroodilli iešguđet vuodđoealáhusain ii leat ovttalágan heaittihemiid oktavuodas. Omd. eanadoallit, vrd. Lov om skatt av formue og inntekt/ sisaboađu ja opmodaga vearu láchka (skatteloven/vearroláchka) ožžot áibbas dahje belohakkii luitojuvvo vearu go vuvdet eanadoalu ja mielkeeari bearrašii mii lea njuolga vulos bearašlinjjás. Boazodoalus eai leat diekkár vearroovdamunit heaittiheami ja/dahje nuppástuhttima oktavuodas.

- Sámediggi evttoha ortnega mas boazodoallit ožžot divahis mohtorboaldámuša ealáhusa mohtorfievrruid geavaheami oktavuodas seamma ládje go eanadoalus
- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid addit boazodolliide seamma vejolašvuodaid doaibmareaidduid oastimii go eanadoalloaláhusas leat

Sign: _____/_____

- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid ásahit ortnega mii sihkkarastá boazodolliide geat hálidit heaitit ealáhusas, dohkálaš ekonomalaš buhtadusa ja heivehuvvon vearronjuolggadusaid

Lávdegotti eanetlohku, Norgga Sámiid Riikkasearvvi, Johttisápmelaččaid listta ja Guovddášbellodaga áirasat ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 2

Oasis dásseárvu (mihttomearit) bisuhuvvo Sámediggeráđi evttohus mii lea ná:

- Sámediggi hálida danne evttohit ahte šiehtadanbealit heaittihit bálkásisaboađu ráddjema, mii lea eaktun nissoniid doarjagii.

Lávdegotti unnitlohku, Bargiidbellodaga sámediggejoavkku áirasat ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 3 rievdaduvvo mearkkašupmin.

Oassái dásseárvu ovddiduvvo ođđa kuvlačoakkis mihttomeriid vuollái:

- Ferte biddjojuvvot vissis ráđji fasta bálkádietnasii nissondoarjaga eavttuin. Dattege deattuhuvvo ahte bálkáráđji ii guoskka lotnolasealáhusdientnasii boazodoalu oktavuodas

Evttohus 4, áirras Kirsten Appfjell, Åarjel Læstoe

Åarjel Læstoes leat čuovvovaš mearkkašumit lávdegotti árvalussii.

Areálasuodjaleapmi

(manjá 4. teakstaoasi)

Stáhtalaš lihkahallamiid geažil guohtonareálain lea orohagaide šaddan viehka ollu eanet bargu. Smávva orohagain main leat unnán doalut ii leat ruhta searvat, ja main ii leat maid kapasitehta áššemeannudit daid lassánan areálaáššiid. Dát dagaha ahte deatalaš áššit mearriduvvojit almmá boazodoalu searvama haga. Go galgá sáhttit bidjat doaibmabijuid, de berre orohagaid ekonomii ja nannejuvvot erenoamážit smávva orohagaid ektui.

- Sámediggi evttoha ahte addojuvvojit eanet juolludusat orohagaide dan geažil go areálaáššit lassánit ollu orohagain ja earenoamážit guovlluin gos leat unnán doalut.

Rekruteren ja plánalaš doaibmabijut árvoháhkama ektui boazodoalus

(manjá 2. teakstaoasi)

Nuoraid rekruteren ealáhussii berre vuoruhuvvot. Sohkaolvaortnegat leat doaibmabijut mat addet nuoraide vejolašvuoda bissut ealáhusas, ja dasto sihkkarastáši dat oktilašvuoda. Ollu guovlluin lea dilli dohkketmeahtun dan geažil go leat unnán bargonávccat ja nuoraid álggahanvejolašvuodaid várás váilot ortnegat. Almmá doaibmabijuid haga šaddá dakkár dilli ahte lea váilevaš kultuvrralaš oktilašvuodta ja gelbboalašvuodta. Sámediggi evttoha ásahit sohkaolvaortnega mii áimmahuššá nuoraid álggaheame boazodollui.

Sign: _____/_____

Evttohus 5, áirras Terje Tretnes, Sámeálbmot bellodat

“Boazolohku” čuoggá gos čuožžu ná:

“Sámediggi áigu váikkuhit dan ahte problematihkka boazologu ektui biddjojuvvo ollislaš perspektiivii, mas leat mielde bealit nugo boazolohku, lihkahallamat, muosehuhttimat ja boraspiret”.

Olles dát cealkka sihkkojuvvo danne go sáhtá áddejuvvot nu ahte Sámediggi, *boazologu mearrideamis*, dáhtošii vuhtiiváldit olgguldas váikkuhusaid, muosehuhttimiid ja boraspiriid.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 40 čoahkis. Jienasteapmi čadahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Evttohus 1 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 2 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 4 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 5 mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Klemet Erland Hætta, áššejodiheadji	
2	Bjarne Store-Jakobsen	
3	Kirsten Appfjell	Jánoš Trosten
	Kirsten Appfjell	
4	Terje Tretnes	Randi A. Skum
	Terje Tretnes	
5	Randi A. Skum	Sten Erling Jønsson
		Kirsten Appfjell
	Randi A. Skum	
6	Per Andersen Bæhr	Egil Olli
7	Olaf Eliassen	
8	Bjarne Store-Jakobsen	Per Andersen Bæhr
9	Klemet Erland Hætta	Per Andersen Bæhr
	Klemet Erland Hætta	

Sign: _____ / _____

10	Kirsten Appfjell	Bjarne Store-Jakobsen
11	Klemet Erland Hætta, áššejodiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi áigu konsultašuvnnain ovdal boazodoallošiehtallamiid gáibidit doaimmaid 2006/2007 boazodoallošiehtadusa oktavuodas čuovvovaš surggiin:

- Areálasuodjaleapmi
- Dásseárvu boazodoalus
- Boazolohku
- Boraspiret
- Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus
- Boazodoalu ovdánahttinfaanda
- Njuolgga doarjagat
- Divadat ja vearroortnegat

Álggahus

Boazodoallu lea okta guovddáš guoddi sámi servodaga nannemis ja ovdánahttimis. Dasto lea dat maiddái rašis ealáhus maid eará berošteaddjijoavkkut áitet dađistaga eanet ja eanet ja lea garra deatta luondduvuđđui. Dát váttismahtta ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš nana ceavzilis ealáhusa ulbmila juksama. Danne lea deatalaš ahte okta dain ealáhusa deataleamos stivrengaskaomiin, boazodoalloláhka, rievdaduvvo nu ahte dat lea ávkin ealáhussii ja sámi servodahkii. Jos dat struktuvrralaš ja ekonomalaš rámmat eai buoriduvvo, de ballá lávdegoddi ahte ovdánahttimis boazodoalus ii leat vejolaš juksat daid mihttomeriid mat leat biddjojuvvon ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš nana ceavzilis ealáhussii.

Nannen dihte boazodoalu nana ceavzilisvuoda ja juksan dihte buoret dássedeattu ealáhusa resursavuodu ja olbmuid logu gaskka geain lea dienas ja bargu ealáhusas, de lea deatalaš movttiidahttit ovttaskas boazodolliid stuorát árvoháhkamii. Lávdegoddi deattuha maiddái ahte stáhtas berre ain leat bajimuš ekonomalaš ovddasvástádus boazodollui.

Bajimuš mihttomearrin ferte leat sihkkarastit boazodollui buriid ekonomalaš eavttuid ja nu buori go vejolaš iešbirgejumi. Dákkár oktavuodas leat doaibmabijut háhkat buori márkana boazodoalu buktagiidda čuovddan sihkkarastit buktagiidda nu buori hatti go vejolaš. Dán suorggis leat stuorra vejolašvuodát, ja boazodoallošiehtadus ferte láchit diliid dainna lágiin ahte boazodoallu sáhtta ávkástallat dainna vejolašvuodain. Dat ahte buoremus vuogi mielde ávkki atnit márkanis rahkkanahči boazodoalu buorebut dustet boahhteáiggi hástalusaid iige boazodoallu dalle livččii nu gitta stáhtalaš ruhtafievrridemiin.

Sámediggi áigu váikkuhit dan ahte politihkalaš rámmat ja eavttut leat dakkárat ahte dat addet boazodoallošiehtadusa šiehtadusbeliide nu buriid eavttuid go vejolaš gávdnat šiehtadus-čovdosiid.

2005/2006 boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma lea 2,5 miljunnna ruvnno unnit go diimmá šiehtadusas. 2004/2005 boazodoallošiehtadusa rámma lei 95,0 miljon ruvnno. Dán

Sign: _____/_____

jagáš rámma lea 92,5 miljon ruvno. Dát lea mielddisbuktán earret eará doarjjaortnegiid unnideami doaluide ja hui unnán luovos ruhta Boazodoalu ovdánahttinforanddas. Sámediggi oaivvilda ahte boazodoallošiehtadusa rámma unnideapmi lea hui eahpeiddolaš. Dálá hástalusaid boazodoalus lea váttis čoavdit jos ii mealgat lasit boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámmaid. Dán oktavuodas lea erenoamáš deatalaš buoridit daid doaluid ruhtadili mat leat Finnmárkku máttábeale guovlluin ja main lea gaskamearálaš boazolohku, nu ahte lea vejolaš juksat dohkálaš ekonomalaš bohtosa lasitkeahtá boazologu.

Areálasuodjaleapmi – guohtoneatnamiid sihkkarastin

Guohtoneatnamiid suodjaleapmi lea okta válodoassi boazodoalu boahtteáiggi sihkkarastimis. Danne ferte ain deattuhit barggu ahte sihkkarastit lágaid maiguin suodjalit ja sihkkarastit boazodoalu guohtoneatnamiid boahtteáiggis. Mihttomearri ferte leat hehttet guohtoneatnamiid veahážiid mielde massima dainnalágiin ahte sihkkarastit ollislaš árvvoštallama guovlluin maid boazodoallu geavaha, beroškeahtá gieldda- dahje fylkkarájiin.

Ođđaset riektegeavahus dohkkeha ahte boazodoalus lea iešheanalis riektevuodđu, mii lea ása-huvvon boares vieruid ja dološ áiggiid rájes geavaheami bokte. Dat mearkkaša dan ahte boazodoallu suodjaluvvo bággolonistanrievttálaččat dávistettiin Vuodđolága paragrafa 105.

Norgga eiseváldiid oaidnu boazodoalloriektái rievdá maiddái ollu go 1996 boazodoalloláhka rievdaduvvo, go ráđđehus dohkkeha ahte boazodoalus lea iešheanalis riektevuodđu ása-huvvon boares vieruid ja dološ áiggiid rájes geavaheami bokte. Dát iešheanalis riektevuodđu ráddje dan ektui makkár lihkahallamiid sáhtá čadahit sámi boazoguohtonguovlluin.

Boazodoalu iešheanalis riektevuodđu oidno dattetge menddo unnán politihkas, lánkaaddimis ja hálddašangeavahusas, ja dat ferte rievdaduvvot.

Stáhtalaš lihkahallamiid geažil guohtonareálain lea orohagaide šaddan viehka ollu eanet bargu. Smávva orohagain main leat unnán doalut ii leat ruhta searvat, ja main ii leat maid kapasitehta áššemeannudit daid lassánan areálaáššiid. Dát dagaha ahte deatalaš áššit mearriduvvojit almmá boazodoalu searvama haga. Go galgá sáhttit bidjat doaibmabijuid, de berre orohagaid ekonomii ja nannejuvvot erenoamážit smávva orohagaid ektui.

- Sámediggi evttoha ahte areálaáššiid lassaneami dihte addojuvvojit eanet juolludusat orohagaide ja earenoamážit orohagaide gos leat unnán doalut.

Mihttomearit:

Dárbu lea ahte boazodoalu iešheanalis riektevuodđu čielgasit nannejuvvo lánkamearrádusain. Njuolggadusčállosat oktibuot, boazodoalloláhka ja lánkaásahusat, fertejit ođasmahttojuvvo dán vuodul.

- Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boazodoalu sorjjasmeahtun rievttálaš vuodđu čielgasit ja dárkilit čilgejuvvo lánkamearrádusain.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Anne Toril Balto/Inga Hætta Skarvik

59 siidu 214 siiddus

- Sámediggi áigu ain aktiivvalaččat bargat dan ala ahte buot guoskevaš láhkaaddin geahčaduvvo dainna áigumušain sihkkarastit dan ahte boazodoalu sierra riektivuodđu čielgasit nannejuvvo ja heivehuvvo láchkamearrádusain.

Dásseárvu boazodoalus

Nissoniid rolla ja oassálastin boazodoalus lea árbevirolaččat leamaš mealgat buoret go otné. Dát negatiivvalaš rievdan vuolgá earret eará bargovuogi struktuvrralaš rievdamis dan sivas go eiseváldiin lea leamaš dárbu reguleret ja organiseret boazodoalu. Boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaopmeortnegat leat beavttálmahttán dán ovdáneami earret eará danin go ortnegat gáibidedje buvttadeaddji identifiserema ja ollislaš gova doaimma buvttadeamis. Buvttadeaddjit/doalloeaiaggádat ledje eanaš albmát ja váldobuvttadeapmi jorahuvvui dušše biergobuvttadeapmái. Nissonolbmuid bargu boazodoalus dahkkui oaidnemeahttumin ja nissonolbmuid bargu ja buvttadeapmi ii gártan leat oassiin boazodoalloaláhusa ollislašrehketdoalu mihtidahti ekonomijjas. Nissonolbmuid árvobuvttadeapmi ii adnojuvvon árvvus, iige dat lean oassin boazodoalu doarjjaortnegiin.

Deatalaš lea deattuhit ahte vaikke vel nissonolbmuid státus boazodoalus lea ge rievdan ja hedjonan, de lea boazodoallonissonolmmoš ain guovddážis boazodoalus go eaiggáda bohccuid, gullá siidii, fuolkevuoda bokte ja searvá doalu doaimmaide. Sámediggi háliidivččii doalahit nissoniid návccaid boazodoalus ja dan máhtolašvuoda mii dán nissonolbmui lea.

Sámediggi illuda go šiehtadanbealit diibmá šihte čuovvolit raportta ”Nissonolbmuid dilálašvuolta boazodoalus”, maid Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta nammadan Sámediggi ovddidii 22.11.2004. Raporttas leat doaimmat mat ávžžuhit eiseváldiid, hálddahusa ja boazodoalu dásseárvohástalusaid bidjat bargolistui. Sámediggi celkkii áššis 41/04 cealkámuš 2005 –2006 boazodoallošiehtadussii:

Sámediggi bivdá eiseváldiid láchčit dili boazodoallonissoniidda vai sidjiide addo duohta vejolašvuolta searvat boazodoalu beaivválaš barguide. Nissonat galget beassat searvat politihkalaččat ja doppe dain stivrenorgánain gos mearrádusat ealáhusa ektui dahkkojit.

Sámediggi lea duhtavaš dainna go ráporta evttoha lasihit nissonovddastemi NBR stivrras ja guovllustivrrain. Áiggi mielde dát dagaha ahte miellaguottut dásseárvui rivdet boazodoalus nu ahte gártá ávkin ealáhussii.

Eanaš boazodoallonissonolbmui leat dál virggit boazodoalu olggobealde dasa lassin go sii gullet boazodollui ja oassálastet doalus. Boazodoallobearrašiid bálká olggobealde boazodoalu lea stuora oassi bearašdietnasis. *Totalregnskap for reindriftsnæringen (desember 2004)* čájeha ahte dát oassi lea lassáneamen. Vaikko eanaš boazodoallonissonolbmuid váldodienas leage bálkásisaboahu ja danne lea heajut vejolašvuolta searvat ealáhusbargui, de leat sii deatalaš bargoresursan boazodoalus, earenoamážit dalle go leat olu doaimmat. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte boazodoalu šiehtadanbealit vuoruhit sidjiide doaimmaid mat leat heivehuvvon nissonolbmuide plánavuodđuduvvon gaskaomiid geavahemiin árvobuvttadan-programmas, Boazodoalu ovdánahttinforandda proševttaid oktavuodas ja njuolggodoarjja-ortnegiid bokte.

Sign: _____/_____

Totalregnskap for reindriftsnæringen (desember 2004) čájeha ahte nissonolbmot doallo-eaiggádin leat dušše 16 % (95 nissonboazodoalli ja 491 dievdoboazodoalli) boazodoaluid ollislaš logus 2004:s. 2005/2006 Boazodoallošiehtadus addá eanet doallodoarjaga daid doaluide maid nissonolbmot eaiggádit. Nissoniid várás doarjjaortnet maiddá bisuhuvvo. Sámediggi lea duhtavaš go šiehtadanbealit dainna lágiin movttiidahttet nissoniid geain lea boazodoallu ealáhussan. Beallálašdoarjaga ii sáhte šat oažžut jos nuppis leamaš olggobealde boazodoalu bruttodienas eanet go 150.000,- ruvno maŋemus livnnetalmmuhusas. Sámedikki mielas ii oro 150 000 ruvdnosaš sisaboahu alimus rádjin vuogas go geahččá mihttomeari ektui ahte nannet nissonolbmuid oassálastima boazodoalus. Sámediggi aiddostahtá ahte ferte vel olu dahkkot ovdal go olaha dásásašvuoda logu ektui nissoniid ja dievdduid gaskkas geat leat boazodoalus. Vuordit ahte dásseárvohástalusat vuoruhuvvojit boahitevaš boazodoallošiehtadallamiin.

Čálgoortnegat, madda earenoamážit nissonolbmui lea dárbu, eai leat doarvá buorit boazodoalus. Raporta ”Nissonolbmuid dilálašvuolta boazodoalus” maddá čájeha čálgoortnegiid váilevašvuoda. Dušše doalloeaiggádiin leat oadjovoigatvuodát áhpehisvuoda, riegádahttima ja smávvamánáid ovddasmorraša oktavuodas (vrd. Njuolggadus doarjaga birra orohagaide ja boazoservviide), ja dainna lágiin leat olu nissonolbmot ealáhusas geat eai oaččo daid rivttiid.

Iehčanas ealáhusdoallis lea riekti oažžut 65 % bálkábuhtadusa dábalaš bargiid ektui geain lea riekti oažžut 100 % bálkábuhtadusa áhpehisvuoda, riegádahttima, smávvamánáid ovddasmorraša ja buozalmasvuoda oktavuodas. Dasa lassin ii leat iehčanas ealáhusdoallis riekti oažžut buohcanruđa vuosttaš 16 beavvi go lea buohcci, maid oadju gokčá dábalaš bargiide. Iehčanas ealáhusdoallit sáhttet ráhkadit alcceseaset priváhta dáhkádusa mii gokčá daid rivttiid, muhto eanaš boazodoallonissonolbmui ii leat ráđdi dakkár dáhkádusa ráhkadit unnán sisaboahu geažil. Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš ahte šiehtadanbealit árvoštallet doaimmaid mat sáhttet njulget dán lágan beliid. Dohkálaš čálgoortnegat leat hui mávssolaččat go galgá bestet nissonolbmuid boazodollui.

Mihttomearit:

Movttiidahttit eanet nissonolbmuid välljet boazodoalu ealáhussan.

Váikkuhit nissonolbmuid eanet searvama ealáhussii ja buoridit sin posišuvnna ealáhusas.

- Sámediggi oaivvilda ahte bealit berrejit movttiidahttit dásseárvvu buorideami boazodoalus ekonomalaš rámmaeavttuid nannema bokte nissonolbmuide
- Sámediggi oaivvilda ahte lea deatalaš lasihit náittosguoibmedoarjaga máksomeari
- Sámediggi evttoha ahte šiehtadusbealit árvoštallet doaibmabijuid mat sihkkarastet nissonolbmuide boazodoalus ovttalágan čálgoortnegiid (áhpehisvuoda, riegádahttima ja buozalmasvuoda oktavuodas) mat bargiin dábalaččat leat
- Boazodoallohálldahus ferte sihkkarastit resurssaid nu ahte dásseárvopolitihka ulbmiliid sáhtá ollašuttit ja ahte hálldahus sáhtá addit buori veahki dásseárvoássiin
- Buot lávdegottiin ja stivrrain boazodoalus ferte bargat dásseárvvuin
- Sámediggi hálida danne evttohit ahte šiehtadanbealit heaittihit bálkásisaboahu ráddjema, mii lea eaktun nissoniid doarjagii.

Boazolohku

Mañimuš jagiin lea menddo sakka deattuhuvvon ad-hoc doaibmabijuid johtui bidjan oažžun dihte dássedeattu boazologu ja guohtonvuodu gaskka. Dát oanehis áiggi čoavddamálle váldá seammás eret fokusa guhkes áiggi ortnegiin mat sáhttet váikkuhit dan ahte boazodoallu livččii gievrrat váttis áiggiin. Danne ferte ovdánahttindoaibmabijuid bidjat johtui dalle go leat buorit áiggit, ja daid mihttomearri ferte leat nannet vuodu bargat nana ceavzilis ealáhusain.

Bajimuš mihttomearrin ferte leat ahte boazodoaluin bargat ekologalaččat dohkálaš vugiin. Boazolohku galgá heivehuvvot guohtonvuodui ja váldonjuolggadussan ferte leat ahte vuolggasadji váldojuvvo dálveguohtunvuodus. Ođđaset dieđa lihkahallamiid ja olggobeale muosehuhttimiid váikkuhusaid birra ferte stivret eará doaimmaid boazodoalloguovlluin ja heivehit ekologalaš beliide iešguđet guovlluin.

Go galgá heivehit boazologu resursadillái, ferte vuoruhit barggu mii guoská bajimuš boazolohkui ain orohaga nammii. Bajimuš boazologu mearrideami oktavuodas lea deatlaš earuhit optimála ja maksimála boazologu. Optimála lohku gártá leat álohii vuollelis go maksimála, ja dat addá stuorámuš vejolaš guhkes áiggi buvttadusa seammás go guohtumat geavahuvvojit optimálašat almmá ahte guohtunvuoddu goariduvvo. Maksimála boazologuin gártá heajos jagiin leat dárbu sierra doaibmabijuide (biebman jna.) gádjun dihte boazonáli. Optimála boazolohku ferte leat guhkes áiggi mihttomearri boazologu heiveheami oktavuodas.

Deatlaš lea deattuhit ahte fysihkalaš lihkahallamiin, sierralágan olggobeale muosehuhttimiin ja boraspirelogu lassáneames leat stuorra váikkuhusat boazodoalu guohtonressaide.

Čujuhit stuorradiggediedáhussii nr. 28 (1991-92) *Nana bissovaš boazodoallu*. Boazolohku berre mearriduvvot mañña go olles orohatjuohku Finnmárkkus lea geahčaduvvon viidát, dainna ulbmilin juohkit orohagaide mat leat eanet optimála guohtondiliid ja muđui doaibmadiliid ektui. Dát galgá čađahuvvot ovttasráđiid boazodolliiguin.

Boraspiret

Boraspirehálddašeapmi Norggas buktá stuorra váttisvuodaid boazodollui. Ollu sajiin boazoguohtonguovlluin leat dál menddo ollu boraspiret. Dát buktá boazodollui stuorra ekonomalaš vahágiid jahkásaččat. Ealáhusa logut čájehit ahte boraspiret váldet eahpegorálaš ollu jahkásaš buvttadusas riikkadásis.

Boraspirenáli ferte unnidit dain guovlluin gos ollu elliid ribahit boraspiriide. Ferte maiddái šaddat álkit njeaidit vahátnávddiid almmá ahte ferte viežžat lobi ovdagihtii. Ferte ásahuvvot buoret dássedeaddu boraspirenáli ja boazodoalu gaskka. Dasto ferte boazodoallu oažžut buhtadusa duohta boraspirevahágiid ovddas.

Politiikka ferte hábmejuvvot nu ahte boazodoallu ii galgga dárbašit máksit dan ovddas go ain galgá leat fauna mas boraspiret lea okta lunddolaš oassi. Ferte hábmet dakkár politiikka mii sihkkarastá rievttalaš buhtadusortnegiid boraspirevahágiid oktavuodas ja dasto ferte bidjat stuorát resurssaid buoremus vejolaš vuodđoávdnasiid háhkamii mearridan dihte boraspirelogu ja boraspiriid njeaidima.

Sign: _____/_____

Sámediggi evttoha juksan dihte dásseattu boraspiriid ja ealáhusa gaskka ahte:

- boraspiriid bivdinortnet buoriduvvo
- ásahuvvojit boraspirehis guovllut guođohanguovlluin
- biddjojuvvojit johtui dárbbaslaš doaibmabijut njulgen dihte daid vahágiid mat ealáhussii leat šaddan ja ahte doaibmabijut siskkildit maiddái vahágiid maŋŋáváikkuhusaid

Rekruteren ja ulbmillaš doaimmat árvoháhkama ektui boazodoalus

Boazodoalu deháleamos resurssat leat boazodoallit. Sis lea earenoamáš gelbbolašvuohta sihke ealu birra ja proseassaid ektui mat gusket gávpečorrageassimii, bohccobiergguin ávkkástallamii ja bohcco vuodđoávdnasiid gieđahallamii ja buvttadeapmái.

Doaluid eaktodáhtus lotnun orohagain gos lea alla boazolohku lea doaibmabidju mii lea ásahuvvon láchit diliid ekonomalaš ja ekologalaš nana bissovaš boazodoalu ovdánahttimii. Danne lea deatalaš ahte ain gávdno fálladat ahte eaktodáhtus sáhtá lotnut doaluid. Ođđa boazodoalloláhka lea deatalaš gaskaopmi boazodoalu siskkáldas muddema oktavuodas sihke rekruterema ja boazologu ektui.

Nuoraid rekruteren ealáhussii berre vuoruhuvvot. Sohkaolvaortnegat leat doaibmabijut mat addet nuoraide vejolašvuođa bissut ealáhusas, ja dasto sihkarastásii dat oktilašvuođa. Ollu guovlluin lea dilli dohkketmeahtun dan geažil go leat unnán bargonávccat ja nuoraid álggahanvejolašvuođaid várás váilot ortnegat. Almmá doaibmabijuid haga šaddá dakkár dilli ahte lea váilevaš kultuvrralaš oktilašvuohta ja gelbbolašvuohta. Sámediggi evttoha ásahit sohkaolvaortnega mii áimmahuššá nuoraid álggaheame boazodollui.

Ekonomalaš ovdánahttin boazodoalus čájeha ahte lea nana dárbu nannet árvoháhkama ealáhusas oppalaččat sihke daid vuodđoávdnasiid ja gelbbolašvuođa vuodul mat boazodoalus leat. Boazodoalus lea dárbu nannet dietnasa ja árvoháhkama sihke boazodoallobearrašiid ekonomiiija ektui ja sihkarastin dihte dohkálaš ekonomalaš ovdánahttima. Boazodoalu árvoháhkkanprográmmii fertet bidjat eanet ruđaid vai boazodolliin riikkadásis lea vejolaš nannet ekonomiiija ealáhusas. Boazodoallošiehtadusa rámmii lassin lea dárbu bidjat ruđaid muhtun áigái ráddjejuvvon áigodagas. Dás ferte leat ávki buot boazodolliide.

Mihttomearri:

Doaluid eaktodáhtus lotnun ja buoret árvoháhkan

- Plánaid vuodul vuoruhit árvoháhkama dain orohagain gos leat beare olu bohccot guohtumiid ektui
- Ain ferte leat vejolašvuohta eaktodáhtus lotnut doaluid
- Árvoháhkanprográmmii ferte bidjat eanet ruđaid

Sign: _____/_____

Boazodoalu ovdánahttinfoanda

Dán jagáš boazodoallošiehtademiid oktavuodas bođii ovdan ahte Boazodoalu ovdánahttinfoandda ruđalaš árvu lea hedjonan ovddit jagiid ektui. Dan jagi biddjui 34,3 miljon ruvnno fondii ja dain lea 27,4 miljon ruvnno čadnon. Šiehtadanbealit eai vuoruhan šiehtadallamiin nanusmahttit foandda, ja dat mielddisbuktá ahte foanddas lea hui unnán luovos ruhta. Dat lea konkrehtalaččat mielddisbuktán dan ahte deatalaš nuoraiddoaimmat eai leat vuoruhuvvon. Nuoraide geat leat álggahanmutter boazodoalus lea duodalaš ášši jus eai oaččo doarjaga oastit guođohanbarttaid, áiddiid ja ealihanbohccuid. Boazodoallu ii sáhte seailut sámi kultuvrra guoddin jus nuoraide geat hálidit álggahit boazodoalu eai leat buorit rámmaeavttuid.

Mihttomearri:

Oččodit eanet nisssonlbmuidd ja nuoraid boazodoalloaláhussii.

- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid nannet Boazodoalu ovdánahttinfoandda ekonomii ja boahte boazodoallošiehtadallamiin.

Njuolggodoarjja

Doalut ožžot 25 % buvttadanmávssu (ovdalaš buvttadandoarjja) bierggu divatgeatnegas vuovdimis ja eará divatgeatnegas ealáhussisaboáđus. Bohcco massin ii rehkenastojuvvo vuodđun buvttadanmáksui. Buvttadanmávssu meroštallan ii leat vuoiggalaš boazodolliide geat masset olu bohccuid jahkásaččat toga/fievrruid vuojahallama, fuođuid ja eará massinsivaid geažil. Ortnet hedjonahtta boazodoallošiehtadusa sisaboáđu dásšenbeavttu ja mielddisbuktá unnit sisaboáđu boazodolliide geat masset olu bohccuid. Dan olis go vaháгат eai leat mielde buvttadusmáksovuodus, de lea cuiggodanveara dat go njuolggodoarjja unniduvvo jagis jahkái. Deatalaš lea ahte boazodoalu buhtadusat muddejuvvojit indeaksa mielde.

Dál eai gávdno makkárga ortnegat mat suodjalit daid doaluid mat gillájit stuorra vahágiid luondduroasuid geažil. Danne ferte ásahuvvot sierra foanda dán lágan vahágiid buhtadeami váste.

Mihttomearri:

Sisaboáđu dásšen ja einnostahtti ekonomii ja boazodoalus

- Sámediggi bivdá ovddasvástideaddji departemeanttaid ja šiehtadanbeliid čielggadit movt galgá buhttet vahágiid go buvttadanmáksu eret váldojuvvo
- Sámediggi ávžžuha ahte šiehtadanbealit eai unnit boazodolliid njuolggodoarjaga máksomeriid, muhto baicca bajidit daid hadde- ja máksobajideami ektui
- Ferte ásahuvvot roassofoanda stuorra boazoroasuid váste

Divadagat ja vearroortnegat

Boazodoalu doaibmagolut leat stuorrát dietnasa ektui ja golut lassánit olu jagis jahkái earret eará alla ja dađistaga stuorrát divatdási geažil.

Sign: _____/_____

Sámediggi diehtá ahte veardodilli iešguđet vuodđoeláhusain ii leat ovttalágan heaittihemiid oktavuodas. Omd. eanadoallit, vrd. Lov om skatt av formue og inntekt/ sisaboáđu ja opmodaga vearu láhka (skatteloven/vearroláhka) ožžot áibbas dahje belohahkii luitojuvvot vearu go vuvdet eanadoalu ja mielkeeari bearrašii mii lea njuolga vulos bearašlinjjás. Boazodoalus eai leat diekkár vearroovdamunit heaittiheami ja/dahje nuppástuhttima oktavuodas.

- Sámediggi evttoha ortnega mas boazodoallit ožžot divahis mohtorboaldámuša ealáhusa mohtorfievrruid geavaheami oktavuodas seamma ládje go eanadoalus
- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid addit boazodolliide seamma vejolašvuodaid doaibmareaidduid oastimii go eanadoalloeláhusas leat
- Sámediggi ávžžuha šiehtadanbeliid ásahit ortnega mii sihkkarastá boazodolliide geat hálidit heaitit ealáhusas, dohkálaš ekonomalaš buhtadusa ja heivehuvvon vearronjuolggadusaid

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 07.12.05 dii. 14.15.

Originalspråk: dárogiella

Ášši 058/05

Sámedikki bušeahtta 2006

Arkiv

Arkivsaksnr.

SF-112

05/1885

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku juovlamánu 07. b. 2005 dii. 14.15

I Mildosat

Nr	Dok. beaivi	Sáddejeaddji/Vuostáiváldi	Namabus
1		Sámediggeráđdi	Ášši R 111/05
2		Giella- ja guovlodeapartemeanta	Juolludusat sámi ulbmiliidda 2006 stáhtabušeahtas
3	24.10.05	Sámedikki presideanta	Bušeahtta 2006 – Sámi ulbmilat

II Evttohusat ja mearkašumit

Sámediggiráđi mearrádusárvalus lávdegoddái

Álggahus

Sámediggi lea mañimus jagiid geavahan Sámediggeplána 2002 – 2005 vuodđun Sámedikki bargui, vuoruhemiide ja evttohusaide boahttevaš bušeahtadárbbuide. 2002-2005 Sámediggeplána geavahuvvo vuodđun maiddái go Sámedikki 2006 bušeahtta ovddiduvvo. Dan lassin lea Sámedikki mearridan politihkka oasseplánaid, dieđáhusaid ja mearrádusaid bokte vuodđun bušeahta ulbmiliid, strategiijajaid ja doaibmajuid hábmemei.

Sámedikki áigodaga 2002 – 2005 višuvdna ja bajimuš mihttomearri:

Sámedikki višuvdna:

Máŋggabealat servodat huksejuvnon sámi árvvuid, vuodđudeaddji olmmošvuoigatvuodaid ja riikkaidgaskasaš oktiigullevašvuoda ala.

Bajimuš mihttomearri:

Iešmearrideapmi, mas sápmelaččaid vuoigatvuodát álbmogin ja eamiálbmogin leat vuodđun

Sámedikki 2006 bušeahtta lea juogaduvvon ná:

Vuolláičála: _____/_____

- Juolludeapmi Sámediggái buohkanassii
- Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuogadeapmi
- Oahpahuš
- Giella
- Kultuvra
- Girjerádjobálvalusat
- Ealáhusovddideapmi
- Birasgáhtten ja kultursuodjalus
- Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan
- Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasbargu
- Riikkaidgaskasaš bargu
- Dásseárvu
- Sámiide guoski statistihkka Norggas
- Konferánsat
- Báلكkašumiid geigen
- Eará váikkuhangaskaoamit
- Politihkalaš dási doaibmagolut
- Hálldahusa doaibmagolut
- Bušehtttadárbu 2007

Buohkanas juolludemiid vuolde Sámediggái logahallojuvvojit evttohuvvon juolludeamit stáhtabušehtas ja das leat maid mearkkašumit daidda. Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuolludeapmi logahallá mo Sámediggi juogada stáhtabušehta bajimus poastadási evttohuvvon juolludemiid.

Váikkuhangaskaoapmebušehtta oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvo eará surggiid vuolde, earret jagi 2007 bušehtttadárbbu.

Politihkalaš ja hálldahuslaš dási doaibmabušehtta oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvo politihkalaš ja hálldahuslaš doaibmagoluid vuolde.

Sámedikki jagi 2007 bušehtttadárbu ja vuoruheamit oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvojit dán dokumeantta maŋimus kapihttalis, vai čielgaseappot boahtá ovdan guđe surggiid Sámediggi vuoruhá maŋit bušehtttajahká.

1 Juolludeapmi Sámediggái buohkanassii

Ráđdehus evttoha St.prp. 1 lasáhusas nr. 1 (2005-2006) bušehtttajahká 2006 – St.prp. nr. 1 stáhtabušehta 2006 birra rievdadusaid birra, St.prp. 1 (2005-2006) bušehtttajahká 2006 ja johtočállagis, H-2179 Juolludeamit sámi áigumušaide 2006 stáhtabušehtta oktan čuovvovaš juogademiin Sámediggái 2006 várás:

Tabella 1.0 Departemeanttaid juolludusat

(1000 ru)

Kap.Poasta	Čielgus		RR 2004	Bud-2005	RevBud-05	Bud- 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
540.50	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	a)	143 000	138 750	138 750	153 350	14 600	10,5 %
571.64	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	a)		7 000	7 000	0	-7 000	-100,0 %
206.50	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD		29 569	28 569	28 539	29 453	914	3,2 %
226.21	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD (lasábus)		0	2 000	2 000	1 500	-500	-25,0 %
248.21	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD (lasábus)		0	2 500	2 500	1 500	-1 000	-40,0 %
856.50	Mánáid- ja bearašdepartementa - MBD		10 716	11 080	11 080	11 435	355	3,2 %
1429.50	Birasdepartemeanta - BD		2000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD	b)	31 734	32 113	32 113	43 743	11 630	36,2 %
326.78	Kultur- ja girkodepartementa - KGD	c)	0	500	500	500	0	0,0 %
-	Dearvašvuodadepartementa - DD	d)	5 100	5 100	5 100	5 400	300	5,9 %
1149.50	Eanadoalodepartemeanta - ED	e)	4 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
-	Eanadoalodepartemeanta - ED	f)	0	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
552.72	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	g)	0	0	2 100	0	-2 100	-100,0 %
-	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD		0	650	650	0	-650	-100,0 %
226/248	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD	h)	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
540.50	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD		0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD		0	0	2 000	0	-2 000	-100,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD		0	0	300	0	-300	-100,0 %
Buohkanassii juolluduvvon I			226 119	235 262	240 632	253 881	13 249	5,5 %
	Rehetoalu dáfus Badjebáza/vuollebáza		0	0	593	0	-593	-100,0 %
Buohkanassii juolluduvvon II			226 119	235 262	241 225	253 881	12 656	5,2 %
540.54	GGD - Sámeálbmotfoandda reantu		0	4 650	4 650	4 650	0	0,0 %
Buohkanassupmi			226 119	239 912	245 875	258 531	12 656	5,1 %

a) 2006 rájes lea ovddežis juolluduvvon 7 000 000 ruvdnoaš árvoštallandoarjja guovttegielalašvuodabarggu nannemi sirdojuvvon Sámedikki buohkanasrámmii, poast 50.

b) Museaodastusbarggu oktavuodas, gč. St.died. nr. 22 (1999-2000) lea KGD bidjan 1 milljovna dán bargui.

c) Sámi giellateknologiija - divvunprográmma (KGD oassi ruhtadanplána vuodul).

d) 2005 julludus Sámediggái ii lean spesifiserejuvvon DD stáhtabušehttaevttohusa mielde, muhto DD 2005 juolludusreivve mielde lei juolluduvvon 5 400 000 ru, dát jotkojuvvo 2006 várás.

e) Verdiskaping- og utviklingstiltak i landbruket: Overføring til Samisk utviklingsfond over jordbruksavtalen.

f) Boazodoalu ovddidanfoandda sirdin sámi ovddidanfondii.

g) GGD rudat interregii 2006 várás eai čielgga ovdal 2005 čavčča loahpageahčen.

h) Sámi giellateknologiija - divvunprográmma (GGD ja ODD oassi ruhtadanplána mielde). Dát ii leat mielde stáhtabušehttas, muhto lea juolluduvvon jagis 2004.

Sámedikki ruđat geavahuvvojit sámi doaimbajuiide ja Sámediggi hálddaša daid guovddáš eiseválddiid rámmaid vuodul. Sámediggái lea mañimus jagiid sirdojuvvon mánga ruhtadanortnega Sámedikki bušehtii. Dan lassin hálddaša Sámediggi muhtun ruđaid, mat jagis jahkái fievrriiduvvojit doibmii eará ruhtadangálduin. Dát leat eahpeinnostuvvit jahkásaš sturrodaga dáfus ja galget raporterejuvot sierra. Seamma láhkai lea maidai ruđaid oktavuodas, mat addojuvvojit prošeavttaide ja eará doaimmaide. Dáin lea dat oktasaš ahte dat eai leat mielde bastevas fievrriidemiin Sámedikki bušehtii.

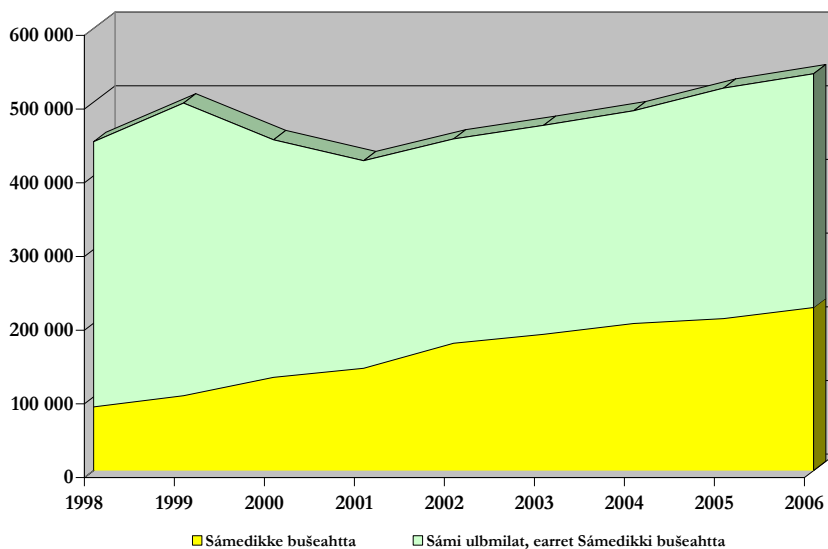
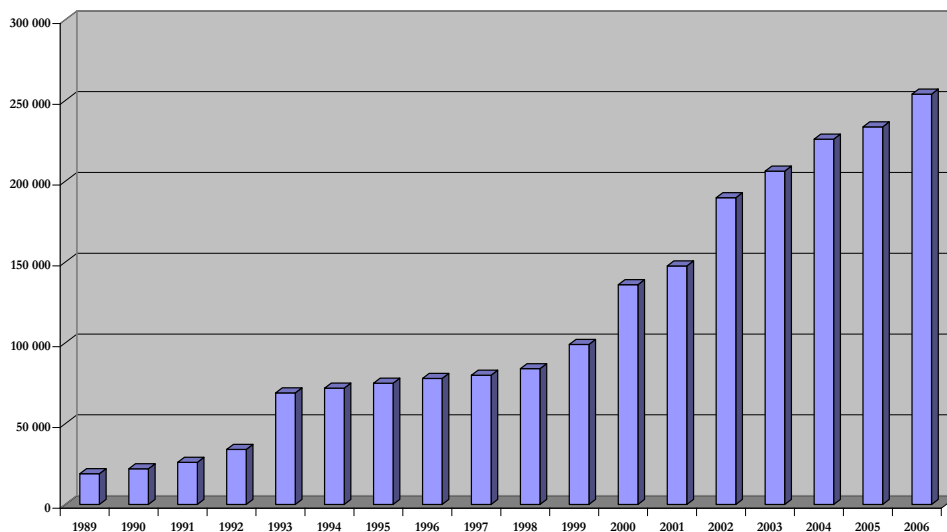
Vuolábeale govadagain oaidná Sámedikki bušehta ovddideami ja ráđdehusa sámi ulbmiliid bušehttaovddideami. Sámedikki bušehta mañimus jagiid lassáneami sivva lea vuosttažettiin go sámi doaimbajuoortnegat, mat jo leat doaimmas, leat sirdojuvvon departemeanttain Sámediggái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

68 siidu 214 siiddus

Sámedikki bušehta ovdáneapmi, earret Sámeálbmofoanda

Ráđdehusa ulbmil diedáhusastis sámeapolitiikka birra lea sirdit ođđa doaimmaid Sámediggái. Sámediggi eaktuda dalle ahte:

- ekonomalaš rámmat ja boahttevaš ovddasvástádusdilit čielggaduvvojit
- doaimbasirdimat vástidit daidda ekonomalaš rámmaide, maid oazžu háldui

Sámedikki vuolggasadji lea Sámediggeráđi bušehttaevttohus 2006. Sámediggái lea hui dehálaš váldit ovdan muhtun dehálaš vuoddoáššiid bušehtas. Omdamearka dihtii oaidnit ahte ii leat várra gokčat daid lassigoluid, maid haddegoargun mielddisbuktá jagis jahkái máŋgga sámi servodaga ášahussii, mii dagaha ahte sin rámmaravttut vearránit jagis jahkái. Dán galggašedje guovddašiseválddit čoavdit go mearridit stáhtabušehta.

2005 gida soabai Ráđdehus ja Sámediggi ráđdádallanprosedyraid gaskal stáhta eiseválddiid ja Sámedikki. Sámediggi mearridii prosedyraid gassemánu 1. b. 2005 ja dat mearriduvvojedje

Vuolláičála: _____ / _____

stáhtaráđis suoidnemánu 1. b. 2005. Bušeahtta ii gula ráđđádallanprosedyraide. Eaktun lea leamaš ahte galgá álggahuvvot sierra bargu dainna ulbmiliin ahte oččodit prosedyraid mo mearridit Sámedikki bušeahta. Dát bargu vurdojuvvo čadáhuvvot jagis 2006.

Sámedikki mearkkašumit ráđđehusa stáhtabušeahta jagi 2006 doaibmabidjoevttohusii Sámedikki bušeahtas
Ráđđehusa jagi 2006 stáhtabušeahttaevttohusas leat čuovvovaš odđa doaibmabijut jagi 2005 stáhtabušeahta ektui:

- Sámedikki rámma lea lasihuvvon 2 000 000 ruvnnuin dan geažil go Sámediggi lea viiddidan sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu ja šiehtadan ovttasbargšiehtadusaid fylkkagiellaiguin.
- 3 000 000 ru lea juolluduvvon sámi girjebussiid háhkamiidda.
- Kultur- ja girkodepartemeanta lea juolludan 1 000 000 ru museaodastusbargui
- 7 000 000 ru lea juolluduvvon sámi kulturulbmiliidda.
- 1 000 000 ru juolluduvvon áсахit dutkan- ja duodaštandoaimma Divttasvuona rádjaloovssaid birra, mii čadnojuvvo Árranii.

Vaikke vel ráđđehus lálkaásahusrievdadusa bokte lavttii Divttasvuona suohkana sámegeiela hálddašanguvlui odđajagimánu 1. b. 2006 rájes, de ii leat 2006 stáhtabušeahttaevttohusas lasihuvvon juolludus. Guovttegielalašvuodadoarjaga lassáneami haga ii sáhte Sámediggi bidjat ruđaid Divttasvuon suohkanii ja Nordlándda fylkkasuohkanii:

Sámedikki mearrádusas Áššis 26/05 Sámedikki bearráigeahččanortnegat, daddjojuvvo ahte:
”Sámediggi bivdá ahte Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi nannejuvvo áššemeannudeaddjinávccaiguin ja guorahallanressurssaiguin 2005 várás 300 000 ruvnnuin. 2006 rájes dat nannejuvvo vel 500 000 ruvnnuin. Sámediggi nanne siskkáldasberráigeahču resurssaid 600 000 ruvnnuin 2006 rájes. Sámedikki bearráigeahččanortnegiid bušeahttanannen eaktuda lassi juolludusaid Stuorradikkis 2005 reviderejuvvon našunálabušeahtas ja 2006 stáhtabušeahtas [...]”.

2005 reviderejuvvon našunálabušeahtas oačču Sámediggi 600 000 ruvdnosaš lassejuolludusa nannet Sámedikki bearráigeahččanortnegiid. Ráđđehus ii leat čuovvolan Sámedikki eavttuid ahte lasihit 2006 stáhtabušeahta nannet Sámedikki bearráigeahččanortnegiid. Baicce daddjojuvvo stáhtabušeahtas ahte:

”For Sámediggis legitimitet som folkevalgt organ og som forvaltningsorgan er det avgjørende at økonomi- og regnskapsfunksjonen i Sámediggi holder høy kvalitet. Det er derfor nødvendig at Sámediggi fastsetter gode rutiner for økonomiforvaltning og at disse følges opp. Kommunal- og regionaldepartementet har merket seg at Sámediggi i ulike sammenhenger peker på at det ikke har tilstrekkelig med ressurser innenfor økonomi- og regnskapsfunksjonen til å prioritere utviklingsoppgaver. Kommunal- og regionaldepartementet forutsetter imidlertid at Sámediggi innenfor de til enhver tid gjeldende rammer prioriterer tilstrekkelig med ressurser til økonomi- og regnskapsfunksjonen til å sikre at rutinene for og gjennomføringen av økonomiforvaltningen er fullt ut tilfredsstillende”.

Bušeahttarámma Sámediggái lea lassánan buohkanassii 19 969 000 ruvnnuin, ja dás lea 14 000 000 ru odđa doaibmabijuide. Dat 5 969 000 mii vel báhcá, galgá mannat hadde- ja

báلكágoargnuii. Dát mearkkaša 2,5% lassáneapmi Sámediggái dan ektui go vurdojuvvo 3-4 % hadde- ja báلكágoargnun Norggas jagis 2006. Muđui han lassáneapmi bohtá Gielda- ja guovlodepartemeanttas, Kultur- ja girkodepartemeanttas, Oahpahus- ja dutkandepartemeanttas ja Mánáid- ja bearašdepartemeanttas. Eará departemeanttat eai leat lasihan juolludusa 2005 stáhtabušehta ektui.

2 Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuolludeapmi

Dainna várašumiin ahte Stuorradiggi dat meannuda jagi 2006 stáhtabušehta, čadaha Sámediggi čuovvovaš rámmajuogadeami váldopasttaide jahká 2006:

Tabella 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki sisabođut ja golut buohkanassii (1000 ru)

	Rehketdoallu-04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Erohus	%
Doaibmagolut						
Departemeanttaid juolludusat	226 119	235 262	240 632	253 881	13 249	5,5 %
Eará doaibmabođut	0	0	593	0	-593	-100,0 %
Doaibmabođuid submi	226 119	235 262	241 225	253 881	12 656	5,2 %
Váikkuhangaskaomit						
Váikkuihangaskaomit	154 930	161 604	166 090	176 690	10 601	6,4 %
Váikkuhangaskaomiid submi	154 930	161 604	166 090	176 690	10 601	6,4 %
DOAIBMABOĐUID VÁIKKUANGASKAOMIID SUBMI	71 189	73 658	75 136	77 191	2 055	2,7 %
DOAIBMAGOLUT						
Politiikkalaš dási doaibma	14 559	16 833	17 533	18 291	758	4,3 %
Hálddahusa doaibma	52 821	52 800	53 285	55 025	1 740	3,3 %
Investeremat	0	1 500	1 500	1 900	400	26,7 %
Erenoamáš doaibmagolut	3 166	2 525	2 818	1 975	-843	-29,9 %
Doaibmagoluid submi	70 546	73 658	75 136	77 191	2 055	2,7 %
JAHKEBOĐUS	643	0	0	0	0	-100,0 %

Tabealla 2.1 Buohkanastabealla - Sámedikki sisabođut ja golut buohkanassii

	Rehketdoallu - 04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Erohus
Doaibmagolut					
Departemanttaid juolludusat	100,0 %	100,0 %	99,8 %	100,0 %	0,2 %
Eará doaibmbođut	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	-0,2 %
Doaibmabođuid submi	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %
Váikkuhangaskaoamit					
Váikkuihangaskaoamit	68,5 %	68,7 %	68,9 %	69,6 %	0,7 %
Váikkuhangaskaoamiid submi	68,5 %	68,7 %	68,9 %	69,6 %	0,7 %
DOAIBMABOĐUID VÁIKKUHANDASKAOMIID SUBMI	31,5 %	31,3 %	31,1 %	30,4 %	-0,7 %
DOAIBMAGOLUT					
Politiikkalaš dási doaibma	6,4 %	7,2 %	7,3 %	7,2 %	-0,1 %
Hálddahusa doaibma	23,4 %	22,4 %	22,1 %	21,7 %	-0,4 %
Investeremat	0,0 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,1 %
Erenoamáš doaibmagolut	1,4 %	1,1 %	1,2 %	0,8 %	-0,4 %
Doaibmagoluid submi	31,2 %	31,3 %	31,1 %	30,4 %	-0,7 %
JAHKEBOĐUS	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

3 Váikkuhangaskaoamit

Sámedikki 2006 váikkuhangaskaoamiid juogadeapmi váldopoasttaide lea ná:

Tabealla 3.0 Buohkanastabealla váikkuhangaskaoamit

(1000 ru)

	Rehketdoallu-04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Juog %	Erohus 06-Rev 05 %
Váikkuhangaskaoamit						
Oahpahus	27 370	28 259	28 259	28 348	16,0 %	89 0,3 %
Giella	41 359	44 750	44 750	45 353	25,7 %	603 1,3 %
Kultuvra	31 611	33 692	34 167	40 750	23,1 %	6 583 19,3 %
Girjeráđjobálvalusat	5 418	5 090	7 090	8 105	4,6 %	1 015 14,3 %
Ealáhus	22 766	22 750	22 750	24 650	14,0 %	1 900 8,4 %
Birasgáhtten ja kultursuodjalus	11 484	12 218	12 293	14 974	8,5 %	2 681 21,8 %
Dearvvašvuoda- ja sosiálaá?giruššan	4 023	4 100	4 100	4 400	2,5 %	300 7,3 %
Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasba	827	900	900	1 450	0,8 %	550 61,1 %
Riikkaidgaskasaš bargu	3 496	2 394	4 330	1 574	0,9 %	-2 756 -63,6 %
Dásseárvodoaibmabijut	289	450	450	650	0,4 %	200 44,4 %
Sámiide guoski statistihkka Norggas	800	300	300	300	0,2 %	0 0,0 %
Eará doarjagat (politiikkalaš bargu)	4 451	5 951	5 951	4 451	2,5 %	-1 500 -25,2 %
Konferánssat	504	700	700	1 085	0,6 %	385 55,0 %
Bálkkašumiid geigen	109	50	50	100	0,1 %	50 100,0 %
Sámeálbmotfoanda	422	0	0	0	0,0 %	0 -
Eará váikkuhangaskaoamit	0	0	0	500	0,3 %	500 -
Váikkuhangaskaoamiid submi	154 930	161 604	166 090	176 690	100,0 %	10 601 6,4 %

Váikkuhangaskaoamiid váldopoasttat leat dárkileappot čilgejuvvon váldopoasttain 4 rájes 18 rádjai.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

72 siidu 214 siiddus

Buot ášahusaide ja organisašuvnnaide mat ožžot njuolgga doaibmadoarjaga Sámedikki bušeahtas, biddjojuvvo eaktun ahte dat mañimustá cuoñománu 1. b. 2006 galget leat ráhkadan:

- Doaibmaplána dán jahkái
- Reviderejuvvon rehketoalu ovddit jahkái
- Jahkedieđáhusa ovddit jahkái, oktan raporttain mo ruđat leat geavahuvvon ovddit jagi geigejuvvon doaibmaplána ektui
- Bušeahtadárbbu mañit jahkái

Doaibmadoarjja máksojuvvo guovtti vuorus. Nubbi máksin ii dahkkojuvvo ovdalگو váikkuhangoaskaoapmi vuostáiváldi lea ollašuttán doaibmadoarjjaeavttuid ja raporttat leat dohkkehuvvon. Jus reporteren ii leat dahkkojuvvon mañimustá golggoamánu 1. b., de ii sáhte váikkuhangoaskaoapmi vuostáiváldi vuordit doaibmadoarjaga Sámedikkis mañit jagi.

Sámediggeráđdi sáhtta mearridit dárkilet eavttuid juolludusreivves.

4 Oahpahas

Tabella 4.0 Čoahkketabealla - Sáme giel oahpahas (1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
100	Vuođdoskuvla ja joatkkaoahpahas - oahpponeavvoovdd	15 248	14 990	14 990	14 675	-315	-2,1 %
101	Gelbbolašvuodalokten	3 029	3 150	3 150	3 250	100	3,2 %
102	Mánáidgárddit	9 094	10 119	10 119	10 423	304	3,0 %
Submi		27 370	28 259	28 259	28 348	89	0,3 %

4.1 Vuoddoskuvla- ja joatkkaoahpahas – Oahpponeavvut

Tabella 4.1 Vuoddoskuvla ja joatkkaoahpahas (1000 ru)

Poasta 100	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut (sámi) a)	0	8 650	8 650	8 400	-250	-2,9 %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	0	1 840	1 840	1 900	60	3,3 %
10002	IKT - oahpponeavvut	0	2 500	2 500	2 575	75	3,0 %
10003	Læremiddelutv. FoU-rudat(ovdal poasttas 22) b)	3 078	2 000	2 000	1 800	-200	-10,0 %
Submi		15 248	14 990	14 990	14 675	-315	-2,1 %

a) Jagis 2006 sirdojuvvo 500 000 ru poasttas 100 postii 899 oahpponeavvoeavaheami árvoštallama geažil.

b) 1 800 000 ru sirdojuvvo poasttas 22.1 erenoamáš doaibmagolug jagis 2005 postii 100 Oahpponeavvut. Dat 200 000 ru mü vel báheá poasttas 22.1 FoU-rudat lea sirdojuvvon postii 80 mánáidgárdekonferánssa

2006 čavčča váldojuvvojit odđa oahppoplánat atnui vuoddoskuvlla 1. – 9. dásiin ja joatkkaoahpu vuodđodásis (Jo1). Viidáseappot váldojuvvojit odđa oahppoplánat atnui 2007 čavčča vuoddoskuvlla 10. dásis ja Jo2 dásis ja 2008 čavčča Jo3 dásis. Vuosttas sámi oahppoplánat mearriduvvojit loahpageahčen 2005. Odđa oahppoplánain galget earret eará vihtta vuodđogálga ovtastuvvot buot fágaide buot dásiin, ja heivehuvvon oahpahas šaddá eanet čalmmus go ovdal.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

73 siidu 214 siiddus

Áigumuš lea lonuhit buot oahpponeavvuid riikkaviidosáčat. Sámi oahpponeavvuid oktavuodas lea dárbu ovddidit oahpponeavvuid fágain mat eai leat álggahuvvon dálá strategalaš plána vuodul, ja dárbu ođasmahttit dahje lonuhit dálá oahpponeavvuid. Ođđa strategalaš plána galgá ráhkaduvvot ođđa oahppoplánaid vuodul, ja ferte eanet ángiruššat go dan maid sáhtta dahkat dálá ekonomalaš rámmaid siskkobealde.

Mihttomearri

Galget leat doarvái sámi oahpponeavvut vai sámi oahppit ožžot oahpu gustojeaddji lágaid ja oahppoplánaid mielde.

Strategiija

- Eanet ángiruššan digitála oahpponeavvuiguin ja fáddághppagiiguin.

Doaibmabijut

- Ovddidit strategalaš plánaid dábálaš, digitála ja erenoamážit láchččojuvvon oahpponeavvuid várás
- Ráhkadit oahpponeavvuid ođđa strategalaš plánaid mielde.
- Ođasmahttit ja viidásetovddidit sámi oahpponeahta.

Oahpponeavvoráhkadeapmi, dutkan ja ovddideapmi (FoU)

Sámediggi joatká erenoamáš doaibmagoluid poasta mii lea čadnojuvvon oahpponeavvuid ráhkadeapmái doppe gos lea erenoamáš dárbu ja váttis fidnet gelbbolaš máhtolašvuoda. Poasta ruhtada maiddái oahpponeavvuid kvalitehtasihkkarastima ja oahpponeavvuid ja oahppodoaibmabijuid árvvoštallamiid ja čielggademiid. 2006 várás biddjojuvvo 1 800 000 ru áigumuššii.

4.2 Gelbbolašvuoda lokten

Tabealla 4.2 Gelbbolašvuodalokten

(1000 ru)

Poasta 101	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10100	Stipeanda sámi joatkkaskuvlaoahppiide	0	1 100	1 100	1 100	0	0,0 %
10101	Erenoamášpedagogaš gelbbolašvuodalokten	0	1 750	1 750	1 750	0	0,0 %
10102	Stipeanddat alitohppui	0	300	300	400	100	33,3 %
Submi		3 029	3 150	3 150	3 250	100	3,2 %

4.2.1 Giellamovttiidahtinstipeanda joatkkaskuvlaoahppiide

Mihttomearri

Movttiidahttit eanet joatkkaskuvllaoahppiid lohkat sámegiela vuosttas- dahje nubbigiellan, sámegiela B- dahje C-giellan dahje juo välljenfágan.

Strategiija

- Ceahkkálastit stipeandda nu ahte oahppit movttiidahttojuvvojit välljet eanemus gáibideaddji fálaldagaid sámegielas.

Vuolláičála: _____/_____

Doaibmabidju

- Addit giellamovttiidahttinstipeandda oahppiide geat lohket sámegeiela joatkkaskuvllain.

4.2.2 Gelbbolašvuoda lokten erenoamášpedagogihkas

Gelbbolašvuoda dássi erenoamášpedagogihkas sámi guovlluin ii leat vel juksan riikkalaš dási. Danne lea Sámediggi mearridan ođasmahttit erenoamášpedagogihka gelbbolašvuodabajidanplána jagiin 2004-2006.

Mihttomearri

Buorre erenoamášpedagogalaš fáladat daidda sámi mánáide, geain leat erenoamáš dárbbut.

Strategiija

- Movttiidahttit sámegeielat fágaolbmuid váldit vuoddo- ja joatkkaoahpu erenoamášpedagogihkas
- Ovddidit ja geahččalit ođđa máhtolašvuoda erenoamášpedagogalaš fágasuorggis, ja buktit geahččalan- ja dutkanbarggu bohtosiid fágabirrasiid ja eará berošteaddjiid olámuddui
- Duohtan dahkat 2004-2006 erenoamášpedagogalaš gelbbolašvuodabajidanplána.

Doaibmabijut

- Addit doarjaga geahččalan- ja ovddidanprošeavttaide erenoamášpedagogihka siskkobealde
- Čuovvolit ja árvvoštallat álggahuvvon ovddidanprošeavttaid
- Olámuddui buktit ovddidan- ja dutkanbarggu raporttaid/čálalaš ávdnasiid
- Addit stipeandda viidásetoahpu váldimii erenoamášpedagogihkas.

4.2.3 Stipeanddat alit ohppui

Mihttomearri

Bajidit gelbbolašvuoda dakkár surggiin main sámi servodagat dárbbášit eanet gelbbolašvuoda. 2006 várás áigu Sámediggi vuoruhit alit oahpu sámegeielas.

Doaibmabidju

- Juohkit stipeanddaid alit ohppui sámegeielas, mas oarjel- ja julevsámegeiella deattuhuvvojit erenoamážit.

4.3 Mánáidgárddit

Tabella 4.3 Mánáidgárddit

(1000 ru)

Poasta 102	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	0	9 200	9 200	9 480	280	3,0 %
10201	Oahpponeavvut mánáidgárddiide	0	819	819	843	24	2,9 %
10202	Áigečála sámi mánáidgárddiide	0	100	100	100	0	0,0 %
Submi		9 094	10 119	10 119	10 423	304	3,0 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

75 siidu 214 siiddus

Odđa mánáidgárdeláhka bidjá nannaset láidestusaid go ovdal gielddaide vai dat galget addit sámi mánáide mánáidgárdefálaldaga sámegiela ja sámi kultuvrra vuodul. Dát fas mielddisbuktá ahte Sámediggi ferte čadahit eanet diehtujuohkima ja oaivadeami, fierpmádathuksema ja miellaguottuid duddjoma stuorát osiin riikkas.

Mihttomearri

Sámi mánáin galgá leat mánáidgárdefálaldat sámegielaset ja sámi kultuvrraset vuodul vai sin identitehta ja giella nannejuvvo.

Strategiija

- Čuovvolut Sámedikki strategalaš plána mánáidgárddiid várás, Sámediggeráđi dieđáhusa sámi mánáidgárddiid birra ja Sámediggeplána.
- Fuolahit sámi mánáidgárddiid dárbbu dakkár čoahkkanbáikkiide ja arenaide, gos beassá lonohallat vásihusaid. Ásahit neahttabáikkiid gos sámi mánáidgárdebargit besset čoahkkanit ja gos sámi mánáidgárddit ja dáža mánáidgárddit, main leat sámi mánát, besset deaivvadit.
- Váikkuhit miellaguottuid duddjonbarggu mánáidgárddiid bargiid, mánáidgárddiid eaiggáid, vanhemiid ja eiseváldiid gaskkas.
- Pedagogalaš ávdnasiid buvttadeapmi.

Doaibmabijut

- Juohkit sierra doarjaga sámi mánáidgárddiide
- Doallat sámi mánáidgárdekonferánsa, semináraid ja fierpmádatčoahkkimiid
- Oppalaš oaivadeapmi ja diehtujuohkin sámi mánáidgárddiid birra
- Juohkit doarjaga geahččalan- ja ovddidanbargui ja vuolggahit relevánta dutkama
- Addit doarjaga pedagogalaš ávdnasiid ráhkadeapmái sámi mánáidgárddiide
- Almmustahtit 2 nummira áigečállagis ”Stullan”.
- Ásahti neahttadeaivvadanbáikkiid sámi mánáidgárddiid várás

10 423 000 ru biddjojuvvo dán mihttomearrái 2006 várás.

5 Giella

Tabella 5.0 Čoahketabealla - Sámegiella

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
150	Guovttegielalašvuodadoarjagat	33 797	33 850	33 850	33 850	0	0,0 %
151	Giellaprošeavttat hálldašanguovllu sikkobealde a)	0	1 160	1 160	1 160	0	0,0 %
152	Giellaprošeavttat hálldašanguovllu olggobealde b)	4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %
153	Vuoddodoarjja giellaguovddážiidda	3 150	3 600	3 600	4 050	450	12,5 %
154	Sámegiella lea čaffat - Čuovvolandoaibmabijut (Ođas)	0	0	0	1 000	1 000	-
155	Sámi divvunprográmma c)	0	3 590	3 590	2 743	-847	-23,6 %
Submi		41 359	44 750	44 750	45 353	603	1,3 %

a) 2005 sirdojuvvui 1 243 000 ru postii 22 Sámi divvunprográmma elektrovnnalaš teakstagiedahallama várás (Buš-04 2 600 000 ru - Buš-05 1 357 000 ru).

b) 2004 rehketdoallologut leat sihke hálldašanguovllu sikkobealde ja olggobealde.

c) 2005 lei divvunprográmma poasttas 22 erenoamáš doaibmagolut

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

76 siidu 214 siiddus

5.1 Guovttegielalašvuodadoarjja

Tabella 5.1 Guovttegielalašvuodadoarjagat

(1000 ru)

Poasta 150	Čilgohus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15000	Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune		7 601	7 601	7 431	-170	-2,2 %
15001	Karášjoga gielda/Karasjok kommune		7 141	7 141	7 140	-1	-0,0 %
15002	Deanu gielda/Tana kommune		4 957	4 957	4 995	38	0,8 %
15003	Porsángu gielda/Porsanger kommune		5 225	5 225	5 379	154	2,9 %
15004	Unjárgga gielda/Nesseby kommune		2 864	2 864	2 812	-52	-1,8 %
15005	Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune		3 472	3 472	3 503	31	0,9 %
15007	Finnmárku fylkkagielda/Finnmark fylkeskommune		1 400	1 400	1 400	0	0,0 %
15008	Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune		1 190	1 190	1 190	0	0,0 %
Submi			33 797	33 850	33 850	0	0,0 %

Guovttegielalašvuodadoarjja addojuvvo gielddaide sámegeala hálddašanguovllus ja dat addojuvvo maidái fylkkagielddaide mat leat hálddašanguovllu siskkobeaide. Doarjja lea čadnojuvvo gáibádusaide mat leat Sámelágas guovttegielalašvuodá báikkálaš ja fylkkagielddalaš hálddašeami ektui. Doarjja lea juogaduvvon gustojeaddji juogadančoavdaga vuodul.

Eaktun oazžut máksojuvvot guovttegielalašvuodadoarjaga jagis 2006 lea ahte:

- Gielddat ja fylkkagielddat ráhkadit iežaset giellaovddidanplána 2006 várás
- Čállojuvvo raporta mas arvvoštallojuvvo man láhkai ovddit jagi váikkuhangaskaomit leat boahán ávkin gildii ja raporta sáddejuvvo Sámediggái manimustá guovvamánu 1. b. 2006.

Sámediggeráđdi sáhtá mearridit dárkilet eavttuid juolludusreivves.

2006 galgá Sámediggi ráhkadit njuolggadusaid mo gielddat galget geavahit ja raporteret guovttegielalašvuodaruđaid. Gielddat váldojuvvojit mielde dán bargui.

Mihttomearri

Sámi álbmogis galgá leat vejolašvuotta geavahit sámegeala buot servodatdásiin ja -surggiin dainna lágiin ahte gielddat ja fylkkagielddat lámčet vejolašvuodá sámegeala geavaheapmái hálddašeamis ja árjjalaččat fáallet bálvalusaideaset sámegillii.

Strategiija

- Gulahallat gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin mo sámegeala galgá oinnusin dahkat ja ovddidit.
- Álggahit prošeavttaid mat ovddidit sámegeala geavaheami buot oktavuodain ja mátt ovddidit sámegeala.

Doaimbajut

- Bistevaš čoahkkimat sámegeala hálddašanguovllu gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin, mas sámegeala geavaheapmi ságaškuššojuvvo.
- Doallat jahkásaš konferánssa man fáddán lea sámegeala geavaheapmi almmolaš hálddašeamis.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

77 siidu 214 siiddus

5.2 Sámegeiela hálddašanguovllu giellaproševttat

Tabealla 5.2 Giellaproševttat hálddašanguovllu siskkobealde

(1000 ru)

Poasta 151	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15100	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskkobealde		1 160	1 160	1 160	0	0,0 %
Submi		0	1 160	1 160	1 160	0	0,0 %

a) 2004 bušeahta 2 600 000 ruvdnosaš juolludusa ektui lea poasta unniduvvon 1 100 000 ruvnuin dan geaži go ruhta lea biddjojuvvon Sámegeiel divvunprográmmii elektrovnnalaš teakstagedahallama várás.

Mihttomearri

Nannet terminologijabarggu ja sámi báikenamaid čohkken- ja registrerenbargguin. Ovddidit molssaeaktosaš giellaarenaid mánáid ja nuoraid várás olggobealde skuvllaid ja mánáidgárddiid.

Strategiija

- Váikkuhit ahte biddjojuvvojit eanet návccat čohkket, ovddidit ja registreret terminologijija.
- Váikkuhit sámi báikenamaid čohkkema.
- Váikkuhit ovddidit dakkár arenaid mánát ja nuorat várás, gos sámegeiella gullo ja oidno ja addá positiivvalaš relašuvnnaid gillii.

Doaimbajut

- Juohkit prošektaruđaid strategiijaid vuodul.
- Muhtun oassi prošektaruđain várrejuvvo proševttaide maid Sámedikki giellastivra vuolggaha.

Sámediggi várre guovttegielalašvuoda ruđain 1 160 000 ru giellaproševttaide sámegeiela hálddašanguovllu siskkobealde 2006 várás.

5.3 Giellaproševttat olggobealde sámegeiela hálddašanguovllu

Tabealla 5.3 Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde

(1000 ru)

Poasta 152	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15200	Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde	4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %
Submi		4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %

Mihttomearri

Molssaeaktosaš giellaarenaid ovddidit mánáid ja nuoraid várás skuvllaid ja mánáidgárddiid olggobealde. Movttiidahtit njálmmálaš giellageavaheami ja ovddidit odđa terminologijija.

Strategiija

- Vaikkuhit dakkár arenaid ovddideami mánáid ja nuoraid várás, gos sámegeiella gullo ja oidno ja mat addet positiivvalaš oktavuodaid gillii.
- Váikkuhit njálmmálaš giellageavaheami lassáneami.
- Váikkuhit terminologijija čohkkema, ovddideami ja registrerema.
- Váikkuhit sámi báikenamaid čohkkema.

Vuolláičála: _____/_____

Doaibmabijut

- Juohkit prošeaktarudaid strategiija vuodul.
- Muhtun oassi prošeaktarudain várrejuvvo prošeavttaide maid Giellastivra vuolggaha.

Sámediggi várre 2 550 000 ru dán ulbmilii 2006 várás.

5.4 Sámi giellaguovddážit

Tabella 5.4 Vuoddodoarjja giellaguovddážiidda

(1000 ru)

Poasta 153	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15300	Porsángu	450	450	450	450	0	0,0 %
15301	Gáivuotna	450	450	450	450	0	0,0 %
15302	Divtasvuodna	450	450	450	450	0	0,0 %
15303	Evenášši	450	450	450	450	0	0,0 %
15304	Unjárga	450	450	450	450	0	0,0 %
15305	Deatnu	450	450	450	450	0	0,0 %
15306	Moskavuotna	450	450	450	450	0	0,0 %
15307	Plassje	0	450	450	450	0	0,0 %
15308	Áltá	0	0	0	450	450	-
Submi		3 150	3 600	3 600	4 050	450	12,5 %

Sámi giellaguovddážit leat dehálaš giellaarenat, erenoamážit doppe gos sámegeiela dilli lea rašši. Báikkálaš aktevrrat dat leat vuolggahan jurdaga ahte ásaht giellaguovddážiid, ja jurdaga duogáš lea leamaš dat dárbu ahte čohkket návccaid ja ásaht giellaarenaid. Giellaguovddážit doibmet iešguđetláhkai servodaga dárbbuid mielde, ja dat leat earret eará leamaš dehálaš aktevran sámegeiela oahpahusas. Giellaguovddážit berrejit leat čadnojuvvon gildii dahje dálá ásausaide, ja lea dehálaš ahte guovddážit stivrejuvvojit báikkálaččat.

Giellaguovddážit mat leat juo ásahuvvon, galggašedje beassat ovddidit iežaset doaibmaguovllu nu ahte doaibmagohtet guovllulaš giellaguovddážin. Sámi giellaguovddážit galget addit bálvalusaid sihke sámi álbmogii ja gielddaid ja almmolaš eiseválddiide. Sámi giellaguovddážit galget leat sorjjasmeahttun ovttagat main lea báikkálaš stivrejupmi ja galget oktiordnet giellaprošeavttaid iežaset guovlluin.

Mihttomearri

Sámi giellaguovddážit galget doaibmat sámegeiel arenan ja váikkuhit ahte sámegeiella geavahuvvo ja ovddiduvvo iežaset doaibmaguovlluin

Strategiijaijat

- Vuolggahit fierpmádagaid ásaheami giellaguovddážiid gaska nu ahte guovddážit sáhttet oažžut ávkki guđet guimmiineaset.
- Nannet giellaguovddážiid doaimma guovllus.
- Vuolggahit giellaprošeavttaid.

Doaibmabijut

- Ovddidit lagat ovttasbarggu giellaguovddážiiguin.
- Ásaha fierpmádaga gaskal Sámedikki, dálá giellaguovddážiid ja odđa giellaguovddážiid.

Sámediggi bidjá 4 050 000 ru sámi giellaguovddážiida jagis 2006.

Vuolláičála: _____/_____

5.5 Sámegeiella lea čaffat – Čuovvolandoaibmabijut (Ođas)

Tabella 5.5 Sámegeiella lea čaffat - Čuovvoleapmi

(1000 ru)

Poasta 154	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15400	Sámi giellakampánjat	0	0	0	600	600	-
15401	Terminologijaproševttat - davviriikkalaš ovttasbargu	0	0	0	400	400	-
Submi		0	0	0	1 000	1 000	-

5.5.1 Sámi giellakampánjat ja seminárat

Mihttomearri

Ovddidit ja gáhttet sámegeiellaid, man ulbmil lea ahte nuorat dovdet positiivvalažžan hálldašit sámegeiella ja dan geavahit vissalit árgabeaivvis.

Doaibmabijut

- Čadahit kampánnja ”Sámegeiella lea čaffat”, erenoamážit nuoraid váste
- Váikkuhit ahte dihtor- ja mátketelefovnna geavaheapmi heivehuvvo sámegeilli

600 000 ru biddjojuvv sámi giellakampánnjaide ja semináraide jagis 2006.

5.5.2 Terminologijaproševttat ja davviriikkalaš giellaovttasbargu

Mihttomearri

Ovddidit sámi terminologijaid ollu fágasurggiin

Strategiija

- Ásahit ovttasbarggu ja álggahit proševttaid davviriikka dásis sámi terminologijaovddideami oktavuodas.

400 000 ru biddjojuvvo terminologijaovddidanproševttaide 2006 várás.

5.6 Sámegeiel divvunprográmmat elektrovnnalaš teakstagiedahallama várás - DIVVUN

Tabella 5.6 Sámegeiel divvunprográmma elektrovnnalaš giedahallama várás

(1000 ru)

Poasta 155	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15500	Sámegeiel divvunprográmma - olggobeale ruhtadeapmi	0	2 150	2 150	1 500	-650	-30,2 %
15501	Sámegeiel divvunprográmma - siskkoabeale ruhtadeapmi	0	1 440	1 440	1 243	-197	-13,7 %
Submi		0	3 590	3 590	2 743	-847	-23,6 %

Mihttomearri

Ovddidit ja fállat divvunprográmmaid elektrovnnalaš teakstagiedahallama várás buot sámi giellaovvkuin.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

80 siidu 214 siiddus

Prošeakta álggahuvvui 2004 ja galgá čadahuvvot 3 jagis. Prošeavtta bušeahtta lea 11 300 000 ru buohkanassii. Departemeanta veahkeha 6 000 000 ruvnnuin, Nordpluss 774 260 ruvnnuin ja Sámedikki oassi šaddá 4 527 000 ru.

Sámediggi bidjá 2 743 000 ru prošeaktii – DIVVUN – Sámegeiel divvunprográmmat elektrovnnalaš teakstagedahallamii 2006 várás, mas Sámedikki oassi lea 1 243 000 ru dan 1 500 000 ru mii vel báhcá, ruhtadit ODD ja KGD.

6 Kultuvra

Tabella 6.0 Čoahkketabealla - Kultuvra

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
200	Sámi kulturfoanda	8 030	7 543	7 543	9 456	1 913	25,4 %
201	Sámi lágádusat	1 573	1 673	1 673	2 273	600	35,9 %
202	Sámi kulturviesut	5 157	5 735	5 735	6 095	360	6,3 %
203	Sámi kulturorganisašuvnnat	1 096	1 296	1 296	296	-1 000	-77,2 %
204	Sámi festiválat - vuoddodoarjja	1 361	1 520	1 520	1 730	210	13,8 %
205	Sámi valástallan	750	750	1 225	1 025	-200	-16,3 %
206	Sámi teáhter (<i>Beaivváš Sámi Teáhter</i>)	11 296	11 800	11 800	13 900	2 100	17,8 %
207	Sámi dáidda	1 549	1 725	1 725	4 325	2 600	150,7 %
208	Sámi prentosat	800	1 650	1 650	1 650	0	0,0 %
Submi		31 611	33 692	34 167	40 750	6 583	19,3 %

2006 stáhtabusehtas lea Sámediggái juolluduvvon 7 000 000 sámi kulturulbmiliidda. Dát ruđat juogaduvvojit ná:

Čilgehus 7 milj. ruvdnosaš lassáneapmi ái kultuvrii	Submi
Juolludeapmi sámi kultuvrii 2006 buohkanassii	40 750
Juolludeapmi sámi kultuvrii 2005 buohkanassii	34 167
Lassáneapmi	6 583
Musea, geahca kap. 9 Sámi birasgáhtten ja kultursuojaleapmi	450
Museoadastus, geahča kap. 9. Ruhtadeapmi earret GKD juolludusa	250
Submi	7 283

6.1 Sámi kulturfoanda

Tabella 6.1 Sámi kulturfoanda

(1000 ru)

Poasta 200	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20000	Girjjálašvuohhta		1 900	1 900	3 095	1 195	62,9 %
20010	Musihkka		950	950	1 400	450	47,4 %
20020	Govvadáidda/duodji	a)	770	770	670	-100	-13,0 %
20030	Teáhterulbmilat		353	353	420	67	19,0 %
20040	Mánáid bajásšaddaneavttut		1 870	1 870	1 870	0	0,0 %
20050	Eará doaibmabijut		1 700	1 700	2 001	301	17,7 %
Submi		8 030	7 543	7 543	9 456	1 913	25,4 %

a) Uhciduvvon go govvadáidagiid/dujiid oastinortnet lea sirdojuvvon Dáiddársiehtadussii (250 000 ru biddojuvvon 2005 várás).

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

81 siidu 214 siiddus

Mihttomearri

Ovddidit mánggabealat dáidda- ja kultureallima, ja sihkkarastit sámi váikkuhanfámu sámi kulturovddideamis.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte kulturovdanbuktimiid rámmaeavttut buoriduvvojit.
- Váikkuhit ahte okilis sámi dáiddaoahppu áсахuvvo.
- Váikkuhit ahte sámi dáiddárat ožžot seamma rámmaeavttuid go dáiddárat muđuige Norggas.
- Váikkuhit ahte sámi mánáide ja nuoraide sihkkarastojuvvo buorre bajásšaddanbiras
- Váikkuhit ahte sámi mánát ja nuorat movttiidahttojuvvojit čállit sámegillii.

Doaibmabijut:

- Bargat dan ala ahte kultuvrii viiddiduvvojit ekonomalaš rámmat Sámedikki bušehtas
- Bargat dan ala ahte áсахuvvo davviriikkalaš ovttasbargu girjjálašvuoda ovddidemiin.
- Bargat dan ala ahte várrejuvvojit sierra ruđat Sámediggái ja sámi áсахusaide nu ahte sáhttá ovddidit Kultuvrralaš skuvlalávkkka sisdoalu.
- Bargat dan ala ahte áсахuvvo oktasaš arena sámi musihkkagaskkusteami várás.
- Bargat dan ala ahte sámi musihka/luđiid arkiivabáddemat čohkkejuvvojit ja almmuhuvvojit
- Bargat dan ala ahte ovttasbargu sámi filmbargiid ja Nordnorsk filmsenter ovddiduvvo viidáseappot.
- Bargat dan ala ahte áсахuvvo sierra sámi filbmaguovddáš.

9 456 000 ru biddjojuvvo Sámi kulturfondii 2006 várás. Sámi kulturfoanda hálddašuvvo sierra njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan.

6.2 Sámi lágádusat

Tabella 6.2 Sámi lágádusat

(1000 ru)

Poasta 201	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20100	Sámi lágádusat	1 573	1 673	1 673	2 273	600	35,9 %
Submi		1 573	1 673	1 673	2 273	600	35,9 %

Mihttomearri

Hukset stabiila girjelágádusdoaimma

Strategiija

- Váikkuhit ahte sihkkarastojuvvo jeavddalaš sámi girjjálašvuoda buvttadeapmi, maddái oahpponeavvuid
- Váikkuhit nannet vuovdaleami ja juohkima

Doaibmabijut

- Ovddidit ovttasbarggu lágádusaiguin.
- Juohkit ruđati strategiija vuodul.

Sámediggi bidjá 2 273 000 ru sámi lágádusaide 2006 várás. Ortnet galgá hálddašuvvot sierra njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan.

Vuolláičála: _____/_____

Čohkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

82 siidu 214 siiddus

6.3 Sámi kulturviesut

Tabella 6.3 Kulturviesut

(1000 ru)

Poasta 202	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20200	Árran Julevsame Guovdasi, Divtasvuodna		1 353	1 353	1 353	0	0,0 %
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Kárásjohka		1 307	1 307	1 307	0	0,0 %
20202	Ája Samisk Senter, Gáivuotna	a)	690	690	900	210	30,4 %
20203	Mearrasámi gelbbolašvuodaguovddáš, Billávuotna		320	320	320	0	0,0 %
20204	Sijti Jarng, Aarborte		1 120	1 120	1 120	0	0,0 %
20205	Várdo báiki, Evenášši/Skánit		350	350	350	0	0,0 %
20206	Gamtofta, Ráisavuotna		35	35	35	0	0,0 %
20207	Pihtán sámi viessu		135	135	135	0	0,0 %
20208	Sámi viessu Oslos		200	200	200	0	0,0 %
20209	Vilgesvárri		25	25	25	0	0,0 %
20210	Lásságámmi		200	200	200	0	0,0 %
20211	Sáccá sámi viessu (ođas)	b)	0	0	150	150	-
Submi			5 157	5 735	6 095	360	6,3 %

a) Ája sámi guovddáš oaččui 2005 juolluduvvot 250 000 ru doarjjan ovttasbargošiehtadusa bokte Romssa fylkkasuohkaniin.

b) Sáccá sámi viessu oaččui 2005 juolluduvvot 150 000 ru doarjjan ovttasbargošiehtadusa bokte Romssa fylkkasuohkaniin.

Sámedikki mearrádus áššis 21/99, mas Ája sámi guovddáš Gáivuonas lea vuoruhuvvon vuosttažin, biddjojvvo vuodđun bargui sámi kulturviesuiguin.

Ulbmil

Doalahit ja viidásetovddidit arenaid sámi servodagas main sáhtttá doaimmahit sámi kultur barggu.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte sámi kulturviesuid rámmaeavttut nannejuvvojit ja viidásetovddiduvvojit. Váikkuhit ahte molssaeaktosaš ruhtadanortnegat árvvoštallojuvvojit boahhtevaš huksenproševttain.

Doaibmajut:

- Čállit viididuvvon raportta plánejuvvon kulturviesuid/museaproševttaid dili birra.
- Bargat dan ala ahte Ája Sámi Guovddáza loahpparuhtadeapmi čoavdašuvvá.
- Čielggadit Saemien Sijte huksema ruhtadeami Snoasas.
- Leat mielde ruhtadeamen Lásságámmi vuodđudusa ovttasbargošiehtadusa vuodul Romssa fylkkasuohkaniin, gč. 02.05.05 Stáhtusraportta.
- Guorahallat juohke ovttaskas huksenplána ruhtadeami ja doaibmajurdaga..

Sámediggi bidjá buohkanassii 6 095 000 ru sámi kulturviesuide 2006 várás. Sámediggeráđdi sáhtttá mearridit eanet eavttuid juohke doarjjavuostáiváldái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

83 siidu 214 siiddus

6.4 Sámi kulturorganisašuvnnat

Tabealla 6.4 Kulturorganisašuvnnat

(1000 ru)

Poasta 203	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20300	Sámi Fágalaš girječállid ja Jorgaleaddjiid Searvi		119	119	119	0	0,0 %
20301	DSJ-Doajm masiebbre Julevsábme		107	107	107	0	0,0 %
	Sámi Dáiddárráddi/Sámisk kunstnerrád	a)	1 000	1 000	0	-1 000	-100,0 %
20302	Sámi museasearvi		70	70	70	0	0,0 %
Submi			1 096	1 296	1 296	296	-77,2 %

a) Sirdojuvvon siehtaduvvon Dáiddársiehtadussii. (Sámi dáiddárráddái gullá maiddái doarjja Sámi Dáiddačehpiid Searvá, Sámi Girječállid Searvá, Sámi Teahter Searvá, Juoigiid searvá ja Foreningen samiske komponister. Sámi dáiddárráddái juohká maiddái ruđaid iešgudet organisašuvnnii.

Mihttomearri

Nannet ja ovddidit sámi kultuvrra ja identitehta.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte organisašuvnnat ožžot duohta vejolašvuoda ovddidit sámi kultureallima.

Doaibmabijut:

- Juohkit ruđaid Sámedikki eavttuid vuodul.

Sámediggi bidjá buohkanassii 296 000 ru sámi kulturorganisašuvnnaide 2006 várás. Sámediggeráddi sáhtta mearridit eanet eavttuid juohke doarjjavuostáiváldái.

6.5 Sámi festiválat – Vuodđodoarjja

Tabealla 6.5 Sámi festiválat - vuodđodoarjja

(1000 ru)

Poasta 204	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20400	Riddu Riddu		620	620	640	20	3,2 %
20401	Musihkkafestivála Guovdageainnus		620	620	640	20	3,2 %
20402	Markomannu		140	140	150	10	7,1 %
20403	Beassašfestivála Kárašjogas		140	140	200	60	42,9 %
20404	Sámi filbmafestivála		0	0	100	100	-
Submi			1 361	1 520	1 730	210	13,8 %

Mihttomearri

Ovddidit sámi dáiddalaš ilbmama šláddjivuoda ja sihkkarastit arenaid sámi dáidaga ja kultuvrra gaskkusteapmái.

Strategiija:

- Vikkuhit ahte festiválat nannejuvvojit ja ovddiduvvojit.
- Nannet dálá festiválaid ovdalگو odđa festiválat besset fárrui ortnegii.

Doaibmabijut:

- Bargat dan ala ahte oažžut ovttasbargoguimmiid – fylkkagielddaid – mielde nannet festiválaid ekonomiija.
- Árvoštallat festiválaid ollislaččat boahktevaš juolludusaid oktavuodas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

84 siidu 214 siiddus

Sámediggi bidjá buohkanassii 1 730 000 ru sámi festiválaide 2006 várás. Juolludus lea vuoddo- ja prošeaktadoarjja mii galgá váikkuhit oktilis ja buoret einnostuvvi plánema. Erenoamáš diliin, ohcama vuodul, sáhtta prošeaktadoarjja addojuvvot Sámi kulturfoandda bokte.

6.6 Sámi valáštallan

Tabella 6.6 Sámi valáštallan (1000 ru)

Poasta 205	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20500	Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) - Norga	750	650	1 125	825	-300	-26,7 %
20501	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)-Samisk fotballforbund	0	100	100	200	100	100,0 %
Submi		750	750	1 225	1 025	-200	-16,3 %

a) 2005 reviderejuvvon bušehta oktavuodas juolludii KGD 300 000 ru speallanruhtan SVL - Norgii. Dat ii leat juolluduvvon 2006 bušehtas.

Mihttomearri

Ovdanbuktit ja ovddidit sámi álbmoga valáštallandoaimmaid, main doaimmat mánáide ja nuoraide vuoruhuvvojit.

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte stipeandaortnet ásahuvvo sámi valáštallannuoraide.
- Bargat dan ala ahte sámi valáštallan oažžu stuorat rámmaid go speallanruđat juhkkovuvvojit.

Sámediggi várre 1 025 000 ru Sámi valáštallamii 2006 várás. Sámediggi eaktuda ahte láchčojuvvojit doaimmat nissonolbmuide, mánáide ja nuoraide. Sámediggeráđdi sáhtta mearridit lasseeavttuid juohke doarjjavuostáiváldi.

6.7 Sámi teáhter

Tabella 6.7 Sámi teáhter (1000 ru)

Poasta 206	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20600	Beaivváš Sámi Teáhter	11 296	11 800	11 800	13 300	1 500	12,7 %
20601	Oarjelsámi teáhter	0	0	0	600	600	-
Submi		11 296	11 800	11 800	13 900	2 100	17,8 %

a) Doaibmadoarjja juolluduvvon Sámi kulturfoandda bokte mažumus 3 jagi, 2005 várás juolluduvvui 600 000 ru.

Mihttomearri

Sihkkarastit ahte sámi teáhterdoaimmas lea dohkálaš ekonomalaš vuoddu

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte Beaivváš Sámi Teáhterii sihkkarastovuvvo dohkálaš ekonomalaš vuoddu vai sáhtta doaibmat sámi álbmotteáhterin.
- Bargat dan ala ahte Áarjelsaemien Teatere/Sydsamisk teater sáhtta oažžut doarjaga fylkkasuohkaniin ovttasbargošiehtadusa bokte oarjelsámi guovllus.
- Bargat dan ala ahte huksejuvvo ođđa teáhterviessu/lávdi Beaivváš Sámi Teáhterii.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

85 siidu 214 siiddus

Sámediggi bidjá buohkanassii 13 900 000 ru sámi teáhteriidda. Sámediggeráđdi sáhtta mearridit eanet eavttuid doarjagii.

Go guoská amatevrateáhterdoimma nannemii ja ovddideapmái mánáid ja nuoraid várás, de sáhtta maid addit prošeaktaruđaid Sámi kulturfoandda bokte ohcama vuodul.

6.8 Sámi dáidda

Tabella 6.8 Sámi dáidda (1000 ru)

Poasta 207	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20700	Sámi dáiddáršiehtadus		0	0	0	4 000	4 000 -
	Dáiddárštieanddat	a)	1 249	1 400	1 400	0	-1 400 -100,0 %
20710	Čájáhusbuhtadusat sámi dáiddáriidda		300	325	325	325	0 0,0 %
Submi			1 549	1 725	1 725	4 325	2 600 150,7 %

a) Ortnet lea sirdojuvvon šiehtaduvvon dáiddáršiehtadussii Sámi dáiddárráđiin.

Sámi dáiddáršiehtadus

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusa sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin. Ovttasbargošiehtadussii gullá Váldošiehtadus ja Dáiddáršiehtadus. Šiehtadusa ulbmil lea ovddidit buori ja mánggabealat sámi kultureallima ja láchit dilálašvuodaid nu ahte sáhtta ráhkadit ja gaskkustit sámi girjjálašvuoda, musihka, dánsuma ja teáhtera, filmma ja govvadáidaga ja dáiddaduoji. Dáiddáršiehtadus šiehtaduvvo jahkásaččat. Dáiddáršiehtadussii gullet šiehtaduvvon dáiddasuroggi doaibmabijut mat čadahuvvojit daid ekonomalaš rámmaid siskkobealde, maid bealit leat šiehtadan.

Mihttomearri:

Gulahallama ja ovttasbarggu bokte sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin ja sámi dáiddáriiguin nannet ja oainnusin dahka sámi dáidaga.

Strategiija:

- Váikkuhit buori ja mánggabealat sámi dáidda- ja kultureallima ovddideami.
- Váikkuhit gulahallama sámi dáiddáriiguin sámi dáiddárorganisašuvnnaid bokte dan birra mo galgá oainnusin dahkat ja ovddidit sámi dáidaga.

Doaibmabijut:

- Šiehtaduvvon dáiddáršiehtadusa čuovvoleapmi.

Sámediggi bidjá 4 000 000 ru Dáiddáršiehtadussii 2006 várás.

Čájáhusbuhtadus sámi dáiddáriidda

Mihttomearri

Sihkkarastit juohkehažžii ja servodahkii vejolašvuoda návddašit sámi dáidaga.

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte sámi dáiddáriin galget leat seamma eavttut go earáge dáiddáriin go buktagat almmuhuvvojit.

Vuolláičála: _____/_____

- Bargat dan ala ahte mánát ja nuorat besset návddašit sámi dáidaga.

Sámediggi bidjá 325 000 ru čájáhusbuhtadussan sámi dáiddáriidda 2006 várás. Sámediggeráđđi sáhtta mearridit eanet eavttuid čájáhusbuhtadussii.

6.9 Sámi prentosat

Tabella 6.9 Sámi prentosat

(1000 ru)

Poasta 208	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20800	Nissonbláđđi Gába	0	400	400	400	0	0,0 %
20801	Nuorttanáste	0	200	200	200	0	0,0 %
20802	Mánáidbláđđi	0	300	300	300	0	0,0 %
20803	Nuoraidbláđđi Š	0	750	750	750	0	0,0 %
Submi		0	1 650	1 650	1 650	0	0,0 %

* Dan lassin juolluduvvo 250 000 ruvdnosaš doarjja ortnega bokte sámi aviissaide.

Mihttomeari

Nannet ja ovddidit sámeielat preanttusfálaldagaid.

Strategiija:

- Váikkuhit ovttasbarggu davviriikka dásis ovddidit sámi prentosiid.
- Movttiidahttit hutkkálaš čállindáidagii erenoamážit sámi mánáid ja nuoraid gaskkas.
- Loktet lohkanvieruid sámeielas.
- Oainnusin dahkat ja movttiidahttit sámi kultuvrra ja identitehta šláddjiivuoda.

Doaibmajjut:

- Juohkit ruđaid nuoraidbláđi, mánáidbláđi, nissonbláđi ja Nuorttanáste almmuheapmái.

Sámediggi bidjá 1 650 000 ru sámi prentosiidda 2006 várás. Nuorttanáste oažžu maidái doarjaga poasttas ”Doarjja sámi aviissaide”. Sámediggeráđđi sáhtta mearridit eanet eavttuid doarjjavuostáiváldiide.

Mánáidbláđđi ii leat almmuhuvvon manimus jagiid, danne biddjojuvvojit dát 300 000 ru doaibmajjuide mánáid ja nuoraid várás jus 2006 iige almmuhuvvo sámi nuoraidbláđđi. Sámediggeráđđi dat lea mii juolluda dáid ruđaid.

7 Girjerádjjobálvalusat

Tabella 7.0 Sámi girjerádjjobálvalusat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
250	Mobiila girjerádjjobálvalusat	4 730	4 890	4 890	4 905	15	0,3 %
	Sámi arkiiva	688	0	0	0	0	-
251	Sámi girjerádjjobálvalusat	0	200	200	200	0	0,0 %
252	Sámi girjebussii oastin	0	0	2000	3000	1 000	50,0 %
Submi		5 418	5 090	7 090	8 105	1 015	14,3 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

87 siidu 214 siiddus

7.1 Mobiilla girjerádjobálvalusat

Sámi girjebusset galget ollistit girjerájuid fálaldagaid dain guovlluin gos olbmot áset biedggus, ja dat leat dehálaččat dan barggus ahte dahkat girjerádjofálaldagaid buorebut olahtiin álbmogii.

Mihttomearri

Buorit ja álkit olahti girjerádjobálvalusat olles sámi álbmogii ja earáide geat jearahit dakkár bálvalusaid.

Doaibmajut

- Bargat dan ala ahte bisuhit ja ovddidit bálvalusfáladaga sámi girjebussiide dakkár guovlluin, gos olbmot áset biedgguid.
- Bargat dan ala ahte sámi girjebussefálaldat árvvoštallojuvvo ovttas fylkkasuohkaniiguin.

4 905 000 ru biddjojuvvo sámi girjebussiid doaimmaheapmái ja ovddideapmái 2006 várás. Juogadeapmi iešguđet bussii šaddá ná:

Tabealla 7.1 Doarjja sámi girjebussiide

(1000 ru)

Poasta 250	Čilgehus	Juol. 2004	Juol. 2005	Bud 2006	Erohus 06 - 05	Erohus %
25000	Kárásjohka	454	466	466	0	0,0 %
25001	Porsá?gu	454	466	466	0	0,0 %
25002	Guovdageaidnu	185	185	200	15	8,1 %
25003	Deatnu/U njárga	1 024	1 051	1 051	0	0,0 %
25004	Gáivuotna	389	489	489	0	0,0 %
25005	Julevsámi	1 033	1 061	1 061	0	0,0 %
25006	Oarjelsámi	1 141	1 172	1 172	0	0,0 %
Submi		4 680	4 890	4 905	15	0,3 %

a) Guovdageainnu girjeráđu metti 2005 ohcansupmi. 2006 juolludeami juolludus lea meroštallojuvvon dan vuodul maid suohkan galgá máksit

Muonio suohkanii jagis 2005 - 85 % 2005 doaibmaoasis.

7.2 Sámi girjerádjobálvalusat – doarjja sámi girjerádjočokkádagaid huksemii

2006 bušehtas biddjojuvvo 200 000 ru doarjjan sámi girjerádjoávdnasiidda. Ulbmiljoavkun lea álbmot- ja skuvlagirjerájut mat áigot hukset sámi girjerádjoávdnasčokkádagaid. Mihttomearrin lea movttiidahtit girjerájuid vuoruhit sámi girjerádjoávdnasiid geavaheami dainna lágiin ahte ostet ávdnasiid girjerájuide. Ruđat almmuhuvvojit daid lagat eavttuid vuodul, maid Sámediggeráđđi mearrida.

7.3 Investerendoarjjaaplána ođđa sámi girjebussiid várás.

2 000 000 ruvdnosaš lassáneapmi 2005 reviderejuvvon bušehtas bohtá das go reviderejuvvon našunálabušehtas lea juolluduvvon ruhta oastit ođđa oarjelsámi girjebusse. 2006 bušehtas juolluduvvo 3 000 000 ru oastit sámi girjebussiid. Vejolaš geavatkeahes ruđat girjebussiid 300 000 ruvdnosaš investerenrámmas sirdujuvvojit maŋit jahkái stuorrudit investerenduvssu sámi girjebussiide.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

88 siidu 214 siiddus

Vuolábealde lea girjebussiid lonohallanplána.

Girjebusset	Dálá busse	Odda busse	Haddi
Julevsámi girjebusse Divttasvuonas	2001 málle	2009	Fálaldat ii leat vižžon
Gáivuona girjebusse, Romssas	1998 málle	2008	Fálaldat ii leat vižžon
Deanu ja Unjárgga girjebusse	1996 málle	2007	Fálaldat ii leat vižžon
Kárášjoga/Ohcejoga/Porsáŋggu girjebusse	1989 málle	2006 – leat plánegohtán oastima	2,5 milj. (earret.lád.)
Oarjelsámi girjebusse Árborddis	1994 málle	2005	2,8 milj. (invest. 05)

8 Ealáhusat

Tabella 8.0 Čoahkketabealla - Sámi ealáhusat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
300	Sámi ovddidanfoanda	19 616	19 350	19 350	22 600	3 250	16,8 %
301	Duodjeáhusat ja -organisašuvnnat	3 150	3 150	3 150	1 800	-1 350	-42,9 %
302	Goahtegearret	0	250	250	250	0	0,0 %
Submi		22 766	22 750	22 750	24 650	1 900	8,4 %

8.1 Sámi ovddidanfoanda (SOF)

Tabella 8.1 Sámi ovddidanfoanda

(1000 ru)

Poasta 300	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %	
30000	Guolástus		3 250	3 250	4 100	850	26,2 %	
30010	Eanadoallu		2 500	2 500	3 000	500	20,0 %	
30020	Duodjeičhtadus	a)	1 200	1 200	8 500	7 300	608,3 %	
	Duodjeprágrámma		2 100	2 100	0	-2 100	-100,0 %	
	Lotnolasealáhusat		5 000	5 000	0	-5 000	-100,0 %	
30030	Eará ealáhuseallin		5 300	5 300	6 000	700	13,2 %	
30040	Interreg	b)	0	0	1 000	1 000	-	
Submi		*	19 616	19 350	19 350	22 600	3 250	16,8 %

a) Sámi ovddidan rámmii gullá ovdeš organisašuvnadoarjja duodjeáhusaide/-organisašuvnnaide, earret Duodjeinstituhta, ja vel doarjja investeren- ja ovddidandoaimmaide.

b) 1 000 000 ru lea biddjojuvvon Interreg-prágrámmii, dát ruđat leat sirdojuvvon poasttas 550 Interreg.

Sámi ovddidanfoandda váldoulbmil leat nana ja ealli servodagat main lea stabiila ássan ja juohkelágan ealáhus-, kultur- ja servodateallin. Váikkuhangaskaoamit galget váikkuhit nissonoasi ja dásseárvvu nannema ealáhuseallimis, seammás go birasperspektiiva galgá deattuhuvvot ohcamiid meannudeami oktavuodas. Váikkuhangaskaomiid geavaheamis galgá erenoamáš deaddu biddjojuvvot ealáhus- ja barggolašvuodaperspektiivii nannen dihte báikkálaš ealáhusovddideami foandda geográfalaš doaimmaguovllu siskkobealde.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

89 siidu 214 siiddus

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaibmaguovlu

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaibmaguovlu viiddiduvvui oalle ollu 01.01.2005 rájes. Dás lea sáhka 36% viiddideamis álbmoga ektui masa dat ovdal guoskkai. Geográfalaš guovlu guoská dál 27 nama mielde namuhuvvon gildii dan lassin go sámi álbmot muđui lea foandadoarjaga ulbmiljoavkun.

Foandda rolla ja mearkkašupmi báikkálaš ealáhusovddideapmái bohtá oidnosii sihke investerendoarjjaohcamiid bokte ja doaibmabijuid bokte innovašuvnna, ođđabuvttadeami, gelbbolašvuoda ja buvttaovddideami hárrái. Foandda váikkuhangaskaomiid geavaheamis lea duppál hástalus sihke investerendoarjja dárbbu bokte ja gelbbolašvuoda ja ovddidanulbmiliid ruhtadeami bokte ealáhuseallimis. Foandarudaiguin geahččaluvvo gozihuvvot ja nannejuvvot báikkálaš ealáhuseallin mas leat ollu smávva priváhta fitnodagat ja main lea unnán ieškapitála ja dain lea dárbu oažžut gelbbolašvuoda ovddideamis ja ođđabuvttadeamis. Báikkálaš ealáhuseallima láchčima bokte nannejuvvo maiddá ássan ja barggolašvuolta servodat- ja guovloekonomalaš oktavuodas.

Stuorat geográfalaš doaibmaguovlluin lea dárbu vuoruhit investeren- ja ovddidanulbmiliid ealáhuseallimis ja bidjat daidda deattu ovdalgo geavahit foandarudaid kultur-, sosiála- ja eará servodatguovdásaš ulbmiliidda. Sámi ovddidanfoandda bušeahhta galgá geavahuvvot nu ahte sáhtá doaibmat aktiivvalaš ja iešbirgejeaddji jođihanrollas báikkálaš ealáhuseallima ovddideamis gielddain.

8.1.1 Guolástusat

Sámedikki bajimuš ulbmilin lea sihkarastit mearrasámiid voigatvuodaid guolástussii, mearraresurssaide ja mearraareálaid geavaheapmái. Seammás go Sámediggi bargá sámi guolásteaddjiid bajimuš voigatvuodaiguin, de lea dehálaš ahte Sámedikki váikkuhangaskaoamit geavahuvvojit suodjalit dan sámi guolásteami, mii mis dál lea.

Mihttomearri

Suodjalit ja ovddidit guolástusa dehálaš ávnaslaš vuodđun ássamii ja barggolašvuhtii sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.

Strategiija

- Oktiiortnet váikkuhangaskaomiid geavaheami mearraealáhusain gulahallama bokte stáhta eiseválddiiguin, Innovasjon Norgein, fylkkagielddaiguin ja gielddaiguin.

Doaibmabijut

- Aktiivvalaččat geavahit váikkuhangaskaomiid dainna lágiin ahte ovddidit ja ođasmahttit báikkálaččat heivehuvvon bivdofatnasiid.
- Bargat dan ala ahte mearraealáhusaid ruhtadanvejolašvuodat buoriduvvojit sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.
- Bargat dan ala ahte guollevuostáiváldin ja eallisállaša vurken jottus mearas buoriduvvo sámi vuotnaguovlluin.

Vuolláičála: _____/_____

- Bargat dan ala ahte birasáddjás ja gánnáhahtti guollebiebmanéaláhus ásahuvvo báikkálaš heivehemiiguin.

Rámma buohkanassii doaibmabijuide 2006 várás lea 4 100 000 ruvno.

8.1.2 Eanadoallu

Dáláš našunála eanadoallopolitihkka oide stuorra doaluid nu ahte lotnolasdoalut ja unnit doalut govssahallet. Dan lassin leat dan WTO-šiehtadusas, mii lea sohppojuvvon, váikkuhusat olles riikka eanadoallobuvttadeapmái. Sámi guovlluid eanadoallu ferte dustet dán hástalusa dainna lágiin ahte bargat báikkálaš ovdamuniin ja regionaliseret eanadoallopolitihkka sámi guovlluin. Eanadoalu doaibmavistiid ferte ain vuoruhit ja vuhtii váldit viiddidemiid ja stuorát nuppástuhttimiid.

Mihttomearri

Doalahit barggolašvuoda logu ja movttiidahttit rekrutterema eanadollui.

Strategijjat

- Hukset ja doalahit sihke oktadoaluid ja lotnolasdoaluid.
- Váikkuhit ahte našunála eanadoallopolitihkka regionaliserejuvvo ja nuppástuhttojuvvo sámi ássanguovlluin, mii sihkkarastášii birgenvejolaš ja ceavzilis eanadoalu.
- Álggahit lagaš ovttasbarggu guovllulaš ja našunála eanadoalloeiseválddiiguin doalahan dihte birgennávccalaš eanadoalu.

Doaibmabijut

- Vuoruhit doaibmavistiid ruhtadeami.
- Bargat dan ala ahte ovddidit gelbbolašvuoda ja hukset fierpmádagaid ja FoU-doaimma.
- Ráhkadit dieđáhusa eanadoalu birra sámi guovlluin.
- Ovddidit ovttasbarggu guovdilis dakkár ovttasbargoguimmiiguin, main lea mearkkašupmi sámi eanadollui.

Dáid doaibmabijuid ollislaš rámma 2006 várás lea 3 000 000 ru.

8.1.3 Boazodoallu

Boazodoalu rámmat boazodoallošiehtadusa bokte unniduvvojedje 2005:s, ja dat lea hui unohas. Dáláš váttisvuodaid boazodoalus lea váttis čoavdit almmá lasitkeahtá ekonomalaš rámmaid mealgat boazodoallošiehtadussii. Dán oktavuodas lea erenoamáš dehálaš buoridit daid orohagaid eavttuid, main lea gaskamearálaš boazolohku, nu ahte lea vejolaš juksat dohkálaš ekonomalaš bohtosa almmá lasitkeahtá bozologu.

Mihttomearri

Sihkkarastit ekologalaččat, ekonomalaččat ja kultuvrralaččat nana bissovaš sámi boazodoalu.

Strategijjat

- Searvat boazodoallopolitihkka hábmemii

Vuolláičála: _____/_____

- Váikkuhit ahte boazodoalu ekonomiija nannejuvvo
- Váikkuhit ahte ekologalaš vuodđu sihkarastojuvvo ja gozihuvvo

Doaibmabijut

- Bargat odđa boazodoallolága ođasmahttimiin
- Nannet ja ovddidit ovttasbarggu Norgga Boazosápmelaččaid Riikkaserviin
- Searvat proseassaide Norgga-Ruota boazoguohtonkonvenšuvnnain
- Váikkuhit ahte boazodoalu guohtoneatnamat suodjaluvvojit ovttasbarggu bokte eará almmolaš áhahusaiguin.
- Lagas ovttasbargu gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin dakkár plánabargguid oktavuodas, main lea mearkkašupmi boazodollui.
- Váikkuhit dásseárvvu boazodoalus boazodoallošiehtadallanproseassaid bokte.
- Oassálastit árrjalaččat boazodoallošiehtadallamiin.

8.1.4 Duodji

Duodji lea ovttas boazodoaluin okta sámi álbmoga kulrurguoddi ja identitehtaduddjoma deháleamos ealáhusain. Sámediggi mearridii 2005 áhahit duodjéaláhus šiehtadusa.

Njukčamánu 29. b. 2005 Duodjéaláhusa válđošiehtadus vuodul leat Sámediggi ja duodjeorganisašuvnnat

Duojáriid ealáhussearvi ja Riikaorganisašuvdna Sámiid Duodji dahkan duodjéaláhusšiehtadusa 2006 várás, mii gusto ođđajagi 1. b. 2006 rájes juovlamánu 31. b. 2006 rádjai. Duodjéaláhusšiehtadusa áigumuš lea ovddidit ealáhusa daid gustojeaddji politihkalaš ulbmiliid ja njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan ealáhusa várás. Ealáhusšiehtadusa ulbmil lea oččodit duoji ceavzilis ealáhussan mas lea kultuvrralaš, fágalaš, ekonomalaš ja servodatlaš ceavzilvuhta.

Ulbmil

Ulbmil lea lámčit vejolašvuoda ovddidit duoji nannoset ealáhussan.

Strategija

- Čalmmustuhttat duoji ealáhussan.

Doaibmabijut

- Čiehtaduvvon duodjéaláhusšiehtadusa čuovvleapmi.

Juolludus duodjéaláhusšiehtadussii čuovvu kaleanddarjagi ja 2006 várás biddjojuvvo 8 500 000 rui dán ulbmilii. Duodjéšiehtadusa rámmii gullá ovddeš organisašuvnadoarjja duodjeásahusaide/-organisašuvnnaide, earret Duodjeinstituhta, ja vel doarjja investeren- ja ovddidandoaibmabijuide, doaibmadoarjja ja čálgoortnegat. Ortneaga njuolggadusaid mearrida Sámediggeráđdi ovttas Riikkaserviin Sámiid Duodji ja Duoáriid ealáhussearvi.

Šiehtadusbealit sáhttet earaláhkai hálddašit ruđaid ollislaš ekonomalaš rámma siskkobealde. Vejolaš geavatkeahes ruđat duodjéaláhusšiehtadusas sirdojuvvojit mañit šiehtadusjahká.

Vuolláičála: _____/_____

8.1.5 Eará ealáhuseallin

Go almmolaš ásahusaid doaibma vuoliduvvo ja gielddaid ekonomiiga hedjona, de šaddá dáháleabbon ásahit ođđa bargosajiid sámi guovlluide. Dán sáhtá dahkat eanet ođđahutkama ja hutkáivuoda bokte fitnodagain. Fitnodatstruktuvrra mihtilmasvuohka lea ollu smávva fitnodagat ja dávjá bálvalusfitnodagat mat buvttadit ruovttumárganii. Ođđahutkama váldoaktevran fertejit fitnodagat oaiváduvvot ja movttiiduvvot ođđahutkamii ja ođđajurddašeapmái.

Ulbmil

Nana ja šláddjii ealáhuseallin

Strategija

- Buoridit rámmaeavttuid ovttas ovddasvástideaddji eiseválddiiguin.
- Váikkuhit nannet báikkálaš fitnodagaid gilvvohallannávccaid.

Doaibmabijut

- Áŋgiruššat ealáhuseallima gelbbolašvuoda loktemiin.
- Čuovvolit luonddu- ja kultuvrravuodul ealáhusaid ođđahutkii.
- Joatkit ovttasbarggu gaskal sámi mátkeealáhusfitnodaid ja eará ealáhusaktevrraid, main mátkeealáhus lea vuodduvuvvon kultuvrii.
- Áŋgiruššat buvttaovddidemiin.
- Áŋgiruššat kultuvrrain ealáhussan.

2006 bušeahhtarámma lea *6 000 000 ru.*

8.1.6 Interreg

Sámediggi ii šat joatkke ortnega sierra poasttain (550) mas Sámedikkis lea sierra guovllulaš oassi Sápmi ja Áarjelsamien Dajve oasseprográmmaid prošeavttaid ruhtadeamis. Dát ruđat sirdojuvvojit sámi ovddidanfondii. Prošeavttaide mat ožžot doarjaga interreg-prográmmaid bokte, lea ain vejolaš ohcat doarjaga Sámedikkis. Dakkár doarjagat addojuvvojit dalle Sámedikki dábálaš doarjjaortnegiid bokte. Ruhtadárbu prošeavttaide mat leat doaimmas lea 830 000 ru jagis 2006. Jagis 2006 biddjojuvvo *1 000 000 ru* interreg-prošeavttaide mat leat doaimmas.

8.1.7 Ealáhusšiehtadusat

Eanadoallo- ja boazodoallošiehtadusain lea jahkásaččat addojuvvon váikkuhangaskaoamit Sámediggái mat galget geavahuvvot ealáhusdoaimmaide maid eanadoallu ja boazodoallu vuolggahit. Eanadoallošiehtadusruđat leat dál sirdojuvvon Eanadoallodepartemeantta dábálaš bušehttii, muhto boazodoallošiehtadusa ruđat leat ain oassin šiehtadusšiehtadallamiin. Vai sihkkarastá buoret einnostuvvovuoda boazodoalu lotnolašealáhusaid áŋgiruššamis, de ferte maddái boazodoallošiehtadusa šiehtadusruđaid sirdit Eanadoallodepartemeantta dábálaš bušehttii.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

93 siidu 214 siiddus

8.2 Duodjeásahusat ja -organisašuvnnat

Tabella 8.2 Duodjeásahusat ja -organisašuvnnat

Poasta 301	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
30100	Duodjeinstituhtta		1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
	Mannalen Husflidslag	a)	100	100	0	100	0
	Unjárgga Sámiid Duodje	a)	100	100	0	100	0
	Duojáriid Dállu OS	a)	200	200	0	200	0
	Duojáriid Ealáhus Searvi	a)	250	250	0	250	0
	Sámiid Duodji OS	a)	700	700	0	700	0
Submi			3 150	3 150	3 150	1 800	-1 350 -42,9 %

a) Dát leat sirdojuvvon duodješiehtadussii poasta 300.

Doaibmadoarjja duodjeorganisašuvnnaide earret doaibmadoarjja Duodjeinstituhttii, lea mielde duodjeealáhusšiehtadusas.

2006 várás biddjojuvvo *1 800 000 ru* duodjeorganisašuvnnaide.

8.3 Goahtegearret

Sámediggi bidjá 2006 várás *250 000 ru* vuoddodoarjjan organisašuvnna Goahtegearreha doibmii.

9 Birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Tabella 9.0 Čoahkketabealla - Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
400	Kulturmuitosuodjaleapmi	1 458	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
401	Museat	10 026	10 718	10 793	13 474	2 681	24,8 %
Submi		11 484	12 218	12 293	14 974	2 681	21,8 %

Sámiin eamiálbmogin ferte leat guovddáš sadji oččodeamis ceavzilis ovdáneami. Eamiálbmogat leat ollu buolvvaid čađa ovddidan ollislaš, árbevirolaš ja diedalaš diehtaga iežaset eatnamiid, luondduressaid ja birra birra. Dán oktavuodas lea eamiálbmotnissonolbmui erenoamáš árvvolaš gelbbolašvuohta maid ferte dovddastit ja váldit atnui.

Sámi museat leat guovddáš oasálaččat ceavzilis ovdáneami dihtomielalázžan dahkamii ja doaibmamii. Seammás lea sámi museaide erenoamáš hástalussan leat arenan ja oasálaš dialogas mii guoská kultuvrralaš iešádejupmái ja identitehtii, sihke siskkáldas ja olgguldas oktavuodas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

94 siidu 214 siiddus

9.1 Kulturmitosuođjaleapmi

Tabella 9.1 Kulturmitosuođjaleapmi

(1000 ru)

Poasta 400	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
40000	Sámi kulturmitosuođjaleapmi	1 458	1 325	1 325	1 325	0	0,0 %
40001	Ceavccageađggi kulturmitosuođjaleapmi (Várjjat Sámi N	0	100	100	100	0	0,0 %
40002	Nuortasámi kulturbiras (Nuortasámi musea)	0	75	75	75	0	0,0 %
Submi		1 458	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Sámi kulturmitosuođjaleapmi lea oassi eanahálddašeamis ja gehččojuvvo ovttas eará birashástalusaiuin. Kulturmuittut ja kulturbiras čujuhit sámi eanadat- ja luondduáddejupmái ja dasto eanadaga ja luonddu mearkkašupmái ekonomalaš, oskkoldat ja sosiála beliide.

Sámi vistesuođjaleapmi lea mañimuš jagiid leamaš vuoruhuvvon doaibma sámi kulturmitohálddašeamis. Go váilot registreremat, de ii leat diehtán makkár huksehusat leat ráfáidahttojuvvon, ja makkár dilis dat leat. Sámediggi lea gieskat čadahan proševtta mii lea buoridan dili veaháš. Prošeakta čájeha ahte sáhttet leat sullii 1 200 huksehusa mat leat boarráset go 100 jagi ja mat dál leat automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittun. Navdit ahte guoktelotjagi áigodagas lassána lohku vel 800-900:in. Dárbu lea konkrehta árvvoštallat makkár visttiid lea dehálaš vuoruhit guhkesáiggi suodjalanperspektiivvas. Lea maiddái dárbu buoridit ja oazžut eanet gelbbolašvuoda sámi vistesuođjaleamis.

Ulbmil

Suođjalit sámi kulturmuittuid ja kulturbirasiiid dainna lágiin ahte dat váikkuha sámi identitehta ja kultuvrra nannemii ja viidásetdoalvumii.

Strategijjat

- Doarjut sámi kulturmitodoaibmabijuid doarjagiiguin ángiruššansurggiid ektui.
- Sámi kulturmito- ja kulturbirasbarggus erenoamážit deattuht oainnusin dahkama, oaivádusa ja gulahallama.
- Váikkkuhit vai ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittut ja kulturmitogovllut hálddašuvvojit dohkálaččat.

Doaibmabijut

- Ruđat Ceavccageađggi kulturmitoguvlui ja Koltálaš gili kulturbirasii sirdojuvvojit Várjjaga Sámi museii ja Nuortasámi museii, ja geavahuvvojit Sámedikkiin šiehtaduvvon hálddašanšiehtadusa vuodul mearriduvvon hálddašanplánaid ektui.
- Sámi huksensuođjalussii biddjojuvvo stuorat fuomášupmi sihkkarastin dihte árvvuid ja hehtten dihte luskkidemiid. Galgá ráhdaduvvot plána movt viidáset čuovvolit Sámedikki proševtta sámi huksenárbbi hárrái.

Sámediggi várre 1 500 000 ruvno dán ulbmilii 2006 várás. Sámediggeráđđi sáhtta mearridit eanet eavttuid iešguđet doarjjavuostáiváldái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

95 siidu 214 siiddus

9.2 Museat

Tabealla 9.2 Museat

(1000 ru)

Poasta 401	Čilgehhus		RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
40100	Várjjat Sámi Musea	a)	0	1 340	1 415	1 401	-14	-1,0 %
40101	Deanu Musea	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40102	Sámiid Vuorká-Dávvirat	a)	0	3 680	3 680	3 840	160	4,3 %
40103	Guovdageaidnu Gilišilju	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40104	Jáhkovuona mearrasámi musea	a)		254	254	270	16	6,3 %
40105	Gállogietti musea	a)	0	54	54	61	7	13,0 %
40106	Árran julevsámi musea	a og c)	0	2 580	2 580	3 693	1 113	43,1 %
40107	Saemien Sitje	a)	0	1 502	1 502	1 570	68	4,5 %
40108	Porsánggu musea	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40109	Savio musea	a)	0	206	206	220	14	6,8 %
40110	Nuortasámi musea	a)	0	340	340	359	19	5,6 %
40111	Museaodastus	b)	0	0	0	1 250	1 250	-
Submi			10 026	10 718	10 793	13 474	2 681	24,8 %

a) Doaimadoarjja buot sámi sámi museaide lasihuvvo 5 000 ruvnnui 2006 rájes. Dát galgá gokčeat oassálastima (orruma ja borrama) Sámi museaforum a jähkásaš semináras/ fierpmádatčoahkkimis. Dán rádai lea Sámediggi gokčan dáid goluid hálddaha bušehta bokte, muhto 2006 rájes mákset museat buot oassálastima ieža.

b) Rudat galget mannat dáidda museaide mat čadahit konsoliderema jagis 2006, ovdam earka dihtii bidjat virgái beaivválaš jodiheaddjiid konsoliderijuvvon museasiiddaide, ja eará ekonomalaš hástalusaid odastusa oktavuodas.

c) 1 milj ru ásaht dutkan- ja duodaštandoaimma Divttasvuona rádjaloavssaid birra, mii cadnojuvvo Árranii.

Museaodastusa ulbmil lea ahte museat nannejuvvojit stuorát ovttadahkan/museasiidan nu ahte dain lea oktasaš doaimmastivra, doaimmaovttadat, bargoaddiovdasvástádus ja ekonomiihálldasvástádus, seammás go báikkálaš doaimma doalahuvvo ja ovddiduvvo. Lassin ekonomalaš juolludanásahussan, de galgá Sámediggi šaddat hálddahušlaš ja politihkalaš eavttuid mearrideaddji sámi museaovdaneamis. Museat galget leat friija, iešbirgejeaddji ja kritihkalaš oasálaš sámi servodatságastallamis, muhto Sámediggi ferte leat guovddáš láhččin museaásahusaid ovddideamis. Sámediggi oaidná čielga hástalus ahte buot sámi museain lea fágalaš ovdaneapmi gos gaskkusteapmi ja oainnusin dahkan lea eambbo deattuhuvvon. Dát hástalus lea stuorimus stuorimus sámi museai mii lea Sámiid Vuorká-Dávvirat.

Mihttomearri

Sihkkarastit nannejuvvon, oktiordnejuvvon ja ollislaš sámi museadoaimma mii lea vuodđiduvvon sámiid iežaset eavttuide álbmogin ja eamiálbmogin.

Strategiija

- Gulahallama ja ovttasbarggu bokte nannet sámi museaid.
- Váikkuhit ahte museaid rámmaeavttut ovddiduvvojit.

Doaimmabijut

- Bargat dan ala ahte sámi museaid rámmaeavttut buoriduvvojit.
- Museaodastusa bokte bargat dan ala ahte ásahtuvvojit oktasaš čovdosat mángga suorggis, earret eará seailuheamis ja vurkemis, čájáhusaid ja gaskkkusteamis, vistesuodjalusas ja dutkamis ja duodaštusas, nu ahte ovttat museasiiddas lea váldoovdasvástádus dihtolágán bálvalusas.
- Hukset fierpmádaga sámi museaid gaskkas Sámis, ja maiddá sámi museaid ja dakkár museaid gaskkas, mat eai leat sámi museat muhto main lea sámi kulturhistorjá bargosuorgin.
- Gulahallančoahkkimat museaiguin fágalaš ángiruššama ja ovddideami hárrái.

Vuolláičála: _____/_____

- Gozihit ahte fylkkasuohkanat čuovvolit ovddasvástádusaset sámi museadoaimmas dainna lágiin ahte addet iežaset fylkka sámi museaide doarjaga ovttasbargošiehtadusaid vuodul.
- Bargat dan ala ahte sámi museaid lágideaddjigielddat addet doaibmadoarjaga.

Sámediggi bidjá 2006 várás 13 474 000 ru dán ulbmilii. Sámediggeráđdi sáhhtá mearridit dárkilet eavttuid juolludusreivves.

Dutkan- ja duodaštusdoaimma Divttasvuona rádjalovssaid birra

Gielda- ja guovlodepartemeantta st.prp. nr. 1 (2005-2006) daddjojuvvui ahte Divttasvuona rádjalovssaid dutkan- ja duodaštusdoaimma galggai árvvoštallojuvvot ásahuvvot.

Stáhtabušehta 2006 lasseevttohusas biddjojuvvui 1 000 000 dán ulbmilii 2006 várás.

Doaimma ásahuvvo čatnasemiin Árran julevsámi guovddáži. Sámediggi áigu gulahallat Árraniin doaimma sisdoalu dáfus, mo ruđat galget geavahuvvot ja mo bargu galgá jotkojuvvot. Dát 1 000 000 ru leat mielde dan 3 585 000 ruvnnos, maid Árran julevsámi musea oažžu.

Divttasvuona rádjalovssaid dutkan- ja duodaštusdoaimma galgá čuvgehit ja duodaštít sámi álbmoga ángiruššama oppalaččat 2. máilmmisoađi áiggi ja Divttasvuona rádjalovssaid ángiruššama erenoamážit.

10 Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

Tabella 10.0 Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

(1000 ru)

Poasta	Benevnelse	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	4 023	4 100	4 100	4 400	300	7,3 %
Submi		4 023	4 100	4 100	4 400	300	7,3 %

a) Sámediggái juolluduvvui 2005:s 5 400 000 ru prošeaktaruhtan Dearvvašvuodadepartemeanttas. 850 000 ru ruđain sirdojuvvo postii 01 (hálddahusa doaibmagolut) bálkán guovtti virgái ja prošeavtta hálddašeapmái ja 150 000 prošeavtta čuovvoleapmái. Sámediggi eaktuda uhcimusat seamma sturrosaš supmi 2006 várás.

Sámediggi lea 1999 rájes juogadan prošeaktaruđaid sámi dearvvašvuoda- ja sosiáladoaimmabijuide. Prošeaktaáigodat lei álggos jagi 2001 lohppii, muhto lea 2004 rájes šaddan bissovaš ortnegin. Doarjjaortnega rámma ii leat lassánan 1999 rájes. 2005 lei várrejuvvon 4 100 000 ruvnno prošeavttaide ja veajuiduhtinstipeanddaide ja 1 000 000 ruvnno lea várrejuvvon hálddahussii ja jahkásaš prošeaktajodiheaddjiseminárii. 2005 ledje bohtán sisa ohcamat buohkanassii 9 023 628 ruvnno ovddas.

Biddjojuvvo 4 400 000 ru dán ulbmilii 2006 várás.

11 Guovllulaš ovdáneapmi ja ovttasbargu

Tabella 11.0 Guovlluguovdasaš ovddeapmi ja ovttasbargu

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006 +/- 06-Rev 05	Erohus %
500	Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin a)	827	900	900	1 550	650 41,9 %
Submi		827	900	900	1 550	650 41,9 %

a) 100 000 ru várrejuvvo Sámi filmafestiválii ja doarjja mi lea eanet go dán, geahččaluvo čovdojuvvo ovttasbargošiehtadusa bokte Finnmárkku fylkkagielddain.

Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusaid Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkaniiguin, fylkkasuohkaniiguin oarjelsámi guovllus ja bargá ovttas Norlándda fylkkasuohkaniin ráhkadit šiehtadusa guovlluid váste davábealde Sáltoduoddara. Ovttasbargošiehtadusas leat sohppojuvvon doaibmabijut mángga servodatsuorggis. Doaibmabijut čadahuvvojit dan vuoru mielde ja daid resursarámmaid siskkobealde maid bealit leat soahpan.

Mihttomearri

Nannet ja oainnusin dahkat sámi kultuvrra, giela ja servodateallima ovttasrádiid guovllulaš ovttasbargoosálaččaiguin

Strategiija

- Váikkuhit vai sámit árjjalaččabut ossálastet servodatovddideamis guovllulaš ja báikkálaš dásis.
- Váikkuhit vai oktasaš doaibmabijut sámi álbmoga guovdu oktiiordejuvvojit ja ovddidojit ovttaskas fylkkagielddain ja fylkkagielddaid rájiid rastá.
- Ovttasrádiid oččodit eanet válldi boahpteáiggis guovllulaš dássái ja Sámediggái.

Doaibmabidju

Vuolláičállojuvvon šiehtadusaid čuovvoleapmi.

2006 bušeahhtarátamma lea 1 450 000 ru ja juolludusa hálddaša Sámediggeráddi.

12 Riikkaidgaskasaš bargu

Tabella 12.0 Riikkaidgaskasaš bargu

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006 +/- 06-Rev 05	Erohus %
550	Interreg a)	2577	1200	3136	0	-3 136 -100,0 %
551	Barentsovttasbargu	150	325	325	325	0 0,0 %
552	Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbm ovtuoigatvuodat	320	200	200	200	0 0,0 %
553	Doarjja rájaidrasttiedaddji sámi organisašuvnnaide	449	549	549	549	0 0,0 %
554	Sámi Válaštállan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	0	120	120	500	380 316,7 %
Submi		3 496	2 394	4 330	1 574	-2 756 -63,6 %

a) 1 000 000 ru sirdojuvvo postii 300 Sámi ovddidanfoanda.

Sámedikki ulbmil lea váikkuhti ahte eamiálbmotdimenšuvdna riikkalaš ja riikkaidgaskasaš forain fuolahuvvo, ja ahte áššit main lea mearkkašupmi eamiálbmogiidda, ovddiduvvojit

Vuolláičála: _____/_____

sihke riikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat. Sihke riikkalaš ja riikkaidgaskasaš proseassat bidjet eavttuid ja rámmaeavttuid sámiide eamiálbmogin ja sámepolitihka doibmii ollislaččat. Vai sáhtta ollašuttit váldoulbmila, de fertte Sámediggi oassálastit árjjalaččat riikkaidgaskasaččat eamiálbmotáššiiguin. Dán lágan bargu eaktuda ulbmillaš ángiruššamiid dakkár proseassain ja prográmmain, mat leat relevánta eamiálbmot dillái oppalaččat ja sámiid dillái erenoamážit.

12.1 Interreg – guovllulaš oassi

Tabella 12.1 Interreg

(1000 ru)

Poasta 550	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55000	Interreg - guovlluguovdasaš oassi	2577	1 200	1 200	0	-1 200	-100,0 %
55001	Interreg - interreg Lulli doaibma	a)	0	0	100	0	-100,0 %
55002	Interreg III A Ruo??a-Norga Aerjel	a)	0	0	833	0	-833 -100,0 %
55003	Interreg III A Davvi Sápmi	a)	0	0	1 002	0	-1 002 -100,0 %
Submi		2 577	1 200	3 136	0	-3 136	-100,0 %

a) Gielda- ja guovlodepartemeanta juolluda ruđaid kap. 552, poasta 72, bokte Interregii. Juolludus Sámediggái ii čielgga ovdal ma??á bušeahttam eannudeami.

Sámediggi heaitá sámi oasseprográmmaid čállingoddedoaimmas jagi 2005 loahpas ja evttoha ahte čállingoddedoaimmaid fuolahit iešguđet prográmmaid fylkkasuohkanat. Loahpalaš mearrádusa dán áššis dahká Gielda- ja guovlodepartemeanta. Sámediggi sirdá dalle várrejuvvon ruđaid mat leat juolluduvvon doaibmi proševttaide, daidda fylkkasuohkaniidda, mat váldet badjálaset čállingoddedoaimmaid. Sámediggi evttoha ain áirasiid gozihanlávdegottiide ja mearridanjoavkkuide. Sámediggi háliida sierra prográmma boahpte prográmmaáigodagas.

Interreg-guovllulaš 1 000 000 ruvdnosaš oassi sirdojuvvo sámi ovddidanfoandda postii 300.

12.2 Barentsovtasbargu

Tabella 12.2 Barentsovtasbargu

(1000 ru)

Poasta 551	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55100	Barentsovtasbargu	150	150	150	150	0	0,0 %
55101	Barents eamiálbmotkantuvra Murmánsskas	0	175	175	175	0	0,0 %
Submi		150	325	325	325	0	0,0 %

Mihttomearri

Láhčit diliid nu ahte eamiálbmogat ieža álggahit doaibmabijuid ovddidit servodaga iežaset guovlluin ja báikegottiin sihkkarastin dihte ávnnaslaš vuodu iežaset kulturbargui.

Strategiija

- Váikkuhit ahte eamiálbmogat besset searvat barentsovtasbargui ja leat mielde proševttain, earret eará sierra doaibmaprográmma hámis guovllu eamiálbmogiid várás.
- Váikkuhit ahte báikegottit ovddiduvvojit bargofálaldagaiguin, dohkálaš dearvvašvuoda- ja čálgofálaldagaiguin, skuvla- ja oahppofálaldagaiguin ja eará vuoddostruktuvradoaibmabijuiguin.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

99 siidu 214 siiddus

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte eamiálbmogiid doaibmaprogramma oasis čadahuvvojit.
- Ruđat galget vuosttažettiin geavahuvvot doaibmabijuide Ruošša bealde.
- Doaibmabijuid vuoruhettiin galget nuorat ja doaibmabijut mat ovddidit dásseárvvu, erenoamážit nissoniid dili deattuhemiin, oažžut ovdamuni.
- Ruhtajuolludeami áŋgiruššansuorgin lea vuoddostruktuvrra huksen, sosiála- ja dearvvašvuodadoaibmabijut, biras- ja luondduvuođus, árbevirolaš ealáhusaid ja gávpedoaimma huksen, oahppu ja gelbbolašvuoda ovddideapmi, ja dasto buoret diehtujuohkin- ja mediadoaibma.

Sámediggi juolluda 150 000 ru Barentsovttasbargui ja 175 000 ru Barentssa eamiálbmotkantuvrii Murmánskkas 2006 várás.

12.3 Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuodát

Tabella 12.3 Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuodát

(1000 ru)

Poasta 552	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55200	Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuodát	320	200	200	200	0	0,0 %
Submi		320	200	200	200	0	0,0 %

Mihttomearri

Čuovvolit dan ovdáneami, mii dáhpáhuvvá riikkaidgaskasaččat eamiálbmotvuoigatvuodáid oktavuodas, erenoamážit ON:s ja EU:s.

Doaibmabijut

- Bargat ONa eamiálbmotjulggaštusain
- Searvat árijjalaččat riikkaidgaskasaš proseassaide ja davviriikkalaš arenaide sihkkarastin dihte ahte ON orgánat sáhttet mearridit julggaštusa.
- Árvvoštallat ain doarjut ON eamiálbmogiid bistevaš foruma.
- Árvvoštallat ruđaid Sámi parlamentáralaš ráđi diehtujuohkinkantuvrra plánema ja ásaheami Brusselii.
- Ásahit 50 000 ruvdnosaš stipeandda nuoraide geat háliidit buoridit gelbbolasvuodaset riikkaidgaskasaš eamiálbmotáššiid ektui.

Sámediggi várre 200 000 ru dán ulbmilii 2006 várás. Dán hálddaša Sámedikki Sámi parlamentáralaš ráđi áirras.

12.4 Doarjja rájaidrasttiedadji sámi organisašuvnnaide

Tabella 12.4 Doarjja rájaidrasttiedadji sámi organisašuvnnaide

(1000 ru)

Poasta 553	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55300	Doarjja rájaidrasttiedadji sámi organisašuvnnaide	449	549	549	549	0	0,0 %
Submi		449	549	549	549	0	0,0 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

100 siidu 214 siiddus

Dat rájáidrasttideaddji sámi organisašuvnnat maidda addojuvvo doarjja lea Sáráhká, Sámi Nisson Forum, Sámiráđi Norgga beale juogus ja Davvi nuorra.

Sámediggi joatká doarjaga rájáidrasttideaddji sámi organisašuvnnaide 549 000 ruvnnin jagi 2006 várás, ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđdi.

12.5 Sámi riikkaidgaskasaš valáštallan - Arctic Winter Games

Tabella 12.5 Sámi Válaštallan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games

(1000 ru)

Poasta 554	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55400	Sámi Válaštallan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	0	120	120	500	380	316,7 %
Submi		0	120	120	500	380	316,7 %

Mihttomearri

Láhčit doaimmaid nu ahte sámi mánát ja nuorat ožžot vejolašvuoda searvat gilvvuide alla riikkaidgaskasaš eamiálbmotdásis.

Doaimbaidju

- Bargat dan ala ahte Sápmi šaddá bastevaš Arctic Winter Games lahtun.

Sámediggi várre 500 000 ru SVLa goluide Arctic Winter Games searvama oktavuodas Alaskas 2006 várás. Dát ruhta galgá geavahuvvot gokčat sihke Norgga beale valáštalliid, kulturoassálastiid ja jodiheaddjiid goluid, ja máksit lunddolaš oasi dain oktasásgoluin, maid ráhkkanepmi ja ieš searvan dagahit.

Sámediggi eaktuda ahte ráhkaduvvojit sierra eavttut dasa movt válljet daid valáštalliid, geat galget searvat AWG:ii. SVL-N galgá dohkkehit eavttuid.

13 Dásseárvodoaimbajut

Tabella 13.0 Dásseárvodoaimbajut oppalaččeat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	Statsbud-05 - 06-Rev 05	
650	Dásseárvodutkan	52	200	200	200	0	0,0 %
651	Eará dásseárvodoaimbajut	237	250	250	250	0	0,0 %
652	Sohkabealli ja demokratiija - SPR-N	0	0	0	200	200	-
Submi		289	450	450	650	200	44,4 %

Mihttomearri

Ovddidit ovttadássásašvuoda ja dásseárvvu nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Vuolláičála: _____/_____

Strategiija

- Bajidit máhtolašvuoda sohkabealoktavuodaid birra, movt dat šaddet ja movt dat váikkuhit sámi servodaga

Doaibmabidju

- Bargat dan ala ahte ovddidit strategiijaid ja doaibmabijuid maiguin ovddidit dásseárvvu nisssonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Dásseárvvu dutkan

Ruđat dásseárvvu dutkamii čadnojuvvojit dasa ahhte dutkat sámi árbevirolaš máhtolašvuodaid, sámi nisssonolbmuid vuoigatvuodaid, sohkabealrollaid sámi servodagas ja čuolbmačilgehusaid veahkaválddálašvuoda ja olmmošgávppašeami oktavuodas. 200 000 ru várrejuvvo dán doaibmabidjui. Ruđat almmuhuvvojit olggobealde. Juolludeapmi dahkkojuvvo ohcama vuodul Sámediggeráđđái.

Eará dásseárvvodoaibmabijut

Sámi searvvit, organisašuvnnat ja ášahusat leat dehálaš ovttasbargoguoimmit dásseárvobarggus. Buorit dásseárvvodoaibmabijut mat váikkuhit dásseárvvu ovddideami nisssonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagain leat dávjjimusat báikkálaš dásis álggahuvvon. Várrejuvvo 250 000 ru dán ulbmilii. Ruhta juolluduvvo ohcama vuodul Sámediggeráđđái.

Dásseárvu sohkabealid gaskkas geavtlaš politihkas – SPR-Stivra (ođas)

Sámi parlamentáralaš ráđi konferánsas *Sohkabealli ja demokratijja* Gironis miessemánus 2003 evttohuvvojedje eanet ángiruššan dásseárvvuin SPR-dásis. Movttiidahttin dihte oktasaš ángiruššamiid várrejuvvo 200 000 ruvno integreremii, fierpmáduhukseami ja oahpahussii nu mo evttohuvvui konferánsas. Ruđaid hálddaša SPR-Norga.

14 Sámiide guoski statistihka Norggas

Tabella 14.0 Sámi statistihka

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
700	Sámiide guoski statistihka Norggas	800	300	300	300	0	0,0 %
Submi		800	300	300	300	0	0,0 %

Sámediggi álggahii 2003 proševtta ovddidit sierra sámi statistihka. Dán proševtta ulbmilin lea oažžut áigái bissovaš čovdosa sámi statistihka ráhkadeami ektui. Sámi Instituhtta ja Statistisk sentralbyrå leat maid mielde proševttas. Lea stuorra dárbu analyseret vejolaš vugiid movt dahkat sámiide guoski statistihka ja mii galgá leat vuodđun (geografijja, čearddalašvuolta, olmmošlohkamat, jienastuslohku jna.). 2006 lea proševtta mañimuš jahki ja jagis 2006 lea erenoamáš dehálaš ahte bargojuvvo statistihkaávdnasiiguin eaŋkalolbmodásis. Eaktuduvvo ahte proševtta sirdása bastevaš doaibmadássái 2007 rájes ja ahte departemeanta ruhtada dán doaimma. Ollislaš bušeahhtarámma 2006 várás dán ulbmilii lea 970 000 ruvno, mas Sámedikki oassi lea 300 000 ru.

Vuolláičála: _____/_____

15 Eará doarjagat

Tabella 15.0 Eará doarjagat - doarjja politihkalaš bargui

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
750	Sámi váldoorganisašuvnnat	1 951	1 951	1 951	1 951	0	0,0 %
751	Sámedikki politihkalaš joavkkut	1 800	1 800	1 800	1 800	0	0,0 %
752	Opposišuvnna bargoeavttut	700	700	700	700	0	0,0 %
753	Sámediggeválgalisttat	0	1 500	1 500	0	-1 500	-100,0 %
Submi		4 451	5 951	5 951	4 451	-1 500	-25,2 %

15.1 Sámi váldoorganisašuvnnat

Sámi váldoorganisašuvnnat barget árrjalaččat olles sámi servodateallima viidodaga ektui. Lahttoorganisašuvnnat dat iežaset báikkálaš servviid bokte váikkuhit árrjalaččat sámi servodateallima. Dain lea erenoamáš ovddasvástádus dásseárvobarggus sámi servodagas.

Ortnet man bokte juolluduvvo doarjja sámi váldoorganisašuvnnaide, galgá guorahallojuvvot jagis 2006.

Sámediggi joatká doarjaga váldoorganisašuvnnaide *1 951 000* ruvnnuin 2006 várás, ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđdi.

15.2 Sámedikki politihkalaš joavkkut

Sámedikki doarjja Sámedikki politihkalaš joavkkuide juogaduvvo sierra njuolggadusaid vuodul. Ortnet galgá váikkuhit dan ahte Sámedikki joavkkut ožžot vejolašvuoda organiseret iežaset barggu earret eará čállivehkiin. Ortnege rámmán biddjojuvvo *1 800 000 ru* 2006 várás. Čoahkkinjodihangoddi juogada doarjaga, ja sáhtá bidjat lasseeavttuid ovttaskas doarjavuostáiváldái.

15.3 Opposišuvnna bargoeavttut

Opposišuvnna buriid bargoeavttuid sihkkarastimii várrejuvvo *700 000 ru* 2006 várás. Čoahkkinjodihangoddi hálddaša ortnege ja ruđat juogaduvvojit guoskevaš politihkalaš joavkkuid lagat šiehtadusa vuodul.

16 Konferánsat

Tabella 16.0 Konferánsat

(1000 ru)

Poasta 800	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
80001	Nuoraidkonferánsa	221	300	300	300	0	0,0 %
80002	Mánáidgárdebargiid jahkásaš konferánsa	144	200	200	200	0	0,0 %
80003	Dásseárvokonferánsa	0	0	0	0	0	-
80004	Jahkásaš jahkásaš gielddaiguin	106	0	0	135	135	-
80005	Girjerádjokjahkásaš	33	0	0	100	100	-
-	amiálbmotjahkásaš	0	200	200	0	-200	-100,0 %
80006	Skuvlajahkásaš (ovdal mielde FOU rudain)	a)	0	0	200	200	-
80007	Dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára (ovdal háldd. doaimma vuolde)	a)	0	0	150	150	-
Submi		504	700	700	1 085	385	55,0 %

a) Dát guokte konferánsa ledje ovdal hálddaha bušeahtas ja erenoamáš doaimmagoluin.

Nuoraidkonferánsa

Váldomihttomearri lea oalgguhit ja nannet mánáid mielváikkuheami, árijjalaš oassálastima ja ángiruššama sámi servodagas, ja oažžut nuoraid bargagoahtit politihkain.

Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi oassálastá nuoraidkonferánsa plánemis, čadaheamis ja árvoštallamis ja váldá ovdan dakkár servodahkii guoski áššiid, maid nuorat ieža leat válljen. Nuoraidkonferánsa lágiduvvo vurrolágaid iešguđet geográfalaš guovlluin.

Sámediggi várre 300 000 ru dán ulbmili 2006 várás.

Mánáidgárdekonferánsa

Konferánsa mihttomearrin lea sámi mánáidgárddiid bargiid gelbbolašvuodalokten ja vásihusaid lonohallan. Mánáidgárdekonferánsa lassin lea dárbu doallat fierpmádatčoahkkimiid iešguđet bargijoavkkuide iešguđet sámi mánáidgárddiin ja dáža mánáidgárddiin gos leat sámi mánát.

2006 várás várre Sámediggi 200 000 ru dán ulbmili.

Jahkásaš konferánsa gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin

Dat jahkásaš konferánsa gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin dollojuvvo 2006 čavčča. Dán ulbmili várrejuvvo 135 000 ru.

Girjerádjokonferánsa

Várrejuvvo 100 000 ru girjerádjokonferánsii 2006 várás. Árijjalaš oaivádusa ja diehtujuhkima bokte háliida Sámediggi váikkuhit ahte gielddaid girjerájut galget sáhttit ovddidit iežaset sámi girjerádjobálvalusaid ja iežaset gelbbolašvuoda suorggis.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

104 siidu 214 siiddus

Skuvlakonferánssa

Sámediggi lea ovttrasáđiid Finnmárkku fylkkamanniin ja Sámi allaskuvllain váldán álgaga dan ektui ahte ráhkaduvvo sierra sámi doaibmaplána/doaibmabidjoplána "Astta lohkat"-prošeaktii mii lea našunála prošeakta mii galgá doaibmat 2007 ráđjai.

Jahkásaš sámi skuvlakonferánssa lea okta dain doaibmabijuin, maid Sámediggi lea vuoruhan prošeaktaáigodagas. Sámedikki áŋgiruššan dáinna prošeavttain galgá váikkuhit čuvget dihto sámi doaibmabijuid skuvllain "Astta lohkat"-prošeavtta siskkobealde. Konferánssa mihttomearrin lea váikkuhit sámi skuvllaid ja skuvlaolbmuid gelbbolašvuodaloktema ja vásihusaid lonohallama. 2006 várás várrejuvvo konferánsii 200 000 ru.

Dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára

Sámedikki dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára (prošeaktajodiheaddjiseminára), lea sin várás geat ožžo prošeaktaruđaid dearvvašvuoda- ja sosiálaulbmiliidda. Ulbmilin lea addit prošeaktajodiheaddjiide, ásahusaide ja eará berošteaddjiide vejolašvuoda deaivvadit, lonohallat vásihusaid ja vuodđudit fierpmádaga gieldda-, fylkka- ja profeshuvdnarájiid rastá. Dát lea dehálaš fágalaš deaivvadansadji dearvvašvuoda- ja sosiálabargiid váste, geat leat mielde ovddideamen sámi dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid.

2006 várás várre Sámediggi 150 000 ru dán ulbmili.

17 Bálkkašumiid geigen

Tabealla 17.0 Bálkkašumiid geigen

(1000 ru)

Poasta 850	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
85001	Dásseárvobálkkašupmi	a)	109	0	0	100	100,0 %
85002	G iellam ovttiidahttinbálkkašupmi		0	50	50	0	-50
Submi			109	50	50	100	50 100,0 %

a) Ieš dat dásseárvobálkkašupmi lea 50 000 ru, muhto ruđat mudui mannet lágidangoluid máksimii.

Dásseárvobálkkašupmi

Dán bálkkašumi ulbmil lea movttiidahttit eanet áŋgiruššamiid dásseárvvu ja ovttađassásašvuoda ovddidanbarggus almmáiolbmuid ja nissonolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Dásseárvobálkkašupmin lea dáidda ja ruhtasubmi maid árvu buohkanassii lea 50 000 ruvno. Bálkkašumi sáhtá addit ovttaskas olbmuide, joavkkuide, fitnodagaide, orgánisašuvnnaide, servviide dahje lihtuide, skuvllaide dahje eará almmolaš etáhtaide mat áŋgiruššet dákkár bargguin, dahje leat čađahan doaibmabijuid mat leat nannen ja ovddidan dásseárvvu geavatláčat.

Vuodustuvvon evttohasevttohus sáddejuvvo Sámediggái ovdal juovlamánu 10. b. 2005. Bálkkašumi vuoti almmuhuvvo ja bálkkašupmi geigejuvvo Sámedikki dievasčoahkkima oktavuodas guovvamánus 2006.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

105 siidu 214 siiddus

Dásseárvobálkkašumi geigema oktavuodas gártet golut bálkkašumi almmuheapmái, mátkái ja orrumii, lávdegotti čoahkkimiidda jnv. Dábálaččat leat lávdegottis leamaš golbma čoahkkima barggu oktavuodas. Ollislaš hálddahušgolut bálkkašumi geigemii leat 50 000 ruvnno, dat mearkkaša ahte várrejuvvo buohkanassii 100 000 ruvnno dásseárvobálkkašumi geigemii 2006 várás.

18 Eará váikkuhangaskaoamit

18.1 Doarjjaruđaid árvvoštallan

Tabealla 18.0 Eará váikkuhangaskaoamit

(1000 ru)

Poasta 899	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
89900	Doarjjaruđaid árvvoštallan - Oahpponeavvoovddideapmi	0	0	0	500	500	-
Submi	a)	0	0	0	500	500	-

a) 2006 várás sirdojuvvo 500 000 ru poasttas 100 postii 899 oahpponeavvuid doarjjaortnega árvvoštallama geažil.

Muđui čujuhit Sámedikki meannudeapmái áššis 025/05 Sámedikki doarjjastivrra raporta 2001-2005, mas várrejuvvojit ruđat árvvoštallat Sámedikki iešguđet váikkuhangaskaoapmeortnegiid. Sámediggi várre 500 000 ruvnno árvvoštallat oahpponeavvuid ovddideami doarjjaortnega. Dat mearkkaša ahte poasta 100 oahpponeavvoovddideapmi unniduvvo vástesaččat.

Doarjjaruđaid árvvoštallama odasmahttinplána áigodagas 2005-2009:

Poasta	Doarjjaruđat	jahki
100	Oahpponeavvoovddideapmi	2006
150	Guovttegielalašvuodadoarjja gat	2007
200	Sámi kulturfoanda	2008
300	Sámi ovddidanfoanda	2009

18.2 Sámeálbmotfoanda

Sámedikki eavttut váldit vuostái Sámeálbmotfoandda leat olláshuhttojuvvon go Stuorradiggi lea mearridan šállobuhtadusortnega daidda sámiide, geat leat massán skuvlavázzima nuppi máilmmisoađi geažil. Go nuppi máilmmesoađi oahppováillagiid dilli orru čoavdašuvvamin, de lea departemeanta váldán ášši ovdan fas Sámedikkiin. Sámediggeráđđi meannudii ášši borgemánus 2005 Áššis R 95/05 mas mearriduvvui geavahišgoahtit sámeálbmotfoandda.

Sámediggi áigu geavahišgoahtit sámeálbmotfoandda go Ráđđehus lea mearridan dakkár láhkaásahusaid foandda vásté, mat dávistit Sámedikki evttohusain, ja Sámediggi lea mearridan lagat njuolggadusaid foandda geavaheapmái.

Foandda ulbmilin lea addit doarjaga dakkár doaibmabijuide maiguin nanne ja ealáskuhtta sámi giela ja kultuvrra. Danne galgá foanda geavahuvvot sierra prošeaktaánngirusšamiidda Sámedikki dahkan vuoruhemiid siskkobealde giella- ja kultursuorggis. Váldodeaddu

Vuolláičála: _____/_____

sámeálbmotfoandda ruđaid geavaheami oktavuodas galgá biddjojvuvot daid vuoruhemiide maid Sámediggi lea dahkan go lea meannudan Sámediggeráđi dieđáhusa surggiin giella ja kultuvra. Dat dieđáhusat mat dál gávdnojit, leat Sámediggeráđi dieđáhus sámeagiela birra – Sámeagiella lea čáffat (Sámediggi mearridan áššis 24/04), Sámediggeráđi dieđáhus sámi museaid birra (Sámediggi mearridan áššis 05/05), ja Sámediggeráđi dieđáhus sámi dáidaga birra (Sámediggi mearridan áššis 33/05).

19 Politihkalaš dási doaibmagolut

Tabella 19.0 Doaibmagolut politihkalaš jodiheapmi

(1000 ru)

Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
1010 Sámedikki dievasčoahkkinn	4 837	5 000	5 700	5 600	-100	-1,8 %
1110 Sámedikki čoahkkinnjodihangoddi	602	860	860	1 110	250	29,1 %
1120 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	84	0	0	350	350	-
1210 Sámediggejoavkkut	1 783	2 500	2 500	2 000	-500	-20,0 %
1310 Sámi parlamentáralaš ráđđi	641	690	690	550	-140	-20,3 %
1410 Sámedikki doarjjastivra	475	640	640	640	0	0,0 %
1510 Sámediggeráđi	a) 4 663	5 243	5 243	5 866	623	11,9 %
1610 Sámedikki giellastivra	266	350	350	350	0	0,0 %
1620 Sámi giellalávdegoddi	b) 875	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
1910 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)	181	325	325	325	0	0,0 %
1920 Sámediggeválgá - fágalávdegoddi	0	0	0	500	500	-
- Guolástuspolitihkalaš lávdegoddi	c) 70	70	70	0	-70	-100,0 %
- Interreg gozihankom./doarjjastivra	80	155	155	0	-155	-100,0 %
Submi	14 559	16 833	17 533	18 291	758	4,3 %

a) Oktan 150 000 ruvdnosaš goluiguin politihkalaš álgagiidda.

b) Buohkanassii lea juolluvuvon 1 000 000 ru Sámi giellalávdegoddi 2005, mas 340 000 ru ea giellalávdegotti politihkalaš dássái.

Reasta galgá gokčat Sámi giellalávdegotti čálili hálddahasgoluid, mat leat leamaš poasttas 01 háld.doaibmagolut.

c) Guolástuspolitihkalaš lávdegoddi lei gaskaboddasaš lávdegoddi Sámedikki guolástusdieđáhusa oktavuodas.

19.1 Sámedikki dievasčoahkkinn

Sámedikki dievasčoahkkimii leat välljejuvvon njeallje áirasa eanet 2005 válgga rájes. Dása lea Ráđđehus evttohan 400 000 ruvdnosaš lassejuolludusa liigegoluid váste 2005 reviderejuvvon našunála bušeahtha bokte. Navdit ahte jagis 2006 dat submi duppalaštojuvvo. Danne várret ge dievasčoahkkima váste 5 600 000 ruvnno 2006 várás.

19.2 Sámedikki čoahkkinnjodihangoddi

Sámedikki lávdegoddebargguid čadahannjuolggadusain lea láidestusat dasa ahte lávdegottit sáhttet ohat ruđaid čoahkkinnjodihangottis guorahallanmátkkiide dakkár áššiin, maid lávdegottit meannudit. Dán vuodul biddjojvuvvo 200 000 ru dán ulbmilii geahččaladdanortnegin 2006 várás.

Čoahkkinnjodihangotti bušeahtha lea 2006 várás buohkanassii 1 110 000 ruvnno. Ruđat galget geavahuvvot lávdegottiid guorahallanmátkkiide, dievasčoahkkinnjodiheaddji bálkái ja ee. čoahkkinnjodihangoddelahitud mátkke-, ovddastusa- ja čoahkkingoluide. Dan lassin lágiduvvo kursa Sámediggeáirasiid várás dan birra mo dustet mediaid. Áigumuš lea ahte áirasat galget

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

107 siidu 214 siiddus

oahpahuvvot mo sii sáhttet ávkkástallat mediaiguin go áigot ovddidit Sámedikki ja mo positiivvalaččat ovdanbuktit daid áššiid maiguin Sámediggi bargá.

19.3 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi

Sámediggi eaktudii Ášši 26/05 mearrádusastis ahte Sámedikki bearráigeahččanortnegiid bušehta nannen, dagaha dan ahte Sámediggi ferte oazžut stuorát juolludusaid Stuorradikkis 2005 reviderejuvvon našunála bušehta ja 2006 stáhtabušehta bokte. Stuorradiggi juolludii lasáhusa 2005 reviderejuvvon našunála bušehtas, muhto Ráđđehus ii čuovvolan dán makkárga ruđaiguin 2006 stáhtabušehtas. Danne ferte Sámedikki bearráigeahččanlávdegotti bargodili nannet daid ekonomalaš rámmaid siskkobealde, mat Sámedikkis juo leat. Danne várret 2006 várás Bearráigeahččanlávdegoddái 350 000 ruvnnu dahkat lagat iskkademiid.

19.4 Sámedikki joavkkut

Maŋná go lávdegoddemálla váldojuvvui atnui Sámedikkis, de leat joavkkuid dárbbut geahppánan mealgat. Sivvan dasa lea dat go joavkočoahkkimat dál dollojuvvojit oktanaga lávdegoddečoahkkimiiguin, ja danne seastit dál daid mátkegoluid mat ovdal bohte sierra joavkočoahkkimiid geažil. Dainna várašumiin ahte joavkkuid lohku ii lassán olus maŋná válgga ja ahte joavkočoahkkimat dollojuvvojit lávdegoddečoahkkimiid oktavuodas, de sáhtta bušehtta unniduvvot 2 000 000 ruvdnui 2006 várás.

19.5 Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR)

Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR) lea Ruota, Suoma ja Norgga beale sámedikkiid ovttasbargoorgána masa sámít Ruošša bealde servet bissovaš oassálastin. Guovvamánus 2005 válddii Suoma beale Sámediggi badjelosas presideantadoaimma ja nu maiddái SPR čállingoddedoaimma. 2005:s juolluduvvui 300 000 ruvnnu SPR:ii Norgga stáhtabušehtas. Dát ruđat leat addojuvvon Suoma beale Sámediggái. Jagis 2006 galgá fas Norgga beale Sámediggi jodihit SPR. Muđui eat leat lihkostuvvan oazžut eará ruhtadeami SPR doibmii. 2003:s ráhkaduvvui SPR váste doaibmabušehtta mii lei buohkanassii 2 405 196 ruvnnu. Iešguđet Sámdikkít fertejit ain máksit ovddasteaddjiid goluid go servet SPR-čoahkkimiidda ja muđui ovddastemiid oktavuodas.

Bušehtas várrejuvvo 550 000 ruvnnu Sámi parlamentáralaš ráđi doibmii.

19.6 Sámedikki doarjjastivra

Buohkanassii lea 2006 dárbu 640 000 ruvnnu. Eanaš golut bohtet mannet dulkomiidda, bálkkáide, mátkiide ja orrumii.

Áigumuššan lea, nu mo ovdalge, doallat njeallje dábálaš stivračoahkkima, lassin vejolaš telefončoahkkimiidda jos áššiid olggobealde dábálaš čoahkkimiid ferte meannudit johtilit.

19.7 Sámediggeráđđi

Poasta geavahuvvo presideantta ja várrepresideantta bálkái, golmma ráđđelahtu bálkái olles virggis mii lea 90% várrepresideantta bálkkás, ja dasto politihkalaš ráđdeaddi bálkái olles virggis. Loahppa ruhta geavahuvvo mátkke- ja orrungoluide ja eará doaibmagoluide.

Vai ráđđi galgá sáhttit čadahit daid doaimmaid mat das leat, de lea dárbu lasihit rámma 2005 ektui. Lea čájehuvvon ahte ráđi doaibma lea stuorát go dan maid ovddeš bušeahtat leat vuhtiiváldán.

Dáid goluid várás ferte várret *5 866 000 ruvnno* 2006 várás. Supmis lea mielde maiddá dat 150 000 ruvnno, maid Sámediggeráđđi sáhtta geavahit doaibmabijuide maid Sámedikki doarjjastivra ii sáhte ruhtadit muđui.

19.8 Sámedikki giellastivra

Várrejuvvo *350 000 ruvnno* Sámedikki giellastivrii. Giellastivrra gollun leat bálkkát stivralahtuide, mátkke- ja orrungolut ja čoahkkimiid dulkongolot.

19.9 Sámi giellalávdegoddi

Sámediggi várre *1 000 000 ruvnno* Sámi giellalávdegoddi 2006 várás. Supmis leat mielde bálkkát ja sosiála golut nugo hálddahusjodiheaddji bálkái ja bálkái virgái mii galgá gozihit terminologijabarggu riikkarájiid rastá, muhto maiddá bálkkát lahtuide ja mátkke- ja orrungolot Sámi giellalávdegotti oktavuodas. Submi lea oassi Sámi giellalávdegotti ollislaš bušeahtas. Sámedikkis Suoma- ja Ruota bealde juolludit maid iežaset oasi giellalávdegotti bušehtii.

19.10 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)

Sámediggi várre *325 000 ruvnno* lávdegotti bargui 2006 várás. Goluide gullet čoahkkinmávssut, mátkkit, orrun ja nuoraidkonferánssa plánen ja lágideapmi.

19.11 Sámediggeválga - fágálávdegoddi

Sámediggi lea áššis 35/02 Sámediggeválganjuolggadusat – rievdadusat, mearridan ahte nammaduvvo fágálávdegoddi mii viidát árvvoštallá buot sámediggeválgamearrádusaid beliid. Sámediggeválgga njuolggadusaid ráhkadeami oktavuodas 2005:s ii leat Sámediggi ožžon dohkkehuvvot daid rievdadusevttohusaid, mat mearriduvvojedje áššis 35/02, danne go Gielddas- ja guovlodepartemeanta oavvilda ahte sámediggeválga galggašii ollislaččat árvvoštallojuvot, maid maiddá Sámediggi lea háliidan áššedovdilávdegotti ásaheamiin.

Áššis 42/04 Gulaskuddancealkámuš Sámelága revideremii – dássemandáhtat, mearriduvvui ee. ná:

Lávdegoddi evttoha ahte ollislaččat čielggadit rievdadusaid Sámedikki válgaortnega ektui man oktavuodas erenoamážit deattuhuvvojit válgabiirriid čoahkádus, vuohki movt

Vuolláičála: _____/_____

sámediggeválggat organiserejuvvojit, mas mielde maiddá diehtujuohkin, jienastuslogu eavttut, jienastuslogu organiseren, dievadasmandáhtarádjá ja juohkáseapmi sohkabeliid gaskka man oktavuodas lea erenoamáš deatalaš oažžut vástádusa manne Sámedikki nissonoassi ii leat dohkálaš. Dán oktavuodas biddjojuvvo viidát čohkkejuvvon lánvegoddi mas leat politihkkarat ja fágaolbmot. Dát lánvegoddi bargu ja árvalus galgá leat vuodđun ságastallamiidda ja mearrádusaide movt rievdadit Sámedikki váлгаortnega 2009 rádjai.

2006 várás várrejuvvo 500 000 ruvno fágalánvegoddi goluide, oktan čálli- ja čielggadusvehkiin.

20 Hálldahusa doaibmagolut

Tabella 20.0 Hálldahusa doaibmagolut

(1000 ru)

Poasta 01	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
-	Hálldahusa doaibmagolut,	51 216	52 800	53 285	55 025	1 740	3,3 %
-	Investeremat	1 605	1 500	1 500	1 900	400	26,7 %
-	Erenoamáš prošeavttat (ovdal poasttas 22 Erenoamáš doaibmagolut)	3 166	2 525	2 818	1 975	-843	-29,9 %
Submi		55 987	56 825	57 603	58 900	1 297	2,3 %

20.1 Hálldahusa doaibmagolut

Hálldahusa bušeahta 1 740 000 ruvdnosaš lassáneami sivva lea:

- Resursa Sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu viiddideami geažil ja ovttasbargošiehtadusaid ásaheami geažil fylkkagielddaiguin, 600 000 ru
- Ovdal ledje dearvvašvuoda- ja sosiálaseminárat bušhterejuvvon hálldahusa vuolde. Dat leat dál sirdojuvvon váikkuhandaibmabidjopostii konferánsat 150 000 ruvnuin. Seamma láhkai lea 55 000 ru sirdojuvvon váikkuhandaibmabidjopostii museat.
- 3,37% hadde- ja bálkágoargjun.

Sámediggi lea ráhkadeamen odđa ekonomiijamálla mas maiddá galgá atnui odđa bušeahtastivrenreaidu. Dat galgá válđojuvvo atnui 1.1.2006. Válđoasit dás leat:

- Odđa kontoplána (boadus ja balánsa) Norgga standárdda mielde
- Erenoamáš doaibmagolut juhkkajuovvojit guovtti oassái:
 - Dáláš erenoamáš doaibmagolut nugo oahpponeavvoovddideapmi/FoU, divvun-programma, konferánsat ja bálkkašumiid geigen sirdojuvvojit váikkuhangaskaoapmepoasttaide.
 - Erenoamáš doaibmagolut mat dál eai leat sirrejuvvon bušeahtas juogaduvvojit guovtti postii, investeremat ja erenoamáš prošeavttat. Erenoamáš prošeavttat leat prošeavttat maid lunddolaččat ii sáhte ruhtadit doaimma badjel ja main lea vissis sturrodát.

Hálldahuslaš golus leat evttohuvvon juogaduvvot ná:

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

110 siidu 214 siiddus

Hálddahuslaš doaimmagoluid čilgen	Bud 2006	% joug.
Bálká- ja bargiidgolut	42 743	72,6 %
Eará doaimmagolut:		
- Viessoláigogolut Guovdageainnus, Divttasvuonas, Vuonnabadas, Gáivuonas, Evenáššis ja Snoasas	3 360	
- Telefon- ja dihtoroastingolut, golut fierpmádatbálvalusaide ja bálvalus- ja bajásdoallansiehtadusaide	2 800	
- Golut sám ediggevistti doaimmaheapmái	1 400	
- Eará doaimmagolut: mátki, geavahangálvu, rekvisita jorgaleapmi, almmuheapmi, konsuleantabálvalusat jna.	4 722	
Eará doaimmagoluid submi	12 282	20,9 %
Investeremat (čilgejuvvon kapihttalis 20.2)	1 900	3,2 %
Erenoamáš prošeavttat (čilgejuvvon kapihttalis 20.3)	1 975	3,4 %
Doaimmagoluid submi	58 900	100,0 %

Go odđa bušeahhtastivrenreaidu lea váldojuvvon atnui, de juodaduvvojit hálddahuda golut loahpalaččat.

Gielda- ja guovlodepartemeantta St.prp. nr. 1 (2005-2006) vuodul lasihuvvui Sámedikki rámma 2 000 000 ruvnnuin dan geažil go Sámediggi lea viiddidan Sámi ovddidanfoandda doaimmavuovllu ja dahkan ovttasbargošiehtadusaid mángga fylkkagiieldain.

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaimmavuovllu viiddideapmi 01.01.2005 rájes lea ollu vaikkuhan hálddahusa. Doaimmavuovlu viiddiduvvui mánggain giieldain. Veahkadaga dáfus stuorui olmmošlohkovuoddu šiega 26 000 olbmos eanet go 40 000 olbmui geográfalaš viiddideami geažil. Badjel 36% olmmošlohkolassáneapmi. Dát lea mielddisbuktán mearkkašahhti lasse barggu sihke hálddahusa ja hálddašeami dáfus. Eanet ohcamiid meannudeapmi, diehtjojuohkin, oaivádeapmi, čuovvoleapmi ja mátkkošteapmi odđa guovlluin lea stuorrudan hálddahusa resursadárbbu. Dan lassin leat dahkkojuvvon odđa ovttasbargošiehtadusat mángga fylkkagiieldain mii maid lea stuorrudan resursageavahandárbbu, sihke siehtadallamiid, čoahkkanemiid, plánema ja čuovvoleami dáfus. Dán geažil biddjojuvvo 600 000 ru 2006 várás.

Sámedikki mearrádusas Áššis 26/05 Sámedikki bearráigeahččanortnegat, eaktuda Sámediggi stuorát juolludusaid Stuorradikki 2006 stáhtabušehtas nannet Sámedikki ekonomijahálddašeami. Ráđdehus ii leat čuovvolan dán eavttu, muhto St.prp.nr. 1 eaktuda Gielda- ja guovlodepartemeanta almmatge ahte Sámediggi gustojeaddji rámmaid siskkobealde vuoruhá doarvái resurssaid ekonomijaja- ja rehketoallodoibmii sihkarastin dihtii ahte ekonomijahálddašeami dagaldumiid čađaheapmi lea dievaslaččat dohkálaš. Danne vuoruhá Sámediggi nannet iežas ekonomijahálddašeami hálddahusa rámma sikkobealde gealbudandoaimbajuiiguin ja ekonomijahálddašeami beavttálmahttimiin.

Láigošiehtadusat mat leat dahkkojuvvon daid láigoheaddjiiguin, main Sámediggi láigoha lanjaid, galget dievaslaččat guorahalloyuvvot ja odđasis siehtaduvvot. Láigošiehtadusat fievrividuvvojit dál gollun hálddahusa rehketoalu bokte. Áigumuššan lea ahte Sámediggi ii galgga máksit eanet go márkanhatti sámi kulturviesuid doaimmas siehtaduvvon láigošiehtadusaid bokte. Sámediggi áigu unnidit hálddahusa bušehta dan bokte ahte

Vuolláičála: _____/_____

doaimbadoarjja lasihuvvo sámi kulturviesuide. Láigošiehtadusaid odđasis šiehtadallan ja guorahallan álggahuvvo jođáneamos lági mielde dahje go lea vejolaš šiehtaduvvon láigošiehtadusaid ektui.

Hálddahusa doaimmagoluid 58 900 000 ruvdnosaš bušehtas leat mielde maiddá čuovvovaš bušehterejuvvon golut:

- Tabealla 20.1 Investeren
- Tabealla 20.2 Erenoamáš proševttat

20.2 Investeremat

Tabealla 20.1 Investeremat

(1000 ru)

Čilgchus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
- Hálddahusa investerenbušehtta	a) 1605	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
- Pcid lonuheapmi	0	0	0	400	400	-
Submi	1605	1 500	1 500	1 900	400	26,7 %

a) Investerenbušehtta lea ovdalge leamaš hálddahusa doaimmagoluid vuolde. Dás leat mašinnaid (má?genmašinnat, telefákssa jna.), stohpogálvvuid, kanturbiergasiid, reaidduid, bálvváriid, telefovnnaid jna. investeremat.

PC:aid lonohallan

Sámedikkis lea čuovvovaš lonohallanplána odasmahttit PC: id, man ulbmilin lea ahte sullii ¼ PC:in galget lonohuvvot jahkásaččat ja nu ollislaš odasmahttin juohke njealját jagi. PC: id bistináigin lea rehkenastojuvvon sullii 3-4 jagi. Várrejuvvo 400 000 ruvnno dán ulbmilii 2006 várás.

20.3 Erenoamáš proševttat

Tabealla 20.2 Erenoamáš proševttat

(1000 ru)

801	Čilgchus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
-	Buoret bálválu geavaheaddjiide	0	0	0	400	400	-
-	Finnmárkuláhka	891	500	793	500	-293	-36,9 %
-	Jienastuslohkoprosjekta/Sfám ediggeválgá 2005	676	700	700	0	-700	-100,0 %
-	Ođđa diehtujuohkinvuogádagat	1599	1 325	1 325	675	-650	-49,1 %
-	Sám ediggevistti bajásdoallu	0	0	0	400	400	-
Submi		3 166	2 525	2 818	1 975	-843	-29,9 %

Buoret bálválu geavaheaddjiide

Dál lea Sámedikki báikkálaš kantuvrrain sierra telefonnummir. Dát ii leat nu ulbmillaš Sámedikki geavaheaddjiide, go sii fertejit diehtit geas lea ovddasvástáduš mas nu iešguđet kanturbáikkiin. Go válddašeimmet atnui oktasaš telefonnummira, de livččii geavaheaddjiide okta nummir gosa čuojahit. Dalle lea vejolašvuhta bidjat telefonna rivttes olbmui beroškeahtá guđe báikkis son lea.

Dál váldá Sámediggi vuostái poastta Kárášjogas, Guovdageainnus, Vuonnabađas, Romssas, Divttasvuonas ja Snoasas ja fysihkalaš arkiiva lea maid buot diein báikkiin. 2004:s válddii

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

112 siidu 214 siiddus

Sámediggi atnui dievaslaš elektrovnnalaš arkiivavuogádaga, mii doaibmá nu ahte buot poasta mii boahtá skánnejuvvo. Maŋŋágo dokumeanttat leat skánnejuvvon, de registrere arkiiva dokumeantta rivttes ossodahkii. Dan maŋŋá juohká jodiheaddji poastta siskkáldasat iežas ossodagas. Fysihkalaš dokumeanttas ii leat makkárge árvu maŋŋá go dokumeanta lea skánnejuvvon ja registrerejuvvon. Almmolaš dokumeanta lea dat elektrovnnalaš hápmi. Danne eai oaččo ge šat áššemeannudeaddjit bábirdokumeanttaid. Buot gávdná dihtoris.

Dávjá vásihit geavaheaddjit váttisvuohtan dan go hálddašeapmi lea nu biedgguid, ja ahte sis ii leat doarvá buorre máhtolašvuohta ovddasvástádus- ja doaibmajuohkáseamis Sámedikki ossodagaid gaskka. Ii ge galgga leat dárbu geavaheaddjis diehtit movt barggut juohkásit siskkáldasat go galgá oažžut almmolaš bálvalusaid.

Geavaheaddjiperspektiivvas ii leat ulbmillaš doalahit menddo čielga ráji iešguđet ovddasvástádussurggiid gaskka. Beroškeahttá doaimmas, de lea geavaheaddji sorjavaš dakkár hálddašeamis mii addá rivttes, johtilis ja áddehahti vástádusa ja mii čájeha návcca áddet geavaheaddji dili.

Ulbmilin oktasaš tefonmummira ja čujuhusa ásaheamiin Sámediggái leat earret eará čuovvovaččat:

- Váikkuhit buoret ja lassánan bálvalusa Sámedikki geavaheaddjiid guovdu buot surggiin.
- Doalahit báikkálaš bálvalusa ja dásseárvosaš bálvalusfálaldaga.
- Geavaheaddjit galget vásihit Sámedikki rabas ja bálvalusáddjás ásaheamis, ja dasto gulahallan ja ovttaskas álgagiid arenan buot Sámedikki bálvalusaid siskkobeaide.
- Mii galgat fállat geavaheaddjiide ovtta gulahallansaji.
- Geavaheaddjit galget oažžut dakkár vuosttašlinjábálvalusaid, main lea dohkálaš oppalaš gelbbolašvuohta Sámedikki birra, min bálvalusaid birra, gos sáhtta viežžat/dingot dieđuid jna.
- Beavttálmahttit oktasaš resurssaid geavaheami.

Várrejuvvo 400 000 ruvno árvvoštallat iešguđet čovdosiid, organisatuvrralaš váikkuhusaid, oahpahusa, oastimiid ja válljejuvvon čovdosiid atnui váldima. Golut buohkanassii namuhuvvon doaibmabijuide eai čielgga loahpalaččat ovdago molssaeaktosaš čovdosat lea árvvoštallojuvvon.

Finnmárkkkuláhka

Sámediggi várre ruđaid finnmárkkulága álggaheami čuovvoleapmái. Dása gullá earret eará Sámedikki njuolggadusaid ráhkadeapmi das mo árvvoštallat makkár váikkuhusat leat meahcegeavaheami rievdadeamis sámi kultuvrii ja buoridit gelbbolašvuođa lága birra. Dasto gáibida dán lágan čuovvoleapmi liigeresurssaid bearráigeahččat ahte álggahuvvo guoskevaš lágaid ollislaš guorahallan dainna áigumušain ahte dát dávistit álbmotriektái ja finnmárkkuláhkii. Lea maiddá dárbu čadahit ráđđádallamiid mat čatnasit nammadeapmái ja lagat njuolggadusaid ráhkadeapmái Finnmárkkukomišuvnna ja Meahceduopmostuolu vástet, ja dasto ráđđádallamiid lánkaásahusaid ráhkadeami ja šiehtadallamiid hárrái Suomain Deanu- ja Njávđánjoga bivddu ektui.

Sámedikkis ferte leat hui árijalaš ja njuolggá rolla Stuorradikki mearrádusa čuovvolemis dan ektui ahte ráđđehus johtileamos lági mielde čielggada ja ovddida sierra ášši Stuorradiggái sámiid ja earáid guolástanvuogátvuoda birra mearas olggobealde Finnmárkku.

2006 várás várrejuvvo 500 000 ruvno liigeruhtan finnmárkkulága čuovvoleapmái Sámedikkis.

Odđa diehtjuohkinvuogádagat - Geografalaš diehtjuohkinvuogádagat

2005:s álggahuvvui prošeakta ahte atnui váldit GDS (geografalaš diehtjuohkinvuogádaga Sámedikkis). Dát lea oktasašprošeakta Finnmárkku fylkkagielddain, man oktavuodas mii ovttaráđiid leat bidjan virgái ja ruhtadit oktasaš GDS-koordináhtora/prošeaktajodiheaddji guovtti jahkái. GDS atnui váldima áigumuššan lea álkidit áššemeannudeami buot plána- ja areálaššiin, gč. Sámedikki bušeahta 2005, čuoggá 4.3.2.

Go galgá joatkit proševtta jagis 2006, de dárbbasuvvo dasa buohkanassii 875 000 ruvno. Mii juhkkjuovvo ná; liseanssat kártavuđđui (beassanbileahtta Norge digitálie) sullii 350 000 ruvno mii lea jahkásaš boahhteáiggi gollu, oastit guoddinvejolaš ovttadagaid geavahussii giettis (12 gpl) ja bargiid oahpahussii 150 000 ruvno, bálká-, mátk- ja eará goluide GDS-koordináhtora/prošeaktajodiheaddji ektui 375 000 ruvno. Kártavuodđu 2005 váste (beassanbileahtta Norga digitálie) luvvejuvvoi go mii mávssiimet osiid fylkkagieldda beassanbileahtas, ja danne várrejuvvo/sirdojuvvo 200 000 ruvno das jahkái 2006. Dát gessojuvvo eret 875 000 ruvdnosaš dárbbus, ja nu várrejuvvo 675 000 ruvno GDS-prošektii 2006 várás.

Sámediggevistti bajásdoallan

Sámediggi lea okta dain hárvanaš stáhta ásašusain Norggas, mii ieš eaiggáduššá visttis. Jurdda dán duogábealde lea ahte Sámediggi galgá leat “hoavda iežas viesus”. Dát mearkkaša dan ahte Sámediggi ii dárbbas máksit láiggu sullii 5200 njealjehasmehteris. Nuppe dáfus lea Sámedikkis alddis ovddasvástádus háhkat ekonomalaš resurssaid maiguin sihkarastit vistti dohkálaš bajásdoallama boahhteáiggis. Visti lea ceggejuvvon vihtta jagi dassái, ja dán ráđjái eai leat leamaš stuorra bajásdoallangolut. Boahhteáiggi bajásdoallama hástalusaid geažil berre Sámediggi čohkkegoahtit ruđaid stuorát bajásdoallanbargguide. Plána mielde galget buot glássakárpmat olggobealde gellojuvvo ja oljejuvvo boahhte jagi. Maiddái eará bajásdoallanbarggut čadahuvvojit jagis 2006.

Evttohuovvo ahte Sámediggi várre 400 000 ruvno 2006 várás sámediggevistti bajásdoallama váste boahhteáiggis. Dat mearkkaša ahte dát ruđat geavahuvojit dárbbu mielde sámediggevistti bajásdoallamii jagis jahkái.

Rehketdoalu dáfus vejolaš badjelbáhčaga sáhtá sirdit reviderejuvvon bušehhtii dukset ruđaid sámediggevistti bajásdoallamii boahhteáiggis.

21 2007 Bušeahtadárbbut

Dárbu buohkanassii fuolahit daid doaimmaid ja dan ovddasvástádusa mii Sámedikkis lea sámi álbmogii šláddjás sámi servodagas, lea stuoris. Danne leat Sámedikkis stuorra vuordámušat

ráđđehussii manjågo gielaministtar ja sámediggepresideanta gidđat 2005 šadde ovttaoavilii ráđđádallanprosedyraid ektui stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki gaskka. Sámediggi ádde ahte ii leat realisttalaš oažžut nu stuorra lasáhusaid ovttá bušehttajagis, ja danne doavvu ahte Ráđdehus ja Sámediggi johtilit gávnnaht ortnega movt šiehtadit jahkásaš bušehttarámma nu ahte ásahuvvo oktasaš áddejupmi sámi servodaga dilis ja ovddidandárbbuin.

Ráđdehusa stáhtabušehttaevttohus jahká 2006 Sámediggái čájeha ahte ain leat mánja departemeantta mat eai buhte hadde- ja bálkågoargnuma jagi 2005 juolludusa ektui. Sámediggi vuordá ahte 2007 bušehtta vuosttažettiin muddejuvvo hadde- ja bálkågoargnuma geažil 2006 juolludeami ektui dain departemeanttain. Mudden ferte dahkkojuvvo buot dain departemeanttain, main dál leat juolludeamit Sámedikki bušehttii. Dan lassin vuordá Sámediggi lassánit rámma vuolábealde válddallojuvvo doaimbajuide.

Sámediggi bivdá Sámediggeráđi ovttas guovddåseiseválddiiguin árvoštallat ráhkadit 5 jagi lasihanplána duhtadit Sámedikki bušehttarábbu. Dát plána berre čadahuvvot dainna lágiin ahte bušehtta lassána dađistaga eanet ja eanet olles lasihanåigodagas. Dat galgá leat olggobealde daid goluid maid Sámediggi oažžu go valdá badjelasas ođđa doaimmaid (gohččojuvvo dahje maid ieš lea sávvan).

2006 stáhtabušehttarámma vuolggasajis lea Sámediggi válljen vuoruhit muhtin surggiid 2007 bušehtas, ja bivdá ahte rámma poasttas 50 lasihuvvo 52 675 000 ruvnnuin 2007 várás. Vuoruhuvvo suorggit leat juogaduvvo ovttaskas departemeanttaide, ja leat ná:

Tabella 21.0 Bušehttarábu 2007

(1000 ru)

Čilgehus		2003	2004	2005	2006	Dárbu 2007	Erohus	% erohus
Gielda- ja guovluddepartemanta	GGD	129 800	140 400	146 400	153 350	157 625	4 275	2,8 %
Oahpahus- ja dutkandepartemanta	ODD	26 689	27 589	34 069	33 453	37 353	3 900	11,7 %
Mánaid- ja bearašdepartemanta	MBD	8 413	10 716	11 080	11 435	11 935	500	4,4 %
Birasgáhtendepartemanta	BD	2 000	2 000	2 000	2 000	3 000	1 000	50,0 %
Kultur- ja girko departemanta	KGD	30 244	31 734	32 613	44 243	59 843	15 600	35,3 %
Dearvašvuodadepartemanta	DD	5 100	5 100	5 100	5 400	6 400	1 000	18,5 %
Eanadoallodepartemanta	EDD	4 000	4 000	4 000	4 000	5 075	1 075	26,9 %
Olgoriikadepartemanta	OD	0	0	0	0	650	650	-
Guolástus- ja riddodepartemanta	GRD	0	0	0	0	1 075	1 075	-
Ealahusdepartemanta	ED	0	0	0	0	1 075	1 075	-
Justiisadepartemanta	JD	0	0	0	0	650	650	-
Buohkanassii juolluduvvo I		206 246	221 539	235 262	253 881	284 681	30 800	12,1 %
GGD - Sámeálbmotfoandda reantttut	GGD	7 119	4 650	4 650	4 650	4 650	0	0,0 %
Buohkanassii juolluduvvo II		213 365	226 189	239 912	258 531	289 331	30 800	11,9 %

Evttohuuvvo bušehttalasáhus 2007 várás galgá gokčat sámi servodaga unnimus dárbbu ja addit Sámediggái doaimbanfriijavuoda ovddidit ja álggahit ođđa doaimbajuid. Vuolábealde leat Sámedikki vuoruheamit čilgejuvvo lagabui.

Poasta	Čilgehus	Dept.	Bud 2007
100	Oahpponeavvobuvttadeapmi skuvlaodastusa geažil	ODD	2 000
100	Doaibmabijut rávesolbmuidoahpaheamis	ODD	500
100	Ráddeaddivirgi man bargoviidodahkan lea dutkan ja alit oahppu	ODD	700
100	Stipeanddat alit ohppui	ODD	500
100	Dutkankonferánsa	ODD	200
150	Giellaoahpahanplánat ja giellaulbmilprográmma	KGD	1 000
150	Dulkaoahppu	KGD	500
150	Korrektuvraprográmma "divvun.no"	KGD	1 100
150	Stipeanda mánáide ja nuoraide - Sámi nuoraidgirječállit	MBD	500
150	Sámegiell hállansyntesa	GGD	1 000
200	Tihppenrudat Sámi valástallan, erenoamážit mánáid ja nuoraid várás	KGD	2 000
200	Sámi riikkaviddosaš ášahusat	KGD	2 000
200	Kulturguovddášfoanda	KGD	6 000
300	Sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu viiddideapmi ja nannen	GGD/GDD/ED/EDD	2 000
300	Duođešiehtadus - Buvttaovddideapmi, vuovdaleapmi ja vuovdin	GGD/GDD/ED/EDD	2 300
400	Sámi kulturmuutosuodjaleapmi	BD	1 000
400	Sámi museat	KGD	3 000
450	Dearv. ja sosiála - prošeaktaruđat sámi dearv.- ja sosiáldoaibmabijuide	DD	1 000
500	Ovttasbargošiehtadusat fylkkgielddaiguin	GGD	2 200
550	Riikkaidgaskasaš bargu ja Eamiálbmotvuoigatvuodat	OD/JD	1 300
Submi			30 800

21.1 Poasta 100 Oahpaheapmi

Sámedikki ángiruššansuorggit oahpaheamis, skuvllas ja oahpus sáhttet hábmejuvvot čuovvovaš oassemihttomeriid ektui:

- Sámediggi galgá bargat dan ala ahte vuoddo- ja joatkkaskuvllat leat gaskaoapmin sámi giela, kultuvrra ja servodateallima suodjaleamis, ovddideamis ja gaskkusteamis.
- Sámediggi galgá váikkuhit dan ahte Sámediggi sáhtta bidjat eavttuid sámi skuvla- ja oahpahušfálaldagaide ja hábmet daid.
- Sámediggi galgá oažžut ovddiduvvot sámi oahpponeavvuid mearriduvvon plánaid vuodul.
- Bargat dan ala ahte sámi ohppiid individuála vuoigatvuohta oahpahussii sámegeielas ja sámegeilli duohtan dahkkojuvvo nu ahte sámi oahppit ožžot ollesárvosat sámi skuvlafálaldaga.

Ekonomalaš rámmaid ferte lasihit vai sáhtta ollašuttit čuovvovaš dárbbuid:

- Bajidit oahpponeavvobuvttadusa rámmaid skuvlaodastusaid geažil.
- Doaibmabijut rávesolbmuidoahpahusas.
- Ođđa virgi man bargosuorgin lea dutkan ja alit oahppu. Evttohuvo ahte ášahuvvo ráddeaddivirgi man bargosuorgin lea dutkan ja alit oahppu. Jahkásaš gollu lea 700 000 ruvnno.
- Bajidit stipendarámmaid alit ohppui. Jahkásaš rámma 500 000 ruvnno.
- Dutkankonferánsa – jahkásaš rámma 200 000 ruvnno.

21.2 Poasta 150 Giella

Giellaoahpahasplánat ja giellaulbmilprográmma

Oarjelsámegiela ja julevsámegiela ektui eai gávdno makkárga ollislaš strategiijat ja plánat, dahje ekonomalaš lohpadusat olles oarjelsámi ja julevsámi guovlluid ektui. Dasa lassin váilot maiddái ollu oahpaheaddjit geain livččii oarjel- dahje julevsámegiela gelbbolašvuoha ja eará gelbbolašvuoha oarjel- dahje julevsámi diliid ektui. Berre bidjat eanet resurssaid oahpaheaddjiohppui bestemii ja giellagelbbolašvuoda bajideapmái. Mánáidgárdi ferte maid namuhuvvot dehálaš áhahussan go guoská vuoddoahpahussii sámegiela. Maiddái dása berre bidjat resurssaid nu ahte bargiin galgá leat dárbbalaš gelbbolašvuoha. Oktasaš giellaoahpahasplána oarjel- ja julevsámegielaide, mii oktiiordne dáláš ja jurddašuvvon resurssaid, ferte vuoruhuvvot bajemusii. Maiddái lea dehálaš ahte ráhkaduvvo oktasaš giellaulbmilprográmma oarjel- ja julevsámegielaide váste, masa servet buot almmolaš áhahusat mat barget oarjel- ja julevsámegielaide. Dalle sáhtta ovttrasrádiid ráhkadit vuoruhemiid ja ángiruššansurggiid. Dán oktavuodas berre oahpahusa ja gelbbolašvuoda bajideami oarjel- ja julevsámegielaide vuoruhit. Dán ferte Sámediggi dahkat ovttrasrádiid oarjel- ja julevsámi guovlluid fylkkasuohkaniiguin.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *1 000 000 ruvnno*.

Dulkaohpahas

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte áhahuvvo bissovaš sámi dulkaohppu Norggas. Sámediggi áigu ođasmahttit dulkaautorisašuvvna. 2007 dárbut meroštallojuvvo *500 000 ruvnno*.

Divvunprográmma divvun.no- oarjelsámi stávendárkkástus ja bissovaš doaimmaorganisašuvdna

Divvunprográmma divvun.no mii álggahuvvui 2004 čavčča, lea plánejuvvon loahpahuuvvot 2007 čavčča. Dalle galgá leat stávendárkkástus ja sátnesuohkinprográmma davvisámegiela váste ja stávendárkkástus julevsámegiela váste. Fágalaš ja ekonomalaš sivaid geažil ii váldojuvvon oarjelsámegiela mielde dán prošeaktii, muhto prošeaktajođiheaddjit ožžo bargun ráhkadit prošeaktačilgehusa stávendárkkástusa ovddideapmái oarjelsámegiela váste. Dát prošeaktačilgehus lea dál ráhkaduvvon, ja gollorámmán vuosttaš jahkái lea meroštallojuvvon 475 000 ruvdnun. Áigumuš lea álggahit prošeavtta dalle go divvun.no lea loahpahuuvvon 2007 čavčča. Prošeakta oarjelsámegiela stávendárkkástus bisttášii sullii guokte jagi. 2008 várás lea meroštallojuvvon 1 800 000 ruvdnosaš gollu ja 2009 várás fas 1 700 000 ruvnno.

Go prošeakta divvun.no loahpahuuvvo 2007 čavčča, de dárbbahuuvvo bissovaš doaimmaorganisašuvdna mii sáhtta váldit ovddasvástádusa guhkes áiggi bajásdoallan- ja ovddidanbarggus. Golut lea meroštallojuvvon 1 300 000 ruvdnun jahkái, mas 1 000 000 ru manná bálkkáide 1,5 jahkedoibmii ja 300 000 ruvnno eará goluide. Ferte váldit vuhtii ahte bissovaš doaimmaorganisašuvdna ferte leat doaimmas 01.07.07 rájes, nu ahte 2007 dárbu lea 650 000 ruvnno.

Ollislaš ruhtadárbu 2007 várás dáid doaimmabijuide lea *1 100 000 ruvnno*.

Mánát ja nuorat

Sámediggi lea áhahan stipeandaortnega earret eará nuoraide geat háliidit lohkat julev- dahje oarjelsámegiela universitehtas dahje allaskuvllas. Sámediggi áigu maid árvoštallat

stipeandaortnega ásaheami sámi nuoraidgirječálliiide. Dehálaš lea doarjut sámi fáladagaid mánáide ja nuoraide internehtas, videos ja radios.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu livččii 500 000 ruvno.

Sámi hállansyntese

2003:s diŋgui Sámediggi e-sápmi proševtta bokte čielggadusa man ollu mávssášii ovddidit sámi hállansyntesa. Čielggadusa loahppajurdda lei ahte golut gártet leat sullii 4 200 000 ruvno. Sámi hállansyntesa lea ávkkálaš erenoamášpedagogalaš veahkkeneavvu ja lea stuorra ávkin maiddá dakkár olbmuid, geat háliidit oahppat sámegea. Sámediggi háliida álggahit proševtta čielggadusa vuodul, ja meroštallá 2007 gollun leat 1 000 000 ruvno.

21.3 Poasta 200 Kultuvra

Tihppenruđat sámi valáštallama várás, erenoamážit mánáid ja nuoraid várás

Sámediggi háliida ahte mánáide ja nuoraide galget ovddiduvvot buorit bajásšaddaneavttut. Organiserejuvvon valáštallan lea seamma dehálaš sámi mánáid ja nuoraid bajásšaddaneavttuide go álbmoga muđuige mánáid ja nuoraid bajásšaddaneavttuide. Dan lassin organiserejuvvon sámi valáštallanlihkadus duddjo oadjebas rámmaid, mat nannejit iešdovddu ja oktiigullelašvuoda ja nu maiddá ráhkkanahttá mánáid ja nuoraid eallit máŋggakultuvrralaš servodagas.

Meroštallojuvvon 2007 dárbu lea 2 000 000 ru tihppenruhtan sámi valáštallamii, mas erenoamážit láhččojuvvo doaimmaide mánáid ja nuoraid várás.

Sámi riikkaviidosas ásaahasat – Beaivváš Sámi Teáhter ja Sámi Dáiddaguovddáš

Sámediggi háliida addit riikkaviidosas sámi ásahasaide Beaivváš Sámi Teahterii ja Sámi Dáiddaguovddášii buoret vejolašvuodaid bálvalit olles sámi servodaga. Danne lea dárbu buoridit dáid ásahasaid ekonomalaš eavttuid. Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 2 000 000 ru riikkaviidosas sámi ásahasaid nannemii.

Kulturguovddášfoanda

Sámediggi oaidná dárbbu ásaheit kulturguovddášfoandda. Foanda galgá gokčat ođđa guovllulaš ja báikkálaš sámi kulturguovddášiid investerengoluid. Foanda ásaheavvu uhcimusat 6 miljon ruvdnosaš álggahankapítálain ja foandakapítála ođasmahttojuvvo bastevas jahkásaš juolludemiiquin Sturradikkis. Kulturguovddášfoandda ásaheavvu Sámedikki bušehtas ii mearkkaš ahte Sámediggi váldá badjelasas olles ovddasvástádusa sámi kulturviesuin. Ovddasvástádus gullá ain ráđdehussii.

Sámi kulturviesuin lea erenoamáš mearkkašupmi daidda guovlluide, gos sámit leat čielga unnitlohkun álbmoga ektui muđui. Sámi kulturviesut leat sámegea, sámi kultuvrra ja sámi iešdovddu ovddideami guovddážat. Seamma láhkái doibmet sámi museat kulturviessun viidáset perspektiivvas. Seammás duddjojit sámi kulturviesut vuoddostruktuorra, mii addá báikegottiide ovdánanvejolašvuodaid.

Meroštallojuvvon dárbu 2007 várás lea 6 000 000 ru sámi kulturviesuid kulturguovddášfoandda ásaheavvu.

Vuolláičála: _____/_____

21.4 Poasta 300 Ealáhus

Sámi ovddidanfoanda

Sámediggi lea viiddidan foandda geográfalaš doaibmaguovllu guoskat eanet gielddaide ja guovlluide, seammás go addojuvvo doarjja sámi kulturdoaibmabijuide muđui riikkas. Jos Sámediggi galgá čuovvolit politihkalaš mihttomeriid, de lea dehálaš nannet Sámi ovddidanfoandda vai sáhtá álggahit doaibmabijuid ja dustet daid dárbbuid, mat leat barggolašvuoda ja ealáhusovdánahttima nannema oktavuodas sámi guovlluin. Báikkálaš ealáhusaeallima nannen ja ovddideapmi lea bajimuš mihttomearrin ássama ja barggolašvuoda doalaheamis regionála- ja guovlopolitihka oktavuodas.

Sámi guovlluid ealáhuseallimis leat smávva fitnodagat main iešalddis lea sihke uhccán ieškapitála, gelbbolašvuota ja innovašuvdnadáidu dustet daid hástalusaid mat leat rašonaliserema, struktuvrarievdadusaid ja nuppástuhttimiid oktavuodas mat máilmmeviidosaččat báidnet dáláš ealáhuseallima. Go galgá dustet daid hástalusaid ealáhuseallimis, maidđái báikkálaččat, de ferte Sámi ovddidanfoandda váikkuhangaskaoapmeortnega nannet mealgat nu ahte dat sáhtá dustet sihke investerendoarjaga ja innovašuvndaovddideami doaibmabijuid ruhtadeami. Otnáš kapitálarámma mii lea foandda geavahusas ii leat dohkálaš jus galgá leat árjjalaš ruhtadeaddjin báikkálaš ealáhuseallimis sámi guovlluin.

Gaskamearálaččat ferte sáhttit meroštallat unnimusrámma 1 miljon ruvno ealáhusovddideapmái buot nama mielde namuhuvvon gielddaide foandda geográfalaš doaibmaguovllus. Evttohuvo lasihanplána man vuodul dárbbut gokčojuvvojit ja 2007 várás meroštallojuvvo 2 000 000 ruvdnosaš dárbu.

Duodji

Sámediggi lea 2005:s dahkan válđošiehtadusa duodjeorganisašuvnnaiguin Sámiid duodji ja Sámiid Duodji Riikkaorganisašuvnnain. Oasálaččat galget jahkásaččat šiehtadallat ealáhusšiehtadusa duoji váste. Vurdojuvvo ahte dárbbut iešguđet doaibmabijuide duodjeealáhusas lassánit. Duodjeealáhus rahčá ealáhussii bestemiin heajos gánnáhahttivuoda geažil. Ealáhusšiehtadusa ásaheapmi lea okta doaibmabijuin duoji ovddidanprográmmas. Iešguđet ángiruššamat duoji ovdánahttinprográmmas galget heivehuvvot ealáhusšiehtadussii. Šiehtadusbealit dat fertejit šiehtadusa rámmaid siskkobealde hábmet ođđa doaibmabijuid mat galget duohtan dahkkojuvvot. Ealáhusšiehtadusa ulbmilin lea váikkuhit dan ahte duodjeealáhus oažžu buriid rámmaeavttuid nu ahte dat geasuhišgoahtá bargat dujiin boahteáiggis. Berre bidjat stuorát deattu buvttavddideapmái, vuovdaleapmái ja vuovdimii. Evttohuvo lasihanplána man vuodul gokčat dárbbuid ja meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 2 300 000 ruvno.

21.5 Poasta 400 Kultursuodjaleapmi

Sámi kulturmuitosuodjaleapmi

NAČ:s 2002:1 Fortid former framtid, lea evttohuvon ahte sámi kulturmuitosuodjaleapmi ferte nannejuvvot ja dat ferte oažžut virggiid nugo sámi huksensuodjaleapmái, hálddašandoaimmaid bargamii, ollislaš birasbargui Sámedikkis ja riikkaidgaskasaš kulturmuitoovttasbargui. Dovddahuvvon lea maidđái ahte lea dárbu nannet doarjjaruđaid

bargat boazodoalu kultureatnadagain, sámi vistesuodjalemiin ja sámi kulturmuittuid duođasteimiin meahcceednamiid oktavuodas.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 1 000 000 ruvno sámi kulturmuittosuodjaleami nannemiin.

Sámi museat

Sámediggi meannudii skábmamánu 2004:s dieđáhusa sámi museaid birra. Dieđáhusa ferte geahččat fárolagaid stuorradiggedieđáhusain nr 22 (1999-2000) Kjelde til kunnskap og oppleving. Dehálaš lea ahte dát dieđáhusat čuovvoluvvojit sámi museaid ekonomalaččat nannemiin daid organisatuvrralaš ja fágalaš hástalusaid ektui maid dat fertejit dustet. Sámediggi lea eaktudan ahte doarjja sámi museaide lasihuvvo viđa jagi áigodagas 20 000 000 ruvdnui. Dát lea realisttalaš stuorradiggedieđáhusa nr 22 (1999-2000) evttohusaid ektui, man oktavuodas viđa jagi áigodagas galgá lássaneapmi joavdat 202 000 000 ruvdnui lassin Norgga museasektuvrras dáláš dási. Sámi museaid ovddidanbargu ii dáhpáhuvvan nugo lei vurdojuvvon jagiin 2003 ja 2004. Danne lea dárbu viehka ollu ruđaid lasihit sámi museaide dain mañimuš jagiin dan viđa jagi áigodagas vai doarjja nannejuvvo.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 3 000 000 ruvno sámi museaid nanosmahttimii.

21.6 Poasta 450 Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeaktaruđat

Sámediggi lea 1999 rájes juohkán prošeaktaruđaid sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaulbmiliidda. Prošeaktaáidodat lei álggos vuos jagi 2001 lohppii, muhto lea jagi 2004 rájes šaddan bissovaš ortnegin. Doarjjaortnega rámma ii leat sturron 1999 rájes. 2005:s lei várrejuvvon 4 100 000 ruvno prošeavttaide ja veajuiduhtinstipeandan, ja 1 000 000 ruvno lea várrejuvvon guovtti virgái ja jahkásaš prošeaktaseminára doallamii. 2005:s bohte ohcamat su. 9 000 000 ruvno ovddas.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 1 000 000 ruvno dearvvašvuoda- ja sosiálaánjiruššamii.

21.7 Poasta 500 Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin

Guovddáš dási guovlopolitihkalaš čilgehusain lea nannosit deattuhuvvon bargu ovddidit guovllulaš searvevuoda guovllulaš ovdánahttinruđaid hálddašeamis iešguđet ulbmiliidda.

Sámediggi lea oaidnán dehálažžan searvat guovllulaš searvevuhtii fylkkagielddaiguin vai lea viides vuoddu ovddidit sámi servodaga ja ealáhuseallima.

Sámediggi lea dahkan geatnegahtti ovttasbargošiehtadusaid sihke Finnmárkku, Romssa, Norlánda, Davvi- ja Máttá-Trøndelága ja dasto Hedmárkku fylkkasuohkaniiguin. Dat dahkkojuvvon šiehtadusat ovttaskas fylkkasuohkaniiguin nannejit ovttasbarggu ja nu addet oktasaš givrodaga dustet hástalusaid ealáhuseovdánahttima, gielalaš, kultuvrralaš ja eará servodatpolitihkalaš gažaldagaid ektui guovllulaččat iešguđet osiin riikkas gos lea sámi ássan. Šiehtadusaid bokte lea láchčojuvvon vejolašvuhta suodjalit ja ovddidit sámi giela, kultuvrra,

servodateallima ja ealáhuseallima iešguđet guovlluin riikkas. Šiehtadusat geatnegahttet beliid ovttasráđiid ovddidit sámi servodaga olles sámi ássanguovllus.

Vai Sámediggi sáhtta leat ovttárvosaš ja árjjalaš bealli ovttasbarggus, de eaktuda dat stuorát váikkuhangaskaomiid rámmaid go dan maid Sámediggi dál sáhtta vuoruhit dáláš bušeahta siskkobealde. Dárbu lea eanet ruđaide jos galgá sáhttit čadahit daid iešguđet doaibmajuid mat leat mearriduvvon ja šiehtaduvvon iešguđet šiehtadusain.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *2 200 000 ruvno* Sámedikki bargui ovttasbargošiehtadusaiguin fylkkasuohkaniiguin.

21.8 Poasta 550 Riikkaidgaskasaš bargu

Sámediggi háliida nannet iežas riikkaidgaskasaš barggu boahttevaš jagiin. Sámedikki bargu riikkaidgaskasaš eamiálbmotáššiin siskkilda dál doarjaga doaibmajuide ja bargui Barentsguovllu, ON ja ártkalaš ovttasbarggu siskkobealde. Sámediggi háliida viiddidit barggu guoskat maiddá Brussel-kantuvrra ásaheapmái Sámi parlamentáralaš ráđi olis.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *1 300 000 ruvno* Sámedikki riikkaidgaskasaš barggu nannemii.

22 2007 bušeahtadárbut– Ruhtaduvvojit eará kapihttaliin

22.1 Sámi áviissat

Sámediggi oaivvilda ahte sámiin álbmogin ja eamiálbmogin Norggas lea vuoigatvuohta sierralágán doaibmajuide go guoská viiddis ja šláddjás sámi mediafálaldaga ásaheapmái. Sámedikki mielas lea erenoamáš dehálaš ahte sámi mánát ožžot sámegielat mediafálaldaga. Sámi mediapolitihka mihttomearrin lea sihkkarastit sátnefriijavuoda vuodđoeaktun ealli sámi demokratiijai, sihkkarastit áššálaš ja buotbealát diehtujuohkima buot sámiide, sihkkarastit ja nannet sámi servodateallima, giela ja kultuvrralaš identitehta ja sihkkarastit ahte sámít ožžot kvalitehta dáfus buori ja buotbealát mediafálaldaga daid iešguđet mediajoavkkuid siskkobealde.

Plána- ja finánsalávdegotti evttohus

Lávdegotti eanetlogu lahtuin NSRa sámediggejoavkkus; Roger Pedersen, Gunn-Britt Retter, Ann-Mari Thomassen, Janoš Trosten, Kirsti Guvsám, Randi Skum ja Sámeálbmotbellodat áirras; Terje Tretnes,

ovddidit čuovvovaš evttohusa:

Evttohus 1

Álggahus

Lávdegotti eanetlohku šálloša go lasihuvvon ekonomalaš juolludusat Sámediggái eai leat doarvái dasa ahte dustet sámi servodaga hástalusaid. Lávdegotti eanetlohku šálloša maiddái go juolludusat eai vástit daidda ođđa doaimmaide mat leat sirdojuvvon Sámediggái. Min mielas lea hui šállošahetti go Divttasvuona suohkana searvvaheapmi sámegeiela hálddašanguvlui ii leat čuovvoluvvon dárbbášlaš ekonomalaš rámmaiguin.

Lávdegotti eanetlohku lea ilus go lea dahkkojuvvon ráđđádallanšiehtadus Ráđdehusain ja vuordá ahte ráđđádallamat Sámedikkiin maiddái gusket sámi ulbmiliid guoski bušeahttaáššiide.

Dát lávdegottemiellahtut ovddidit čuovvovaš rievdadusevttohusa:

Tabealla 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki sisaboadut ja golut buohkanassii (i 1000 kr)

	Bud-06	NSR	Erohus	Erohus %
Doaibmagolut				
Departemeanttaid juolludusat	253 881	253 881	0	0,0 %
Eará doaibm boadut	0	0	0	-
Doaibmaboaduid submi	253 881	253 881	0	0,0 %
Váikkuhangaskaomit				
Váikkuihangaskaomit	176 690	177 190	500	0,3 %
Váikkuhangaskaomiid submi	176 690	177 190	500	0,3 %
DOAIBMABOADUID VÁIKKUHAN GASKAOMIID SUBMI	77 191	76 691	-500	-0,6 %
DOAIBMAGOLUT				
Politiikalaš dási doaibma	18 291	18 291	0	0,0 %
Hálddahusa doaibma	55 025	55 025	0	0,0 %
Investeremat	1 900	1 500	-400	-21,1 %
Erenoamáš doaibmagolut	1 975	1 875	-100	-5,1 %
Doaibmagoluid submi	77 191	76 691	-500	-0,6 %
JAHKEBOADUS	0	0	0	-

Geahpedusat dáin tabeallain kap. 20 Hálddahusa doaibmagolut:

Tabealla 20.1 Investeremat

(i 1000 kr)

Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
- Hálldahusa investerenbušeahtta	1 500	1 100	-400	-26,7 %
- Pcid lonuheapmi	400	400	0	0,0 %
Submi	1 900	1 500	-400	-21,1 %

Tabealla 20.2 Erenoamáš prošeavttat

(i 1000 kr)

801	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
-	Buoret bálvalus geavaheaddjiide	400	300	-100	-25,0 %
-	Finnmárkkuláhka	500	500	0	0,0 %
-	Jienastuslohkoproseakta/Sfámediggeválgá 2005	0	0	0	-
-	Ođđa diehtujuohkinvuogádagat	675	675	0	0,0 %
-	Sámediggevistti bajásdoallu	400	400	0	0,0 %
Submi		1 975	1 875	-100	-5,1 %

Lasihuvvon västevaččat čuovvovaš váikkuhangaskaoami poasttain:

6.1 Sámi kulturfoanda

Tabealla 6.0 Čoahkketabealla - Kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
200	Sámi kulturfoanda a)	9 456	9 447	-9	-0,1 %
201	Sámi lágádusat	2 273	2 273	0	0,0 %
202	Sámi kulturviesut	6 095	6 245	150	2,5 %
203	Sámi kulturorganisašuvnnat	296	296	0	0,0 %
204	Sámi festiválat - vuoddodoarjja	1 730	1 680	-50	-2,9 %
205	Sámi valástallan	1 025	1 025	0	0,0 %
206	Sámi teáhter (<i>Beaivváš Sámi Teáhter</i>)	13 900	13 900	0	0,0 %
207	Sámi dáidda	4 325	4 325	0	0,0 %
208	Sámi prentosat	1 650	1 950	300	18,2 %
Submi		40 750	41 141	391	1,0 %

a) Sámedikki doarjastivra árvvoštallá doarjut sámi váhnenfierpmádaga gitta 100 000 ruvnuin ohcama vuodul.

Mihttomearri

Ovddidit mánggabelat dáidda- ja kultureallima, ja sihkkarastit sámi váikkuhanfámu sámi kulturovddideamis.

Strategiija

- Váikkuhit ahte kulturovdanbuktimiid rámmaeavttut buoriduvvojit.
- Váikkuhit ahte oktilaš sámi dáiddaoahppu áshuvvo.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

123 siidu 214 siiddus

- Váikkuhit ahte sámi dáiddárat ožžot seamma rámmaeavttuid go dáiddárat muđuige Norggas.
- Váikkuhit ahte sámi mánáide ja nuoraide sihkkarastojuvvo buorre bajásšaddanbiras
- Váikkuhit ahte sámi mánát ja nuorat movttiidahttojuvvojit čállit sámegillii.

Doaimbajut

- Bargat dan ala ahte kultuvrii viiddiduvvojit ekonomalaš rámmat Sámedikki bušehtas.
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo davviriikkalaš ovttasbargu girjjálašvuoda ovddidemiin.
- Bargat dan ala ahte várrejuvvojit sierra ruđat Sámediggái ja sámi ásahusaide nu ahte sáhtta ovddidit Kultuvrralaš skuvlálávka sisdoalu.
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo oktasaš arena sámi musihkkagaskkusteami várás.
- Bargat dan ala ahte sámi musihka/luđiid arkiivabáddemat čohkkejuvvojit ja almmuhuvvojit.
- Bargat dan ala ahte ovttasbargu sámi filmbargiid ja Nordnorsk filmsenter ovddiduvvo viidáseappot.
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo sierra sámi filbmaguovddáš.

9 447 000 ru biddjojuvvo Sámi kulturfondii 2006 várás. Sámi kulturfoanda hálldašuvvo sierra njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan.

6.3 Sámi kulturviesut

Tabealla 6.3 Kulturviesut (i 1000 kr)

Poasta 202	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
20200	Árran Julevsame Guovdasj, Tysfjord	1 353	1 353	0	0,0 %
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Karasjok	1 307	1 307	0	0,0 %
20202	Ája Samisk Senter, Káfjord	900	900	0	0,0 %
20203	Sjøsamisk kompetansesenter, Billefjord	320	320	0	0,0 %
20204	Sijti Jarngje, Hattfjelldal	1 120	1 120	0	0,0 %
20205	Várdo báiki, Evenes/Skånland	350	500	150	42,9 %
20206	Gamtofta, Sørreisa	35	35	0	0,0 %
20207	Pitesamisk hus	135	135	0	0,0 %
20208	Samisk hus i Oslo	200	200	0	0,0 %
20209	Vilgesvárri	25	25	0	0,0 %
20210	Lásságámmi	200	200	0	0,0 %
20211	Samisk hus i Senja (ny)	150	150	0	0,0 %
Submi	*	6 095	6 245	150	2,5 %

*) Sámedikki doarjjastivra árvvoštallá doarjut Alta siida gitta 200 000 ruvnnuin ohcama vuodul.

Sámedikki mearrádus áššis 21/99, mas Ája sámi guovddáš Gáivuonas lea vuoruhuvvon vuosttažin, biddjojuvvo vuodđun bargui sámi kulturviesuiguin.

Ulbmil

Doalahit ja viidásetovddidit arenaid sámi servodagas main sáhtta doaimmahit sámi kultur barggu.

Vuolláičála: _____/_____

Čohkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

124 siidu 214 siiddus

Strategiija

- Váikkuhit ahte sámi kulturviesuid rámmaeavttut nannejuvvojit ja viidásetovddiduvvojit. Váikkuhit ahte molssaeaktosaš ruhtadanortnegat árvoštallojuvvojit boahhtevaš huksenprošeavttain.

Doaibmajijut

- Čállit viididuvvon raportta plánejuvvon kulturviesuid/museaprošeavttaid dili birra.
- Bargat dan ala ahte Ája Sámi Guovddáža loahpparuhtadeapmi čoavdašuvvá.
- Čielggadit Saemien Sijte huksema ruhtadeami Snoasas.
- Leat mielde ruhtadeamen Lásságámmi vuodđudusa ovttasbargošiehtadusa vuodul Romssa fylkkasuohkaniin, gč. 02.05.05 Stáhtusraportta.
- Guorahallat juohke ovttaskas huksenplána ruhtadeami ja doaibmajurdaga.

Sámediggi bidjá buohkanassii 6 245 000 ru sámi kulturviesuide 2006 várás. Sámediggeráđdi sáhtá mearridit eanet eavttuid juohke doarjjavuostáiváldái.

6.5 Sámi festiválat – Vuodđodoarjja

Tabella 6.5 Sámi festiválat - vuodđodoarjja (i 1000 kr)

Poasta 204	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
20400	Riddu Riddu	640	640	0	0,0 %
20401	Musihkkafestivála Guovdageainnus	640	640	0	0,0 %
20402	Markomeannu	150	200	50	33,3 %
20403	Beassašfestivála Kárášjogas	200	200	0	0,0 %
20404	Sámi filbmafestivála	100	0	-100	-100,0 %
Submi	*	1 730	1 680	-50	-2,9 %

*) Sámedikki doarjjastivra árvoštallá doarjut Skiippagura festivála gitta 100 000 ruvnuin ohcama vuodul.

Sámi filbmefestivála sirdojuvvo 11 kapihttalii Guovllulaš ovdáneapmi ja ovttasbargu.

6.9 Sámi prentosat

Tabella 6.9 Sámi prentosat (i 1000 kr)

Poasta 208	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
20800	Nissonbláđdi Gába	400	400	0	0,0 %
20801	Nuorttanáste	200	200	0	0,0 %
20802	Mánáidbláđdi	300	300	0	0,0 %
20803	Nuoraidbláđdi Š	750	750	0	0,0 %
20804	Sámegielat sárggusráiddut	0	300	300	-
Submi		1 650	1 950	300	18,2 %

Mihttomearri

Nannet ja ovddidit sámegielat preanttusfálaldagaid.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

125 siidu 214 siiddus

Strategiija

- Váikkuhit ovttasbarggu davviriikka dásis ovddidit sámi prentosiid.
- Movttiidahttit hutkkálaš čállindáidagii erenoamážit sámi mánáid ja nuoraid gaskkas.
- Loktet lohkanvieruid sámegeielas.
- Oainnusin dahkat ja movttiidahttit sámi kultuvrra ja identitehta šláddjiivuoda.

Doaibmabidju

- Juohkit ruđaid nuoraidbláđi, mánáidbláđi, nissonbláđi ja Nuorttanáste almmuheapmái.

Sámediggi bidjá 1 950 000 ru sámi prentosiidda 2006 várás. Nuorttanáste oažžu maiddái doarjaga poasttas ”Doarjja sámi aviissaide”. Sámediggeráđđi sáhtá mearridit eanet eavttuid doarjjavuostaiváldiide.

Mánáidbláđđi ii leat almmuhuvvon mañimus jagiid, danne biddjojuvvojit dát 300 000 ru doaibmabijuide mánáid ja nuoraid várás jus 2006 iige almmuhuvvo sámi nuoraidbláđđi. Sámediggeráđđi dat lea mii juolluda dáid ruđaid.

7.2 Sámi girjerádjobálvalusat – doarjja sámi girjerádjočoaččadagaid huksemii

2006 bušehtas biddjojuvvo 200 000 ru doarjjan sámi girjerádjoávdnasiidda. Ulbmiljoavkun lea álbmot- ja skuvlagirjerájut mat áigot hukset sámi girjerádjoávdnasčoaččadagaid. Mihttomearrin lea movttiidahttit girjerájuid vuoruhit sámi girjerádjoávdnasiid geavaheami dainna lágiin ahte ostet ávdnasiid girjerájuide. Ruđat almmuhuvvojit daid lagat eavttuid vuodul, maid Sámediggeráđđi mearrida.

Mihttomearri: Bargat dan ala ahte oažžut buori oastinortnega stáhtain sámegeiel girjiid várás seammaláhkai go dárogeiel girjiid várás.

9.2 Museat

Tabella 9.2 Museat

(i 1000 kr)

Poasta 401	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
40100	Várjjat Sámi Musea	1 401	1 401	0	0,0 %
40101	Deanu Musea	270	270	0	0,0 %
40102	Sámiid Vuorká-Dávvirat	3 840	3 840	0	0,0 %
40103	Guovdageaidnu Gilišilju	270	270	0	0,0 %
40104	Jáhkovuona mearrasámi musea	270	270	0	0,0 %
40105	Gálogietti musea	61	70	9	14,8 %
40106	Árran julevsámi musea	3 693	3 693	0	0,0 %
40107	Saemien Sitje	1 570	1 570	0	0,0 %
40108	Porsángu musea	270	270	0	0,0 %
40109	Savio musea	220	220	0	0,0 %
40110	Nuortasámi musea	359	359	0	0,0 %
40111	Museaodastus	1 250	1 250	0	0,0 %
Submi		13 474	13 483	9	0,1 %

Vuolláičála: _____/_____

10 Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

Tabealla 10.0 Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

(i 1000 kr)

Poasta	Benevnelse	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	4 400	4 400	0	0,0 %
Submi		4 400	4 400	0	0,0 %

Sámediggi lea 1999 rájes juogadan prošeaktaruđaid sámi dearvvašvuoda- ja sosiáladoaimbajuide. Prošeaktaáigodat lei álggos jagi 2001 lohppii, muhto lea 2004 rájes šaddan bissovaš ortnegin. Doarjjaortnega rámma ii leat lassánan 1999 rájes. 2005 lei várrejuvvon 4 100 000 ruvnno prošeavttaide ja veajuiduhttinsteipeanddaide ja 1 000 000 ruvnno lea várrejuvvon hálddahussii ja jahkásaš prošeaktajodiheaddjiseminárii. 2005 ledje bohtán sisa ohcamat buohkanassii 9 023 628 ruvnno ovddas.

Sámedikki mielas lea hui deatalaš ahte sámi boarrásiidfuolla nannejuvvo ja Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boarrásat galget oažžut ásahusfálaldaga heivehuvvon sámi gillii ja kultuvrii iežaset ruovttubáikkiin; giliin, gávpogiin ja stuorát čoahkkebáikkiin.

4 400 000 ru biddjojuvvo dán ulbmili 2006 várás.

11 Guovllulaš ovdáneapmi ja ovttasbargu

Tabealla 11.0 Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasbargu

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehhus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
500	Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin a)	1 450	1 550	100	6,9 %
Submi		1 450	1 550	100	6,9 %

a) 100 000 ru várrejuvvo Sámi filmafestiválii ja doarjja mii lea eanet go dán, geahččaluvo čovdojuvvot ovttasbargošiehtadusa bokte Finnmárkku fylkkagielddain.

Sámediggi vásiha ahte dađistaga hedjoneamen gielddaekonomiija buktá hástalusaid sámi álbmogii bálvalusfálaldaga ektui. Sámediggi áigu váikkuhit guovddáš eiseválddiid rievdadit dán.

Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusaid Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkaniiguin, fylkkasuohkaniiguin oarjelsámi guovllus ja bargá ovttas Norlánda fylkkasuohkaniin ráhkadit šiehtadusa guovlluid váste davábealde Sáltoduoddara. Ovttasbargošiehtadusas leat sohppojuvvon doaimbajut máŋgga servodatsuorggis. Doaimbajut čadahuvvojit dan vuoru mielde ja daid resursarámmaid siskkoibealde maid bealit leat soahpan.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

127 siidu 214 siiddus

Mihttomearri

Nannet ja oainnusin dahkat sámi kultuvrra, giela ja servodateallima ovttrasrádiid guovllulaš ovttasbargoosálaččaiguin

Strategiija

- Váikkuhit vai sámit árjjalaččabut ossálastet servodatovddideamis guovllulaš ja báikkálaš dásis.
- Váikkuhit vai oktasaš doaibmabijut sámi álbmoga vástet oktiiordnejuvvojit ja ovddiduvvojit ovttaskas fylkkagiielddain ja fylkkagiieldaid rájiid rastá.
- Ovttrasrádiid oččodit eanet válldi boahpteáiggis guovllulaš dássái ja Sámediggái.

Doaibmabidju

- Vuolláičállojuvvon šiehtadusaid čuovvoleapmi.

2006 bušehttarámma lea 1 550 000 ru ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđdi.

12.4 Doarjja rájáidrasttideddji sámi organisašuvnnaide

Tabealla 12.4 Doarjja rájáidrasttideddji sámi organisašuvnnaide

(i 1000 kr)

Poasta 553	Čilgehus	Bud 2006	NSR	Erohus	Erohus %
55300	Doarjja rájáidrasttideddji sámi organisašuvnnaide	549	549	0	0,0 %
Submi		549	549	0	0,0 %

Dat rájáidrasttideddji sámi organisašuvnnaid maid addojuvvo doarjja lea Sáráhkka, Sámi Nisson Forum, Sámiráđi Norgga beale juogus ja Davvi nuorra.

Sámediggi joatká doarjaga rájáidrasttideddji sámi organisašuvnnaide 549 000 ruvnnin jagi 2006 várás, ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđdi.

Sámedikki doarjjastivra árvvoštallá doarjut Sámi jienaid gitta 100 000 ruvnnuin ohcama vuodul.

Lávdegotti unnitlogu lahtut Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus; Egil Olli, Vibeke Larsen, Sten Erling Jønsson, Willy Ørnebakk, Magnhild Mathisen ja Finnmárkkulistu áirras Toril Bakken,

ovddidit čuovvovaš evttohusa

Evttohus 2

Sámedigge áigu vuoruhit kultuvrra, giela ja ealáhusaid. Sámediggi áigu maiddái vuoruhit daid surggiid mat gusket mánáide ja nuoraide. Danne ii leat vejolaš lasihit hálddahusa doaibmagoluid, muhto baicce geahpedit daid 2.6 millijuvnnain 50 685 000 ruvdnosazžan. Maiddái politihkalaš dási bušehta ferte geahpedit 500 duháhiin 17 791 000 ruvdnui.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

128 siidu 214 siiddus

Geahpedeapmi politihkalaš dásis dahkkojuvvo vuosttažettiin mátkegoluid, čoahkkinjodihangotti, fágálávdegotti ja bálkálássáneami bealis ja maiddá i dakko bokte ahte ovttastahttit giellastivrra ja giellalávdegotti.

Geahpedeapmi hálddahusa dásis dahkkojuvvo vuosttažettiin mátkegoluid ja konsuleantabálvalusaid bealis. Sámedikki dievasčoahkkin juolluda rámmaid, dárkilis muddema dahká Sámedikki njunušgoddi.

Sámediggi várre 23.9 milj. ruvno Sámi ovddidanfondii. 1.3 milj. lassáneapmi Sámediggeráđi evttohusa ektui.

Sámediggi várre 42 227 000 ruvno sámi kulturulbmiliidda. 1.477 milj. lassáneapmi Sámediggeráđi evttohusa ektui.

Juolludusat sámi kulturviesuide fertejit lassánit haddegoargnuma mielde, dát leat deatalaš ásausat sámi kulturdoaimmamiidda.

Festiválat leat sámi kulturdoaimmama deatalaš arenat, Poasta 200 lasihuvvo 150 duháhiin ásašan dihtii ođđa poastta, festiválat, sámi kulturfondii. Poasta 204 lasihuvvo 350 duháhiin nu ahte Sámi filbmafestiválii juolluduvvo 350 duhát ja Sámi kulturbeivviide Ráhkás 100 duhát.

Sámediggi áigumuš lea dađistaga lasihit juolludusaid Beaivváš Sámi Teáhterii seamma dássái go dan maid regiovdnateáhterat ožžot.

Mánja jagi lea addojuvvon prošeaktaruđat sámegeielat sárggusráidduide, poasta 20802 lasihuvvo 150 duháhiin 450 duháhii bistevaš juolludussan sámegeielat sárggusráidduid almmuheapmái.

Sámediggeráđdi bivdojuvvo ovddidit ášši sierra sámegeielat girjjiid oastinortnega birra, ja sierra fágagirjjálašvuoda almmuhanortnega birra.

Sámediggi várre 50 000 ruvno doaimmavádjigiid bálkkašupmin. Bálkkašumi juohkima statuhtaid ráhkada Sámediggeráđdi.

Sámi Jienat koarra biddjojuvvo bušeahtapostii Doarjja rájáidrastideaddji sámi organisašuvnnat. Evttohuuvon submi adnojuvvo leat doarvái dán ulbmili.

Mánáid ja nuoraid doaimmat leat Sámedikki vuoruhansuorggit. Sámi Válaštallan Lihttu Norga aktivisere mánáid ja nuoraid, ja bargá doaimmas viiddidemiin sihke julev- ja oarjelsámi guovlluide. Poasta lasihuvvo 175 duháhiin 1 milj. ruvdnui.

Artic Winther Gamesa oassálastimii várre Sámediggi 1.3 milj. ruvno.

Sámediggi atná deatalažžan oazžut dohkkehuvvot mearrasámiid vuogatvuodaid guolleresurssaide. Sámediggi áigu vuoruhit dán barggu lagaš ovttasbarggus ráđdehusain.

Submi poasttas 750 Sámi válдоorganisašuvnnat eaktuduvvo gokčat uhcimusat golbma dohkkehuvvon ohcama. Jus leat guokte dahje uhcit ohcama, de geahpeduvvo submi.

Vuolláičála: _____/_____

Go politihkalaš dási ovddasvástádus sirdojuvvo čoahkkinjodihangoddái, de galgá ovddasvástádus dán dási ekonomiijas biddjojuvvot čoahkkinjodiheaddjái, nu mo lea mearriduvvon Sámedikki vuoddonjuolggadusaid paragrafas § 2-2. Ovddasvástádusjuogadeapmi bohtá fápmui 01.01.06 rájes. Čoahkkinjodihangoddi ja Sámediggeráđdi juogadit guoskevaš bušeahttaoasttaid loahpalaččat. Sámedikki čoahkkinortnet rievdaduvvo dán mielde.

Sámediggi - Sametinget

Tabealla 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki sisaboađut ja golut buohkanassii (i 1000 kr)

	Bud-06	BB	Erohus	Erohus %
Doaibmagolut				
Departem eanttaid juolludusat	253 881	253 881	0	0,0 %
Eará doaibm boađut	0	0	0	-
Doaibmaboáđuid submi	253 881	253 881	0	0,0 %
Váikkuhangaskaoamit				
Váikkuihangaskaoamit	176 690	181 530	4 840	2,7 %
Váikkuhangaskaomiid submi	176 690	181 530	4 840	2,7 %
DOAIBMABOÁDUID VÁIKKUHANGASKAOMIID SUBMI	77 191	72 351	-4 840	-6,3 %
DOAIBMAGOLUT				
Politiikalaš dási doaibma	18 291	17 791	-500	-2,7 %
Hálddahusa doaibma	55 025	50 685	-4 340	-7,9 %
Investeremat	1 900	1 900	0	0,0 %
Erenoamáš doaibmagolut	1 975	1 975	0	0,0 %
Doaibmagoluid submi	77 191	72 351	-4 840	-6,3 %
JAHKEBOAĐUS	0	0	0	-

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

130 siidu 214 siiddus

Tabealla 3.0 Buohkanastabealla váikkuhangaskaoamit

(i 1000 kr)

	Bud-06	Juog i %	BB	Juog i %	Erohus Bud-06-BB	Erohus i %
Váikkuhangaskaoamit						
Oahpahus	28 348	16,0 %	28 348	15,6 %	0	0,0 %
Giella	45 353	25,7 %	46 303	25,5 %	950	2,1 %
Kultuvra	40 750	23,1 %	42 227	23,3 %	1 477	3,6 %
Girjerádjobálvalusat	8 105	4,6 %	8 255	4,5 %	150	1,9 %
Ealáhus	24 650	14,0 %	25 950	14,3 %	1 300	5,3 %
Birasgáhtten ja kultursuodjalus	14 974	8,5 %	15 087	8,3 %	113	0,8 %
Dearvašvuoda- ja sosiálaá?girusšán	4 400	2,5 %	4 400	2,4 %	0	0,0 %
Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasba	1 450	0,8 %	1 450	0,8 %	0	0,0 %
Riikkaidgaskasaš bargu	1 574	0,9 %	2 374	1,3 %	800	50,8 %
Dásseárvodoaimbijut	650	0,4 %	650	0,4 %	0	0,0 %
Sámiiide guoski statistihkka Norggas	300	0,2 %	300	0,2 %	0	0,0 %
Eará doarjagat (politihkalaš bargu)	4 451	2,5 %	4 451	2,5 %	0	0,0 %
Konferánsat	1 085	0,6 %	1 085	0,6 %	0	0,0 %
Bálkkašumiid geigen	100	0,1 %	150	0,1 %	50	50,0 %
Sám eálbmotfoanda	0	0,0 %	0	0,0 %	0	-
Eará váikkuhangaskaoamit	500	0,3 %	500	0,3 %	0	0,0 %
Váikkuhangaskaomiid submi	176 690	100,0 %	181 530	100,0 %	4 840	2,7 %

Tabealla 5.0 Čoahkketabealla - Sáme giella

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
150	Guovttegielalašvuodadoarjagat	33 850	33 850	0	0,0 %
151	Giellaprošeavttat hálddašanguovllu siskko bealde	1 160	1 160	0	0,0 %
152	Giellaprošeavttat hálddašanguovllu olggobealde	2 550	3 500	950	37,3 %
153	Vuodđodoarjja giellaguovddážiidda	4 050	4 050	0	0,0 %
154	Sáme giella lea čaffat - Čuovvolandoaimbijut (Ođas)	1 000	1 000	0	0,0 %
155	Sámi divvunprográmma	2 743	2 743	0	0,0 %
Submi		45 353	46 303	950	2,1 %

Tabealla 5.3 Giellaprošeavttat hálddašanguovllu olggobealde

(i 1000 kr)

Poasta 152	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
15200	Giellaprošeavttat hálddašanguovllu olggobealde	2 550	3 500	950	37,3 %
Submi		2 550	3 500	950	37,3 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

131 siidu 214 siiddus

Tabealla 6.0 Čoahkketabealla - Kultuvra

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
200	Sámi kulturfoanda	9 456	9 606	150	1,6 %
201	Sámi lágádusat	2 273	2 273	0	0,0 %
202	Sámi kulturviesut	6 095	6 597	502	8,2 %
203	Sámi kulturorganisašuvnnat	296	346	50	16,9 %
204	Sámi festiválat - vuoddoarjja	1 730	2 080	350	20,2 %
205	Sámi valástallan	1 025	1 200	175	17,1 %
206	Sámi teáhter (<i>Beaivváš Sámi Teáhter</i>)	13 900	13 950	50	0,4 %
207	Sámi dáidda	4 325	4 325	0	0,0 %
208	Sámi prentosat	1 650	1 850	200	12,1 %
Submi		40 750	42 227	1 477	3,6 %

Tabealla 6.1 Sámi kulturfoanda

(i 1000 kr)

Poasta 200	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20000	Girjjálašvuohta	3 095	3 095	0	0,0 %
20010	Musihkka	1 400	1 400	0	0,0 %
20020	Govvadáidda/duodji	670	670	0	0,0 %
20030	Teáhterulbmilat	420	420	0	0,0 %
20040	Mánáid bajásšaddaneavttut	1 870	1 870	0	0,0 %
20050	Eará doaibmabijut	2 001	2 001	0	0,0 %
20060	Festiválat	0	150	150	-
Submi		9 456	9 606	150	1,6 %

Tabealla 6.2 Sámi lágádusat

(i 1000 kr)

Poasta 201	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20100	Sámi lágádusat	2 273	2 273	0	0,0 %
Submi		2 273	2 273	0	0,0 %

Tabealla 6.3 Kulturviesut

(i 1000 kr)

Poasta 202	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20200	Árran Julevsame Guovdasj, Tysfjord	1 353	1 420	67	5,0 %
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Karasjok	1 307	1 372	65	5,0 %
20202	Ája Samisk Senter, Káfjord	900	997	97	10,8 %
20203	Sjösamisk kompetansesenter, Billefjord	320	336	16	5,0 %
20204	Sijti Jarngge, Hattfjelldal	1 120	1 176	56	5,0 %
20205	Várdobáiki, Evenes/Skånland	350	392	42	12,0 %
20206	Gamtofta, Sørreisa	35	54	19	54,3 %
20207	Pitesamisk hus	135	200	65	48,1 %
20208	Samisk hus i Oslo	200	210	10	5,0 %
20209	Vilgesvárri	25	75	50	200,0 %
20210	Lásságámmi	200	210	10	5,0 %
20211	Samisk hus i Senja (ny)	150	155	5	3,3 %
Submi		6 095	6 597	502	8,2 %

Tabealla 6.4 Kulturorganisašuvnnat

(i 1000 kr)

Poasta 203	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20300	Sámi Fágalaš girječálliid ja Jorgaleaddjiid Searvi	119	119	0	0,0 %
20301	DSJ-Doajmmasiebbre Julevsábme	107	107	0	0,0 %
	Sámi Dáiddárráddi/Samisk kunstnerrád	0	0	0	-
20302	Sámi museasearvi	70	70	0	0,0 %
20303	Sámi váhnenfierpmádat	0	50	50	-
Submi		296	346	50	16,9 %

Tabealla 6.5 Sámi festiválat - vuoddoarjja

(i 1000 kr)

Poasta 204	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20400	Riddu Riddu	640	640	0	0,0 %
20401	Musihkkafestivála Guovdageainnus	640	640	0	0,0 %
20402	Markomeannu	150	150	0	0,0 %
20403	Beassafestivála Kárášjogas	200	200	0	0,0 %
20404	Sámi filmafestivála	100	350	250	250,0 %
20405	Sámi kulturbeaivvit Ráhkás	0	100	100	-
Submi		1 730	2 080	350	20,2 %

Tabealla 6.6 Sámi váláštallan

(i 1000 kr)

Poasta 205	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20500	Sámi Váláštallan Lihttu (SVL) - Norga	825	1 000	175	21,2 %
20501	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)-Samisk fotballforbund	200	200	0	0,0 %
Submi		1 025	1 200	175	17,1 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

133 siidu 214 siiddus

Tabealla 6.7 Sámi teáhter

(i 1000 kr)

Poasta 206	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20600	Beaivváš Sámi Teáhter	13 300	13 300	0	0,0 %
20601	Oarjelsámi teáhter	600	650	50	8,3 %
Submi		13 900	13 950	50	0,4 %

Tabealla 6.8 Sámi dáidda

(i 1000 kr)

Poasta 207	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20700	Sámi dáiddáršiehtadus	4 000	4 000	0	0,0 %
	Dáiddárstipeanddat	0	0	0	-
20710	Čájáhusbuhtadusat sámi dáiddáriidda	325	325	0	0,0 %
Submi		4 325	4 325	0	0,0 %

Tabealla 6.9 Sámi prentosat

(i 1000 kr)

Poasta 208	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
20800	Nissonbláddi Gába	400	400	0	0,0 %
20801	Nuorttanáste	200	250	50	25,0 %
20802	Mánáidbláddi	300	450	150	50,0 %
20803	Nuoraidbláddi Š	750	750	0	0,0 %
Submi		1 650	1 850	200	12,1 %

Tabealla 7.0 Sámi girjerádjobálvalusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
250	Mobiila girjerádjobálvalusat	4 905	5 055	150	3,1 %
	Sámi arkiiva	0	0	0	-
251	Sámi girjerádjobálvalusat	200	200	0	0,0 %
252	Sámi girjebussii oastin	3000	3000	0	0,0 %
Submi		8 105	8 255	150	1,9 %

Tabealla 7.1 Doarjja sámi girjebussiide

(i 1000 kr)

Poasta 250	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
25000	Kárášjohka	466	466	0	0,0 %
25001	Porsá?gu	466	466	0	0,0 %
25002	Guovdageaidnu	200	200	0	0,0 %
25003	Deatnu/Unjárga	1 051	1 051	0	0,0 %
25004	Gáivuotna	489	489	0	0,0 %
25005	Julevsámi	1 061	1 061	0	0,0 %
25006	Oarjelsámi	1 172	1 322	150	12,8 %
Submi		4 905	5 055	150	3,1 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

134 siidu 214 siiddus

Tabealla 8.0 Čoahkketabealla - Sámi ealáhusat

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
300	Sámi ovddidanfoanda	22 600	23 900	1 300	5,8 %
301	Duodjeásahusat ja -organsisašuvnnat	1 800	1 800	0	0,0 %
302	Goahtegearret	250	250	0	0,0 %
Submi		24 650	25 950	1 300	5,3 %

Tabealla 8.1 Sámi ovddidanfoanda

(i 1000 kr)

Poasta 300	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
30000	Guolástus	4 100	4 100	0	0,0 %
30010	Eanadoallu	3 000	3 000	0	0,0 %
30020	Duodješiehtadus	8 500	8 500	0	0,0 %
	Duodjeprógrámma	0	0	0	-
	Lotnolasealáhusat	0	0	0	-
30030	Eará ealáhuseallin	6 000	7 300	1 300	21,7 %
30040	Interreg	1 000	1 000	0	0,0 %
Submi		22 600	23 900	1 300	5,8 %

Tabealla 9.0 Čoahkketabealla - Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
400	Kulturmuutosuodjaleapmi	1 500	1 500	0	0,0 %
401	Museat	13 474	13 587	113	0,8 %
Submi		14 974	15 087	113	0,8 %

Tabealla 9.1 Kulturmuutosuodjaleapmi

(i 1000 kr)

Poasta 400	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
40000	Sámi kulturmuutosuodjaleapmi	1 325	1 325	0	0,0 %
40001	Ceavccageađggi kulturmuutosuodjaleapmi (Várjjat Sámi M	100	100	0	0,0 %
40002	Nuortasámi kulturbiras (Nuortasámi musea)	75	75	0	0,0 %
Submi		1 500	1 500	0	0,0 %

Tabealla 9.2 Museat

(i 1000 kr)

Poasta 401	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
40100	Várjjat Sámi Musea	1 401	1 470	69	4,9 %
40101	Deanu Musea	270	270	0	0,0 %
40102	Sámiid Vuorká-Dávvirat	3 840	3 840	0	0,0 %
40103	Guovdageaidnu Gilišilju	270	270	0	0,0 %
40104	Jáhkovuona mearrasámi musea	270	295	25	9,3 %
40105	Gáalogietti musea	61	80	19	31,1 %
40106	Árran julevsámi musea	3 693	3 693	0	0,0 %
40107	Saemien Sitje	1 570	1 570	0	0,0 %
40108	Porsángu musea	270	270	0	0,0 %
40109	Savio musea	220	220	0	0,0 %
40110	Nuortasámi musea	359	359	0	0,0 %
40111	Museođastus	1 250	1 250	0	0,0 %
Submi		13 474	13 587	113	0,8 %

Tabealla 12.0 Riikkaidgaskasaš bargu

(i 1000 kr)

Poasta	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
550	Interreg	0	0	0	-
551	Barentsovttasbargu	325	325	0	0,0 %
552	Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuodat	200	200	0	0,0 %
553	Doarjja rájáidraštideaddji sámi organisašuvnnaide	549	549	0	0,0 %
554	Sámi Válašállan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	500	1 300	800	160,0 %
Submi		1 574	2 374	800	50,8 %

Tabealla 12.5 Sámi Válašállan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games

(i 1000 kr)

Poasta 554	Čilgehus	Bud 2006	BB	Erohus	Erohus %
55400	Sámi Válašállan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	500	1 300	800	160,0 %
Submi		500	1 300	800	160,0 %

Lávdegotti unnitlogu lahtut Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus; Egil Olli, Vibeke Larsen, Sten Erling Jønsson, Willy Ørnebakk, Magnhild Mathisen ja Finnmákkulistu áirras Toril Bakken,

ovddidit čuovvovaš evttohusa

Evttohus 3

Gielda- ja guovlodepartemeantta st.proposišuvnnas nr. 1 (2005-2006) almmuhuvvui ahte galggai árvvoštallojuvvot áсахит dutkan- ja duodaštandoaimma Divttasvuona rádjalovssaid birra. Stáhtabušehta lassepropošušuvnnas 2006 lea várrejuvvon 1.000.000 ruvno dán ulbmilii bušehttajagi 2006 várás.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

136 siidu 214 siiddus

Doaimma ulbmil lea duodaštit Divttasvuona rádjalovssaid ja muđui olles Divttasvuona sámi álbmoga rahčamušaid Divttasvuonas nuppi máilmmisoađi áiggi. Ollu sápmelaččaide dán guollus lea ášši ain hearki 60 jagi maŋŋá ja dat gáibida várrugasvuoda barggu čađahettiin. Jus galgá háhppehit háhkat dieđuid boarráset muitaleaddjiin, de ferte álggahit geavatraš barggu farggamusat.

Plánejuvvon guovddáš ferte leat nu ieštivrejeaddji go vejolaš ja das ferte leat sierra stivra vai lobálašvuolta lea nu buorre go vejolaš. Dat galgá leat sierranas ja biddjojuvvot historjjálaččat guovdileamos guvlui, Moskái, ja dáinna vuolggasajiin ráhkkanahit ja ovddidit ovtasbarggu Árraniin.

Dákkár deasttaid ferte atnit jus dát deatalaš bargu galgá adnojuvvot lobálažžan sin gaskkas, geaidda dát guoská, ja jus galgá oazžut eanemusaid fárrui ja fidnet sis daid dieđuid mat gávdnojit. Ovdaprošeavtta bokte čielgá čatnaseapmi Árranii.

Dán vuodul ja ášši iešvuoda vuodul berre guovddáš biddjojuvvot njuolggga Sámedikki vuollasažžan ja barggus ferte leat čielga soabahanperspektiiva. Stivrras berre leat dutkanfágalaš gelbbolašvuolta.

Mearrádus:

- 1 Sámediggi bivdá Sámediggeráđi nammatit sierra stivrra, njuolggga Sámedikki vuollasažžan. Stivra oazžu bargun árvvoštallat mo bargu galgá álggahuvvot ja dat galgá farggamusat ráhkadit ovdaprošeavtta álgoáigumušaid vuodul ja bidjat dan Sámedikki ovdii. Ovdaprošeakta galgá čielggadit sisdoalu, organiserema, gelbbolašvuodadárbbu, čatnaseami Árranii, ovdánavejolašvuoda ja ovtasbargodárbbu eará oassálastiiguin/ásahusaiguin ja nu ain viidáseappot, ja maiddái čielggadit doaimma barggu viidáseappot - álgoáigumušaid vuodul.
2. Doaimma vuodđun galgá leat lobálašvuolta guoskevaš álbmoga ektui ja das galgá leat báikkálaš čatnaseapmi, ja dat eaktuda dutkanfágalaš ja eará ávkkálaš gelbbolašvuoda. Dieđuid čohkken ferte almmatge álggahuvvot dálán dan botta go muitaleaddjit ain leat eallimin, seammás go ásahišgoahat heivvolaš vuogi viidáset bargui.
3. Lea stivrra iežas bargun ovdamearkka dihtii bálkáhít gelbbolašvuoda muhtun áigodagaide ja ávkkástallat eará ásahusaiguin dárbbu mielde. Rájáidraštásaš ovtasbargu adnojuvvo lunddolažžan.

Lávdegotti unnitlogu lahtus Dáloniid listtus; Isak Mathis O.Hætta,

ovddida čuovvovaš evttohusa

Evttohus 4

Evttohus 4.1

Ealáhus

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

137 siidu 214 siiddus

302 Goahtegearret lasihuvvo 350 000 ruvdnun. Submi válđojuvvo 30030 eará ealáhusat 100 000.

Teaksta vuolábealde:

Goahtegearreha ulbmil lea šaddat dakkár ealáhusorganisašuvdnan, mii bargá sámi meahce- ja lotnolasealáhusaid ovddas. Sámediggái lea deatalaš viidásetovddidit árbevilolaš ja ođđa lotnolasealáhusaid. Seammas deatalaš lea sihkkarastit ekonomalaččat ja ekologalaččat ceavzilis meahcegeavaheami.

Evttohus 4.2

Goahtegearret lea deatalaš oassálasti das ahte juksat dáid ulbmiliid. Sámediggi bivdá ráđdehusa árvoštallat juolludeami Goahtegerrehii stáhtabušehtas.

Evttohus 4.3

2007

Meahccealáhus/lotnolasealáhus 8 000 000.

Olles lávdegoddi, lahtuin **NSRa sámediggejoavkkus; Roger Pedersen, Gunn-Britt Retter, Ann-Mari Thomassen, Janoš Trosten, Kirsti Guvsám, Randi Skum, Sámeálbmotbellodat áirras; Terje Tretnes**, Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus; Egil Olli, Vibeke Larsen, Sten Erling Jønsson, Willy Ørnebakk, Magnhild Mathisen, Finnmarkkullistu áirras Toril Bakken ja Dáloniid listu áirras Isak Mathis O. Hætta,

ovddidit čuovvovaš evttohusa

Evttohus 5

Muđuid doarju lávdegoddi sámediggeráđi evttohusa.

Plána- ja finánsalávdegotti mearkkašumi

Olles lávdegoddi, lahtuin **NSRa sámediggejoavkkus; Roger Pedersen, Gunn-Britt Retter, Ann-Mari Thomassen, Janoš Trosten, Kirsti Guvsám, Randi Skum, Sámeálbmotbellodat áirras; Terje Tretnes**, Bargiidbellodaga sámediggejoavkkus; Egil Olli, Vibeke Larsen, Sten Erling Jønsson, Willy Ørnebakk, Magnhild Mathisen, Finnmarkkullistu áirras Toril Bakken ja Dáloniid listu áirras Isak Mathis O. Hætta,

ovddidit čuovvovaš mearkkašumi

Mearkkašupmi 1

Lotnolasealáhusat

Lotnolasealáhusat leat evttohuvvon rievdaduvvot 5 000 000 ruvvnus 0 ruvdnun jagis 2006, seammás go Sámediggi ii leat geargan dainna lotnolasealáhusbargguin, mii álggahuvvui 2002.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

138 siidu 214 siiddus

Dan rájes go lotnolasealáhusaid mearrádus dahkkojuvvui 2002, lea sihke dáiddáršiehtadus ja duodješiehtadus mearriduvvon ja čadahuvvon. Meahccealáhus lea mannan maŋos ja bisánan ollásit, ja dat dárbbaaš sierra cevzinveahki.

Sámediggi lea dan rájes go ealáhusdiedáhus mearriduvvui, nagodan dahkat mánŋa ovttasbargošiehtadusa fylkkagielddaiguin. Dasa lassin lea dahkkojuvvon šiehtadus ráddádallamiid birra ráddehusain ja stuorradikkiin dakkár áššiin, mat gusket sámi álbmogii. Dasa lassin lea ráddehus diedihán ahte lotnolasealáhusaid árvohákanprográmma álggahuvvo. Dát addá eará vejolašvuodaid váikkuhit rámmaeavttuid rievdamá.

Danne ferte árvvoštallat ovddeš strategijaid ollislaččat, vai sáhtta daid heivehit dálá rievdan politihkkii. Čuovvovaš beliid berre árvvoštallat:

Ovddidit ceavzilis lotnolasealáhusaid

- Sierra doaimbajut nissonolbmuid váste bisuhuvvojit ja nannejuvvojit.
- Sáivaguolástanprošeakta árvvoštallojuvvo ja viidásetovddiduvvo, dainna eavttuin ahte ealáhusdoaimmaheaddjit oassálastet. Oassin dás árvvoštallojuvvo ahte fas ásahit geasehandoarjjaortnega.
- Eanet čalmmustahttit sámi riddo- ja vuotnaguovlluid, ja čalmmustahttit daid guovlluid, mat gártet sámi guovddášguovlluid olggobeallái.
- Ovddidanruđat meahccealáhusprošeavttaide vuoruhuvvojit.
- Njuolggodanprográmma lotnolasealáhusaide/meahccealáhusaide bisuhan ja nannen dihtii daid ealáhusvuodasa.

Buoret rámmaeavttut lotnolasealáhusaide

- Ráddádallanortnegiid ja ovttasbargošiehtadusaid bokte ráddehusain, fylkkain ja stuorradikkiin ja daid lágaid čalmmustahttima bokte, mat vealahit smávva ealáhusdoaimmaid ja luondduealáhusaid, ovdamearkka dihtii mohtorjohtolatlága ja biebmovánnaslága.
- Innovasjon Norge njuolggadusat eai vuhtiiváldde ealáhusbargiid.
- Árvohákanprográmma válđojuvvo ovdan ráddehusain, dainna ulbmiliin ahte ásahit prográmma nu johtilit go vejolaš.

Sámediggeráđdi bivdojuvvo čuovvolit 2002-mannosaš diedáhusa ja mearrádusa lotnolasealáhusaid birra, ja árvvoštallat čujuhuvvon momeanttaid.

Lávdegoddi bivdá Sámediggeráđi bidjat ovdan gaskaboddasaš njuolggadusaid guovvamánus 2006, gaskaboddasaš ortnegin dassážiigo lotnolasealáhusaid ođđa njuolggadusat leat ráhkaduvvon ja mearriduvvon.

Mearkkašupmi 2

Áššis 58/05 Sámedikki bušehtta kap.19.5 Sámi parlamentáralaš ráđdi (SPR) lea fuomášuvvon meattáhus teavsttas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

139 siidu 214 siiddus

Dokumeanttas čuožžu dán láhkai:

19.5 Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR)

Sámi parlamentáralaš ráđđi (SPR) lea Ruota, Suoma ja Norgga beale sámedikkiid ovttasbargoorgána masa sámit Ruošša bealde servet bissovaš oassálastin. Guovvamánus 2005 válddii Sámediggi Suoma bealde badjelasas presideantadoaimma ja nu maiddái SPR čállingoddedoaimma. 2005:s juolluduvvui 300 000 ruvnno SPR:ii Norgga stáhtabušehtas. Dát ruđat leat addojuvvon Sámediggái Suoma bealde. Jagis 2006 galgá fas Sámediggi Norgga bealde jođihit SPR. Doaisttáži eat leat lihkestuvvan oážžut earálágan ruhtadeami SPR doibmii. 2003:s ráhkaduvvui SPR váste ollislaš doaibmabušehtta mii lei 2 405 196 ruvnno. Iešguđet Sámedikkít fertetit ain máksit ovddasteaddjiid goluid ovddas go servet SPR-čoahkkimiidda ja muđui ovddastemiid ovddas.

Bušehtas várrejuvvo 550 000 ruvnno Sámi parlamentáralaš ráđi doibmii.

Konkrehta evttohuvvo rievdadus 2. ja 3. cealkagis 19.5 čuoggás dán lahkai (vuolláisárggojuvvon):

.... Guovvamánus 2005 válddii Sámediggi Suoma bealde badjelasas presideantadoaimma ja nu maiddái SPR čállingoddedoaimma 25.02.2007 ráđjai. 2005:s juolluduvvui 300 000 ruvnno SPR:ii Norgga stáhtabušehtas. Dát ruđat leat addojuvvon Sámediggái Suoma bealde, ja nu boahá dahkkot maid 2006:s.

Dasa lassin sihkkojuvvo 4. cealkka 19.5 čuoggás

Jagis 2006 galgá fas Sámediggi Norgga bealde jođihit SPR..

Evttohus 6 rievdaduvvui mearkašupmin, áirras Kirsten Appfjell, Åarjel Læstoe

Juolludus Duodjeinstituhtii – čadnojuvvon ruđat

8.2 Duodjeásahusat ja eará organisašuvnnat

Duodjeinstituhta Snoasa ossodat lea šaddan gierdameahttun dillái. Duodjeinstituhta guovddáža gáržžes ekonomiiija geažil leat Snoasa ossodaga bargit šaddan sanerenpoastan go 50 % bargiin leat permiterejuvvon. Dát dagaha ahte ossodatkantuvrra doaibma vuoliduvvo sakka, ossodat ii oaččo čađahuvvot plánejuvvon doaimmaid ja dagaha bargiid gierdameahttun ja eahpesihkkaris bargodillái.

Go Snoasa ossodat gullá Duodjeinstituhta bušehtii, de ii leat ossodagas vejolašvuhta váikkuhit ekonomalaš dili. Ossodatkantuvra háliida dakkár einnostuvvivođa, mii dagaha ahte sáhtá ieš vuoruhit doaimmaid guovllus. Duodjeinstituhta Snoasa ossodat lea danne mánga jagi bivdán oážžut sierra bušehta. Dása lea Duodjeinstituhta stivra mángii guorrasan, muhto dađibahábut dat ii leat čuovvoluvvon. Dattetge lea Duodjeinstituhta stivra 2006 bušehtastis evttohan 403 600 ru Snoasa ossodahkii.

Vai eastadivččii ahte Snoasa ossodat fas šaddá sanerenpoastan, de attášedje čadnojuvvon ruđat Snoasa ossodahkii einnostuvvi ekonomiiija ja vejolašvuoda doaibmat viidáseappot. Lea

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

140 siidu 214 siiddus

hui deatalaš ahte doaibma oarjelsámi guovllus bisuhuvvo, ja ahte sámi bargosajit dán regiovnnas bissot.

Áarjel Læstoe evttoha danne ahte;
1 800 000 ruvdnosaš vuodđodoarjja Duodjeinstituhtii bisuhuvvo (poasta 3001). Vai Snoasa ossodahkii sihkkarastojuvvo einnostuvvi ekonomiija, de čadnojuvvo 403 600 ru Duodjeinstituhta Snoasa ossodahkii.

Evttohus 7, áirras Olaf Eliassen, Guovddášbellodat

Odđa teaksta:

”Sámediggi vuordá ahte čadahuvvojit boahhtevaš bušeahttašiehtadallamat bušeahtaid oktavuodas mat gusket sámi ulbmiliidda.”

Evttohus 8, áirras Per A. Bæhr, Guovdageainnu Johttisápmelaččaid lista, SBS ja GB

Tabealla 8.2

150 000 ruvdnosaš lasáhus Duodjeinstituhtii váldojuvvo poasttas 20.1; hálldahusa doaibmagolut, vuosttaš kuvlačuokkis.

Evttohus 9, áirras Johan Mikkel Sara, Sámit geat áppet Lulli-Norggas ja Guovdageainnu johttisámiid listu ja Guovddášbellodat

Teavstta rievdadeapmi kapihttalas 9.2 teakstaossi Rádjalovssaid dutkan- ja duodaštanbarggu birra Divttasvuonas

Vuosttaš teakstaossi rievdaduvvo leat ná:

Rádjalovssaid dutkan- ja duodaštanbargu Divttasvuonas

Gielda- ja guovlodepartemeantta stuorradiggediedáhusas nr. 1 (2005-2206) lea dovddahuvvon ahte galgá árvoštallojuvot áshuvvot dutkan- ja duodaštandoaibma rádjalovssaid birra Divttasvuonas. Stáhtabušeahta lassiproposišuvnnas 2006 várrejuvvui *1 000 000 ruvnno* dán ulbmilii. Ášši mañiduvvo miessemánu 2006 dievasčoahkkimii. Sámediggeráđđi gulahallá guoskevaš oasálaččaiguin digáštallat doaimma sisdoalu, movt ruđat galget geavahuvvot ja movt bargu viidáseappot fievrriduvvo ovddosguvlui.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 42 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Per A. Bæhr evttohus 8 mearriduvvoi ovttajienalaččat.
- Olav Eliassen evttohus 7 mearriduvvoi ovttajienalaččat.
- Isak Mathis O.Hætta evttohus 4.1 hilgojuvvui 41 jienain 1 vuostá.
- Isak Mathis O.Hætta evttohus 4.2 hilgojuvvui 24 jienain 18 vuostá.
- Isak Mathis O.Hætta evttohus 4.3hilgojuvvui hilgojuvvui 40 jienain 2 jiena vuostá.
- Evttohus 3 Plána-ja finánsalávdegotti unnitlogu lahtuin hilgojuvvui 22 jienain 20 jienain vuostá.
- Johan Mikkel Saras evttohus 9 mearriduvvui ovttajienalaččat.
- Evttohus 2 Plána- ja finánsalávdegotti unnitlogu lahtuin hilgojuvvui 23 jienain 19 jienain vuostá.
- Evttohus 1 olles Plána- ja finánsalávdegotti lahtuin, daid rievdadusain mat leat ovdan bohtán mearriduvvui 22 jienain 20 jiena vuostá.
- Evttohus 5 olles Plána- ja finánsalávdegotti lahtuin mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Roger Pedersen, áššejodiheaddji	Willy Ørnebakk
		Sten Erling Jønsson
		Johan Mikkel Sara
	Roger Pedersen	
2	Egil Olli	Klemet Erland Hætta
		Terje Tretnes
		Olaf Eliassen
	Egil Olli	
3	Toril Bakken	Jánoš Trosten
		Per Andersen Bæhr
		Willy Ørnebakk
	Toril Bakken	
4	Isak Mathis O. Hætta	Roger Pedersen
		Jánoš Trosten
	Isak Mathis O. Hætta	
5	Olaf Eliassen	Per Edvin Varsi
		Egil Olli
		Jánoš Trosten
	Olaf Eliassen	
6	Johan Mikkel Sara	Miriam Paulsen
		Willy Ørnebakk

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

142 siidu 214 siiddus

	Johan Mikkel Sara	
7	Kirsten Appfjell	
8	Terje Tretnes	
9	Sten Erling Jønsson	
10	Klemet Erland Hætta	
11	Anders Urheim	
12	Vibeke Larsen	
13	Gunn-Britt Retter	
14	Magnhild Mathisen	
15	Jarle Jonassen	
16	Per Andersen Bæhr	
17	Tor Mikalsen	
18	Willy Ørnebakk	
19	Jánoš Trosten	
20	Åge Nordkil	
21	Johan Mikkel Sara	
22	Inger Jørstad	
23	Jarle Jonassen	
24	Anders Urheim	
25	Willy Ørnebakk	
26	Kirsti Guvsám	
27	Olaf Eliassen	
28	Jarle Jonassen	
29	Tor Mikalsen	
30	Roger Pedersen, áššejodiheadji	
	Egil Olli, čoahkkinnortnegii	
	Johan Mikkel Sara, čoahkkinnortnegii	
	Kirsten Appfjell, čoahkkinnortnegii	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	
	Isak Mathis O. Hætta, čoahkkinnortnegii	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

Álggahus

Sámediggi lea mañimus jagiid geavahan Sámediggeplána 2002 – 2005 vuodđun Sámedikki bargui, vuoruhemiide ja evttohusaide boahhtevaš bušeahtadárbbuide. 2002-2005

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

143 siidu 214 siiddus

Sámediggeplána geavahuvvo vuodđun maiddái go Sámedikki 2006 bušeahtta ovddiduvvo. Dan lassin lea Sámedikki mearridan politihkka oasseplánaid, dieđáhusaid ja mearrádusaid bokte vuodđun bušeahhta ulbmiliid, strategiijaid ja doaibmajuid hábmemei.

Sámedikki áigodaga 2002 – 2005 višuvdna ja bajimuš mihttomearri:

Sámedikki višuvdna:

Máŋggabealat servodat huksejuvvon sámi árvvuid, vuodđudeaddji olmmošvuoigatvuodaid ja riikkaidgaskasaš oktiigullevažvuoda ala.

Bajimuš mihttomearri:

Iešmearrideapmi, mas sápmelaččaid vuoigatvuodát álbmogin ja eamiálbmogin leat vuodđun

Sámedikki 2006 bušeahtta lea juogaduvvon ná:

- Juolludeapmi Sámediggái buohkanassii
- Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuogadeapmi
- Oahpahuš
- Giella
- Kultuvra
- Girjerádjobálvalusat
- Ealáhusovddideapmi
- Birasgáhtten ja kultursuodjalus
- Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan
- Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasbargu
- Riikkaidgaskasaš bargu
- Dásseárvu
- Sámiide guoski statistihkka Norggas
- Konferánsat
- Báلكkašumiid geigen
- Eará váikkuhangaskaoamit
- Politihkalaš dási doaibmagolut
- Hálldahusa doaibmagolut
- Bušeahttadárbu 2007

Buohkanas juolludemiid vuolde Sámediggái logahallojuvvojit evttohuvvon juolludeamit stáhtabušeahtas ja das leat maid mearkkašumit daidda. Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuolludeapmi logahallá mo Sámediggi juogada stáhtabušeahta bajimuš poastadási evttohuvvon juolludemiid.

Váikkuhangaskaoapmebušeahtta oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvo eará surggiid vuolde, earret jagi 2007 bušeahttadárbbu.

Politihkalaš ja hálldahusaš dási doaibmabušeahtta oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvo politihkalaš ja hálldahusaš doaibmagoluid vuolde.

Sámedikki jagi 2007 bušeahttadárbu ja vuoruheamit oktan mearkkašumiiguin ovddiduvvojit dán dokumeantta mañimus kapihttalis, vai čielgaseappot bohtá ovdan guđe surggiid Sámediggi vuorua mañit bušeahttajahká.

Plána-ja finánsalávdegotti eanetlohku šálloša go lasihuvvon ekonomalaš juolludusat Sámediggái eai leat doarvái dasa ahte dustet sámi servodaga hástalusaid. Plána-ja finánsalávdegotti eanetlohku šálloša maiddá go juolludusat eai vástit daidda odđa doaimmaide mat leat sirdojuvvon Sámediggái.

Plána-ja finánsalávdegotti eanetlohku lea ilus go lea dahkkojuvvon ráđđádallanšiehtadus Ráđdehusain. Sámediggi vuordá ahte čadahuvvojit boahitevaš bušeahttašiehtadallamat bušeahtaid oktavuodas mat gusket sámi ulbmiliidda.

1 Juolludeapmi Sámediggái buohkanassii

Ráđdehus evttoha St.prp. 1 lasáhusas nr. 1 (2005-2006) bušeahttajahká 2006 – St.prp. nr. 1 stáhtabušeahta 2006 birra rievdadusaid birra, St.prp. 1 (2005-2006) bušeahttajahká 2006 ja johtočállagis, H-2179 Juolludeamit sámi áigumušaide 2006 stáhtabušeahtta oktan čuovvovaš juogademiin Sámediggái 2006 várás:

Tabella 1.0 Departementtaid juolludusat

(1000 ru)

Kap.Poasta	Čilgehus		RR 2004	Bud-2005	RevBud-05	Bud- 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
540.50	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	a)	143 000	138 750	138 750	153 350	14 600	10,5 %
571.64	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	a)		7 000	7 000	0	-7 000	-100,0 %
206.50	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD		29 569	28 569	28 539	29 453	914	3,2 %
226.21	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD (lasáhus)		0	2 000	2 000	1 500	-500	-25,0 %
248.21	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD (lasáhus)		0	2 500	2 500	1 500	-1 000	-40,0 %
856.50	Mánáid- ja bearašdepartementa - MBD		10 716	11 080	11 080	11 435	355	3,2 %
1429.50	Birasdepartementa - BD		2000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD	b)	31 734	32 113	32 113	43 743	11 630	36,2 %
326.78	Kultur- ja girkodepartementa - KGD	c)	0	500	500	500	0	0,0 %
-	Dearvvašvuoddepartementa - DD	d)	5 100	5 100	5 100	5 400	300	5,9 %
1149.50	Eanadoallodepartementa - ED	e)	4 000	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
-	Eanadoallodepartementa - ED	f)	0	2 000	2 000	2 000	0	0,0 %
552.72	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD	g)	0	0	2 100	0	-2 100	-100,0 %
-	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD		0	650	650	0	-650	-100,0 %
226/248	Oahpahus- ja dutkandepartementa - ODD	h)	0	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
540.50	Gielda- ja guovluddepartementa - GGD		0	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD		0	0	2 000	0	-2 000	-100,0 %
320.53	Kultur- ja girkodepartementa - KGD		0	0	300	0	-300	-100,0 %
Buohkanassii juolluduvvon I			226 119	235 262	240 632	253 881	13 249	5,5 %
	Rehketdoalu dáfus Badjebáza/vuollebáza		0	0	593	0	-593	-100,0 %
Buohkanassii juolluduvvon II			226 119	235 262	241 225	253 881	12 656	5,2 %
540.54	GGD - Sámeálbmotfoandda reantu		0	4 650	4 650	4 650	0	0,0 %
Buohkanassupmi			226 119	239 912	245 875	258 531	12 656	5,1 %

a) 2006 rájes lea ovddežis juolluduvvon 7 000 000 ruvdnoaš árvvoštallandoarjja guovttegielalašvuodabarggu nannemi sirdojuvvon Sámedikki buohkanasrámmii, poast 50.

b) Museaodastusbarggu oktavuodas, gč. St.died. nr. 22 (1999-2000) lea KGD bidjan 1 milljovna dán bargui.

c) Sámi giellateknologiija - divvunprográmma (KGD oassi ruhtadanplána vuodul).

d) 2005 julludus Sámediggái ii lean spesifiserejuvvon DD stáhtabušeahttaevttohusa mielde, muhto DD 2005 juolludusreivve mielde lei juolluduvvon 5 400 000 ru, dát jotkojuvvo 2006 várás.

e) Verdiskaping- og utviklings tiltak i landbruket: Overføring til Samisk utviklingsfond over jordbruksavtalen.

f) Boazodoalu ovddidanfoandda sirdin sámi ovddidanfondii.

g) GGD rudat interregii 2006 várás eai čielgga ovdal 2005 éavčča loahpageahčen.

h) Sámi giellateknologiija - divvunprográmma (GGD ja ODD oassi ruhtadanplána mielde). Dát ii leat mielde stáhtabušeahtas, muhto lea juolluduvvon jagis 2004.

Vuolláičála: _____/_____

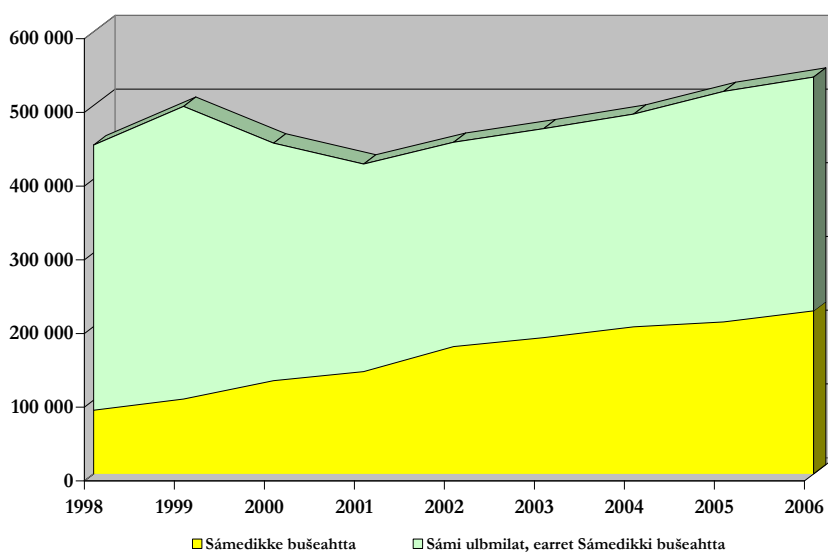
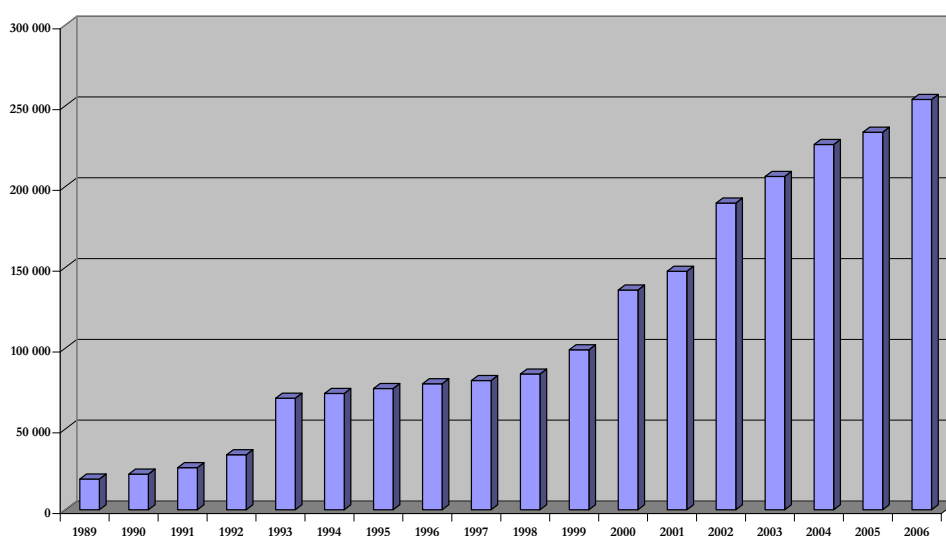
Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

145 siidu 214 siiddu

Sámedikki ruđat geavahuvvojit sámi doaibmabijuide ja Sámediggi hálddaša daid guovddáš eiseválddiid rámmaid vuodul. Sámediggái lea mañimus jagiid sirdojuvvon mánga ruhtadanortnega Sámedikki bušehtii. Dan lassin hálddaša Sámediggi muhtun ruđaid, mat jagis jahkái fievrriduvvojit doibmii eará ruhtadangálduin. Dát leat eahpeinnostuvvit jahkásaš sturrodaga dáfus ja galget raporterejuvvot sierra. Seamma láhkai lea maidai ruđaid oktavuodas, mat addojuvvot proševttaide ja eará doaimmaide. Dáin lea dat oktasaš ahte dat eai leat mielde bistevaš fievrridemiin Sámedikki bušehtii.

Vuolábeale govadagain oaidná Sámedikki bušehta ovddeami ja ráđdehusa sámi ulbmiliid bušehtaovdideami. Sámedikki bušehta mañimus jagiid lassáneami sivva lea vuosttažettiin go sámi doaibmabidjoortnegat, mat jo leat doaimmas, leat sirdojuvvon departemeanttain Sámediggái.

Sámedikki bušehta ovdáneapmi, earret Sámeáibmotfoanda

Vuolláičála: _____ / _____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

146 siidu 214 siiddus

Ráđđehusa ulbmil dieđáhusastis sámepolitihka birra lea sirdit ođđa doaimmaid Sámediggái. Sámediggi eaktuda dalle ahte:

- ekonomalaš rámmat ja boahhtevaš ovddasvástádusdilit čielggaduvvojit
- doaibmasirdimat vástidit daidda ekonomalaš rámmaide, maid oažžu háldui

Sámedikki vuolggasadji lea Sámediggeráđi bušeahttaevttohus 2006. Sámediggái lea hui dehálaš váldit ovdan muhtun dehálaš vuoddoássiid bušeahτας. Ovdamearkka dihtii oaidnit ahte ii leat várra gokčat daid lassigoluid, maid haddegoarggjun mielddisbuktá jagis jahkái mángga sámi servodaga áсахussii, mii dagaha ahte sin rámmaeavttut vearránit jagis jahkái. Dán galggašedje guovddašiseválddit čoavdit go mearridit stáhtabušeahta.

2005 gida soabai Ráđđehus ja Sámediggi ráđđádallanprosedyraid gaskal stáhta eiseválddiid ja Sámedikki. Sámediggi mearridii prosedyraid geassemánu 1. b. 2005 ja dat mearriduvvojedje stáhtaráđis suoidnemánu 1. b. 2005. Bušeahtta ii gula ráđđádallanprosedyraide. Eaktun lea leamaš ahte galgá álggahuvvot sierra bargu dainna ulbmiliin ahte oččodit prosedyraid mo mearridit Sámedikki bušeahta. Dát bargu vurdojuvvo čadahuvvot jagis 2006.

Sámedikki mearkkašumit ráđđehusa stáhtabušeahta jagi 2006 doaibmabidjoevttohussii Sámedikki bušeahτας Ráđđehusa jagi 2006 stáhtabušeahttaevttohusas leat čuovvovaš ođđa doaibmabijut jagi 2005 stáhtabušeahta ektui:

- Sámedikki rámma lea lasihuvvon 2 000 000 ruvnnuin dan geažil go Sámediggi lea viiddidan sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu ja šiehtadan ovttasbargošiehtadusaid fylkkagiellaiguin.
- 3 000 000 ru lea juolluduvvon sámi girjebussiid háhkamiidda.
- Kultur- ja girkodepartemeanta lea juolludan 1 000 000 ru museaodastusbargui
- 7 000 000 ru lea juolluduvvon sámi kulturulbmiliidda.
- 1 000 000 ru juolluduvvon áсахit dutkan- ja duodaštandoaimma Divttasvuona rádjalovssaid birra, mii čadnojuvvo Árranii.

Vaikke vel ráđđehus lálkaásahusrievdadusa bokte lavttii Divttasvuona suohkana sámegiela hálddašanguvlui ođđajagimánu 1. b. 2006 rájes, de ii leat 2006 stáhtabušeahttaevttohusas lasihuvvon juolludus. Guovttegielalašvuodadoarjaga lassáneami haga ii sáhte Sámediggi bidjat ruđaid Divttasvuona suohkanii ja Nordlándda fylkkasuohkanii:

Sámedikki mearrádusas Áššis 26/05 Sámedikki bearráigeahččanortnegat, daddjojuvvo ahte: *”Sámediggi bivdá ahte Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi nannejuvvo áššemeannudeaddjinávccaiguin ja guorahallanressaiguin 2005 várás 300 000 ruvnnuin. 2006 rájes dat nannejuvvo vel 500 000 ruvnnuin. Sámediggi nanne siskkáldasberráigeahču resurssaid 600 000 ruvnnuin 2006 rájes. Sámedikki bearráigeahččanortnegiid bušeahttanannen eaktuda lassi juolludusaid Stuorradikkis 2005 reviderejuvvon našunálabušeahτας ja 2006 stáhtabušeahτας [...]”*

2005 reviderejuvvon našunálabušeahτας oáččui Sámediggi 600 000 ruvdnosaš lassejuolludusa nannet Sámedikki bearráigeahččanortnegiid. Ráđđehus ii leat čuovvolan Sámedikki eavttuid

ahte lasihit 2006 stáhtabušehta nannet Sámedikki bearráigeahččanortnegiid. Baicce daddjojuvvo stáhtabušehtas ahte:

”For Sámediggis legitimitet som folkevalgt organ og som forvaltningsorgan er det avgjørende at økonomi- og regnskapsfunksjonen i Sámediggi holder høy kvalitet. Det er derfor nødvendig at Sámediggi fastsetter gode rutiner for økonomiforvaltning og at disse følges opp. Kommunal- og regionaldepartementet har merket seg at Sámediggi i ulike sammenhenger peker på at det ikke har tilstrekkelig med ressurser innenfor økonomi- og regnskapsenheten til å prioritere utviklingsoppgaver. Kommunal- og regionaldepartementet forutsetter imidlertid at Sámediggi innenfor de til enhver tid gjeldende rammer prioriterer tilstrekkelig med ressurser til økonomi- og regnskapsfunksjonen til å sikre at rutinene for og gjennomføringen av økonomiforvaltningen er fullt ut tilfredsstillende”.

Bušehttarámma Sámediggái lea lassánan buohkanassii 19 969 000 ruvnnuin, ja dás lea 14 000 000 ru odđa doaibmajuide. Dat 5 969 000 mii vel báhcá, galgá mannat hadde- ja bálkagoargnumii. Dát mearkkaša 2,5% lassáneapmi Sámediggái dan ektui go vurdojuvvo 3-4 % hadde- ja bálkagoargnun Norggas jagis 2006. Muđui han lassáneapmi boahká Gielda- ja guovlodepartemeanttas, Kultur- ja girkodepartemeanttas, Oahpahus- ja dutkandepartemeanttas ja Mánáid- ja bearašdepartemeanttas. Eará departemeanttat eai leat lasihan juolludusa 2005 stáhtabušehta ektui.

2 Sámedikki mihttomearit ja ekonomalaš rámmajuolludeapmi

Dainna várašumiin ahte Stuorradiggi dat meannuda jagi 2006 stáhtabušehta, čadaha Sámediggi čuovvovaš rámmajuogadeami váldopoastaide jahkái 2006:

Tabella 2.0 Buohkanastabealla - Sámedikki sisaboadut ja golut buohkanassii

(1000 ru)

	Rehketdoallu-04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Erohus	%
Doaibmagolut						
Departemeantaid juolludusat	226 119	235 262	240 632	253 881	13 249	5,5 %
Eará doaibmaboadut	0	0	593	0	-593	-100,0 %
Doaibmaboaduid submi	226 119	235 262	241 225	253 881	12 656	5,2 %
Váikkuhangaskaomit						
Váikkuhangaskaomit	154 930	161 604	166 090	177 340	11 251	6,8 %
Váikkuhangaskaomiid submi	154 930	161 604	166 090	177 340	11 251	6,8 %
DOAIBMABOADUID VÁIKKUHANGASKAOMIID SUBMI	71 189	73 658	75 136	76 541	1 405	1,9 %
DOAIBMAGOLUT						
Politiikkalaš dási doaibma	14 559	16 833	17 533	18 291	758	4,3 %
Hálddahusa doaibma	52 821	52 800	53 285	54 875	1 590	3,0 %
Investeremat	0	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
Erenoamáš doaibmagolut	3 166	2 525	2 818	1 875	-943	-33,5 %
Doaibmagoluid submi	70 546	73 658	75 136	76 541	1 405	1,9 %
JAHKEBOADUS	643	0	0	0	0	-100,0 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

148 siidu 214 siiddus

Tabealla 2.1 Buohkanastabealla - Sámedikki sisabođut ja golut buohkanassii

	Rehketdoallu - 04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Erohus
Doaibmagolut					
Departemanttaid juolludusat	100,0 %	100,0 %	99,8 %	100,0 %	0,2 %
Eará doaibmabođut	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	-0,2 %
Doaibmabođuid submi	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	0,0 %
Váikkuhangaskaoamit					
Váikkuhangaskaoamit	68,5 %	68,7 %	68,9 %	69,9 %	1,0 %
Váikkuhangaskaoamiid submi	68,5 %	68,7 %	68,9 %	69,9 %	1,0 %
DOAIBMABOĐUID VÁIKKUHANDASKAOMIID SUBMI	31,5 %	31,3 %	31,1 %	30,1 %	-1,0 %
DOAIBMAGOLUT					
Politiikkalaš dási doaibma	6,4 %	7,2 %	7,3 %	7,2 %	-0,1 %
Hálddahaš doaibma	23,4 %	22,4 %	22,1 %	21,6 %	-0,5 %
Investeremat	0,0 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,0 %
Erenoamáš doaibmagolut	1,4 %	1,1 %	1,2 %	0,7 %	-0,4 %
Doaibmagoluid submi	31,2 %	31,3 %	31,1 %	30,1 %	-1,0 %
JAHKEBOĐUS	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

3 Váikkuhangaskaoamit

Sámedikki 2006 váikkuhangaskaoamiid juogadeapmi váldopoasttaide lea ná:

Tabealla 3.0 Buohkanastabealla váikkuhangaskaoamit

(1000 ru)

	Rehketdoallu-04	Bud-05	RevBud-05	Bud-06	Juog %	Erohus 06-Rev 05 %	
Váikkuhangaskaoamit							
Oahpahus	27 370	28 259	28 259	28 348	16,0 %	89 0,3 %	
Giella	41 359	44 750	44 750	45 353	25,6 %	603 1,3 %	
Kultuvra	31 611	33 692	34 167	41 141	23,2 %	6 974 20,4 %	
Girjeráđjobálvalusat	5 418	5 090	7 090	8 105	4,6 %	1 015 14,3 %	
Ealáhus	22 766	22 750	22 750	24 800	14,0 %	2 050 9,0 %	
Birasgáhtten ja kultursuodjalus	11 484	12 218	12 293	14 983	8,4 %	2 690 21,9 %	
Dearvvašvuoda- ja sosiálaá?giruššan	4 023	4 100	4 100	4 400	2,5 %	300 7,3 %	
Guovlluguovdasaš ovddideapmi ja ovttasba	827	900	900	1 550	0,9 %	650 72,2 %	
Riikkaidgaskasaš bargu	3 496	2 394	4 330	1 574	0,9 %	-2 756 -63,6 %	
Dásseárvodoaibmabijut	289	450	450	650	0,4 %	200 44,4 %	
Sámiide guoski statistihkka Norggas	800	300	300	300	0,2 %	0 0,0 %	
Eará doarjagat (politiikkalaš bargu)	4 451	5 951	5 951	4 451	2,5 %	-1 500 -25,2 %	
Konferánsat	504	700	700	1 085	0,6 %	385 55,0 %	
Bálkkašumiid geigen	109	50	50	100	0,1 %	50 100,0 %	
Sámeálbmotfoanda	422	0	0	0	0,0 %	0 -	
Eará váikkuhangaskaoamit	0	0	0	500	0,3 %	500 -	
Váikkuhangaskaoamiid submi	154 930	161 604	166 090	177 340	100,0 %	11 251 6,8 %	

Váikkuhangaskaoamiid váldopoasttat leat dárkileappot čilgejuvvon váldopoasttain 4 rájes 18 rádjai.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

149 siidu 214 siiddus

Buot ášahusaide ja organisašuvnnaide mat ožžot njuolgga doaibmadoarjaga Sámedikki bušeahtas, biddjojuvvo eaktun ahte dat mañimustá cuoñománu 1. b. 2006 galget leat ráhkadan:

- Doaibmaplána dán jahkái
- Reviderejuvvon rehketoalu ovddit jahkái
- Jahkedieđáhusa ovddit jahkái, oktan raporttain mo ruđat leat geavahuvvon ovddit jagi geigejuvvon doaibmaplána ektui
- Bušeahtadárbbu mañit jahkái

Doaibmadoarjja máksojuvvo guovtti vuorus. Nubbi máksin ii dahkkojuvvo ovdalگو váikkuhangoaskaoapmi vuostáiváldi lea ollašuttán doaibmadoarjjaeavttuid ja raporttat leat dohkkehuvvon. Jus reporteren ii leat dahkkojuvvon mañimustá golggoamánu 1. b., de ii sáhte váikkuhangoaskaoapmi vuostáiváldi vuordit doaibmadoarjaga Sámedikkis mañit jagi.

Sámediggeráđdi sáhtta mearridit dárkilet eavttuid juolludusreivves.

4 Oahpahas

Tabella 4.0 Čoahkketabealla - Sáme giel oahpahas (1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
100	Vuođdoskuvla ja joatkkaoahpahas - oahpponeavvoovdd	15 248	14 990	14 990	14 675	-315	-2,1 %
101	Gelbbolašvuodalokten	3 029	3 150	3 150	3 250	100	3,2 %
102	Mánáidgárddit	9 094	10 119	10 119	10 423	304	3,0 %
Submi		27 370	28 259	28 259	28 348	89	0,3 %

4.1 Vuoddoskuvla- ja joatkkaoahpahas – Oahpponeavvut

Tabella 4.1 Vuoddoskuvla ja joatkkaoahpahas (1000 ru)

Poasta 100	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10000	Dábálaš oahpponeavvut (sámi) a)	0	8 650	8 650	8 400	-250	-2,9 %
10001	Erenoamážit heivehuvvon oahpponeavvut	0	1 840	1 840	1 900	60	3,3 %
10002	IKT - oahpponeavvut	0	2 500	2 500	2 575	75	3,0 %
10003	Læremiddelutv. Djo -rudat (ovdal poasttas 22) b)	3 078	2 000	2 000	1 800	-200	-10,0 %
Submi		15 248	14 990	14 990	14 675	-315	-2,1 %

a) Jagis 2006 sirdojuvvo 500 000 ru poasttas 100 postii 899 oahpponeavvoeavaheami árvoštallama geažil.

b) 1 800 000 ru sirdojuvvo poasttas 22.1 erenoamáš doaibmagolugis jagis 2005 postii 100 Oahpponeavvut. Dat 200 000 ru mü vel báheá poasttas 22.1 Djo -rudat lea sirdojuvvon postii 80 mánáidgárdekonferánssa

2006 čavčča válđojuvvojit ođđa oahppoplánat atnui vuoddoskuvlla 1. – 9. cehkiin ja joatkkaoahpu vuosttas ceahkis (Jo1). Viidáseappot válđojuvvojit ođđa oahppoplánat atnui 2007 čavčča vuoddoskuvlla 10. ceahkis ja Jo2 ceahkis ja 2008 čavčča Jo3 ceahkis. Vuosttas sámi oahppoplánat mearriduvvojit loahpageahčen 2005. Ođđa oahppoplánain galget earret eará vihtta vuoddogálgga ovtastuvvot buot fágaide buot dásiin, ja heivehuvvon oahpahas šaddá eanet čalmmus go ovdal.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

150 siidu 214 siiddus

Áigumuš lea lonuhit buot oahpponeavvuid riikkaviidosáčat. Sámi oahpponeavvuid oktavuodas lea dárbu ovddidit oahpponeavvuid fágain mat eai leat álggahuvvon dála strategalaš plána vuodul, ja dárbu ođasmahttit dahje lonuhit dála oahpponeavvuid. Ođđa strategalaš plána galgá ráhkaduvvot ođđa oahppoplánaid vuodul, ja ferte eanet ángiruššat go dan maid sáhtta dahkat dála ekonomalaš rámmaid siskkobealde.

Mihttomearri

Galget leat doarvái sámi oahpponeavvut vai sámi oahppit ožžot oahpu gustojeaddji lágaid ja oahppoplánaid mielde.

Strategiija

- Eanet ángiruššan digitála oahpponeavvuiguin ja fáddághppagiiguin.

Doaibmabijut

- Ovddidit strategalaš plánaid dábálaš, digitála ja erenoamážit lámččojuvvon oahpponeavvuid várás
- Ráhkadit oahpponeavvuid ođđa strategalaš plánaid mielde.
- Ođasmahttit ja viidásetovddidit sámi oahpponeahta.

Oahpponeavvoráhkadeapmi, dutkan ja ovddideapmi (DjO)

Sámediggi joatká erenoamáš doaibmagoluid poastta mii lea čadnojuvvon oahpponeavvuid ráhkadeapmái doppe gos lea erenoamáš dárbu ja váttis fidnet gelbbolaš máhtolašvuoda.

Poasta ruhtada maiddái oahpponeavvuid kvalitehtasihkkarastima ja oahpponeavvuid ja oahppodoaibmabijuid árvoštallamiid ja čielggademiid. 2006 várás biddjojuvvo 1 800 000 ru áigumuššii.

4.2 Gelbbolašvuoda lokten

Tabella 4.2 Gelbbolašvuodalokten (1000 ru)

Poasta 101	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10100	Stipeanda sámi joatkkaskuvlaoahppiide	0	1 100	1 100	1 100	0	0,0 %
10101	Erenoamášpedagogalaš gelbbolašvuodalokten	0	1 750	1 750	1 750	0	0,0 %
10102	Stipeanddat alitohppui	0	300	300	400	100	33,3 %
Submi		3 029	3 150	3 150	3 250	100	3,2 %

4.2.1 Giellamovttiidahtinstipeanda joatkkaskuvlaoahppiide

Mihttomearri

Movttiidahttit eanet joatkkaskuvlaoahppiid lohkat sámegiela vuosttas- dahje nubbigiellan, sámegiela B- dahje C-giellan dahje juo välljenfágan.

Strategiija

- Ceahkkálastit stipeandda nu ahte oahppit movttiidahttojuvvojit välljet eanemus gáibideaddji fálaldagaid sámegielas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

151 siidu 214 siiddus

Doaibmabidju

- Addit giellamovttiidahttinstipeandda oahppiide geat lohket sámegeiela joatkkaskuvllain.

4.2.2 Gelbbolašvuoda lokten erenoamášpedagogihkas

Gelbbolašvuoda dássi erenoamášpedagogihkas sámi guovlluin ii leat vel juksan riikkalaš dási. Danne lea Sámediggi mearridan ođasmahttit erenoamášpedagogihka gelbbolašvuodabajidanplána jagiin 2004-2006.

Mihttomearri

Buorre erenoamášpedagogalaš fálaldat daidda sámi mánáide, geain leat erenoamáš dárbbut.

Strategiija

- Movttiidahttit sámegeielat fágaolbmuid váldit vuoddo- ja joatkkaoahpu erenoamášpedagogihkas
- Ovddidit ja geahččalit ođđa máhtolašvuoda erenoamášpedagogalaš fágasuorggis, ja buktit geahččalan- ja dutkanbarggu bohtosiid fágabirrasiid ja eará berošteaddjiid olámuddui
- Duohtan dahkat 2004-2006 erenoamášpedagogalaš gelbbolašvuodabajidanplána.

Doaibmabijut

- Addit doarjaga geahččalan- ja ovddidanprošeavttaide erenoamášpedagogihka siskkobealde
- Čuovvolit ja árvvoštallat álggahuvvon ovddidanprošeavttaid
- Olámuddui buktit ovddidan- ja dutkanbarggu raporttaid/čálalaš ávdnasiid
- Addit stipeandda viidásetoahpu váldimii erenoamášpedagogihkas.

4.2.3 Stipeanddat alit ohppui

Mihttomearri

Bajidit gelbbolašvuoda dakkár surggiin main sámi servodagat dárbbbašit eanet gelbbolašvuoda. 2006 várás áigu Sámediggi vuoruhit alit oahpu sámegeielas.

Doaibmabidju

- Juohkit stipeanddaid alit ohppui sámegeielas, mas oarjel- ja julevsámegeiella deattuhuvvojit erenoamážit.

4.3 Mánáidgárddit

Tabella 4.3 Mánáidgárddit

(1000 ru)

Poasta 102	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
10200	Doarjja sámi mánáidgárddiide	0	9 200	9 200	9 480	280	3,0 %
10201	Oahpponeavvut mánáidgárddiide	0	819	819	843	24	2,9 %
10202	Áigečála sámi mánáidgárddiide	0	100	100	100	0	0,0 %
Submi		9 094	10 119	10 119	10 423	304	3,0 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

152 siidu 214 siiddus

Odđa mánáidgárdeláhkka bidjá nannaset láidestusaid go ovdal gielddaide vai dat galget addit sámi mánáide mánáidgárdefálaldaga sámegeiela ja sámi kultuvrra vuodul. Dát fas mielddisbuktá ahte Sámediggi ferde čadahit eanet diehtujuohkima ja oaivadeami, fierpmádathuksema ja miellaguottuid duddjoma stuorát osiin riikkas.

Mihttomearri

Sámi mánáin galgá leat mánáidgárdefálaldat sámegeielaset ja sámi kultuvrraset vuodul vai sin identitehta ja giella nannejuvvo.

Strategiija

- Čuovvolit Sámedikki strategalaš plána mánáidgárddiid várás, Sámediggeráđi dieđáhusa sámi mánáidgárddiid birra ja Sámediggeplána.
- Fuolahit sámi mánáidgárddiid dárbbu dakkár čoahkkanbáikkiide ja arenaide, gos beassá lonohallat vásihusaid. Ásahit neahttabáikkiid gos sámi mánáidgárdebargit besset čoahkkanit ja gos sámi mánáidgárddit ja dáža mánáidgárddit, main leat sámi mánát, besset deaivvadit.
- Váikkuhit miellaguottuid duddjonbarggu mánáidgárddiid bargiid, mánáidgárddiid eaiggáid, vanhemiid ja eiseváldiid gaskkas.
- Pedagogalaš ávdnasiid buvttadeapmi.

Doaibmabijut

- Juohkit sierra doarjaga sámi mánáidgárddiide
- Doallat sámi mánáidgárdekonferánsa, semináraid ja fierpmádátčoahkkimiid
- Oppalaš oaivadeapmi ja diehtujuohkin sámi mánáidgárddiid birra
- Juohkit doarjaga geahččalan- ja ovddidanbargui ja vuolggahit relevánta dutkama
- Addit doarjaga pedagogalaš ávdnasiid ráhkadeapmái sámi mánáidgárddiide
- Almmustahttit 2 nummira áigečállagis ”Stullan”.
- Ásahit neahttadeaivvadanbáikkiid sámi mánáidgárddiid várás

10 423 000 ru biddjojuvvo dán mihttomearrái 2006 várás.

5 Giella

Tabealla 5.0 Čoahketabealla - Sámegeiella

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
150	Guovttegeielalašvuodadoarjagat	33 797	33 850	33 850	33 850	0	0,0 %
151	Giellačoahkkanbáikkiid hálddašanguovllu sikkobealde a)	0	1 160	1 160	1 160	0	0,0 %
152	Giellačoahkkanbáikkiid hálddašanguovllu olggobealde b)	4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %
153	Vuoddodoarjaga giellaguovddážiidda	3 150	3 600	3 600	4 050	450	12,5 %
154	Sámegeiella lea čaffat - Čuovvolandoaibmabijut (Ođas)	0	0	0	1 000	1 000	-
155	Sámi divvunprogramma c)	0	3 590	3 590	2 743	-847	-23,6 %
Submi		41 359	44 750	44 750	45 353	603	1,3 %

a) 2005 sirdojuvvui 1 243 000 ru postii 22 Sámi divvunprogramma elektrovnnalaš teakstagedahallama várás (Buš-04 2 600 000 ru - Buš-05 1 357 000 ru).

b) 2004 rehketdoallologut leat sihke hálddašanguovllu sikkobealde ja olggobealde.

c) 2005 lei divvunprogramma poasttas 22 erenoamáš doaibmagolut

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

153 siidu 214 siiddus

5.1 Guovttegielalašvuodadoarjja

Tabella 5.1 Guovttegielalašvuodadoarjagat

(1000 ru)

Poasta 150	Čilgehhus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15000	Guovdageainnu suohkan/Kautokeino kommune		7 601	7 601	7 431	-170	-2,2 %
15001	Karášjoga gielda/Karasjok kommune		7 141	7 141	7 140	-1	-0,0 %
15002	Deanu gielda/Tana kommune		4 957	4 957	4 995	38	0,8 %
15003	Porsángu gielda/Porsanger kommune		5 225	5 225	5 379	154	2,9 %
15004	Unjárgga gielda/Nesseby kommune		2 864	2 864	2 812	-52	-1,8 %
15005	Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune		3 472	3 472	3 503	31	0,9 %
15007	Finnmárku fylkkagielda/Finnmark fylkeskommune		1 400	1 400	1 400	0	0,0 %
15008	Romssa fylkkasuohkan/Troms fylkeskommune		1 190	1 190	1 190	0	0,0 %
Submi			33 797	33 850	33 850	0	0,0 %

Guovttegielalašvuodadoarjja addojuvvo gielddaide sámegeiela hálddašanguovllus ja dat addojuvvo maiddái fylkkagielddaide mat leat hálddašanguovllu siskkobeaide. Doarjja lea čadnojuvvo gáibádusaide mat leat Sámelágas guovttegielalašvuoda báikkálaš ja fylkkagielddalaš hálddašeami ektui. Doarjja lea juogaduvvon gustojeaddji juogadančoavdaga vuodul.

Eaktun oazžut máksojuvvot guovttegielalašvuodadoarjaga jagis 2006 lea ahte:

- Gielddat ja fylkkagielddat ráhkadit iežaset giellaovddidanplána 2006 várás
- Čállojuvvo raporta mas arvvoštallojuvvo man láhkai ovddit jagi váikkuhangaskaomit leat boahán ávkin gildii ja raporta sáddejuvvo Sámediggái manimustá guovvamánu 1. b. 2006.

Sámediggeráđdi sáhtta mearridit dárkilet eavttuid juollodusreivves.

2006:s galgá Sámediggi ráhkadit njuolggadusaid mo gielddat galget geavahit ja reporteret guovttegielalašvuodaruđaid. Gielddat váldojuvvojit mielde dán bargui.

Mihttomearri

Sámi álbmogis galgá leat vejolašvuolta geavahit sámegeiela buot servodatdásiin ja -surggiin dainna lágiin ahte gielddat ja fylkkagielddat lámčet vejolašvuoda sámegeiela geavaheapmái hálddašeamis ja ártjalaččat fáallet bálvalusaideaset sámegillii.

Strategiija

- Gulahallat gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin mo sámegeiela galgá oainnusin dahkat ja ovddidit.
- Álggahit prošeavttaid mat ovddidit sámegeiela geavaheami buot oktavuodain ja mat ovddidit sámegeiela.

Doaimbajut

- Bistevaš čoahkkimat sámegeiela hálddašanguovllu gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin, mas sámegeiela geavaheapmi ságaškuššojuvvo.
- Doallat jahkásaš konferánssa man fáddán lea sámegeiela geavaheapmi almmolaš hálddašeamis.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

154 siidu 214 siiddus

5.2 Sámegeiela hálddašanguovllu giellaproševttat

Tabealla 5.2 Giellaproševttat hálddašanguovllu siskkobealde

(1000 ru)

Poasta 151	Čilgchus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15100	Giellaproševttat hálddašanguovllu siskkobealde		1 160	1 160	1 160	0	0,0 %
Submi		0	1 160	1 160	1 160	0	0,0 %

a) 2004 bušeahta 2 600 000 ruvdnosaš juolludusa ektui lea poasta unniduvvon 1 100 000 ruvnnuin dan geažil go ruhta lea biddjojuvvon Sámegeiel divvunprográmmii elektrovnnalaš teakstagedahallama várás.

Mihttomearri

Nannet terminologijabarggu ja sámi báikenamaid čohkken- ja registrerenbarggu. Ovddidit molssaeaktosaš giellaarenaid mánáid ja nuoraid várás olggobealde skuvllaid ja mánáidgárddiid.

Strategiija

- Váikkuhit ahte biddjojuvvojit eanet návccat čohkket, ovddidit ja registreret terminologijija.
- Váikkuhit sámi báikenamaid čohkkema.
- Váikkuhit ovddidit dakkár arenaid mánáid ja nuoraid várás, gos sámegeiella gullo ja oidno ja addá positiivvalaš relašuvnnaid gillii.

Doaibmabijut

- Juohkit prošeaktaruđaid strategiijaid vuodul.
- Muhtun oassi prošeaktaruđain várrejuvvo proševttaide maid Sámedikki giellastivra vuolggaha.

Sámediggi várre guovttegielalašvuoda ruđain 1 160 000 ru giellaproševttaide sámegeiela hálddašanguovllu siskkobealde 2006 várás.

5.3 Giellaproševttat olggobealde sámegeiela hálddašanguovllu

Tabealla 5.3 Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde

(1000 ru)

Poasta 152	Čilgchus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15200	Giellaproševttat hálddašanguovllu olggobealde	4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %
Submi		4 412	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %

Mihttomearri

Molssaeaktosaš giellaarenaid ovddidit mánáid ja nuoraid várás skuvllaid ja mánáidgárddiid olggobealde. Movttiidahtit njálmmálaš giellageavaheami ja ovddidit odđa terminologijija.

Strategiija

- Vaikkuhit dakkár arenaid ovddideami mánáid ja nuoraid várás, gos sámegeiella gullo ja oidno ja mat addet positiivvalaš oktavuodaid gillii.
- Váikkuhit njálmmálaš giellageavaheami lassáneami.
- Váikkuhit terminologijija čohkkema, ovddideami ja registrerema.
- Váikkuhit sámi báikenamaid čohkkema.

Vuolláičála: _____/_____

Doaibmabijut

- Juohkit prošeaktarudaid strategiija vuodul.
- Muhtun oassi prošeaktarudain várrejuvvo prošeavttaide maid Giellastivra vuolggaha.

Sámediggi várre 2 550 000 ru dán ulbmili 2006 várás.

5.4 Sámi giellaguovddázat

Tabella 5.4 Vuoddodoarjja giellaguovddáziidda

(1000 ru)

Poasta 153	Čilgehus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15300	Porsángu	450	450	450	450	0	0,0 %
15301	Gáivuotna	450	450	450	450	0	0,0 %
15302	Divtasvuodna	450	450	450	450	0	0,0 %
15303	Evenášši	450	450	450	450	0	0,0 %
15304	Unjárga	450	450	450	450	0	0,0 %
15305	Deatnu	450	450	450	450	0	0,0 %
15306	Moskavuotna	450	450	450	450	0	0,0 %
15307	Plassje	0	450	450	450	0	0,0 %
15308	Áltá	0	0	0	450	450	-
Submi		3 150	3 600	3 600	4 050	450	12,5 %

Sámi giellaguovddázat leat dehálaš giellaarenat, erenoamážit doppe gos sámegeiela dilli lea rašši. Báikkálaš aktevrrat dat leat vuolggahan jurdaga ahte ásaht giellaguovddáziid, ja jurdaga duogáš lea leamaš dat dárbu ahte čohkket návccaid ja ásaht giellaarenaid. Giellaguovddázat doibmet iešguđetláhkai servodaga dárbbuid mielde, ja dat leat earret eará leamaš dehálaš aktevran sámegeiela oahpahusas. Giellaguovddázat berrejit leat čadnojuvvon gildii dahje dálá ásahusaide, ja lea dehálaš ahte guovddázat stivrejuvvojit báikkálaččat.

Giellaguovddázat mat leat juo ásahuvvon, galggašedje beassat ovddidit iežaset doaibmaguovllu nu ahte doaibmagohtet guovllulaš giellaguovddázin. Sámi giellaguovddázat galget addit bálvalusaid sihke sámi álbmogii ja gielddaid ja almmolaš eiseválddiide. Sámi giellaguovddázat galget leat sorjjasmeahttun ovttagat main lea báikkálaš stivrejupmi ja galget oktiordnet giellaprošeavttaid iežaset guovlluin.

Mihttomearri

Sámi giellaguovddázat galget doaibmat sámegeiel arenan ja váikkuhit ahte sámegeiella geavahuvvo ja ovddiduvvo iežaset doaibmaguovlluin

Strategiijaijat

- Vuolggahit fierpmádagaid ásaheami giellaguovddáziid gaska nu ahte guovddázat sáhttet oažžut ávkki guđet guimmiineaset.
- Nannet giellaguovddáziid doaimma guovllus.
- Vuolggahit giellaprošeavttaid.

Doaibmabijut

- Ovddidit lagat ovttasbarggu giellaguovddáziiguin.
- Ásaht fierpmádaga gaskal Sámedikki, dálá giellaguovddáziid ja odđa giellaguovddáziid.

Sámediggi bidjá 4 050 000 ru sámi giellaguovddáziidda jagis 2006.

Vuolláičála: _____/_____

5.5 Sámegeilla lea čaffat – Čuovvolandoaibmabijut (Ođas)

Tabella 5.5 Sámegeilla lea čaffat - Čuovvoleapmi

(1000 ru)

Poasta 154	Čilgchus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15400	Sámi giellakampánjat	0	0	0	600	600	-
15401	Terminologijaproševttat - davviriikkalaš ovttasbargu	0	0	0	400	400	-
Submi		0	0	0	1 000	1 000	-

5.5.1 Sámi giellakampánjat ja seminárat

Mihttomearri

Ovddidit ja gáhttet sámegeilaid, man ulbmil lea ahte nuorat dovdet positiivvalažžan hálddašit sámegeilla ja dan geavahit viššalit árgabeaivvis.

Doaibmabijut

- Čadahit kampánja ”Sámegeilla lea čaffat”, erenoamážit nuoraid váste
- Váikkuhit ahte dihtor- ja mátketelefovna geavaheapmi heivehuvvo sámegeilli

600 000 ru biddjojuvvo sámi giellakampánjaide ja semináraide jagis 2006.

5.5.2 Terminologijaproševttat ja davviriikkalaš giellaovttasbargu

Mihttomearri

Ovddidit sámi terminologijaid ollu fágasurggiin

Strategiija

- Ásahit ovttasbarggu ja álggahit proševttaid davviriikka dásis sámi terminologijaovddideami oktavuodas.

400 000 ru biddjojuvvo terminologijaovddidanproševttaide 2006 várás.

5.6 Sámegeil divvunprográmmat elektrovnnalaš teakstagiedahallama várás - DIVVUN

Tabella 5.6 Sámegeil divvunprográmma elektrovnnalaš giedahallama várás

(1000 ru)

Poasta 155	Čilgchus	RR 2004	Buš 2005	Rev 2005	Buš 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
15500	Sámegeil divvunprográmma - olggobeale ruhtadeapmi	0	2 150	2 150	1 500	-650	-30,2 %
15501	Sámegeil divvunprográmma - siskkoabeale ruhtadeapmi	0	1 440	1 440	1 243	-197	-13,7 %
Submi		0	3 590	3 590	2 743	-847	-23,6 %

Mihttomearri

Ovddidit ja fállat divvunprográmmaid elektrovnnalaš teakstagiedahallama várás buot sámi giellaovvkuin.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

157 siidu 214 siiddus

Prošeakta álggahuvvui 2004 ja galgá čadahuvvot 3 jagis. Proševtta bušeahtta lea 11 300 000 ru buohkanassii. Departemeanta veahkeha 6 000 000 ruvnnuin, Nordpluss 774 260 ruvnnuin ja Sámedikki oassi šaddá 4 527 000 ru.

Sámediggi bidjá 2 743 000 ru prošeaktii – DIVVUN – Sámegeiel divvunprográmmat elektrovnnaš teakstagedahallamii 2006 várás, mas Sámedikki oassi lea 1 243 000 ru dan 1 500 000 ru mii vel báhcá, ruhtadit ODD ja KGD.

6 Kultuvra

Tabealla 6.0 Čoahkketabealla - Kultuvra

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
200	Sámi kulturfoanda	a)	8 030	7 543	7 543	9 447	1 904 25,2 %
201	Sámi lágádusat		1 573	1 673	1 673	2 273	600 35,9 %
202	Sámi kulturviesut		5 157	5 735	5 735	6 245	510 8,9 %
203	Sámi kulturorganisašuvnnat		1 096	1 296	1 296	296	-1 000 -77,2 %
204	Sámi festiválat - vuoddodoarjja		1 361	1 520	1 520	1 680	160 10,5 %
205	Sámi valástallan		750	750	1 225	1 025	-200 -16,3 %
206	Sámi teáhter (<i>Beaivváš Sámi Teáhter</i>)		11 296	11 800	11 800	13 900	2 100 17,8 %
207	Sámi dáidda		1 549	1 725	1 725	4 325	2 600 150,7 %
208	Sámi prentosat		800	1 650	1 650	1 950	300 18,2 %
Submi			31 611	33 692	34 167	41 141	6 974 20,4 %

a) Sámedikki doarjastivra árvvoštallá doarjut sámi váhnenfierpmádaga gitta 100 000 ruvnnuin ohcama vuodul.

2006 stáhtabušeahthas lea Sámediggái juolluduvvon 7 000 000 sámi kulturulbmiliidda. Dát ruđat juogaduvvojit ná:

Čilgehus 7 milj. ruvdnosaš lassáneapmái kultuvrii	Submi
Juolludeapmi sámi kultuvrii 2006 buohkanassii	41 141
Juolludeapmi sámi kultuvrii 2005 buohkanassii	34 167
Lassáneapmi	6 974
Musea, geahča kap. 9 Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi	450
Museoadastus, geahča kap. 9. Ruhtadeapmi earret GKD juolludusa	250
Submi	7 674

6.1 Sámi kulturfoanda

Tabealla 6.1 Sámi kulturfoanda

(1000 ru)

Poasta 200	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20000	Girjjálašvuohtha		1 900	1 900	3 086	1 186	62,4 %
20010	Musiikka		950	950	1 400	450	47,4 %
20020	Govvadáidda/duodji		770	770	670	-100	-13,0 %
20030	Teáhterulbmilat		353	353	420	67	19,0 %
20040	Mánáid bajásšaddaneavttut		1 870	1 870	1 870	0	0,0 %
20050	Eará doaimbabijut		1 700	1 700	2 001	301	17,7 %
Submi			8 030	7 543	7 543	9 447	1 904 25,2 %

a) Uhciduvvon go govvadáidagiid/dujiid oastinortnet lea sirdojuvvon Dáiddáršiehtadussii (250 000 ru biddojuvvon 2005 várás).

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

158 siidu 214 siiddus

Mihttomearri

Ovddidit mánggabealat dáidda- ja kultureallima, ja sihkkarastit sámi váikkuhanfámu sámi kulturovddideamis.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte kulturovdanbuktimiid rámmaeavttut buoriduvvojit.
- Váikkuhit ahte oktilis sámi dáiddaoahppu ásahuvvo.
- Váikkuhit ahte sámi dáiddárat ožžot seamma rámmaeavttuid go dáiddárat muđuige Norggas.
- Váikkuhit ahte sámi mánáide ja nuoraide sihkkarastojuvvo buorre bajásšaddanbiras
- Váikkuhit ahte sámi mánát ja nuorat movttiidahttojuvvojit čállit sámegillii.

Doaibmabijut:

- Bargat dan ala ahte kultuvrii viiddiduvvojit ekonomalaš rámmat Sámedikki bušeahtas
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo davviriikkalaš ovttasbargu girjjálašvuoda ovddidemiin.
- Bargat dan ala ahte várrejuvvojit sierra ruđat Sámediggái ja sámi áhahusaide nu ahte sáhtta ovddidit Kultuvrralaš skuvlalávkkka sisdoalu.
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo oktasaš arena sámi musihkkagaskkusteami várás.
- Bargat dan ala ahte sámi musihka/luđiid arkiivabáddemat čohkkejuvvojit ja almmuhuvvojit
- Bargat dan ala ahte ovttasbargu sámi filmbargiid ja Nordnorsk filmsenter ovddiduvvo viidáseappot.
- Bargat dan ala ahte ásahuvvo sierra sámi filbmaguovddáš.

9 447 000 ru biddjojuvvo Sámi kulturfondii 2006 várás. Sámi kulturfoanda hálddašuvvo sierra njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan.

6.2 Sámi lágádusat

Tabella 6.2 Sámi lágádusat

(1000 ru)

Poasta 201	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20100	Sámi lágádusat	1 573	1 673	1 673	2 273	600	35,9 %
Submi		1 573	1 673	1 673	2 273	600	35,9 %

Mihttomearri

Hukset stabiila girjelágádusdoaimma

Strategiija

- Váikkuhit ahte sihkkarastojuvvo jeavddalaš sámi girjjálašvuoda buvttadeapmi, maddái oahpponeavvuid
- Váikkuhit nannet vuovdaleami ja juohkima

Doaibmabijut

- Ovddidit ovttasbarggu lágádusaiguin.
- Juohkit ruđaid strategiija vuodul.

Vuolláičála: _____/_____

Čohkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

159 siidu 214 siiddus

Sámediggi bidjá 2 273 000 ru sámi lágádusaide 2006 várás. Ortnet galgá hálddašuvvot sierra njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan.

6.3 Sámi kulturviesut

Tabella 6.3 Kulturviesut

(1000 ru)

Poasta 202	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %	
20200	Árran Julevsame Guovdasj, Divtasvuodna		1 353	1 353	1 353	0	0,0 %	
20201	Sámi Dáiddaguovddáš, Kárášjohka		1 307	1 307	1 307	0	0,0 %	
20202	Ája Samisk Senter, Gáivuotna	a)	690	690	900	210	30,4 %	
20203	Mearrasámi gelbbolašvuodaguovddáš, Billávuotna		320	320	320	0	0,0 %	
20204	Sijti Jarng, Aarborte		1 120	1 120	1 120	0	0,0 %	
20205	Várdo báiki, Evenášši/Skánit		350	350	500	150	42,9 %	
20206	Gamtofta, Ráisavuotna		35	35	35	0	0,0 %	
20207	Pihtán sámi viessu		135	135	135	0	0,0 %	
20208	Sámi viessu Oslos		200	200	200	0	0,0 %	
20209	Vilgesvárri		25	25	25	0	0,0 %	
20210	Lásságámmi		200	200	200	0	0,0 %	
20211	Sáččá sámi viessu (ođas)	b)	0	0	150	150	-	
Submi			5 157	5 735	5 735	6 245	510	8,9 %

a) Ája sámi guovddáš oáččui 2005 juolluduvvot 250 000 ru doarjjan ovttasbargošiehtadusa bokte Romssa fylkkasuohkaniin.

b) Sáččá sámi viessu oáččui 2005 juolluduvvot 150 000 ru doarjjan ovttasbargošiehtadusa bokte Romssa fylkkasuohkaniin.

*) Sámedikki doarjastivra árvoštallá doarjut Alta siida gitta 200 000 ruvnuin oheama vuodul.

Sámedikki mearrádus áššis 21/99, mas Ája sámi guovddáš Gáivuonas lea vuoruhuvvon vuosttažin, biddjojvvo vuodđun bargui sámi kulturviesuiguin.

Ulbmil

Doalahit ja viidásetovddidit arenaid sámi servodagas main sáhtá doaimmahit sámi kultur barggu.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte sámi kulturviesuid rámmaeavttut nannejuvvojit ja viidásetovddiduvvojit. Váikkuhit ahte molssaeaktosaš ruhtadanortnegat árvoštallojuvvojit boahhtevaš huksenprošeavttain.

Doaibmajut:

- Čállit viiddiduvvon raportta plánejuvvon kulturviesuid/museaprošeavttaid dili birra.
- Bargat dan ala ahte Ája Sámi Guovddáža loahpparuhtadeapmi čoavdašuvvá.
- Čielggadit Saemien Sijte huksema ruhtadeami Snoasas.
- Leat mielde ruhtadeamen Lásságámmi vuodđudusa ovttasbargošiehtadusa vuodul Romssa fylkkasuohkaniin, gč. 02.05.05 Stáhtusraportta.
- Guorahallat juohke ovttaskas huksenplána ruhtadeami ja doaibmajurdaga.

Sámediggi bidjá buohkanassii 6 245 000 ru sámi kulturviesuide 2006 várás. Sámediggeráddi sáhtá mearridit eanet eavttuid juohke doarjjavuostáiváldái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

160 siidu 214 siiddus

6.4 Sámi kulturorganisašuvnnat

Tabealla 6.4 Kulturorganisašuvnnat

(1000 ru)

Poasta 203	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20300	Sámi Fágalaš girječállid ja Jorgaleaddjiid Searvi		119	119	119	0	0,0 %
20301	DSJ-Doajm masiebbre Julevsábme		107	107	107	0	0,0 %
	Sámi Dáiddárráddi/Sámsk kunstnerrád	a)	1 000	1 000	0	-1 000	-100,0 %
20302	Sámi museasearvi		70	70	70	0	0,0 %
Submi			1 096	1 296	1 296	296	-77,2 %

a) Sirdojuvvon siehtaduvvon Dáiddársiehtadussii. (Sámi dáiddárráddái gullá maiddá doarija Sámi Dáiddačehpiid Searvá, Sámi Girječállid Searvá, Sámi Teahter Searvá, Juoigiid searvá ja Foreningen samiske komponister. Sámi dáiddárráddái juohká maiddá ruđaid iešgudet organisašuvdnii.

Mihttomearri

Nannet ja ovddidit sámi kultuvrra ja identitehta.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte organisašuvnnat ožžot duohta vejolašvuoda ovddidit sámi kultureallima.

Doaimbajut:

- Juohkit ruđaid Sámedikki eavttuid vuodul.

Sámediggi bidjá buohkanassii 296 000 ru sámi kulturorganisašuvnnaide 2006 várás. Sámediggeráddi sáhtá mearridit eanet eavttuid juohke doarjjavuostáiváldái.

6.5 Sámi festiválat – Vuodđodoarjja

Tabealla 6.5 Sámi festiválat - vuodđodoarjja

(1000 ru)

Poasta 204	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20400	Riddu Riddu		620	620	640	20	3,2 %
20401	Musihkkafestivála Guovdageainnus		620	620	640	20	3,2 %
20402	Markomannu		140	140	200	60	42,9 %
20403	Beassašfestivála Kárášjogas		140	140	200	60	42,9 %
Submi		*	1 361	1 520	1 680	160	10,5 %

*) Sámedikki doarjjastivra árvvoštallá doarjut Skjippagura festivála gitta 100 000 ruvnuin ohcama vuodul.

Mihttomearri

Ovddidit sámi dáiddalaš ilbmama šláddjivuoda ja sihkkarastit arenaid sámi dáidaga ja kultuvrra gaskkusteapmái.

Strategiija:

- Váikkuhit ahte festiválat nannejuvvojit ja ovddiduvvojit.
- Nannet dálá festiválaid ovdalگو odđa festiválat besset fárrui ortnegii.

Doaimbajut:

- Bargat dan ala ahte oažžut ovttasbargoguimmiid – fylkkagielddaid – mielde nannet festiválaid ekonomiija.
- Árvvoštallat festiválaid ollislaččat boahktevaš juolludusaid oktavuodas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

161 siidu 214 siiddus

Sámediggi bidjá buohkanassii 1 680 000 ru sámi festiválaide 2006 várás. Juolludus lea vuoddo- ja prošeaktadoarjja mii galgá váikkuhit oktilis ja buoret einnostuvvi plánema. Erenoamáš diliin, ohcama vuodul, sáhtta prošeaktadoarjja addojuvvot Sámi kulturfoandda bokte.

6.6 Sámi valáštallan

Tabella 6.6 Sámi valáštallan

(1000 ru)

Poasta 205	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20500	Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) - Norga	750	650	1 125	825	-300	-26,7 %
20501	Sámi spábbačiekčanlihttu (SSL)-Samisk fotballforbund	0	100	100	200	100	100,0 %
Submi		750	750	1 225	1 025	-200	-16,3 %

a) 2005 reviderejuvvon bušehta oktavuodas juolludii KGD 300 000 ru speallanruhtan SVL - Norgii. Dat ii leat juolluduvvon 2006 bušehtas.

Mihttomearri

Ovdanbuktit ja ovddidit sámi álbmoga valáštallandoaimmaid, main doaimmat mánáide ja nuoraide vuoruhuvvojit.

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte stipeandaortnet ásahuvvo sámi valáštallannuoraide.
- Bargat dan ala ahte sámi valáštallan oažžu stuorat rámmaid go speallanruđat juhkkovuvvojit.

Sámediggi várre 1 025 000 ru Sámi valáštallamii 2006 várás. Sámediggi eaktuda ahte láchčojuvvojit doaimmat nissonolbmuide, mánáide ja nuoraide. Sámediggeráđdi sáhtta mearridit lasseeavttuid juohke doarjjavuostáiváldi.

6.7 Sámi teáhter

Tabella 6.7 Sámi teáhter

(1000 ru)

Poasta 206	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20600	Beaivváš Sámi Teáhter	11 296	11 800	11 800	13 300	1 500	12,7 %
20601	Oarjelsámi teáhter	0	0	0	600	600	-
Submi		11 296	11 800	11 800	13 900	2 100	17,8 %

a) Doaibmadoarjja juolluduvvon Sámi kulturfoandda bokte ma?um us 3 jagi, 2005 várás juolluduvvui 600 000 ru.

Mihttomearri

Sihkkarastit ahte sámi teáhterdoaimmas lea dohkálaš ekonomalaš vuoddu

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte Beaivváš Sámi Teáhterii sihkkarastovuvvo doahkálaš ekonomalaš vuoddu vai sáhtta doaibmat sámi álbmotteáhterin.
- Bargat dan ala ahte Áarjelsaemien Teatere/Sydsamisk teater sáhtta oažžut doarjaga fylkkasuohkaniin ovttasbargošiehtadusa bokte oarjelsámi guovllus.
- Bargat dan ala ahte huksejuvvo odđa teáhterviessu/lávdi Beaivváš Sámi Teáhterii.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

162 siidu 214 siiddus

Sámediggi bidjá buohkanassii 13 900 000 ru sámi teáhteriidda. Sámediggeráddi sáhtta mearridit eanet eavttuid doarjagii.

Go guoská amatevrateáhterdoimma nannemii ja ovddideapmái mánáid ja nuoraid várás, de sáhtta maid addit prošeaktaruđaid Sámi kulturfoandda bokte ohcama vuodul.

6.8 Sámi dáidda

Tabella 6.8 Sámi dáidda

(1000 ru)

Poasta 207	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20700	Sámi dáiddáršiehtadus		0	0	0	4 000	4 000 -
	Dáiddárštieanddat	a)	1 249	1 400	1 400	0	-1 400 -100,0 %
20710	Čájáhusbuhtadusat sámi dáiddáriidda		300	325	325	325	0 0,0 %
Submi			1 549	1 725	1 725	4 325	2 600 150,7 %

a) Ortnet lea sirdojuvvon šiehtaduvvon dáiddáršiehtadussii Sámi dáiddárráđiin.

Sámi dáiddáršiehtadus

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusa sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin. Ovttasbargošiehtadussii gullá Váldošiehtadus ja Dáiddáršiehtadus. Šiehtadusa ulbmil lea ovddidit buori ja mánggabealat sámi kultureallima ja láchit dilálašvuodaid nu ahte sáhtta ráhkadit ja gaskkustit sámi girjjálašvuoda, musihka, dánsuma ja teáhtera, filmma ja govvadáidaga ja dáiddaduoji. Dáiddáršiehtadus šiehtaduvvo jahkásaččat. Dáiddáršiehtadussii gullet šiehtaduvvon dáiddasuroggi doaibmabijut mat čađahuvvojit daid ekonomalaš rámmaid siskkobealde, maid bealit leat šiehtadan.

Mihttomearri:

Gulahallama ja ovttasbarggu bokte sámi dáiddárorganisašuvnnaiguin ja sámi dáiddáriiguin nannet ja oainnusin dahkat sámi dáidaga.

Strategiija:

- Váikkuhit buori ja mánggabealat sámi dáidda- ja kultureallima ovddideami.
- Váikkuhit gulahallama sámi dáiddáriiguin sámi dáiddárorganisašuvnnaid bokte dan birra mo galgá oainnusin dahkat ja ovddidit sámi dáidaga.

Doaibmabijut:

- Šiehtaduvvon dáiddáršiehtadusa čuovvoleapmi.

Sámediggi bidjá 4 000 000 ru Dáiddáršiehtadussii 2006 várás.

Čájáhusbuhtadus sámi dáiddáriidda

Mihttomearri

Sihkkarastit juohkehažžii ja servodahkii vejolašvuoda návddašit sámi dáidaga.

Doaibmabijut

- Bargat dan ala ahte sámi dáiddáriin galget leat seamma eavttut go earáge dáiddáriin go buktagat almmuhuvvojit.

Vuolláičála: _____/_____

- Bargat dan ala ahte mánát ja nuorat besset návddašit sámi dáidaga.

Sámediggi bidjá 325 000 ru čájáhusbuhtadussan sámi dáiddáriidda 2006 várás. Sámediggeráđđi sáhtá mearridit eanet eavttuid čájáhusbuhtadussii.

6.9 Sámi prentosat

Tabella 6.9 Sámi prentosat

(1000 ru)

Poasta 208	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
20800	Nissonbláđđi Gába	0	400	400	400	0	0,0 %
20801	Nuorttanáste	0	200	200	200	0	0,0 %
20802	Mánáidbláđđi	0	300	300	300	0	0,0 %
20803	Nuoraidbláđđi Š	0	750	750	750	0	0,0 %
20804	Sámegielat sárggusráiddut	0	0	0	300		
Submi		0	1 650	1 650	1 950	300	18,2 %

* Dan lassin juolluduvvo 250 000 ruvdnosaš doarjja ortnega bokte sámi aviissaide.

Mihttomearri

Nannet ja ovddidit sámezielat preanttusfálaldagaid.

Strategiija:

- Váikkuhit ovttasbarggu davviriikka dásis ovddidit sámi prentosiid.
- Movttiidahttit hutkkálaš čállindáidagii erenoamážit sámi mánáid ja nuoraid gaskkas.
- Loktet lohkanvieruid sámezielas.
- Oainnusin dahkat ja movttiidahttit sámi kultuvrra ja identitehta šláddjiivuoda.

Doaibmabijut:

- Juohkit ruđaid nuoraidbláđi, mánáidbláđi, nissonbláđi ja Nuorttanáste almmuheapmái.

Sámediggi bidjá 1 950 000 ru sámi prentosiidda 2006 várás. Nuorttanáste oažžu maiddái doarjaga poasttas ”Doarjja sámi aviissaide”. Sámediggeráđđi sáhtá mearridit eanet eavttuid doarjjavuostáiváldiide.

Mánáidbláđđi ii leat almmuhuvvon manimus jagiid, danne biddjojuvvojit dát 300 000 ru doaibmabijuide mánáid ja nuoraid várás jus 2006:s iige almmuhuvvo sámi nuoraidbláđđi. Sámediggeráđđi dat lea mii juolluda dáid ruđaid.

7 Girjerádjjobálvalusat

Tabella 7.0 Sámi girjerádjjobálvalusat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
250	Mobiila girjerádjjobálvalusat	4 730	4 890	4 890	4 905	15	0,3 %
	Sámi arkiiva	688	0	0	0	0	-
251	Sámi girjerádjjobálvalusat	0	200	200	200	0	0,0 %
252	Sámi girjebussii oastin	0	0	2000	3000	1 000	50,0 %
Submi		5 418	5 090	7 090	8 105	1 015	14,3 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

164 siidu 214 siiddus

7.1 Mobiilla girjerádjobálvalusat

Sámi girjebusset galget ollistit girjerájuid fálaldagaid dain guovlluin gos olbmot áset biedggus, ja dat leat dehálaččat dan barggus ahte dahkat girjerádjofálaldagaid buorebut olahtiin álbmogii.

Mihttomearri

Buorit ja átkit olahti girjerádjobálvalusat olles sámi álbmogii ja earáide geat jearahit dakkár bálvalusaid.

Doaibmajut

- Bargat dan ala ahte bisuhit ja ovddidit bálvalusfáladaga sámi girjebussiide dakkár guovlluin, gos olbmot áset biedgguid.
- Bargat dan ala ahte sámi girjebussefálaldat árvvoštallojuvvo ovtta fylkkasuohkaniiguin.

4 905 000 ru biddjojuvvo sámi girjebussiid doaimmaheapmái ja ovddideapmái 2006 várás. Juogadeapmi iešguđet bussii šaddá ná:

Tabealla 7.1 Doarjja sámi girjebussiide

(1000 ru)

Poasta 250	Čilgehus	Juol. 2004	Juol. 2005	Bud 2006	Erohus 06 - 05	Erohus %
25000	Kárášjohka	454	466	466	0	0,0 %
25001	Porsá?gu	454	466	466	0	0,0 %
25002	Guovdageaidnu	a) 185	185	200	15	8,1 %
25003	Deatnu/U njárga	1 024	1 051	1 051	0	0,0 %
25004	Gáivuotna	389	489	489	0	0,0 %
25005	Julevsámi	1 033	1 061	1 061	0	0,0 %
25006	Oarjelsámi	1 141	1 172	1 172	0	0,0 %
Submi		4 680	4 890	4 905	15	0,3 %

a) Guovdageainnu girjeráđu metti 2005 ohcansupmi. 2006 juolludeami juolludus lea meroštallojuvvon dan vuodul maid suohkan galgá máksit

Muonio suohkanii jagis 2005 - 85 % 2005 doaibmaoasis.

7.2 Sámi girjerádjobálvalusat – doarjja sámi girjerádjočokkaldagaid huksemii

Mihttomearri

Bargat dan ala ahte oažžut buori oastinortnega stáhtain sámegeiel girjjiid várás seammaláhkai go dárogielet girjjiid várás.

2006 bušehtas biddjojuvvo 200 000 ru doarjjan sámi girjerádjoávdnasiidda. Ulbmiljoavkun lea álbmot- ja skuvlagirjerájut mat áigot hukset sámi girjerádjoávdnasčoakkaldagaid. Mihttomearriin lea movttiidahttit girjerájuid vuoruhit sámi girjerádjoávdnasiid geavaheami dainna lágiin ahte ostet ávdnasiid girjerájuide. Ruđat almmuhuvvojit daid lagat eavttuid vuodul, maid Sámediggeráđdi mearrida.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

165 siidu 214 siiddus

7.3 Investerenjoarjaplána ođđa sámi girjebussiid várás.

2 000 000 ruvdnosaš lassáneapmi 2005 reviderejuvvon bušeahtas bohtá das go reviderejuvvon našunálabušeahtas lea juolluduvvon ruhta oastit ođđa oarjelsámi girjebusse. 2006 bušeahtas juolluduvvo 3 000 000 ru oastit sámi girjebussiid. Vejolaš geavatkeahates ruđat girjebussiid 300 000 ruvdnosaš investerenrámmas sirdojuvvojit mañit jahkáii stuorrudit investerenduvssu sámi girjebussiide.

Vuolábealde lea girjebussiid lonohallanplána.

Girjebusset	Dálá busse	Ođđa busse	Haddi
Julevsámi girjebusse Divttasvuonas	2001 málle	2009	Fálaldat ii leat vižžon
Gáivuona girjebusse, Romssas	1998 málle	2008	Fálaldat ii leat vižžon
Deanu ja Unjárgga girjebusse	1996 málle	2007	Fálaldat ii leat vižžon
Karášjoga/Ohcejoga/Porsáŋggu girjebusse	1989 málle	2006 – leat plánegohtán oastima	2,5 milj. (earret.lád.)
Oarjelsámi girjebusse Árborddis	1994 málle	2005	2,8 milj. (invest. 05)

8 Ealáhusat

Tabella 8.0 Čoahkketabealla - Sámi ealáhusat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
300	Sámi ovddidanfoanda	19 616	19 350	19 350	22 600	3 250	16,8 %
301	Duodjeásahusat ja -organisašuvnnat	3 150	3 150	3 150	1 950	-1 200	-38,1 %
302	Goahtegearret	0	250	250	250	0	0,0 %
Submi		22 766	22 750	22 750	24 800	2 050	9,0 %

8.1 Sámi ovddidanfoanda (SOF)

Tabella 8.1 Sámi ovddidanfoanda

(1000 ru)

Poasta 300	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
30000	Guolástus		3 250	3 250	4 100	850	26,2 %
30010	Eanadoallu		2 500	2 500	3 000	500	20,0 %
30020	Duodješiehtadus	a)	1 200	1 200	8 500	7 300	608,3 %
	Duodjeprágrámma		2 100	2 100	0	-2 100	-100,0 %
	Lotnolasealáhusat		5 000	5 000	0	-5 000	-100,0 %
30030	Eará ealáhuseallin		5 300	5 300	6 000	700	13,2 %
30040	Interreg	b)		0	1 000	1 000	-
Submi		*	19 616	19 350	22 600	3 250	16,8 %

a) Sámi ovddidan rámmii gullá ovddeš organisašuvnadoarjja duodjeásahusaide/-organisašuvnnaide, earret Duodjeinstituhta, ja vel doarjja investeren- ja ovddidandoaimmaide.

b) 1 000 000 ru lea biddojuvvon Interreg-programmii, dat ruđat leat sirdojuvvon poasttas 550 Interreg.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

166 siidu 214 siiddus

Sámi ovddidanfoandda váldoulbmil leat nana ja ealli servodagat main lea stabiila ássan ja juohkelágan ealáhus-, kultur- ja servodateallin. Váikkuhangaskaoamit galget váikkuhit nissonoasi ja dásseárvvu nannema ealáhuseallimis, seammás go birasperspektiiva galgá deattuhuvvot ohcamiid meannudeami oktavuodas. Váikkuhangaskaomiid geavaheamis galgá erenoamáš deaddu biddjojuvvot ealáhus- ja barggolašvuodaperspektiivii nannen dihte báikkálaš ealáhuseovddideami foandda geográfalaš doaibmaguovllu siskkobealde.

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaibmaguovlu

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaibmaguovlu viiddiduvvui oalle ollu 01.01.2005 rájes. Dás lea sáhka 36% viiddideamis álbmoga ektui masa dat ovdal guoskkai. Geográfalaš guovlu guoská dál 27 nama mielde namuhuvvon gildii dan lassin go sámi álbmot muđui lea foandadoarjaga ulbmiljoavkun.

Foandda rolla ja mearkkašupmi báikkálaš ealáhuseovddideapmái bohtá oidnosii sihke investerendoarjjaohcamiid bokte ja doaibmabijuid bokte innovašuvnna, ođđabuvttadeami, gelbbolašvuoda ja buvttaovddideami hárrái. Foandda váikkuhangaskaomiid geavaheamis lea duppál hástalus sihke investerendoarjja dárbbu bokte ja gelbbolašvuoda ja ovddidanulbmiliid ruhtadeami bokte ealáhuseallimis. Foandarudaiguin geahččaluvvo gozihuvvot ja nannejuvvot báikkálaš ealáhuseallin mas leat ollu smávva priváhta fitnodagat ja main lea unnán ieškapitála ja dain lea dárbu oažžut gelbbolašvuoda ovddideamis ja ođđabuvttadeamis. Báikkálaš ealáhuseallima láchima bokte nannejuvvo maiddá ássan ja barggolašvuodta servodat- ja guovloekonomalaš oktavuodas.

Stuorát geográfalaš doaibmaguovlluin lea dárbu vuoruhit investeren- ja ovddidanulbmiliid ealáhuseallimis ja bidjat daidda deattu ovdalgo geavahit foandarudaid kultur-, sosiála- ja eará servodatguovdásaš ulbmiliidda. Sámi ovddidanfoandda bušeahhta galgá geavahuvvot nu ahte sáhtá doaibmat aktiivvalaš ja iešbirgejeaddji jođihanrollas báikkálaš ealáhuseallima ovddideamis gielddain.

8.1.1 Guolástusat

Sámedikki bajimuš ulbmilin lea sihkarastit mearrasámiid vuoigatvuodaid guolástussii, mearraresurssaide ja mearraareálaid geavaheapmái. Seammás go Sámediggi bargá sámi guolásteaddjiid bajimuš vuoigatvuodaiguin, de lea dehálaš ahte Sámedikki váikkuhangaskaoamit geavahuvvojit suodjalit dan sámi guolásteami, mii mis dál lea.

Mihttomearri

Suodjalit ja ovddidit guolástusa dehálaš ávnaslaš vuodđun ássamii ja barggolašvuhtii sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.

Strategiija

- Oktiiortnet váikkuhangaskaomiid geavaheami mearraealáhusain gulahallama bokte stáhta eiseválddiiguin, Innovasjon Norge:in, fylkkagielddaiguin ja gielddaiguin.

Doaibmabijut

- Aktiivvalaččat geavahit váikkuhangaskaomiid dainna lágiin ahte ovddidit ja ođasmahttit báikkálaččat heivehuvvon bivdofatnasiid.
- Bargat dan ala ahte mearraealáhusaid ruhtadanvejolašvuodát buoriduvvojit sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.
- Bargat dan ala ahte guollevuostáiváldin ja eallisállaša vurken jottus mearas buoriduvvo sámi vuotnaguovlluin.
- Bargat dan ala ahte birasáddjás ja gánnáhahti guollebiebmanealáhus ásahuvvo báikkálaš heivehemiiguin.

Rámma buohkanassii doaibmabijuide 2006 várás lea *4 100 000 ruvnnu*.

8.1.2 Eanadoallu

Dáláš našunála eanadoallopolitihkka oide stuorra doaluid nu ahte lotnolasdoalut ja unnit doalut govssahallet. Dan lassin leat dan WTO-šiehtadusas, mii lea sohppojuvvon, váikkuhusat olles riikka eanadoallobuvttadeapmái. Sámi guovlluid eanadoallu ferte dustet dán hástalusa dainna lágiin ahte bargat báikkálaš ovdamuniin ja regionaliseret eanadoallopolitihka sámi guovlluin. Eanadoalu doaibmavisttiid ferte ain vuoruhit ja vuhtii váldit viiddidemiid ja stuorát nuppástuhttimiid.

Mihttomearri

Doalahit barggolašvuoda logu ja movttiidahttit rekrutterema eanadollui.

Strategiijat

- Hukset ja doalahit sihke oktodoaluid ja lotnolasdoaluid.
- Váikkuhit ahte našunála eanadoallopolitihkka regionaliserejuvvo ja nuppástuhttojuvvo sámi ássanguovlluin, mii sihkkarasttášii birgenvejolaš ja ceavzilis eanadoalu.
- Álggahit lagaš ovttasbarggu guovllulaš ja našunála eanadoalloeiseválddiiguin doalahan dihte birgennávccalaš eanadoalu.

Doaibmabijut

- Vuoruhit doaibmavisttiid ruhtadeami.
- Bargat dan ala ahte ovddidit gelbbolašvuoda ja hukset fierpmádagaid ja DjO-doaimma.
- Ráhkadit dieđáhusa eanadoalu birra sámi guovlluin.
- Ovddidit ovttasbarggu guovdilis ovttasbargoguimmuiguin, main lea mearkkašupmi sámi eanadollui.

Dáid doaibmabijuid ollislaš rámma 2006 várás lea *3 000 000 ru*.

8.1.3 Boazodoallu

Boazodoalu rámmat boazodoallošiehtadusa bokte unniduvvojedje 2005:s, ja dat lea hui unohas. Dáláš váttisvuodaid boazodoalus lea váttis čovdit almmá lasitkeahhtá ekonomalaš rámmaid mealgat boazodoallošiehtadussii. Dán oktavuodas lea erenoamáš dehálaš buoridit

daid orohagaid eavttuid, main lea gaskamearálaš boazolohku, nu ahte lea vejolaš juksat dohkálaš ekonomalaš bohtosa almmá lasitkeahtá boazologu.

Mihttomearri

Sihkkarastit ekologalaččat, ekonomalaččat ja kultuvrralaččat nana bissovaš sámi boazodoalu.

Strategiijat

- Searvat boazodoallopolitihka hábmemii
- Váikkuhit ahte boazodoalu ekonomii ja nannejuvvo
- Váikkuhit ahte ekologalaš vuodđu sihkkarastojuvvo ja gozihuvvo

Doaibmabijut

- Bargat odđa boazodoallolága ođasmahttimiin
- Nannet ja ovddidit ovttasbarggu Norgga Boazosápmelaččaid Riikkaserviin
- Searvat proseassaide Norgga-Ruota boazoguohtonkonvenšuvnnain
- Váikkuhit ahte boazodoalu guohtoneatnamat suodjaluvvojit ovttasbarggu bokte eará almmolaš ásahusaiguin.
- Lagas ovttasbargu gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin dakkár plánabargguid oktavuodas, main lea mearkkašupmi boazodollui.
- Váikkuhit dásseárvvu boazodoalus boazodoallošiehtadallanproseassaid bokte.
- Oassálastit árrjalaččat boazodoallošiehtadallamiin.

8.1.4 Duodji

Duodji lea ovttas boazodoaluin okta sámi álbmoga kulturguoddi ja identitehtaduddjoma deháleamos ealáhusain. Sámediggi mearridii 2005:s áсахit duodjeealáhus šiehtadusa.

Njukčamánu 29. b. 2005 Duodjeealáhusa válđošiehtadus vuodul leat Sámediggi ja duodjeorganisašuvnnat

Duojáríid ealáhussearvi ja Riikaorganisašuvdna Sámiid Duodji dahkan duodjeealáhusšiehtadusa 2006 várás, mii gusto ođđajagi 1. b. 2006 rájes juovlamánu 31. b. 2006 rádjai. Duodjeealáhusšiehtadusa áigumuš lea ovddidit ealáhusa daid gustojeaddji politihkalaš ulbmiliid ja njuolggadusaid vuodul maid Sámediggi lea mearridan ealáhusa várás. Ealáhusšiehtadusa ulbmil lea oččodit duoji ceavzilis ealáhussan mas lea kultuvrralaš, fágalaš, ekonomalaš ja servodatlaš ceavzilvuhta.

Ulbmil

Ulbmil lea láchit vejolašvuoda ovddidit duoji nannoset ealáhussan.

Strategija

- Čalmmustahttit duoji ealáhussan.

Doaibmabijut

- Šiehtaduvvon duodjeealáhusšiehtadusa čuovvoleapmi.

Juolludus duodjeealáhusšiehtadussii čuovvu kaleanddarjagi ja 2006 várás biddjojuvvo 8 500 000 rui dán ulbmilii. Duodjesiehtadusa rámmii gullá ovddeš organisašuvnadoarjja duodjeásahusaide/-organisašuvnnaide, earret Duodjeinstituhta, ja vel doarjja investeren- ja

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

169 siidu 214 siiddus

ovddidandoaibmabijuide, doaibmadoarjja ja čálgoortnegat. Ortnege njuolggadusaid mearrida Sámediggeráđdi ovttas Riikkaservviin Sámiid Duodji ja Duojáríid ealáhussearvi.

Šiehtadusbealit sáhttet earaláhkai hálldašit ruđaid ollislaš ekonomalaš rámma siskkobealde. Vejolaš geavatkeahes ruđat duodjeealáhusšiehtadusas sirdojuvvojit mañit šiehtadusjahká.

8.1.5 Eará ealáhuseallin

Go almmolaš ášahusaid doaibma vuoliduvvo ja gielddaid ekonomiiga hedjona, de šaddá daháleabbon ášahit ođđa bargosajiid sámi guovlluide. Dán sáhtá dahkat eanet ođđahutkama ja hutkáivuoda bokte fitnodagain. Fitnodatstruktuvrra mihtilmasvuohka lea ollu smávva fitnodagat ja dávjá bálvalusfitnodagat mat buvttadit ruovttumárkanii. Ođđahutkama váldoaktevran fertejit fitnodagat oaiváduvvot ja movttiiduvvot ođđahutkamii ja ođđajurddašeapmái.

Ulbmil

Nana ja šláddjii ealáhuseallin

Strategija

- Buoridit rámmaeavttuid ovttas ovddasvástideaddji eiseválddiiguin.
- Váikkuhit nannet báikkálaš fitnodagaid gilvvohallannávccaid.

Doaibmabijut

- Áŋgiruššat ealáhuseallima gelbbolašvuoda loktemiin.
- Čuovvolit luonddu- ja kultuvrravuodul ealáhusaid ođđahutkii.
- Joatkit ovttasbarggu gaskal sámi mátkeealáhusfitnodagaid ja eará ealáhusaktevrraid, main mátkeealáhus lea vuodđuduvvon kultuvrii.
- Áŋgiruššat buvttaovddidemiin.
- Áŋgiruššat kultuvrrain ealáhussan.

2006 bušeahhtarámma lea *6 000 000 ru.*

8.1.6 Interreg

Sámediggi ii šat joatkke ortnega sierra poasttain (550) mas Sámedikkis lea sierra guovllulaš oassi Sápmi ja Áarjelsamien Dajve oasseprográmmaid prošeavttaid ruhtadeamis. Dát ruđat sirdojuvvojit sámi ovddidanfondii. Prošeavttaide mat ožžot doarjaga interreg-prográmmaid bokte, lea ain vejolaš ohcat doarjaga Sámedikkis. Dakkár doarjagat addojuvvojit dalle Sámedikki dábálaš doarjjaortnegiid bokte. Ruhtárbu prošeavttaide mat leat doaimmas lea 830 000 ru jagis 2006. Jagis 2006 biddjojuvvo *1 000 000 ru* interreg-prošeavttaide mat leat doaimmas.

8.1.7 Ealáhusšiehtadusat

Eanadoallo- ja boazodoallošiehtadusain lea jahkásaččat addojuvvon váikkuhangaskaoamit Sámediggái mat galget geavahuvvot ealáhusdoaimmaide maid eanadoallu ja boazodoallu vuolggahit. Eanadoallošiehtadusruđat leat dál sirdojuvvon Eanadoallodepartemeantta dábálaš bušehtii, muhto boazodoallošiehtadusa ruđat leat ain oassin šiehtadusšiehtadallamiin. Vai

Vuolláičála: _____ / _____

sihkkarastá buoret einnostuvvivođa boazodoalu lotnolašealáhusaid ángirusšamis, de ferte maiddá boazodoallošiehtadusa šiehtadusrudaid sirdit Eanadoallodepartemeantta dábálaš bušehtti.

8.2 Duodjeásahusat ja -organisašuvnnat

Tabella 8.2 Duodjeásahusat ja -organisašuvnnat

Poasta 301	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
30100	Duodjeinstituhtta		1 800	1 800	1 950	150	8,3 %
	Mannalden Husflidslag	a)	100	100	0	-100	-100,0 %
	Unjárgga Sámiid Duodje	a)	100	100	0	-100	-100,0 %
	Duojárriid Dállu OS	a)	200	200	0	-200	-100,0 %
	Duojárriid Ealáhus Searvi	a)	250	250	0	-250	-100,0 %
	Sámiid Duodji OS	a)	700	700	0	-700	-100,0 %
Submi			3 150	3 150	3 150	1 950	-1 200 -38,1 %

a) Dát leat sirdojuvvon duodješiehtadussii poasta 300.

Doaibmadoarjja duodjeorganisašuvnnaide earret doaibmadoarjja Duodjeinstituhtti, lea mielde duodjeealáhusšiehtadusas.

2006 várás biddjojuvvo *1 950 000 ru* duodjeorganisašuvnnaide.

8.3 Goahtegearret

Sámediggi bidjá 2006 várás *250 000 ru* vuodđodoarjjan organisašuvnna Goahtegearreha doibmii.

9 Birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

Tabella 9.0 Čoaħkketabealla - Sámi birasgáhtten ja kultursuodjaleapmi

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
400	Kulturmuitosuodjaleapmi	1 458	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
401	Museat	10 026	10 718	10 793	12 483	1 690	15,7 %
402	Divttasvuona rádjalošsaiid	a)	0	0	1 000	1 000	-
Submi		11 484	12 218	12 293	14 983	2 690	21,9 %

a) 1 milj ru ásaħit dutkan- ja duodaštandoaimma Divttasvuona rádjalošsaiid birra.

Sámiin eamiálbmogin ferte leat guovddáš sadji očcodeamis ceavzilis ovdáneami. Eami-álbmogat leat ollu buolvvaid čađa ovddidan ollislaš, árbevirolaš ja dieđalaš diehtaga iežaset eatnamiid, luondduresursaid ja birra birra. Dán oktavuodas lea eamiálbmotnissonolbmui erenoamáš árvvolaš gelbbolašvuohta maid ferte dovddastit ja váldit atnui.

Sámi museat leat guovddáš oasálaččat ceavzilis ovdáneami dihtomielalazžan dahkamii ja doaibmamii. Seammás lea sámi museaide erenoamáš hástalussan leat arenan ja oasálažžan dialogas mii guoská kultuvrralaš iešáddejupmái ja identitehtii, sihke siskkáldas ja olgguldas oktavuodas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoaħkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

171 siidu 214 siiddus

9.1 Kulturmitosuođjaleapmi

Tabella 9.1 Kulturmitosuođjaleapmi

(1000 ru)

Poasta 400	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
40000	Sámi kulturmitosuođjaleapmi	1 458	1 325	1 325	1 325	0	0,0 %
40001	Ceavccageađggi kulturmitosuođjaleapmi (Várjjat Sámi N	0	100	100	100	0	0,0 %
40002	Nuortasámi kulturbiras (Nuortasámi musea)	0	75	75	75	0	0,0 %
Submi		1 458	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

Sámi kulturmitosuođjaleapmi lea oassi eanahálddašeamis ja gehččojuvvo ovttas eará birashástalusaiuin. Kulturmuittut ja kulturbiras čujuhit sámi eanadat- ja luondduáddejupmái ja dasto eanadaga ja luonddu mearkkašupmái ekonomalaš, oskkoldat ja sosiála beliide.

Sámi vistesuođjaleapmi lea mañimuš jagiid leamaš vuoruhuvvon doaibma sámi kulturmitohálddašeamis. Go váilot registreremat, de ii leat diehtán makkár huksehusat leat ráfáidahttojuvvon, ja makkár dilis dat leat. Sámediggi lea gieskat čadahan proševtta mii lea buoridan dili veaháš. Prošeakta čájeha ahte sáhttet leat sullii 1 200 huksehusa mat leat boarráset go 100 jagi ja mat dál leat automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittun. Navdit ahte guoktelotjagi áigodagas lassána lohku vel 800-900:in. Dárbu lea konkrehta árvvoštallat makkár visttiid lea dehálaš vuoruhit guhkesáiggi suodjalanperspektiivvas. Lea maiddái dárbu buoridit ja oazžut eanet gelbbolašvuoda sámi vistesuođjaleamis.

Ulbmil

Suođjalit sámi kulturmuittuid ja kulturbirasiiid dainna lágiin ahte dat váikkuha sámi identitehta ja kultuvrra nannemii ja viidásetdoalvumii.

Strategijjat

- Doarjut sámi kulturmitodoaibmabijuid doarjagiiguin ángiruššansurggiid ektui.
- Sámi kulturmito- ja kulturbirasbarggus erenoamážit deattuht oainnusin dahkama, oaivádusa ja gulahallama.
- Váikkkuhit vai ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittut ja kulturmitogovllut hálddašuvvojit dohkálaččat.

Doaibmabijut

- Ruđat Ceavccageađggi kulturmitoguvlui ja Koltálaš gili kulturbirasii sirdojuvvojit Várjjaga Sámi museii ja Nuortasámi museii, ja geavahuvvojit Sámedikkiin šiehtaduvvon hálddašanšiehtadusa vuodul mearriduvvon hálddašanplánaid ektui.
- Sámi huksensuođjalussii biddjojuvvo stuorat fuomášupmi sihkkarastin dihte árvvuid ja hehtten dihte luskkidemiid. Galgá ráhdaduvvot plána movt viidáset čuovvolit Sámedikki proševtta sámi huksenárbbi hárrái.

Sámediggi várre 1 500 000 ruvno dán ulbmilii 2006 várás. Sámediggeráđđi sáhtta mearridit eanet eavttuid iešguđet doarjjavuostáiváldái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

172 siidu 214 siiddus

9.2 Museat

Tabealla 9.2 Museat

(1000 ru)

Poasta 401	Čilgehus		RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Avvik i %
40100	Várjjat Sámi Musea	a)	0	1 340	1 415	1 401	-14	-1,0 %
40101	Deanu Musea	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40102	Sámiid Vuorká-Dávvirat	a)	0	3 680	3 680	3 840	160	4,3 %
40103	Guovdageaidnu Gilišilju	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40104	Jáhkovuona mearrasámi musea	a)		254	254	270	16	6,3 %
40105	Gállogietti musea	a)	0	54	54	70	16	29,6 %
40106	Árran julevsámi musea	a)	0	2 580	2 580	2 693	113	4,4 %
40107	Saemien Sitje	a)	0	1 502	1 502	1 570	68	4,5 %
40108	Porsángu musea	a)	0	254	254	270	16	6,3 %
40109	Savio musea	a)	0	206	206	220	14	6,8 %
40110	Nuortasámi musea	a)	0	340	340	359	19	5,6 %
40111	Museaodastus	b)	0	0	0	1 250	1 250	-
Submi			10 026	10 718	10 793	12 483	1 690	15,7 %

a) Doaimadoarjja buot sámi sámi museaide lasihuvvo 5 000 ruvnnui 2006 rájes. Dát galgá gokčat oassálastima (orruma ja borrama) Sámi museaforum a jakkásaš semináras/ fierpmádatčoahkkimis. Dán rádai lea Sámediggi gokčan dáid goluid hálddaha bušeahta bokte, muhto 2006 rájes mákset museat buot oassálastima ieža. Dan lassin leat museat ožžon 4,2 % lassáneami 2005 bušeahta ektui.

b) Rudat galget mannat daidda museaide mat eadahit konsoliderema jagis 2006, ovdamearkka dihtii bidjat virgái beaivválaš jodiheaddjiid konsolidererejvvon museasiiddaide, ja eará ekonomalaš hástalusaid ođastusa oktavuodas.

Museaodastusa ulbmil lea ahte museat nannejuvvojit stuorát ovttadahkan/museasiidan nu ahte dain lea oktasaš doaimmastivra, doaimaovttadat, bargoadiovdasvástádus ja ekonomiijahálddašepmi, seammás go báikkálaš doaimma doalahuvvo ja ovddiduvvo. Lassin ekonomalaš juolludanásahussan, de galgá Sámediggi šaddat hálddahušlaš ja politihkalaš eavttuid mearrideaddji sámi museaovdaneamis. Museat galget leat friija, iešbirgejeaddji ja kritihkalaš oasálaš sámi servodatságastallamis, muhto Sámediggi ferte leat guovddáš láchččin museaásahusaid ovddideamis. Sámediggi oaidná čielga hástalus ahte buot sámi museain lea fágalaš ovdáneapmi gos gaskkusteapmi ja oainnusin dahkan lea eambbo deattuhuvvon. Dát hástalus lea stuorimus stuorámuš sámi museai mii lea Sámiid Vuorká-Dávvirat.

Mihttomearri

Sihkkarastit nannejuvvon, oktiordnejuvvon ja ollislaš sámi museadoaimma mii lea vuodđiduvvon sámiid iežaset eavttuide álbmogin ja eamiálbmogin.

Strategiija

- Gulahallama ja ovttasbarggu bokte nannet sámi museaid.
- Váikkuhit ahte museaid rámmaeavttut ovddiduvvojit.

Doaimmabijut

- Bargat dan ala ahte sámi museaid rámmaeavttut buoriduvvojit.
- Museaodastusa bokte bargat dan ala ahte ásašuvvojit oktasaš čovdosat mángga suorggis, earret eará seailuheamis ja vurkemis, čájáhusaid ja gaskkkusteamis, vistesuodjalusas ja dutkamis ja duodaštus, nu ahte ovtta museasiiddas lea váldoovdasvástádus dihtolágán bálvalusas.
- Hukset fierpmádaga sámi museaid gaskkas Sámis, ja maiddá sámi museaid ja dakkár museaid gaskkas, mat eai leat sámi museat muhto main lea sámi kulturhistorjá bargosuogin.
- Gulahallančoahkkimat museaiguin fágalaš ángiruššama ja ovddideami hárrái.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

173 siidu 214 siiddu

- Gozihit ahte fylkkasuohkanat čuovvolit ovddasvástádusaset sámi museadoaimmas dainna lágiin ahte addet iežaset fylkka sámi museaide doarjaga ovttasbargošiehtadusaid vuodul.
- Bargat dan ala ahte sámi museaid lágideaddjigielddat addet doaibmadoarjaga.

Sámediggi bidjá 2006 várás 12 483 000 ru dán ulbmilii. Sámediggeráđdi sáhhtá mearridit dárkilet eavttuid juolludusreivves.

9.3 Dutkan- ja duođaštusdoaimma Divttasvuona rádjalovssaid birra

Gielda- ja guovlodepartemeantta stuorradiggediedáhusas nr. 1 (2005-2206) lea dovddahuvvon ahte galgá árvoštallojuvvot ásahuvvot dutkan- ja duođaštandoaimma rádjalovssaid birra Divttasvuonas. Stáhtabušeahta lassiproposišuvnnas 2006 várrejuvvui 1 000 000 ruvnno dán ulbmilii. Ášši mañiduvvo miessemánu 2006 dievasčoahkkimii. Sámediggeráđdi gulahallá guoskevaš oasálaččaiguin digáštallat doaimma sisdoalu, movt ruđat galget geavahuvvot ja movt bargu viidáseappot fievrriduvvo ovddosguvlui.

Divttasvuona rádjalovssaid dutkan- ja duođaštusdoaimma galgá čuvgehit ja duođaštit sámi álbmoga ángiruššama oppalaččat 2. máilmmisoađi áiggi ja Divttasvuona rádjalovssaid ángiruššama erenoamážit.

10 Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

Tabella 10.0 Sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan

(1000 ru)

Poasta	Benevnelse	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
450	Dearvvašvuoda- ja sosiálaáŋgiruššan	4 023	4 100	4 100	4 400	300	7,3 %
Submi		4 023	4 100	4 100	4 400	300	7,3 %

a) Sámediggái juolluduvvui 2005:s 5 400 000 ru prošeaktaruhtan Dearvvašvuodadepartemeanttas. 850 000 ru ruđain sirdojuvvo postii 01 (hálldahusa doaibmagolut) bálkán guovtti virgái ja prošeavtta hálldašepmái ja 150 000 prošeavtta čuovvoleapmái. Sámediggi eaktuda uhcimusat seamma sturrosaš supmi 2006 várás.

Sámediggi lea 1999 rájes juogadan prošeaktaruđaid sámi dearvvašvuoda- ja sosiáladoaimbabiijuide. Prošeaktaáigodat lei álggos jagi 2001 lohppii, muhto lea 2004 rájes šaddan bissovaš ortnegin. Doarjaortnega rámma ii leat lassánan 1999 rájes. 2005 lei várrejuvvon 4 100 000 ruvnno prošeavttaide ja veajuiduhtinstipeanddaide ja 1 000 000 ruvnno lea várrejuvvon hálldahussii ja jahkásaš prošeaktajodiheaddjiseminárii. 2005 ledje bohtán sisa ohcamat buohkanassii 9 023 628 ruvnno ovddas.

Sámedikki mielas lea hui deatalaš ahte sámi boarrásiidfuolla nannejuvvo ja Sámediggi áigu bargat dan ala ahte boarrásat galget oažžut ásahusfálaldaga heivehuvvon sámi gillii ja kultuvrii iežaset ruovttubáikkiin; giliin, gávpogiin ja stuorát čoahkkebáikkiin.

Biddjojuvvon 4 400 000 ru dán ulbilii 2006 várás.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

174 siidu 214 siiddus

11 Guovllulaš ovdáneapmi ja ovttasbargu

Tabella 11.0 Guovlluguovdasaš ovddeapmi ja ovttasbargu

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006 +/- 06-Rev 05	Erohus %
500	Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin a)	827	900	900	1 550	650 41,9 %
Submi		827	900	900	1 550	650 41,9 %

a) 100 000 ru várrejuvvo Sámi filmafestiválii ja doarjja mi lea eanet go dán, geahččaluvo čovdovjuvot ovttasbargošiehtadusa bokte Finnmárkku fylkkagielddain.

Sámediggi vásiha ahte dađistaga hedjoneamen gielddaekonomiija buktá hástalusaid sámi álbmogii bálvalusfálaldaga ektui. Sámediggi áigu váikkuhit guovddáš eiseválddiid rievdadit dán.

Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin

Sámediggi lea dahkan ovttasbargošiehtadusaid Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkaniiguin, fylkkasuohkaniiguin oarjelsámi guovllus ja bargá ovttas Norlándda fylkkasuohkaniin ráhkadit šiehtadusa guovlluid váste davábealde Sáltoduoddara. Ovttasbargošiehtadusas leat sohppojuvvon doaibmabijut máŋgga servodatsuorggis. Doaibmabijut čadahuvvojit dan vuoru mielde ja daid resursarámmaid siskkobealde maid bealit leat soahpan.

Mihttomearri

Nannet ja oainnusin dahkat sámi kultuvrra, giela ja servodateallima ovttasrádiid guovllulaš ovttasbargoosasálaččaiguin

Strategiija

- Váikkuhit vai sámit árjjalaččabut ossálastet servodatovddideamis guovllulaš ja báikkálaš dásis.
- Váikkuhit vai oktasaš doaibmabijut sámi álbmoga guovdu oktiiordejuvvojit ja ovddidojit ovttaskas fylkkagielddain ja fylkkagielddaid rájiid rastá.
- Ovttasrádiid oččodit eanet válddi boahhteáiggis guovllulaš dássái ja Sámediggái.

Doaibmabidju

Vuolláičállojuvvon šiehtadusaid čuovvoleapmi.

2006 bušehttarámma lea 1 550 000 ru ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđdi.

12 Riikkaidgaskasaš bargu

Tabella 12.0 Riikkaidgaskasaš bargu

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006 +/- 06-Rev 05	Erohus %
550	Interreg a)	2577	1200	3136	0	-3 136 -100,0 %
551	Barentsovttasbargu	150	325	325	325	0 0,0 %
552	Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbm otvuoigatvuodat	320	200	200	200	0 0,0 %
553	Doarjja rájaidrasttideadji sámi organisašuvnnaide	449	549	549	549	0 0,0 %
554	Sámi Válaštallan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	0	120	120	500	380 316,7 %
Submi		3 496	2 394	4 330	1 574	-2 756 -63,6 %

a) 1 000 000 ru sirdovjuvvo postii 300 Sámi ovddidanfoanda.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

175 siidu 214 siiddus

Sámedikki ulbmil lea váikkuhti ahte eamiálbmotdimenšuvdna riikkalaš ja riikkaidgaskasaš forain fuolahuvvo, ja ahte áššit main lea mearkkašupmi eamiálbmogiidda, ovddiduvvojit sihke riikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat. Sihke riikkalaš ja riikkaidgaskasaš proseassat bidjet eavttuid ja rámmaeavttuid sámiide eamiálbmogin ja sámepolitihka doibmii ollislaččat. Vai sáhtta ollašuttit váldoulbmila, de ferte Sámediggi oassálastit árjjalaččat riikkaidgaskasaččat eamiálbmotášiiguin. Dán lágan bargu eaktuda ulbmillaš ángiruššamiid dakkár proseassain ja prográmmain, mat leat relevánta eamiálbmot dillái oppalaččat ja sámiid dillái erenoamážit.

12.1 Interreg – guovllulaš oassi

Tabella 12.1 Interreg

(1000 ru)

Poasta 550	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55000	Interreg - guovlluguovdasaš oassi	2577	1 200	1 200	0	-1 200	-100,0 %
55001	Interreg - interreg Lulli doaibma	a) 0	0	100	0	-100	-100,0 %
55002	Interreg III A Ruo??a-Norga Aerjel	a) 0	0	833	0	-833	-100,0 %
55003	Interreg III A Davvi Sápmi	a) 0	0	1 002	0	-1 002	-100,0 %
Submi		2 577	1 200	3 136	0	-3 136	-100,0 %

a) Gielda- ja guovlodepartemeanta juolluda rušaid kap. 552, poasta 72, bokte Interregii. Juollodus Sámediggái ii čielgga ovdal ma??á bušehttam eannudeami.

Sámediggi heaitá sámi oasseprográmmaid čállingoddedoaimmas jagi 2005 loahpas ja evttoha ahte čállingoddedoaimmaid fuolahit iešgudet prográmmaid fylkkasuohkanat. Loahpalaš mearrádusa dán áššis dahká Gielda- ja guovlodepartemeanta. Sámediggi sirdá dalle várrejuvvon rušaid mat leat juolluduvvon doaibmi proševttaide, daidda fylkkasuohkaniidda, mat váldet badjálaset čállingoddedoaimmaid. Sámediggi evttoha ain áirasiid gozihanlávdegottiide ja mearridanjoavkkuide. Sámediggi háliida sierra prográmma boahhte prográmmaáigodagas.

Interreg-guovllulaš 1 000 000 ruvdnosaš oassi sirdojuvvo sámi ovddidanfoandda postii 300.

12.2 Barentsovttasbargu

Tabella 12.2 Barentsovttasbargu

(1000 ru)

Poasta 551	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55100	Barentsovttasbargu	150	150	150	150	0	0,0 %
55101	Barents eamiálbmotkantuvra Murmánsskas	0	175	175	175	0	0,0 %
Submi		150	325	325	325	0	0,0 %

Mihttomearri

Láhčit diliid nu ahte eamiálbmogat ieža álggahit doaibmabijuid ovddidit servodaga iežaset guovlluin ja báikegottiin sihkkarastin dihte ávnnaslaš vuodu iežaset kulturbargui.

Strategiija

- Váikkuhit ahte eamiálbmogat besset searvat barentsovttasbargui ja leat mielde proševttain, earret eará sierra doaibmaprográmma hámis guovllu eamiálbmogiid várás.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

176 siidu 214 siiddus

- Váikkuhit ahte báikegottit ovddiduvvojit bargofálaldagaiguin, dohkálaš dearvvašvuoda- ja čálgofálaldagaiguin, skuvla- ja oahppofálaldagaiguin ja eará vuoddostruktuvradoaimbajiguin.

Doaimbajut

- Bargat dan ala ahte eamiálbmogiid doaimmaprogramma oasis čadahuvvojit.
- Ruđat galget vuosttažettiin geavahuvvot doaimbajuide Ruošša bealde.
- Doaimbajuid vuoruhettiin galget nuorat ja doaimbajut mat ovddidit dásseárvvu, erenoamážit nissoniid dili deattuhemiin, oažžut ovdamuni.
- Ruhtajuolludeami ángiruššansuorgin lea vuoddostruktuvrra huksen, sosiála- ja dearvvašvuodadoaimbajut, biras- ja luondduvuođus, árbevirolaš ealáhusaid ja gávpedoaimma huksen, oahppu ja gelbbolašvuoda ovddideapmi, ja dasto buoret diehtujuohkin- ja mediadoaimma.

Sámediggi juolluda 150 000 ru Barentsovttasbargui ja 175 000 ru Barentssa eamiálbmotkantuvrii Murmánsskas 2006 várás.

12.3 Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuođat

Tabealla 12.3 Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuođat

(1000 ru)

Poasta 552	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55200	Eará riikkaidgaskasaš bargu/Eamiálbmotvuoigatvuođat	320	200	200	200	0	0,0 %
Submi		320	200	200	200	0	0,0 %

Mihttomearri

Čuovvolit dan ovdáneami, mii dáhpáhuvvá riikkaidgaskasaččat eamiálbmotvuoigatvuođaid oktavuodas, erenoamážit ON:s ja EU:s.

Doaimbajut

- Bargat ONa eamiálbmotjulggaštusain
- Searvat árjjalaččat riikkaidgaskasaš proseassaide ja davviriikkalaš arenaide sihkkarastin dihte ahte ON orgánat sáhttet mearridit julggaštusa.
- Árvvoštallat ain doarjut ON eamiálbmogiid bistevaš foruma.
- Árvvoštallat ruđaid Sámi parlamentáralaš ráđi diehtujuohkinkantuvrra plánema ja ásaheami Brusselii.
- Ásahit 50 000 ruvdnosaš stipeandda nuoraide geat háliidit buoridit gelbbolasvuodaset riikkaidgaskasaš eamiálbmotáššiid ektui.

Sámediggi várre 200 000 ru dán ulbmilii 2006 várás. Dán hálddaša Sámedikki Sámi parlamentáralaš ráđi áirras.

12.4 Doarjja rájáidrasttideddji sámii organisašuvnnaide

Tabella 12.4 Doarjja rájáidrasttideddji sámii organisašuvnnaide

(1000 ru)

Poasta 553	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55300	Doarjja rájáidrasttideddji sámii organisašuvnnaide	449	549	549	549	0	0,0 %
Submi		449	549	549	549	0	0,0 %

Dat rájáidrasttideddji sámii organisašuvnnaid maidda addojuvvo doarjja lea Sáráhkka, Sámi Nisson Forum, Sámiráđi Norgga beale juogus ja Davvi nuorra.

Sámediggi joatka doarjaga rájáidrasttideddji sámii organisašuvnnaide 549 000 ruvnnin jagi 2006 várás, ja juolludusa hálddaša Sámediggeráđđi.

Sámedikki doarjjastivra árvoštallá doarjut Sámi jienaid gitta 100 000 ruvnnuin ohcama vuodul.

12.5 Sámi riikkaidgaskasaš valáštallan - Arctic Winter Games

Tabella 12.5 Sámi Válašhtallan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games

(1000 ru)

Poasta 554	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
55400	Sámi Válašhtallan Lihttu (SVL) - Arctic Winter Games	0	120	120	500	380	316,7 %
Submi		0	120	120	500	380	316,7 %

Mihttomearri

Láhčit doaimmaid nu ahte sámii mánát ja nuorat ožžot vejolašvuoda searvat gilvvuide alla riikkaidgaskasaš eamiálbmotdásis.

Doaibmabidju

- Bargat dan ala ahte Sápmi šaddá bastevaš Arctic Winter Games lahtun.

Sámediggi várre 500 000 ru SVLa goluide Arctic Winter Games searvama oktavuodas Alaskas 2006 várás. Dát ruhta galgá geavahuvvot gokčat sihke Norgga beale valáštalliid, kulturoassálastiid ja jodiheaddjiid goluid, ja máksit lunddolaš oasi dain oktasašgoluin, maid ráhkkaneapmi ja ieš searvan dagahit.

Sámediggi eaktuda ahte ráhkaduvvojit sierra eavttut dasa movt válljet daid valáštalliid, geat galget searvat AWG:ii. SVL-N galgá dohkkehit eavttuid.

13 Dásseárvodoaibmabijut

Tabella 13.0 Dásseárvodoaibmabijut oppalaččeat

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	Statsbud-05 - 06-Rev 05	
650	Dásseárvodutkan	52	200	200	200	0	0,0 %
651	Eará dásseárvodoaibmabijut	237	250	250	250	0	0,0 %
652	Sohkabealli ja demokratiija - SPR-N	0	0	0	200	200	-
Submi		289	450	450	650	200	44,4 %

Mihttomearri

Ovddidit ovttadássásašvuoda ja dásseárvvu nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Strategiija

- Bajidit máhtolašvuoda sohkabealoktavuodaidd birra, movt dat šaddet ja movt dat váikkuhit sámi servodaga

Doaibmabidju

- Bargat dan ala ahte ovddidit strategiijaid ja doaibmabijuid maiguin ovddidit dásseárvvu nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Dásseárvvu dutkan

Ruđat dásseárvvu dutkamii čadnojuvvojit dasa ahhte dutkat sámi árbevirolaš máhtolašvuodaidd, sámi nissonolbmuid vuoigatvuodaidd, sohkabealrollaidd sámi servodagas ja čuolmačilgehusaidd veahkaválddalašvuoda ja olmmošgávppašeami oktavuodas. 200 000 ru várrejuvvo dán doaibmabidjui. Ruđat almmuhuvvojit olggobealde. Juolludeapmi dahkkojuvvo ohcama vuodul Sámediggeráđđái.

Eará dásseárvodoaibmabijut

Sámi searvvit, organisašuvnnat ja ášahusat leat dehálaš ovttasbargoguoimmit dásseárvobarggus. Buorit dásseárvodoaibmabijut mat váikkuhit dásseárvvu ovddideami nissonolbmuid ja almmáiolbmuid gaskkas sámi servodagain leat dávjjimusat báikkálaš dásis álggahuvvon. Várrejuvvo 250 000 ru dán ulbmili. Ruhta juolluduvvo ohcama vuodul Sámediggeráđđái.

Dásseárvu sohkabealid gaskkas geavtlaš politihkas – SPR-Stivra (ođas)

Sámi parlamentáralaš ráđi konferánsas *Sohkabealli ja demokratiija* Gironis miessemánus 2003 evttohuvvojedje eanet áŋgiruššan dásseárvvuin SPR-dásis. Movttiidahttin dihte oktasaš áŋgiruššamiid várrejuvvo 200 000 ruvno integreremii, fierpmáduhuksemii ja oahpahussii nu mo evttohuvvui konferánsas. Ruđaid hálddaša SPR-Norga.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

179 siidu 214 siiddus

14 Sámiide guoski statistihkka Norggas

Tabella 14.0 Sámi statistihkka

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
700	Sámiide guoski statistihkka Norggas	800	300	300	300	0	0,0 %
Submi		800	300	300	300	0	0,0 %

Sámediggi álggahii 2003 prošeavtta ovddidit sierra sámi statistihkka. Dán prošeavtta ulbmilin lea oažžut áigái bissovaš čovdosa sámi statistihkka ráhkadeami ektui. Sámi Instituhtta ja Statistisk sentralbyrå leat maid mielde prošeavttas. Lea stuorra dárbu analyseret vejolaš vugiid movt dahkat sámiide guoski statistihkka ja mii galgá leat vuodđun (geografijja, čearddalašvuohta, olmmošlohkamat, jienastuslohku jna.). 2006 lea prošeavtta mañimuš jahki ja jagis 2006 lea erenoamáš dehálaš ahte bargojuvvo statistihkkaávdnasiiguin eaŋkalolbmodásis. Eaktuduvvo ahte prošeakta sirdása bastevaš doaimmadássái 2007 rájes ja ahte departemeanta ruhtada dán doaimma. Ollislaš bušeahhtarámma 2006 várás dán ulbmili lea 970 000 ruvno, mas Sámedikki oassi lea 300 000 ru.

15 Eará doarjagat

Tabella 15.0 Eará doarjagat - doarjja politihkalaš bargui

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
750	Sámi váldoorganisašuvnnat	1 951	1 951	1 951	1 951	0	0,0 %
751	Sámedikki politihkalaš joavkkut	1 800	1 800	1 800	1 800	0	0,0 %
752	Oppošišuvnna bargoeavttut	700	700	700	700	0	0,0 %
753	Sámediggeválgalisttat	0	1 500	1 500	0	-1 500	-100,0 %
Submi		4 451	5 951	5 951	4 451	-1 500	-25,2 %

15.1 Sámi váldoorganisašuvnnat

Sámi váldoorganisašuvnnat barget árjjalaččat olles sámi servodateallima viidodaga ektui. Lahttoorganisašuvnnat dat iežaset báikkálaš servviid bokte váikkuhit árjjalaččat sámi servodateallima. Dain lea erenoamáš ovddasvástádus dásseárvobarggus sámi servodagas.

Ortnet man bokte juolluduvvo doarjja sámi váldoorganisašuvnnaide, galgá guorahallojuvvot jagis 2006.

Sámediggi joatká doarjaga váldoorganisašuvnnaide 1 951 000 ruvnnuin 2006 várás, ja juolludusa hálldaša Sámediggeráđdi.

15.2 Sámedikki politihkalaš joavkkut

Sámedikki doarjja Sámedikki politihkalaš joavkkuide juogaduvvo sierra njuolggadusaid vuodul. Ortnet galgá váikkuhit dan ahte Sámedikki joavkkut ožžot vejolašvuođa organiseret iežaset barggu earret eará čállivehkiin. Ortne rammán biddjojuvvo 1 800 000 ru 2006 várás.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

180 siidu 214 siiddus

Čoahkkinjođihangoddi juogada doarjaga, ja sáhtta bidjat lasseeavttuid ovttaskas doarjjavuostáiváldái.

15.3 Opposišuvnna bargoeavttut

Opposišuvdnii buriid bargoeavttuid sihkkarastimii várrejuvvo 700 000 ru 2006 várás. Čoahkkinjođihangoddi hálddaša ortnega ja ruđat juogaduvvojit guoskevaš politihkalaš joavkkuid lagat šiehtadusa vuodul.

16 Konferánsat

Tabella 16.0 Konferánsat

(1000 ru)

Poasta 800	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
80001	Nuoraidkonferánsa	221	300	300	300	0	0,0 %
80002	Mánáidgárdebargiid jahkásaš konferánsa	144	200	200	200	0	0,0 %
80003	Dásseárvokonferánsa	0	0	0	0	0	-
80004	Jahkásaš jahkásaš gielddaiguin	106	0	0	135	135	-
80005	Girjeráđjojahkásaš	33	0	0	100	100	-
-	am iálbm oťjahkásaš	0	200	200	0	-200	-100,0 %
80006	Skuvlajahkásaš (ovdal mielde FOU ruđain)	a)	0	0	200	200	-
80007	Dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára (ovdal háldd. doaimma vuolde)	a)	0	0	150	150	-
Submi		504	700	700	1 085	385	55,0 %

a) Dát guokte konferánsa ledje ovdal hálddahusa bušehtas ja erenoamáš doaimmagoluin.

Nuoraidkonferánsa

Váldomihttomearri lea oalgguhit ja nannet mánáid mielváikkuheami, árjjalaš oassálastima ja áŋgiruššama sámi servodagas, ja oažžut nuoraid bargagoahtit politihkain.

Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi oassálastá nuoraidkonferánsa plánemis, čadaheamis ja árvoštallamis ja váldá ovdan dakkár servodahkii guoski áššiid, maid nuorat ieža leat válljen. Nuoraidkonferánsa lágiduvvo vurrolágaid iešguđet geográfalaš guovlluin.

Sámediggi várre 300 000 ru dán ulbmilii 2006 várás.

Mánáidgárdekonferánsa

Konferánsa mihttomearrin lea sámi mánáidgárddiid bargiid gelbbolašvuodalokten ja vásihusaid lonohallan. Mánáidgárdekonferánsa lassin lea dárbu doallat fierpmádatčoahkimiid iešguđet bargijoavkkuide iešguđet sámi mánáidgárddiin ja dáža mánáidgárddiin gos leat sámi mánát.

2006 várás várre Sámediggi 200 000 ru dán ulbmilii.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

181 siidu 214 siiddus

Jahkásaš konferánša gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin

Dat jahkásaš konferánša gielddaiguin ja fylkkagielddaiguin dollojuvvo 2006 čavčča. Dán ulbmilii várrejuvvo 135 000 ru.

Girjerádjokonferánša

Várrejuvvo 100 000 ru girjerádjokonferánsii 2006 várás. Árjjalaš oaivádusa ja diehtujuhkima bokte háliida Sámediggi váikkuhit ahte gielddaid girjerájut galget sáhttit ovddidit iežaset sámi girjerádjobálvalusaid ja iežaset gelbbolašvuoda suorggis.

Skuvlakonferánša

Sámediggi lea ovttasráđiid Finnmárkku fylkkamanniin ja Sámi allaskuvllain váldán álgaga dan ektui ahte ráhkaduvvo sierra sámi doaibmaplána/doaibmabidjoplána "Astta lohkat"-prošektii mii lea našunála prošeakta mii galgá doaibmat 2007 rádjai.

Jahkásaš sámi skuvlakonferánša lea okta dain doaibmabijuin, maid Sámediggi lea vuoruhán prošeaktaáigodagas. Sámedikki áŋgiruššan dáinna prošeavttain galgá váikkuhit čuvget dihto sámi doaibmabijuid skuvllain "Astta lohkat"-prošeavtta siskkobealde. Konferánssa mihttomearrin lea váikkuhit sámi skuvllaid ja skuvlaolbmuid gelbbolašvuodaloktema ja vásihusaid lonohallama. 2006 várás várrejuvvo konferánsii 200 000 ru.

Dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára

Sámedikki dearvvašvuoda- ja sosiálaseminára (prošeaktajodiheaddjiseminára), lea sin várás geat ožžo prošeaktaruđaid dearvvašvuoda- ja sosiálaulbmiliidda. Ulbmilin lea addit prošeaktajodiheaddjiide, ásahusaide ja eará berošteaddjiide vejolašvuoda deaivvadit, lonohallat vásihusaid ja vuodđudit fierpmádaga gieldda-, fylkka- ja profešuvdnarájiid rastá. Dát lea dehálaš fágalaš deaivvadansadji dearvvašvuoda- ja sosiálabargiid váste, geat leat mielde ovddideamen sámi dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusaid.

2006 várás várre Sámediggi 150 000 ru dán ulbmilii.

17 Báلكkašumiid geigen

Tabealla 17.0 Báلكkašumiid geigen

(1000 ru)

Poasta 850	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
85001	Dásseárvobáلكkašupmi	a)	109	0	0	100	100,0 %
85002	Giellam ovttiidahttinbáلكkašupmi		0	50	50	0	-50
Submi			109	50	50	100	50 100,0 %

a) Ieš dat dásseárvobáلكkašupmi lea 50 000 ru, muhto ruđat mudui mannet lágidangoluid máksimii.

Dásseárvobáلكkašupmi

Dán báلكkašumi ulbmil lea movttiidahttit eanet áŋgiruššamiid dásseárvvu ja ovtadássásašvuoda ovddidanbarggus almmáiolbmuid ja nissonolbmuid gaskkas sámi servodagas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

182 siidu 214 siiddus

Dásseárvobálkkašupmin lea dáidda ja ruhtasubmi maid árvu buohkanassii lea 50 000 ruvnno. Bálkkašumi sáhtta addit ovttaskas olbmuid, joavkkuide, fitnodagaide, orgánisašuvnnaide, servviide dahje lihtuide, skuvllaide dahje eará almmolaš etáhtaide mat áŋgiruššet dákkár bargguin, dahje leat čadahan doaibmabijuid mat leat nannen ja ovddidan dásseárvvu geavatláčat.

Vuodustuvvon evttohasevttohus sáddejuvvo Sámediggái ovdal juovlamánu 10. b. 2005. Bálkkašumi vuoti almmuhuvvo ja bálkkašupmi geigejuvvo Sámedikki dievasčoahkkima oktavuodas guovvamánus 2006.

Dásseárvobálkkašumi geigema oktavuodas gártet golut bálkkašumi almmuheapmái, mátkái ja orrumii, lávdegotti čoahkkimiid ja jnv. Dábálaččat leat lávdegottis leamaš golbma čoahkkima barggu oktavuodas. Ollislaš hálddahušgolut bálkkašumi geigemii leat 50 000 ruvnno, dat mearkkaša ahte várrejuvvo buohkanassii 100 000 ruvnno dásseárvobálkkašumi geigemii 2006 várás.

18 Eará váikkuhangaskaoamit

18.1 Doarjjaruđaid árvvoštallan

Tabealla 18.0 Eará váikkuhangaskaoamit

(1000 ru)

Poasta 899	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
89900	Doarjjaruđaid árvvoštallan - Oahpponeavvoovddideapmi	0	0	0	500	500	-
Submi		0	0	0	500	500	-

a) 2006 várás sirdojuvvo 500 000 ru poastas 100 postii 899 oahpponeavvuid doarjjaortnega árvvoštallama geažil.

Muđui čujuhit Sámedikki meannudeapmái áššis 025/05 Sámedikki doarjjastivrra raporta 2001-2005, mas várrejuvvojit ruđat árvvoštallat Sámedikki iešguđet váikkuhangaskaoapmeortnegiid. Sámediggi várre 500 000 ruvnno árvvoštallat oahpponeavvuid ovddideami doarjjaortnega. Dat mearkkaša ahte poasta 100 oahpponeavvoovddideapmi unniduvvo vástesaččat.

Doarjjaruđaid árvvoštallama odasmahttinplána áigodagas 2005-2009:

Poasta	Doarjjaruđat	jahki
100	Oahpponeavvoovddideapmi	2006
150	Guovttegielalašvuodadoarjja gat	2007
200	Sámi kulturfoanda	2008
300	Sámi ovddidanfoanda	2009

18.2 Sámeálbmotfoanda

Sámedikki eavttut váldit vuostái Sámeálbmotfoandda leat olláshuhttojuvvon go Stuorradiggi lea mearridan šállobuhtadusortnega daidda sámiide, geat leat massán skuvlavázzima nuppi máilmmisoađi geažil. Go nuppi máilmmesoađi oahppováillagiid dilli orru čoavdasuvvamin,

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

183 siidu 214 siiddus

de lea departemeanta váldán ášši ovdan fas Sámedikkiin. Sámediggeráđdi meannudii ášši borgemánus 2005 Áššis R 95/05 mas mearriduvvui geavahišgoahhtit sámeálbmotfoandda.

Sámediggi áigu geavahišgoahhtit sámeálbmotfoandda go Ráđđehus lea mearridan dakkár lálkaásahusaid foandda váste, mat dávistit Sámedikki evttohusain, ja Sámediggi lea mearridan lagat njuolggadusaid foandda geavaheapmái.

Foandda ulbmilin lea addit doarjaga dakkár doaibmajuiide maiguin nanne ja ealáskuhtá sámi giela ja kultuvrra. Danne galgá foanda geavahuvvot sierra prošeaktaáŋgiruššamiidda Sámedikki dahkan vuoruhemiid siskobealde giella- ja kultursuorggis. Váldodeaddu sámeálbmotfoandda ruđaid geavaheami oktavuodas galgá biddjojuvvot daid vuoruhemiide maid Sámediggi lea dahkan go lea meannudan Sámediggeráđi dieđáhusa surggiin giella ja kultuvra. Dat dieđáhusat mat dál gávdnojit, leat Sámediggeráđi dieđáhus sámeagiela birra – Sámeagiella lea čáffat (Sámediggi mearridan áššis 24/04), Sámediggeráđi dieđáhus sámi museaid birra (Sámediggi mearridan áššis 05/05), ja Sámediggeráđi dieđáhus sámi dáidaga birra (Sámediggi mearridan áššis 33/05).

19 Politihkalaš dási doaibmagolut

Tabella 19.0 Doaibmagolut politihkalaš jodiheapmi

(1000 ru)

Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
1010 Sámedikki dievasčoahkkin	4 837	5 000	5 700	5 600	-100	-1,8 %
1110 Sámedikki čoahkkinjodihangoddi	602	860	860	1 110	250	29,1 %
1120 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi	84	0	0	350	350	-
1210 Sámediggejoavkkut	1 783	2 500	2 500	2 000	-500	-20,0 %
1310 Sámi parlam entáralaš ráđdi	641	690	690	550	-140	-20,3 %
1410 Sámedikki doarjjastivra	475	640	640	640	0	0,0 %
1510 Sámediggeráđdi	a) 4 663	5 243	5 243	5 866	623	11,9 %
1610 Sámedikki giellastivra	266	350	350	350	0	0,0 %
1620 Sámi giellalávdegoddi	b) 875	1 000	1 000	1 000	0	0,0 %
1910 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)	181	325	325	325	0	0,0 %
1920 Sámediggeválgá - fágalávdegoddi	0	0	0	500	500	-
- Guolástuspolitihkalaš lávdegoddi	c) 70	70	70	0	-70	-100,0 %
- Interreg gozihankom./doarjjastivra	80	155	155	0	-155	-100,0 %
Submi	14 559	16 833	17 533	18 291	758	4,3 %

a) Oktan 150 000 ruvdnosaš goluiguin politihkalaš álgagiidda.

b) Buohkanassii lea juolluduvvon 1 000 000 ru Sámi giellalávdegoddi 2005, mas 340 000 ru ea giellalávdegotti politihkalaš dássái.

Reasta galgá gokčat Sámi giellalávdegotti čálii hálddhusgoluid, mat leat leamaš poasttas 01 háld.doaibmagolut.

c) Guolástuspolitihkalaš lávdegoddi lei gaskaboddasaš lávdegoddi Sámedikki guolástusdieđáhusa oktavuodas.

19.1 Sámedikki dievasčoahkkin

Sámedikki dievasčoahkkinii leat válljejuvvon njeallje áirasa eanet 2005 válgga rájes. Dása lea Ráđđehus evttohan 400 000 ruvdnosaš lassejuolludusa liigegoluid váste 2005 reviderejuvvon našunála bušeahta bokte. Navdit ahte jagis 2006 dat submi duppalastojuvvo. Danne várret ge dievasčoahkkima váste 5 600 000 ruvno 2006 várás.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

184 siidu 214 siiddus

19.2 Sámedikki čeahkinjođihangoddi

Sámedikki lávdegoddebargguid čadahannjuolggadusain lea láidestusat dasa ahte lávdegottit sáhttet ohcat ruđaid čeahkinjođihangottis guorahallanmátkkiide dakkár áššiin, maid lávdegottit meannudit. Dán vuodul biddjovuvvo 200 000 ru dán ulbmilii geahččaladdanortnegin 2006 várás.

Čeahkinjođihangotti bušeahtta lea 2006 várás buohkanassii *1 110 000 ruvnno*. Ruđat galget geavahuvvot lávdegottiid guorahallanmátkkiide, dievasčeahkinjođiheaddji bálkái ja ee. čeahkinjođihangoddelahitud mátkke-, ovddastusa- ja čeahkkingoluide. Dan lassin lágiduvvo kursa Sámediggeáirasiid várás dan birra mo dustet mediaid. Áigumuš lea ahte áirasat galget oahpahuvvot mo sii sáhttet ávkástallat mediaiguin go áigot ovddidit Sámedikki ja mo positiivvalaččat ovdanbuktit daid áššiid maiguin Sámediggi bargá.

19.3 Sámedikki bearráigeahččanlávdegoddi

Sámediggi eaktudii Ášši 26/05 mearrádusastis ahte Sámedikki bearráigeahččanortnegiid bušeahta nannen, dagaha dan ahte Sámediggi ferte oazžut stuorát juolludusaid Stuorradikkis 2005 reviderejuvvon našunála bušeahta ja 2006 stáhtabušeahta bokte. Stuorradiggi juolludii lasáhusa 2005 reviderejuvvon našunála bušeahtas, muhto Ráđdehus ii čuovvolan dán makkárga ruđaiguin 2006 stáhtabušeahtas. Danne ferte Sámedikki bearráigeahččanlávdegotti bargodili nannet daid ekonomalaš rámmaid siskkobealde, mat Sámedikkis juo leat. Danne várret 2006 várás Bearráigeahččanlávdegoddi *350 000 ruvnno* dahkat lagat iskkademiid.

19.4 Sámedikki joavkkut

Maŋŋa go lávdegoddemálla válđojuvvui atnui Sámedikkis, de leat joavkkuid dárbbut geahppánan mealgat. Sivvan dasa lea dat go joavkočeahkkimat dál dollojuvvojit oktanaga lávdegoddečeahkkimiiguin, ja danne seastit dál daid mátkegoluid mat ovdal bohte sierra joavkočeahkkimiid geažil. Dainna várašumiin ahte joavkkuid lohku ii lassán olus maŋŋa válgga ja ahte joavkočeahkkimat dollojuvvojit lávdegoddečeahkkimiid oktavuodas, de sáhtta bušeahtta unniduvvot *2 000 000 ruvdnui* 2006 várás.

19.5 Sámi parlamentáralaš ráđdi (SPR)

Sámi parlamentáralaš ráđdi (SPR) lea Ruota, Suoma ja Norgga beale sámedikkiid ovttasbargoorgána masa sámit Ruošša bealde servet bissovaš oassálastin. Guovvamánus 2005 válddii Sámediggi Suoma bealde badjelasas presideantadoaimma ja nu maiddái SPR čállingoddedoaimma 25.02.2007 rádjai. 2005:s juolluduvvui 300 000 ruvnno SPR:ii Norgga stáhtabušeahtas. Dát ruđat leat addojuvvon Sámediggái Suoma bealde, ja nu boahá dahkkot maid 2006:s. Muđui eat leat lihkostuvvan oazžut eará ruhtadeami SPR doibmii. 2003:s ráhkaduvvui SPR váste doaimabušeahtta mii lei buohkanassii 2 405 196 ruvnno. Iešguđet Sámedikkis fertejit ain máksit ovddasteaddjiid goluid go servet SPR-čeahkkimiidda ja muđui ovddastemiid oktavuodas.

Bušeahtas várrejuvvo *550 000 ruvnno* Sámi parlamentáralaš ráđdi doibmii.

Vuolláičála: _____/_____

19.6 Sámedikki doarjjastivra

Buohkanassii lea 2006 dárbu *640 000 ruvnno*. Eanaš golut bohtet mannet dulkomiidda, bálkkáide, mátkiide ja orrumii.

Áigumuššan lea, nu mo ovdalge, doallat njeallje dábálaš stivračoahkkima, lassin vejolaš telefončoahkkimiidda jos áššiid olggobealde dábálaš čoahkkimiid ferte meannudit johtilit.

19.7 Sámediggeráđđi

Poasta geavahuvvo presideantta ja várrepresideantta bálkái, golmma ráddelahtu bálkái olles virggis mii lea 90% várrepresideantta bálkkás, ja dasto politihkalaš ráđdeaddi bálkái olles virggis. Loahppa ruhta geavahuvvo mátk- ja orrungoluide ja eará doaibmagoluide.

Vai ráđđi galgá sáhttit čađahit daid doaimmaid mat das leat, de lea dárbu lasihit rámma 2005 ektui. Lea čájehuvvon ahte ráđi doaibma lea stuorát go dan maid ovddeš bušeahtat leat vuhtiiváldán.

Dáid goluid várás ferte várret *5 866 000 ruvnno* 2006 várás. Supmis lea mielde maiddá dat *150 000 ruvnno*, maid Sámediggeráđđi sáhtta geavahit doaibmabijuide maid Sámedikki doarjjastivra ii sáhte ruhtadit muđui.

19.8 Sámedikki giellastivra

Várrejuvvo *350 000 ruvnno* Sámedikki giellastivrii. Giellastivrra gollun leat bálkkát stivralahtuide, mátk- ja orrungolut ja čoahkkimiid dulkongolut.

19.9 Sámi giellalávdegoddi

Sámediggi várre *1 000 000 ruvnno* Sámi giellalávdegoddái 2006 várás. Supmis leat mielde bálkkát ja sosiála golut nugo hálddahušjodiheaddji bálká ja bálká virgái mii galgá gozihit terminologijabarggu riikkarájiid rastá, muhto maiddá bálkkát lahtuide ja mátk- ja orrungolut Sámi giellalávdegotti oktavuodas. Submi lea oassi Sámi giellalávdegotti ollislaš bušeahtas. Sámedikkit Suoma- ja Ruota bealde juolludit maid iežaset oasi giellalávdegotti bušehtti.

19.10 Sámedikki nuoraidpolitihkalaš lávdegoddi (SNPL)

Sámediggi várre *325 000 ruvnno* lávdegotti bargui 2006 várás. Goluide gullet čoahkkinnávssut, mátkkit, orrun ja nuoraidkonferánssa plánen ja lágideapmi.

19.11 Sámediggeválgá - fágalávdegoddi

Sámediggi lea áššis 35/02 Sámediggeválganjuolggadusat – rievdadusat, mearridan ahte nammaduvvo fágalávdegoddi mii viidát árvvoštallá buot sámediggeválgamearrádusaid beliid. Sámediggeválgga njuolggadusaid ráhkadeami oktavuodas 2005:s ii leat Sámediggi ožžon dohkkehuvvot daid rievdadusevttohusaid, mat mearriduvvojedje áššis 35/02, danne go Gieldda ja guovlodepartemeanta oaivvilda ahte sámediggeválgá galggašii ollislaččat árvvoštallojuvvot, maid maiddái Sámediggi lea háliidan áššedovdilávdegotti ásaheamiin.

Áššis 42/04 Gulaskuddancealkámuš Sámelága revideremii – dásšenmandáhtat, mearriduvvui ee. ná:

Lávdegoddi evttoha ahte ollislaččat čielggadit rievdadusaid Sámedikki váлгаortnega ektui man oktavuodas erenoamážit deattuhuvvojit válgabiirriid čoaškádus, vuohki movt sámediggeválggat organiserejuvvot, mas mielde maiddái diehtujuohkin, jienastuslogu eavttut, jienastuslogu organiseren, dievdasmandáhtarádjá ja juohkáseapmi sohkabeliid gaska man oktavuodas lea erenoamáš deatalaš oážžut vástádusa manne Sámedikki nissonoassi ii leat dohkálaš. Dán oktavuodas biddjojuvvo viidát čohkkejuvvon lávdegoddi mas leat politihkkarat ja fágaolbmot. Dát lávdegotti bargu ja árvalus galgá leat vuodđun ságastallamiidda ja mearrádusaide movt rievdadit Sámedikki váлгаortnega 2009 rádjai.

2006 várás várrejuvvo 500 000 ruvno fágalávdegotti goluide, oktan čálli- ja čielggadusvehkiin.

20 Hálldahusa doaibmagolut

Tabealla 20.0 Hálldahusa doaibmagolut

(1000 ru)

Poasta 01	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
-	Hálldahusa doaibmagolut,	51 216	52 800	53 285	54 875	1 590	3,0 %
-	Investeremat	1 605	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %
-	Erenoamáš prošeavttat (ovdal poasttas 22 Erenoamáš doaibmagolut)	3 166	2 525	2 818	1 875	-943	-33,5 %
Submi		55 987	56 825	57 603	58 250	647	1,1 %

20.1 Hálldahusa doaibmagolut

Hálldahusa bušeahta 1 590 000 ruvdnosaš lassáneami sivva lea:

- Resursa Sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu viiddideami geažil ja ovttasbargošiehtadusaid ásaheami geažil fylkkagielddaiguin, 450 000 ru
- Ovdal ledje dearvvašvuoda- ja sosiálaseminárat bušhterejuvvon hálldahusa vuolde. Dat leat dál sirdojuvvon váikkuhandaibmabidjopostii konferánsat 150 000 ruvnuin. Seamma láhkai lea 55 000 ru sirdojuvvon váikkuhandaibmabidjopostii museat.
- 3,37% hadde- ja bálkagoargjun.

Sámediggi lea ráhkadeamen odđa ekonomiijamálla mas maiddái galgá atnui odđa bušeahtastivrenreaidu. Dat galgá válđojuvvot atnui 1.1.2006. Válđooasit dás leat:

Vuolláičála: _____/_____

- Odđa kontoplána (boadus ja balánsa) Norgga standárdda mielde
- Erenoamáš doaibmagolut juhkkovuođot guovtti oassái:
 - Dáláš erenoamáš doaibmagolut nugo oahpponeavvoovddideapmi/FoU, divvun-programma, konferánsat ja bálkkašumiid geigen sirdovuođot váikkuhangaskaoapmepoasttaide.
 - Erenoamáš doaibmagolut mat dál eai leat sirrejuvvon bušeahas juogaduvuođot guovtti postii, investeremat ja erenoamáš prošeavttat. Erenoamáš prošeavttat leat prošeavttat maid lunddolaččat ii sáhte ruhtadit doaimma badjel ja main lea vissis sturrodat.

Hálddahaslaš golus leat evttohuvvon juogaduvvot ná:

Hálddahaslaš doaibmagoluid čilgen	Bud 2006	% joug.
Bálká- ja bargiidgolut	42 593	73,1 %
Eará doaibmagolut:		
- Viessoláigogolut Guovdageainnus, Divttasvuonas, Vuonnabadas, Gáivuonas, Evenáššis ja Snoasas	3 360	
- Telefon- ja dihtoroastingolut, golut fierpmádatbálvalusaide ja bálvalus- ja bajásoallansiehtadusaide	2 800	
- Golut sám ediggevistti doaimmaheapmái	1 400	
- Eará doaibmagolut: mátki, geavahangálvu, rekvisita jorgaleapmi, almmuheapmi, konsuleantabálvalusat jna.	4 722	
Eará doaibmagoluid submi	12 282	21,1 %
Investeremat (čilgejuvvon kapihttalas 20.2)	1 500	2,6 %
Erenoamáš prošeavttat (čilgejuvvon kapihttalas 20.3)	1 875	3,2 %
Doaibmagoluid submi	58 250	100,0 %

Go odđa bušeahastivrenreaidu lea váldovuođot atnui, de juogaduvuođot hálddahas golus loahpalaččat.

Gielda- ja guovlodepartemeanta St.prp. nr. 1 (2005-2006) vuodul lasihuvvui Sámedikki rámma 2 000 000 ruvnunin dan geažil go Sámediggi lea viiddidan Sámi ovddidanfoandda doaibmaguovllu ja dahkan ovttasbargošiehtadusaide mángga fylkkagielddain.

Sámi ovddidanfoandda geográfalaš doaibmaguovllu viiddideapmi 01.01.2005 rájes lea ollu vaikkuhan hálddahas. Doaibmaguovlu viiddiduvvui mánggain gielddain. Veahkadaga dáfus stuorui olmmošlohkovuođdu šiega 26 000 olbmos eanet go 40 000 olbmui geográfalaš viiddideami geažil. Badjel 36% olmmošlohkolassáneapmi. Dát lea mielddisbuktán mearkkašahhti lasse barggu sihke hálddahas ja hálddaseami dáfus. Eanet ohcamiid meannudeapmi, diehtovuohkin, oavvodeapmi, čuovvodeapmi ja mátkkošteapmi odđa guovlluin lea stuorru hálddahas resursadárbbu. Dan lassin leat dahkkojuvvon odđa ovttasbargošiehtadusat mángga fylkkagielddain mii maid lea stuorru resursageavahandárbbu, sihke siehtadallamiid, čoahkkanemiid, plánema ja čuovvodeami dáfus. Dán geažil biddjovuođot 450 000 ru 2006 várás.

Sámedikki mearrádusas Áššis 26/05 Sámedikki bearráigeahččanortnegat, eaktuda Sámediggi stuorát juolludusaide Stuorradikki 2006 stáhtabušeahas nannet Sámedikki ekonomijahálddaseami. Ráddehus ii leat čuovvolan dán eavttu, muhto St.prp.nr. 1 eaktuda Gielda- ja guovlodepartemeanta almmatge ahte Sámediggi gustojeaddji rámmaid

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

188 siidu 214 siiddu

sikkobealde vuorua doarvái resurssaid ekonomii- ja rehketoallodoibmii sihkarastin dihtii ahte ekonomiihálddašeami dagaldumiid čađaheapmi lea dievaslaččat dohkálaš. Danne vuorua Sámediggi nannet iežas ekonomiihálddašeami hálldahusa rámma sikkobealde gealbudandoaimbajuiiguin ja ekonomiihálddašeami beavttálmahttimiin.

Láigošiehtadusat mat leat dahkkojuvvon daid láigoheaddjiiguin, main Sámediggi láigoha lanjaid, galget dievaslaččat guorahallojuvvot ja ođđasis šiehtaduvvot. Láigošiehtadusat fievririduvvojit dál gollun hálldahusa rehketoalu bokte. Áigumuššan lea ahte Sámediggi ii galgga máksit eanet go márkanhatti sámi kulturviesuid doaimmas šiehtaduvvon láigošiehtadusaid bokte. Sámediggi áigu unnidit hálldahusa bušehta dan bokte ahte doaimmadoarjja lasihuvvo sámi kulturviesuide. Láigošiehtadusaid ođđasis šiehtadallan ja guorahallan álggahuvvo jođáneamos lági mielde dahje go lea vejolaš šiehtaduvvon láigošiehtadusaid ektui.

Hálldahusa doaimmagoluid 58 250 000 ruvdnosaš bušehtas leat mielde maiddá čuovvovaš bušehterejuvvon golut:

- Tabealla 20.1 Investeren
- Tabealla 20.2 Erenoamáš proševttat

20.2 Investeremat

Tabealla 20.1 Investeremat

(1000 ru)

Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
- Hálldahusa investerenbušehta	1605	1 500	1 500	1 100	-400	-26,7 %
- Pcid lonuheapmi	0	0	0	400	400	-
Submi	1605	1 500	1 500	1 500	0	0,0 %

a) Investerenbušehta lea ovdalge leamaš hálldahusa doaimmagoluid vuolde. Dás leat mašinnaid (má?genmašinnat, telefákssa jna.), stohpogálvuud, kanturbiergasiid, reaidduid, bálvváriid, telefavnnaid jna. investeremat.

PC:aid lonohallan

Sámedikkis lea čuovvovaš lonohallanplána ođasmahttit PC:aid, man ulbmilin lea ahte sullii ¼ PC:in galget lonohuvvot jahkásaččat ja nu ollislaš ođasmahttin juohke njealját jagi. PC:aid bistináigin lea rehkenastojuvvon sullii 3-4 jagi. Várrejuvvo 400 000 ruvnno dán ulbmili 2006 várás.

20.3 Erenoamáš proševttat

Tabealla 20.2 Erenoamáš proševttat

(1000 ru)

801	Čilgehus	RR 2004	Bud 2005	Rev 2005	Bud 2006	+/- 06-Rev 05	Erohus %
-	Buoret bálvalus geavaheaddjiide	0	0	0	300	300	-
-	Finnmárkkuláhka	891	500	793	500	-293	-36,9 %
-	Jienastuslohkoprospekta/Sámediggeválgá 2005	676	700	700	0	-700	-100,0 %
-	Ođđa diehtujuohkinvuogádagat	1599	1 325	1 325	675	-650	-49,1 %
-	Sámediggevistti bajásdoallu	0	0	0	400	400	-
Submi		3 166	2 525	2 818	1 875	-943	-33,5 %

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

189 siidu 214 siiddus

Buoret bálvalus geavaheaddjiide

Dál lea Sámedikki báikkálaš kantuvrrain sierra telefonnummir. Dát ii leat nu ulbmillaš Sámedikki geavaheaddjiide, go sii fertejit diehtit geas lea ovddasvástádus mas nu iešguđet kanturbáikkiin. Go válddašeimmet atnui oktasaš telefonnummira, de livččii geavaheaddjiide okta nummir gosa čuojahit. Dalle lea vejolašvuohta bidjat telefonna rivttes olbmui beroškeahhtá guđe báikkis son lea.

Dál váldá Sámediggi vuostái poastta Kárášjogas, Guovdageainnus, Vuonnabađas, Romssas, Divttasvuonas ja Snoasas ja fysihkalaš arkiiva lea maid buot diein báikkiin. 2004:s válddii Sámediggi atnui dievaslaš elektrovnnalaš arkiivavuogádaga, mii doaibmá nu ahte buot poasta mii boahťa skánnejuvvo. Maŋŋágo dokumeanttat leat skánnejuvvon, de registrere arkiiva dokumeantta rivttes ossodahkii. Dan maŋŋá juohká jođiheaddji poastta siskkáldasat iežas ossodagas. Fysihkalaš dokumeanttas ii leat makkárga árvu maŋŋá go dokumeanta lea skánnejuvvon ja registrerejuvvon. Almmolaš dokumeanta lea dat elektrovnnalaš hápmi. Danne eai oaččo ge šat áššemeannudeaddjit bábirdokumeanttaid. Buot gávdná dihtoris.

Dávjá vásihit geavaheaddjit váttisvuohtan dan go hálddašeapmi lea nu biedgguid, ja ahte sis ii leat doarvái buorre máhtolašvuohta ovddasvástádus- ja doaibmajuohkáseamis Sámedikki ossodagaid gaskka. Ii ge galgga leat dárbu geavaheaddjis diehtit movt barggut juohkásit siskkáldasat go galgá oažžut almmolaš bálvalusaid.

Geavaheaddjiperspektiivvas ii leat ulbmillaš doalahit menddo čielga ráji iešguđet ovddasvástádussurggiid gaskka. Beroškeahhtá doaimmas, de lea geavaheaddji sorjavaš dakkár hálddašeamis mii addá rivttes, johtilis ja áddehahtti vástádusa ja mii čájeha návcca áddet geavaheaddji dili.

Ulbmilin oktasaš telefonnummira ja čujuhusa ásaheamiin Sámediggái leat earret eará čuovvovaččat:

- Váikkuhit buoret ja lassánan bálvalusa Sámedikki geavaheaddjiid guovdu buot surggiin.
- Doalahit báikkálaš bálvalusa ja dásseárvosaš bálvalusfálaldaga.
- Geavaheaddjit galget vásihit Sámedikki rabas ja bálvalusáddjás ásaheamiin, ja dasto gulahallan ja ovttaskas álgagiid arenan buot Sámedikki bálvalusaid siskkobealde.
- Mii galgat fállat geavaheaddjiide ovtta gulahallansaji.
- Geavaheaddjit galget oažžut dakkár vuosttašlinjábálvalusaid, main lea dohkálaš oppalaš gelbbolašvuohta Sámedikki birra, min bálvalusaid birra, gos sáhtta viežžat/diŋgot dieđuid jna.
- Beavttálmahttit oktasaš resurssaid geavaheami.

Várrejuvvo 300 000 ruvnnu árvvoštallat iešguđet čovdosiid, organisatuvrralaš váikkuhusaid, oahpahusa, oastimiid ja välljejuvvon čovdosiid atnui váldima. Golut buohkanassii namuhuvvon doaibmabijuide eai čielgga loahpalaččat ovdago molssaeaktosaš čovdosat lea árvvoštallojuvvon.

Finnmárkkkuláhka

Sámediggi várre ruđaid finnmárkkulága álggaheami čuovvoleapmái. Dása gullá earret eará Sámedikki njuolggadusaid ráhkadeapmi das mo árvvoštallat makkár váikkuhusat leat

Vuolláičála: _____/_____

meahccegeavaheami rievdadeamis sámi kultuvrii ja buoridit gelbbolašvuoda lága birra. Dasto gáibida dán lágan čuovvoleapmi liigeresurssaid bearráigeahččat ahte álggahuvvo guoskevaš lágaid ollislaš guorahallan dainna áigumušain ahte dát dávistit álbmotriektái ja finnmárkkuláhkii. Lea maiddái dárbu čađahit ráđđádallamiid mat čatnasit nammadeapmái ja lagat njuolggadusaid ráhkadeapmái Finnmárkkukomišuvnna ja Meahcceduopmostuolu váste, ja dasto ráđđádallamiid lánkaásahusaid ráhkadeami ja šiehtadallamiid hárrái Suomain Deanu- ja Njávđánjoga bivddu ektui.

Sámedikkis ferte leat hui árjjalaš ja njuolgga rolla Stuorradikki mearrádusa čuovvoleamis dan ektui ahte ráđdehus johtileamos lági mielde čielggada ja ovddida sierra ášši Stuorradiggái sámiid ja earáid guolástanvuogitvuoda birra mearas olggobealde Finnmárkkku.

2006 várás várrejuvvo 500 000 ruvnnu liigeruhtan finnmárkkulága čuovvoleapmái Sámedikkis.

Odđa diehtujuohkinvuogádagat - Geografalaš diehtujuohkinvuogádát

2005:s álggahuvvui prošeakta ahte atnui váldit GDS (geografalaš diehtujuohkinvuogádaga Sámedikkis). Dát lea oktasašprošeakta Finnmárkkku fylkkagielddain, man oktavuodas mii ovttaráđiid leat bidjan virgái ja ruhtadit oktasaš GDS-koordináhtora/prošeaktajodíheaddji guovtti jahkái. GDS atnui váldima áigumuššan lea álkidit áššemeannudeami buot plána- ja areálaššiin, gč. Sámedikki bušeahta 2005, čuoggá 4.3.2.

Go galgá joatkit prošeavtta jagis 2006, de dárbbasuvvo dasa buohkanassii 875 000 ruvnnu. Mii juhkkuojuvvo ná; liseanssat kártavuđđui (beassanbileahtta Norge digitálii) sullii 350 000 ruvnnu mii lea jahkásaš boahhteáiggi gollu, oastit guoddinvejolaš ovttagaid geavahussii giettis (12 gpl) ja bargiid oahpahussii 150 000 ruvnnu, bálká-, mátk- ja eará goluide GDS-koordináhtora/prošeaktajodíheaddji ektui 375 000 ruvnnu. Kártavuoddu 2005 váste (beassanbileahtta Norga digitálii) luvvejuvvoi go mii mávssiimet osiid fylkkagieldda beassanbileahtas, ja danne várrejuvvo/sirdojuvvo 200 000 ruvnnu das jahkái 2006. Dát gessojuvvo eret 875 000 ruvdnosaš dárbbus, ja nu várrejuvvo 675 000 ruvnnu GDS-prošektii 2006 várás.

Sámediggevistti bajásdoallan

Sámediggi lea okta dain hárvenaš stáhta ásašain Norggas, mii ieš eaiggáduššá visttis. Jurdda dán duogábealde lea ahte Sámediggi galgá leat “hoavda iežas viesus”. Dát mearkkaša dan ahte Sámediggi ii dárbbas máksit láiggu sullii 5200 njealjehasmehteris. Nuppe dáfus lea Sámedikkis alddis ovddasvástádus háhkat ekonomalaš resurssaid maiguin sihkkarastit vistti dohkálaš bajásdoallama boahhteáiggis. Visti lea ceggejuvvon vihtta jagi dassái, ja dán rádjái eai leat leamaš stuorra bajásdoallangolut. Boahhteáiggi bajásdoallama hástalusaid geažil berre Sámediggi čohkkegoahtit ruđaid stuorat bajásdoallanbargguide. Plána mielde galget buot glássakárpmat olggobealde gellojuvvo ja oljejuvvo boahhte jagi. Maiddái eará bajásdoallanbarggut čađahuvvojit jagis 2006.

Evttohuvvo ahte Sámediggi várre 400 000 ruvnnu 2006 várás sámediggevistti bajásdoallama váste boahhteáiggis. Dat mearkkaša ahte dát ruđat geavahuvvojit dárbbu mielde sámediggevistti bajásdoallamii jagis jahkái.

Vuolláičála: _____/_____

Rehketdoalu dáfus vejolaš badjelbáhčaga sáhtta sirdit reviderejuvvon bušehtii dukset ruđaid sámediggevistti bajásdoallamii boahhteáiggis.

21 2007 Bušeahttadárbbut

Dárbu buohkanassii fuolahit daid doaimmaid ja dan ovddasvástádusa mii Sámedikkis lea sámi álbmogii šláddjás sámi servodagas, lea stuoris. Danne leat Sámedikkis stuorra vuordámušat ráđđehussii maŋŋágo gielaministtar ja sámediggepresideanta gidđat 2005 šadde ovttaoavilii ráđđádallanprosedyraid ektui stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki gaskka. Sámediggi ádde ahte ii leat realisttalaš oažžut nu stuorra lasáhusaid ovttá bušehttajagis, ja danne doaivu ahte Ráđđehus ja Sámediggi johtilit gávnnaht ortnega movt šiehtadit jahkásaš bušehttarámma nu ahte ásahuvvo oktasaš áddejupmi sámi servodaga dilis ja ovddidandárbbuin.

Ráđđehusa stáhtabušeahттаevttohus jahkái 2006 Sámediggái čájeha ahte ain leat máŋga departemeantta mat eai buhte hadde- ja bálkágoargnuma jagi 2005 juolludusa ektui. Sámediggi vuordá ahte 2007 bušeahтта vuosttažettiin muddejuvvon hadde- ja bálkágoargnuma geažil 2006 juolludeami ektui dain departemeanttain. Mudden ferte dahkkojuvvot buot dain departemeanttain, main dál leat juolludeamit Sámedikki bušehttii. Dan lassin vuordá Sámediggi lassánit rámma vuolábealde válddahallojuvvon doaimbajuide.

Sámediggi bivdá Sámediggeráđi ovttas guovddáseiseválddiiguin árvoštallat ráhkadit 5 jagi lasihanplána duhtadit Sámedikki bušeahttadárbbu. Dát plána berre čadahuvvot dainna lágiin ahte bušeahтта lassána dađistaga eanet ja eanet olles lasihanáigodagas. Dat galgá leat olggobealde daid goluid maid Sámediggi oažžu go valdá badjelajas odđa doaimmaid (gohččojuvvon dahje maid ieš lea sávvan).

2006 stáhtabušeahttarámma vuolggasajis lea Sámediggi válljen vuoruhit muhtin surggiid 2007 bušeahտas, ja bivdá ahte rámma poasttas 50 lasihuvvo 30 800 000 ruvnnuin 2007 várás. Vuoruhuvvon suorggit leat juogaduvvon ovttaskas departemeanttaide, ja leat ná:

Tabella 21.0 Bušeahttadárbu 2007

(1000 ru)

Čilgehus		2003	2004	2005	2006	Dárbu 2007	Erohus	% erohus
Giella- ja guovludepartemента	GGD	129 800	140 400	146 400	153 350	157 625	4 275	2,8 %
Oahpahus- ja dutkandepartemента	ODD	26 689	27 589	34 069	33 453	37 353	3 900	11,7 %
Mánáid- ja bearašdepartemента	MBD	8 413	10 716	11 080	11 435	11 935	500	4,4 %
Birasgáhttendepartemента	BD	2 000	2 000	2 000	2 000	3 000	1 000	50,0 %
Kultur- ja girkodepartemента	KG D	30 244	31 734	32 613	44 243	59 843	15 600	35,3 %
Dearvašvuodadepartemента	DD	5 100	5 100	5 100	5 400	6 400	1 000	18,5 %
Eanadoallodepartemента	EDD	4 000	4 000	4 000	4 000	5 075	1 075	26,9 %
Olgoriikadepartemента	OD	0	0	0	0	650	650	-
Guolástus- ja riddodepartemента	GRD	0	0	0	0	1 075	1 075	-
Ealahusdepartemента	ED	0	0	0	0	1 075	1 075	-
Justiisadepartemента	JD	0	0	0	0	650	650	-
Buohkanassii juolluduvvon I		206 246	221 539	235 262	253 881	284 681	30 800	12,1 %
GGD - Sámeálbm o'foandda reantttut	GGD	7 119	4 650	4 650	4 650	4 650	0	0,0 %
Buohkanassii juolluduvvon II		213 365	226 189	239 912	258 531	289 331	30 800	11,9 %

Vuolláičála: _____/_____

Evttohuuvvon bušehttalasáhus 2007 várás galgá gokčat sámi servodaga unnimus dárbbu ja addit Sámediggái doaimanfrijavuoda ovddidit ja álggahit ođđa doaimabijuid. Vuolábealde leat Sámedikki vuoruheamit čilgejuvvon lagabui.

Tabealla 21.1 Bušehtttadárbu 2007

(1000 ru)

Poasta	Čilgehus	Dept.	Bud 2007
100	Oahpponeavvobuvttadeapmi skuvlaodastusa geažil	ODD	2 000
100	Doaimabijut rávesolbmuid oahpaheamis	ODD	500
100	Ráddeaddivirgi man bargoviidodahkan lea dutkan ja alit oahpput	ODD	700
100	Stipeanddat alit oahppui	ODD	500
100	Dutkan konferánsa	ODD	200
150	Giella oahpahanplánat ja giellaolbmilprográmma	KGD	1 000
150	Dulka oahppu	KGD	500
150	Korrektuvraprogramma "divvun.no"	KGD	1 100
150	Stipeanda mánáide ja nuoraide - Sámi nuoraiddirječállit	MBD	500
150	Sámegiella hállansyntesa	GGD	1 000
200	Tihppenruđat Sámi valástallan, erenoamážit mánáid ja nuoraidda várás	KGD	2 000
200	Sámi riikkaviddosaš ásašusat	KGD	2 000
200	Kulturguovddášfoanda	KGD	6 000
300	Sámi ovddidanfoanda doaimaguovllu viiddideapmi ja nannen	GGD/GDD/ED/EDD	2 000
300	Duođešiehtadus - Buvttaovddeapmi, vuovdaleapmi ja vuovdin	GGD/GDD/ED/EDD	2 300
400	Sámi kulturmuhtosuođjaleapmi	BD	1 000
400	Sámi museat	KGD	3 000
450	Dearv. ja sosiála - prošeaktaruđat sámi dearv.- ja sosiáladoaimabijuide	DD	1 000
500	Ovttasbargošiehtadusat fylkkgiellaiguin	GGD	2 200
550	Riikkaidgaskasaš bargu ja Eamiálbmotvuoigatvuodát	OD/JD	1 300
Submi			30 800

21.1 Poasta 100 Oahpaheapmi

Sámedikki áŋgiruššansuorggit oahpaheamis, skuvllas ja oahpus sáhttet hábmejuvvot čuovvovaš oassemihttomeriid ektui:

- Sámediggi galgá bargat dan ala ahte vuoddo- ja joatkkaskuvllat leat gaskaoapmin sámi giela, kultuvrra ja servodateallima suodjaleamis, ovddideamis ja gaskkusteamis.
- Sámediggi galgá váikkuhit dan ahte Sámediggi sáhtta bidjat eavttuid sámi skuvla- ja oahpahušfálaldagaide ja hábmet daid.
- Sámediggi galgá oažžut ovddiduvvot sámi oahpponeavvuid mearriduvvon plánaidda vuodul.
- Bargat dan ala ahte sámi ohppiidda individuála vuoigatvuohta oahpahušsii sámegiela ja sámegiellii duohtan dahkkojuvvot nu ahte sámi oahppit ožžot ollesárvošaš sámi skuvlafálaldaga.

Ekonomalaš rámmaid ferte lasihit vai sáhtta ollašuttit čuovvovaš dárbuid:

- Bajidit oahpponeavvobuvttadusa rámmaid skuvlaodastusaidda geažil.
- Doaimabijut rávesolbmuid oahpahušas.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

193 siidu 214 siiddus

- Odđa virgi man bargosuorgin lea dutkan ja alit oahppu. Evttohuuvvo ahte ásahuvvo ráđdeaddivirgi man bargosuorgin lea dutkan ja alit oahppu. Jahkásaš gollu lea 700 000 ruvno.
- Bajidit stipendarámmaid alit ohppui. Jahkásaš rámma 500 000 ruvno.
- Dutkankonferánsa – jahkásaš rámma 200 000 ruvno.

21.2 Poasta 150 Giella

Giellaoahpahasplánat ja giellaubmilprográmma

Oarjelsámegiela ja julevsámegiela ektui eai gávdno makkárga ollislaš strategiiat ja plánat, dahje ekonomalaš lohpádusat olles oarjelsámi ja julevsámi guovlluid ektui. Dasa lassin váilot maiddá ollu oahpaheaddjit geain livččii oarjel- dahje julevsámegiela gelbbolašvuohta ja eará gelbbolašvuohta oarjel- dahje julevsámi diliid ektui. Berre bidjat eanet resurssaid oahpaheaddjiohppui bestemii ja giellagelbbolašvuođa bajideapmái. Mánáidgárdi ferte maid namuhuvvot dehálaš ásahussan go guoská vuoddoahpahussii sámegiela. Maiddá dása berre bidjat resurssaid nu ahte bargiin galgá leat dárbbalaš gelbbolašvuohta. Oktasaš giellaoahpahasplána oarjel- ja julevsámegielaide, mii oktiiordne dáláš ja jurddašuvvon resurssaid, ferte vuoruhuvvot bajemusii. Maiddá lea dehálaš ahte ráhkaduvvo oktasaš giellaubmilprográmma oarjel- ja julevsámegielaide váste, masa servet buot almmolaš ásahusat mat barget oarjel- ja julevsámegielaide. Dalle sáhtá ovtasráđiid ráhkadit vuoruhemiid ja ángiruššansurggiid. Dán oktavuodas berre oahpahusa ja gelbbolašvuođa bajideami oarjel- ja julevsámegiela vuoruhit. Dán ferte Sámediggi dahkat ovtasráđiid oarjel- ja julevsámi guovlluid fylkkasuohkaniiguin.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *1 000 000 ruvno*.

Dulkaohpahas

Sámediggi áigu bargat dan ala ahte ásahuvvo bissovaš sámi dulkaohppu Norggas. Sámediggi áigu ođasmahttit dulkaautorisašuvna. 2007 dárbut meroštallojuvvo *500 000 ruvno*.

Divvunprográmma divvun.no- oarjelsámi stávendárkkástus ja bissovaš doaibmaorganisašuvdna

Divvunprográmma divvun.no mii álggahuvvui 2004 čavčča, lea plánejuvvon loahpahuuvvot 2007 čavčča. Dalle galgá leat stávendárkkástus ja sátnejuohkinprográmma davvisámegiela váste ja stávendárkkástus julevsámegiela váste. Fágalaš ja ekonomalaš sivaide geažil ii váldjuvvon oarjelsámegiela mielde dán prošeaktii, muhto prošeaktajođiheaddjit ožžo bargun ráhkadit prošeaktačilgehusa stávendárkkástusa ovdideapmái oarjelsámegiela váste. Dát prošeaktačilgehus lea dál ráhkaduvvon, ja gollorámma vuosttaš jahkái lea meroštallojuvvon 475 000 ruvdnun. Áigumuš lea álggahit prošeavtta dalle go divvun.no lea loahpahuuvvon 2007 čavčča. Prošeakta oarjelsámegiela stávendárkkástus bisttášii sullii guokte jagi. 2008 várás lea meroštallojuvvon 1 800 000 ruvdnosaš gollu ja 2009 várás fas 1 700 000 ruvno.

Go prošeakta divvun.no loahpahuuvvo 2007 čavčča, de dárbbahuuvvo bissovaš doaibmaorganisašuvdna mii sáhtá váldit ovddasvástádusa guhkes áiggi bajásdoallan- ja ovddidanbarggus. Golut lea meroštallojuvvon 1 300 000 ruvdnun jahkái, mas 1 000 000 ruvno manná bálkkáide 1,5 jahkedoibmii ja 300 000 ruvno eará goluide. Ferte váldit vuhtii ahte

bissovaš doaibmaorganisašuvdna ferte leat doaimmas 01.07.07 rájes, nu ahte 2007 dárbu lea 650 000 ruvno.

Ollislaš ruhtadárbu 2007 várás dáid doaibmabijuide lea *1 100 000 ruvno*.

Mánát ja nuorat

Sámediggi lea ásahan stipeandaortnega earret eará nuoraide geat háliidit lohkat julev- dahje oarjelsámegeiela universitehtas dahje allaskuvllas. Sámediggi áigu maid árvvoštallat stipeandaortnega ásaheami sámi nuoraidgirječálliide. Dehálaš lea doarjut sámi fálddagaid mánáide ja nuoraide internehtas, videos ja radios.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu livččii *500 000 ruvno*.

Sámi hállansyntese

2003:s diŋgui Sámediggi e-sápmi prošeavtta bokte čielggadusa man ollu mávssášii ovddidit sámi hállansyntesa. Čielggadusa loahppajurdda lei ahte golut gártet leat sullii 4 200 000 ruvno. Sámi hállansyntesa lea ávkálaš erenoamášpedagogalaš veahkkeneavvu ja lea stuorra ávkin maiddái dakkár olbmuide, geat háliidit oahppat sámegeiela. Sámediggi háliida álggahit prošeavtta čielggadusa vuodul, ja meroštallá 2007 gollun leat *1 000 000 ruvno*.

21.3 Poasta 200 Kultuvra

Tihppenrudat sámi valáštallama várás, erenoamážit mánáid ja nuoraid várás

Sámediggi háliida ahte mánáide ja nuoraide galget ovddiduvvot buorit bajásšaddaneavttut. Organiserejuvvon valáštallan lea seamma dehálaš sámi mánáid ja nuoraid bajásšaddaneavttuide go álbmoga muđuige mánáid ja nuoraid bajásšaddaneavttuide. Dan lassin organiserejuvvon sámi valáštallanlihkadus duddjo oadjebas rámmaid, mat nannejit iešdovddu ja oktiigullelašvuoda ja nu maiddái ráhkkanahttá mánáid ja nuoraid eallit máŋggakultuvrralaš servodagas.

Meroštallojuvvon 2007 dárbu lea *2 000 000 ru* tihppenruhtan sámi valáštallamii, mas erenoamážit láhččojuvvo doaimmaide mánáid ja nuoraid várás.

Sámi riikkaviidosaš ásaheamat – Beaivváš Sámi Teahter ja Sámi Dáiddaguovddáš

Sámediggi háliida addit riikkaviidosaš sámi ásaheamat Beaivváš Sámi Teahterii ja Sámi Dáiddaguovddáži buoret vejolašvuodaid bálvalit olles sámi servodaga. Danne lea dárbu buoridit dáid ásaheamat ekonomalaš eavttuid. Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *2 000 000 ru* riikkaviidosaš sámi ásaheamat nannemii.

Kulturguovddášfoanda

Sámediggi oaidná dárbbu ásaheamat kulturguovddášfoandda. Foanda galgá gokčat odđa guovllulaš ja báikkálaš sámi kulturguovddážiid investerengoluid. Foanda ásaheamat uhcimusat 6 miljon ruvdnosaš álggahankapitalain ja foandakapitala ođasmahttojuvvo bistevaš jahkásaš juolludemiiiguin Stuorradikkis. Kulturguovddášfoandda ásaheamat Sámedikki bušehtas ii mearkkaš ahte Sámediggi váldá badjelasaš olles ovddasvástádusa sámi kulturviesuin. Ovddasvástádus gullá ain ráđđehussii.

Sámi kulturviesuin lea erenoamáš mearkkašupmi daidda guovlluide, gos sámit leat čielga unnitlohkun álbmoga ektui muđui. Sámi kulturviesut leat sámegiela, sámi kultuvrra ja sámi iešdovddu ovddideami guovddážat. Seammas láhkáii doibmet sámi museat kulturviessun viidáset perspektiivvas. Seammas duddjojii sámi kulturviesut vuoddostrukturvrra, mii addá báikegottiide ovdánanvejolašvuodaid.

Meroštallojuvvon dárbu 2007 várás lea 6 000 000 ru sámi kulturviesuid kulturguovddášfoandda ásaheapmái.

21.4 Poasta 300 Ealáhus

Sámi ovddidanfoanda

Sámediggi lea viiddidan foandda geográfalaš doaibmaguovllu goskat eanet gielddaide ja guovlluide, seammas go addojuvvo doarjja sámi kulturdoaibmabijuide muđui riikkas. Jos Sámediggi galgá čuovvolit politihkalaš mihtomeriid, de lea dehálaš nannet Sámi ovddidanfoandda vai sáhtá álggahit doaibmabijuid ja dustet daid dárbbuid, mat leat barggolašvuoda ja ealáhusovdánahttima nannema oktavuodas sámi guovlluin. Báikkálaš ealáhuseallima nannen ja ovddideapmi lea bajimus mihtomearrin ássama ja barggolašvuoda doalaheamis regionála- ja guovlopolitihka oktavuodas.

Sámi guovlluid ealáhuseallimis leat smávva fitnodagat main iešalddis lea sihke uhccán ieškapitála, gelbbolašvuoda ja innovašuvdnadáidu dustet daid hástalusaid mat leat rašonaliserema, strukturvarievdadusaid ja nuppástuhttimiid oktavuodas mat máilmeviidosaččat báidnet dáláš ealáhuseallima. Go galgá dustet daid hástalusaid ealáhuseallimis, maidái báikkálaččat, de ferte Sámi ovddidanfoandda váikkuhangaskaoapmeortnega nannet mealgat nu ahte dat sáhtá dustet sihke investerendoarjaga ja innovašuvndaovddideami doaibmabijuid ruhtadeami. Otnáš kapitálarámma mii lea foandda geavahusas ii leat dohkálaš jus galgá leat árjjalaš ruhtadeaddjin báikkálaš ealáhuseallimis sámi guovlluin.

Gaskamearálaččat ferte sáhttit meroštallat unnimusrámma 1 miljon ruvno ealáhusovddideapmái buot nama mielde namuhuvvon gielddaide foandda geográfalaš doaibmaguovllus. Evttohuvo lasihanplána man vuodul dárbbut gokčojuvvojii ja 2007 várás meroštallojuvvo 2 000 000 ruvdnosáš dárbu.

Duodji

Sámediggi lea 2005:s dahkan válđošiehtadusa duodjeorganisašuvnnaiguin Sámiid duodji ja Sámiid Duodji Riikkaorganisašuvnnain. Oasálaččat galget jahkásaččat šiehtadallat ealáhusšiehtadusa duoji váste. Vurdojuvvo ahte dárbbut iešguđet doaibmabijuide duodjeealáhusas lassáni. Duodjeealáhus rahčá ealáhussii bestemiin heajos gánnahttivuoda geažil. Ealáhusšiehtadusa ásaheapmi lea okta doaibmabijuin duoji ovddidanprográmmas. Iešguđet ángiruššamat duoji ovdánahttinprográmmas galget heivehuvvot ealáhusšiehtadussii. Šiehtadusbealit dat fertejit šiehtadusa rámmaid siskkobalde hábmet ođđa doaibmabijuid mat galget duohtan dahkkojuvvot. Ealáhusšiehtadusa ulbmilin lea váikkuhit dan ahte duodjeealáhus oažžu buriid rámmaeavttuid nu ahte dat geasuhišgoahtá bargat dujiin boahteáiggis. Berre bidjat stuorát deattu buvttuovddideapmái, vuovdaleapmái ja vuovdimii. Evttohuvo lasihanplána man vuodul gokčat dárbbuid ja meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 2 300 000 ruvno.

Vuolláičála: _____/_____

21.5 Poasta 400 Kultursuodjaleapmi

Sámi kulturमितosuođjaleapmi

NAČ:s 2002:1 Fortid former framtid, lea evttohuuvvon ahte sámi kulturमितosuođjaleapmi fertte nannejuvvot ja dat fertte oažžut virggiid nugo sámi huksensuođjaleapmái, hálddašandoaimmaid bargamii, ollislaš birasbargui Sámedikkis ja riikkaidgaskasaš kulturमितoovttasbargui. Dovddahuuvvon lea maiddáa ahte lea dárbu nannet doarjjaruđaid bargat boazodoalu kultureatnadagain, sámi vistesuodjalemiin ja sámi kulturmuittuid duođasteimiin meahcceeatnamiid oktavuodas.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 1 000 000 ruvnno sámi kulturमितosuođjaleami nannemii.

Sámi museat

Sámediggi meannudii skábmamánu 2004:s dieđáhusa sámi museaid birra. Dieđáhusa fertte geahččat fárrolagaid stuorradiggedieđáhusain nr 22 (1999-2000) Kjelde til kunnskap og oppleving. Dehálaš lea ahte dat dieđáhusat čuovvoluvvojit sámi museaid ekonomalaččat nannemiin daid organisatuvrralaš ja fágalaš hástalusaid ektui maid dat ferttejit dustet. Sámediggi lea eaktudan ahte doarjja sámi museaide lasihuvvo viđa jagi áigodagas 20 000 000 ruvdnui. Dat lea realisttalaš stuorradiggedieđáhusa nr 22 (1999-2000) evttohusaid ektui, man oktavuodas viđa jagi áigodagas galgá lássaneapmi joavdat 202 000 000 ruvdnui lassin Norgga museasektuvrras dáláš dási. Sámi museaid ovddidanbargu ii dáhpáhuvvan nugo lei vurdojuvvon jagiin 2003 ja 2004. Danne lea dárbu viehka ollu ruđaid lasihit sámi museaide dain mañimuš jagiin dan viđa jagi áigodagas vai doarjja nannejuvvo.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 3 000 000 ruvnno sámi museaid nanosmahttimii.

21.6 Poasta 450 Dearvvašvuoda- ja sosiálaprošeaktaruđat

Sámediggi lea 1999 rájes juohkán prošeaktaruđaid sámi dearvvašvuoda- ja sosiálaulbmiliidda. Prošeaktaáidodat lei álggos vuos jagi 2001 lohppii, muhto lea jagi 2004 rájes šaddan bissovaš ortnegin. Doarjjaortnega rámma ii leat sturron 1999 rájes. 2005:s lei várrejuvvon 4 100 000 ruvnno prošeavttaide ja veajuiduhtinstipeandan, ja 1 000 000 ruvnno lea várrejuvvon guovtti virgái ja jahkásaš prošeaktaseminára doallamii. 2005:s bohte ohcamat su. 9 000 000 ruvnno ovddas.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea 1 000 000 ruvnno dearvvašvuoda- ja sosiálaánjiruššamii.

21.7 Poasta 500 Ovttasbargošiehtadusat fylkkagielddaiguin

Guovddáš dási guovlopolitihkalaš čilgehusain lea nannosit deattuhuvvon bargu ovddidit guovllulaš searvevuoda guovllulaš ovdánahttinruđaid hálddašeamis iešguđet ulbmiliidda.

Sámediggi lea oaidnán dehálažžan searvat guovllulaš searvevuhtii fylkkagiielddaiguin vai lea viides vuoddu ovddidit sámi servodaga ja ealáhuseallima.

Sámediggi lea dahkan geatnegahtti ovttasbargošiehtadusaid sihke Finnmárkku, Romssa, Norlánda, Davvi- ja Máttá-Trøndelága ja dasto Hedmárkku fylkkasuohkaniiguin. Dat dahkkojuvvon šiehtadusat ovttaskas fylkkasuohkaniiguin nannejit ovttasbarggu ja nu addet oktasaš givrodaga dustet hástalusaid ealáhusovdánahttima, gielalaš, kultuvrralaš ja eará servodatpolitihkalaš gažaldagaid ektui guovllulaččat iešguđet osiin riikkas gos lea sámi ássan. Šiehtadusaid bokte lea láchččojuvvon vejolašvuhta suodjalit ja ovddidit sámi giela, kultuvrra, servodateallima ja ealáhuseallima iešguđet guovlluin riikkas. Šiehtadusat geatnegahttet beliid ovttasráđiid ovddidit sámi servodaga olles sámi ássanguovllus.

Vai Sámediggi sáhtta leat ovttaárvosaš ja árijjalaš bealli ovttasbarggus, de eaktuda dat stuorat váikkuhangaskaomiid rámmaid go dan maid Sámediggi dál sáhtta vuoruhit dáláš bušeahta siskkobealde. Dárbu lea eanet ruđaide jos galgá sáhttit čadahit daid iešguđet doaibmabijuid mat leat mearriduvvon ja šiehtaduvvon iešguđet šiehtadusain.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *2 200 000 ruvno* Sámedikki bargui ovttasbargošiehtadusaiguin fylkkasuohkaniiguin.

21.8 Poasta 550 Riikkaidgaskasaš bargu

Sámediggi háliida nannet iežas riikkaidgaskasaš barggu boahstevaš jagiin. Sámedikki bargu riikkaidgaskasaš eamiálbmotáššiin siskkilda dál doarjaga doaibmabijuide ja bargui Barentsguovllu, ON ja árttalaš ovttasbarggu siskkobealde. Sámediggi háliida viiddidit barggu guoskat maiddái Brussel-kantuvrra ásaheapmái Sámi parlamentáralaš rádi olis.

Meroštallojuvvo ahte 2007 dárbu lea *1 300 000 ruvno* Sámedikki riikkaidgaskasaš barggu nannemii.

22 2007 bušeahtadárbbut– Ruhtaduvvojit eará kapihttaliin

22.1 Sámi áviissat

Sámediggi oaivvilda ahte sámiin álbmogin ja eamiálbmogin Norggas lea vuoigatvuotta sierralágán doaibmabijuide go guoská viiddis ja šláddjás sámi mediafálaldaga ásaheapmái. Sámedikki mielas lea erenoamáš dehálaš ahte sámi mánát ožžot sáme-gielat mediafálaldaga. Sámi mediapolitihka mihttomearrin lea sihkkarastit sátnefriijavuoda vuoddoeaktun ealli sámi demokratiijai, sihkkarastit áššálaš ja buotbealát diehtujuohkima buot sámiide, sihkkarastit ja nannet sámi servodateallima, giela ja kultuvrralaš identitehta ja sihkkarastit ahte sámit ožžot kvalitehta dáfus buori ja buotbealát mediafálaldaga daid iešguđet mediajoavkkuid siskkobealde.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 07.12.05 dii. 19.20.

Vuolláičála: _____/_____

Čeahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

198 siidu 214 siiddus

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 059/05

Boazodoalu vuoigatvuođat Meavkkis - Arvenjárggas

Arkiva

Arkiiváššennr.

SF-639

04/1155

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga juovlamánu 08. b. dii. 09.05

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1		Sámediggeráđđi	R 108/05
2		Suodjalusdepartemeanta	Gulaskuddamat Meavki-Arvenjárga
3		Lainiovuoma sameby	Meavkki-Arvenjágga báhčínšillju

Meannudeamit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššennr
Sámediggeráđđi	26.10.05	R 108/05
Bajásšáddan- ja oahppolávdegoddi	21.- 24.11.05	
Sámedikki dievasčoahkkin	05.- 08.12.05	059/05

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Sámediggeráđđi mearrádusárvalus lávdegottiide

Sámediggi mearkkaša ahte Stuorradikki eaktu dan mearrádusas ahte laktit oktii Meavkki ja Arvenjágga, ii leat ollašuhthojuvvon. Álbmotrievtti prinsihpat rihkkojuvvojit jus báhčínšillju laktojuvvo oktii dálá plánaid mielde. Sámediggi ádde ahte Suodjalus dárbbášuvvo davvin, muhto Suodjalusa doaibma ferte lágiduvvot nu ahte sámi kultuvrra ávnnaslaš kulturvuodus ii biliduvvo.

Sign: _____/_____

Møtesekretærer: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

199 siidu 214 siiddus

Dan barggus ahte sihkkarastit sámi álbmoga sámi vuoigatvuodaid, atná Sámediggi Suodjalusa huksenplánaid Meavkkis ja Arvenjárggas hui dehálaš, prinsihpalaš ja resursagáibideaddji áššin. Sámediggi áigu earret eará ráđđádallamiid bokte Suodjalusdepartemeanttain bargat dan ala ahte sihkkarastit boahtteáiggi ceavzilis boazodoalu Meavkkis ja Arvenjárggas. Ovttasbargu galgá láchččojuvvot Sámediggeráđi ja joavkojodiheddjiid gaskkas dán ášši čuovvoleamis. Eaktu lea maiddáa ahte bargu dahkkojuvvo ovttas boazodoaluin. Viidáseappot adnojuvvo dehálažžan ahte dán barggu ii guđege muttus galgga dodjit dušše daidda boazodoalus, geaidda ášši guoská.

Sámediggi čujuha muđui ovddeš mearrádussii Áššis 37/04 mas earret eará gáibiduvvojit politihkalaččat ja juridihkalaččat čorges proseassat, main earret eará galgá biddjojuvovot ovdan dohkálaš, juridihkaš duodaštus das ahte stáhta sáhtta geavahit bággolonisteami, ja boahtit ovdan mii dat galgá bággolonistuvvot ja gean eaiggáduššan- ja oamastanriekti dat galgá bággolonistuvvot.

Bajásšaddan- ja oahppolávdegotti evttohus

Olles lávdegoddi dáiguin miellahtuiguin: NSR:a sámediggejoavku; Synnøve Solbakken-Härkönen, John Harald Skum, Rita-Alise Porsanger, Kjersti Myrnes Balto, Aili Keskitalo, Eivind Langås, Bargiidbellodaga sámediggejoavku; Jørn Are Gaski, Inger Jørstad, Josef Ingmar Vedhugnes, Hilde Anita Nyvoll Vangen, Per Ivar Henriksen, Wiebke Synnøve Slåtsveen, Åarjel læstoe; Kirsten Appfjell, Sámit Máttá/Lulli-Norggas; Johan Mikkel Sara

Olles lávdegotti evttohus

Sámediggi mearkkaša ahte Stuorradikki eaktu dan mearrádusas ahte laktit oktii Meavkki ja Arvenjárgga, ii leat ollašutttojuvvon. Stuorradiggi bijai eaktun Meavkki ja Arvenjárgga báhčinsiljuid oktiilaktimii ahte boazodoalloáššit galge čovdojuvovot. Dát eavttut eai leat ollašutttojuvvon dán rádjái. Álbmotrievtti prinsihpat rihkkojuvvojit jus bahčinsiljut laktojuvvojit oktii dálá plánaid mielde. Suodjalusa doaibma ferte lágiduvvot nu ahte sámi kultuvrra ja boazodoalu ávnnaslaš vuodus ii biliduvvo.

Forsvarsbygg lea dál rávven Suodjalusdepartemeantta bággolotnut guoskevaš guovllu Meavkkis ja Arvenjárggas.

Áššeovdáneami vuodul bivdá Sámediggi ráđđádallamiid Ráđdehusain namuhuvvon áššis, ja čujuha miessemánu 11. b. 2005-mannosaš ráđđádallanšiehtadussii Ráđdehusa ja Sámedikki gaskkas.

Sámi kultuvrra vuđđosa suodjaleapmi oppalaččat ja sámi boazodoalu ávnnaslaš vuđđosa suodjaleapmi erenoamážit lea deatalaš servodatovddasvástádus. Sámi vuoigatvuodát areálasuodjaleami oktavuodas lea dakkár stáhta ovddasvástádus, maid ealáhusdoaimmaheadjit eai galgga okto fuolahit eai rievttálaččat eaige politihkalaččat.

Dan barggus ahte sihkkarastit sámi vuoigatvuodaid sámi álbmogii, atná Sámediggi Suodjalusa huksenplánaid Meavkkis ja Arvenjárggas hui dehálaš, prinsihpalaš ja resursagáibideaddji áššin. Sámediggi áigu ráđđádallamiid bokte Ráđdehusain bargat dan ala ahte sihkkarastit

Sign: _____/_____

boahtteáigái ceavzilis boazodoalu Meavkkis ja Arvenjárggas álbmotrievtti mearrádusaid siskkobealde. Bargu eaktuduvvo dahkkojuvvot ovttasráđiid boazodoalu orgánaiguin ja boazodollui guoskevaš beliiguin.

Sámediggi čujuha ovdeš evttohusaide áššis main earret eará gáibiduvvojit politihkalaččat ja juridihkalaččat čorges proseassat sámi vuoigatvuodaid ja boazodoalu vuoigatvuodaid ektui. Sámediggi oaidná ahte dárbbášuvvo eanet juridihkalaš duodaštus ja váikkuhusčielggadeapmi sámi servodaga ja dán guovllu sámi boazodoalu boahtteáigge várás.

Viidáseappot galget buot eanabahkkemat guovllus mañiduvvot dassážiigo Sámi vuoigatvuodálávdegotti evttohus sámi vuoigatvuodadiliid birra máttabealde Finnmárkku, lea biddjojuvvon ovdan.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Bajásšaddan- ja oahppolávdegotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Jørn Are Gaski, áššejodiheaddji	
2	John Harald Skum	
3	Randi A. Skum	
4	Bjarne Store-Jakobsen	
5	Synnøve Solbakken- Härkönen	
6	Terje Tretnes	Bjarne Store-Jakobsen
	Terje Tretnes	
7	Per Andersen Bæhr	
	Olaf Eliassen	

Sign: _____/_____

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggi mearkkaša ahte Stuorradikki eaktu dan mearrádusas ahte laktit oktii Meavkki ja Arvenjárgga, ii leat ollašuttuojuvvon. Stuorradiggi bijai eaktun Meavkki ja Arvenjárgga báhčínšiljuid oktiilaktimii ahte boazodoalloáššit galge čovdojuvvot. Dát eavttut eai leat ollašuttuojuvvon dán rádjái. Álbmotrievtti prinsihpat rihkkojuvvojit jus bahčínšiljut laktojuvvojit oktii dálá plánaid mielde. Suodjalusa doaibma ferte lágiduvvot nu ahte sámi kultuvrra ja boazodoalu ávnnaslaš vuodus ii biliduvvo.

Forsvarsbygg lea dál rávven Suodjalusdepartemeantta bággolotnut guoskevaš guovllu Meavkkis ja Arvenjárggas.

Áššeovdáneami vuodul bivdá Sámediggi ráđđádallamiid Ráđđehusain namuhuvvon áššis, ja čujuha miessemánu 11. b. 2005-mannosaš ráđđádallanšiehtadussii Ráđđehusa ja Sámedikki gaskkas.

Sámi kultuvrra vuđđosa suodjaleapmi oppalaččat ja sámi boazodoalu ávnnaslaš vuđđosa suodjaleapmi erenoamážit lea deatalaš servodatovddasvástádus. Sámi vuoigatvuodát areálasuodjaleami oktavuodas lea dakkár stáhta ovddasvástádus, maid ealáhusdoaimmaheaddjit eai galgga okto fuolahit eai rievttálaččat eaige politihkalaččat.

Dan barggus ahte sihkkarastit sámi vuoigatvuodaid sámi álbmogii, atná Sámediggi Suodjalusa huksenplánaid Meavkkis ja Arvenjárggas hui dehálaš, prinsihpalaš ja resursagáibideaddji áššin. Sámediggi áigu ráđđádallamiid bokte Ráđđehusain bargat dan ala ahte sihkkarastit boahtteáigái ceavzilis boazodoalu Meavkkis ja Arvenjárggas álbmotrievtti mearrádusaid siskkobealde. Bargu eaktuduvvo dahkkojuvvot ovttasráđiid boazodoalu orgánaiguin ja boazodollui guoskevaš beliiguin.

Sámediggi čujuha ovddeš evttohusaide áššis main earret eará gáibiduvvojit politihkalaččat ja juridihkalaččat čorges proseassat sámi vuoigatvuodaid ja boazodoalu vuoigatvuodaid ektui. Sámediggi oaidná ahte dárbbášuvvo eanet juridihkaš duodaštus ja váikkuhusčielggadeapmi sámi servodaga ja dán guovllu sámi boazodoalu boahtteáigge várás.

Viidáseappot galget buot eanabahkkemat guovllus mañiduvvot dassážiigo Sámi vuoigatvuodálávdegotti evttohus sámi vuoigatvuodádiliid birra máttabealde Finnmárkku, lea biddjojuvvon ovdan.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 08.12.05 dii. 09.50.

Vuoddogiella: Dárogiella

Ášši 060/05

Ohcan luvvejuvvot doaimmas sámedikki áirrasin - Berit Oskal Eira

Arkiva

Arkiiváššennr.

SF-012.11

04/5305

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga juovlamánu 08. b. 2005 dii. 09.50

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1		Čoahkkinjođihangoddi	Ášši 04/05
2		Berit Oskal Eira	Virgelobi ohcan

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššennr
Čoahkkinjođihangottis	09.11.05	Ášši 04/05
Sámedikki dievasčoahkkin	06.- 08.12.05	

II Evttohusat ja mearkkašumit

Čoahkkinjođihangotti mearrádusárválus Sámedikki dievasčoahkkimii:

Sámediggeáirasii Berit Oskal Eirai mieđihuvvo virgelohpi doaimmas sámedikki áirrasin dan áiggis go doaimmá stáhtačállin.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Čoahkkinjođihangotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

203 siidu 214 siiddus

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Josef Vedhugnes, áššejođiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

Sámediggeáirasii Berit Oskal Eirai miđihuvvo virgeloŋpi doaimmas sámedikki áirrasin dan áiggis go doaimmá stáhtačállin.

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 08.12.05 dii. 09.55.

Vuodđogiella: Dároggiella

Ášši 061/05

Lahtu ja várrelahtu válljen Sámi parlamentáralaš ráđđái

Arkiva

Arkiiváššénr.

SF-911

05/243

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga juovlamánu 08. b. 2005 dii. 09.55

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššénr
Válgalávdegoddi	07.12.05	008/05
Sámedikki dievasčoahkkin	06.- 08.12.05	61/05

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Valgalávdegotti evttohus

Čuovvovaš lahttut evttohuvvojit Sámi parlamentáralaš ráđđái:

- Anders Urheim, lahttu
- Marie Therese N. Gaup, várrelahttu

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Válgalávdegotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

205 siidu 214 siiddus

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Magnhild Mathisen, áššjodiheadji	

VI Sámedikki mearrádus

Lahttu ja várrelahttu Sámi parlamentáralas ráddái:

- Anders Urheim, lahttu
- Marie Therese N. Gaup, várrelahttu

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 08.12.05 dii. 10.00.

Vuoddogiella: Dárogiella

Ášši 062/05

Sámedikki dorajjastiivra válljen 2005 - 2009

Arkiva

Arkiiváššennr.

SF-012.51

05/3966

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga juovlamánu 08. b. 2005 dii. 10.00

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1	09.11.2000		Retningslinjer for Sametingets tilskuddsstyre

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššennr
Valgkomiteen	07.12.05	
Sametingets plenum	06.- 08.12.05	

Áššeovddidus

Sámedikki doarjjastivrra njuolggadusaid (§ 3) mielde galgá Sámediggi nammadit doarjjastivrra Sámedikki áراسiid gaskkas. Válljejuvvot 7 lahttu, mas mielde maiddái jodiheaddji ja nubbijodiheaddji, peršovnnalaš várrelahtuiguin ovvta váлгаáigodahkii. Válga lea gorrelahkoválga. Doarjjastivra galgá dál välljejuvvot 2005 – 2009 váлгаáigodahkii.

Sámedikki doarjjastivra lea Sámedikki hálddašanorgána daid foanddaid ja doarjjaruđaid váste maid Sámediggi bidjá doarjjastivrii juohkima várás.

2001 – 2005 váлгаáigodagas leat Sámedikki doarjjastivrras leamaš čuovvovaččat:

Jarle Jonassen, jodiheaddji, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Ingar Eira Marie Therese. N. Gaup, nubbijodiheaddji, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Anders Urheim Olaf Eliassen, lahttu, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Kristine Martinsen Ove Johnsen, lahttu, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Per A. Bæhr Ann Kristine Sara, lahttu, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Kjell Jøran Jáma Terje Tretnes, lahttu, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Marit Guttorm Graven Willy Ørnebakk, lahttu, ja su peršovnnalaš várrelahttu lei Elin Sabbasen

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

207 siidu 214 siiddus

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Válgalávdegotti evttohus

Čuovvovaš áirasat válljejuvvojit Sámedikki doarjjastivrii válgaáigodahkii 2005 – 2009:

Namma	Doaibma	Persovnnalaš várrelahttu
Ann Mari Thomassen	jođiheaddji	Ánne Márjá Gaup Eira
Willy Ørnebakk	nubbijođiheaddji	Torill Bakken
John Harald Skum	lahttu	Tor Mikalsen
Miriam Paulsen	lahttu	Ellen Kristine Saba
Marie Therese N. Gaup	lahttu	Knut Store
Sten Jønsson	lahttu	Kirsten Appfjell
Olaf Eliassen	lahttu	Camilla Pedersen

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Válgalávdegotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Magnhild Mathisen, áššejođiheaddji	
2	Per Andersen Bæhr	

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingirjii čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

208 siidu 214 siiddus

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaš áirasat välljejuvvojedje Sámedikki doarjjastivrii válgaáigodahkii 2005 – 2009:

Namma	Doaibma	Persovnnalaš várrelahttu
Ann Mari Thomassen	jođiheaddji	Ánne Márjá Gaup Eira
Willy Ørnebakk	nubbijođiheaddji	Torill Bakken
John Harald Skum	lahttu	Tor Mikalsen
Miriam Paulsen	lahttu	Ellen Kristine Saba
Marie Therese N. Gaup	lahttu	Knut Store
Sten Jønsson	lahttu	Kirsten Appfjell
Olaf Eliassen	lahttu	Camilla Pedersen

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 08.12.05 dii. 10.05

Vuoddogiella: Dárogiella

Ášši 063/05

Sámedikki virgáibidjanráđi váidalusorgána nammadeapmi

Arkiva

Arkiiváššennr.

SF-210

05/3732

Ášši meannudeapmi álggahuvvui duorastaga juovlamánu 08. b. 2005 dii. 10.05

I Mildosat

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
			Sámedikki bargiidnjuolggadusat

Meannudemit

Politikalaš dássi	Beaivi	Áššennr
Válgalávdegoddi	07.12.05	
Sámedikki dievasčoahkkin	06.- 08.12.05	

Áššeovddidus

Sámedikki bargiidnjuolggadusat, Sámediggi mearridan miessemánu 31. b. 2005, 4. čuokkis. Váidalusorgána, nanne čuovvovaččat:

Sámedikki politihkkalaš virgáibidjanráđi váidalusorgána lea Sámedikki váidalusorgána man Sámediggi nammada Sámedikki áirasiid gaskkas, ja das leat jodiheaddji, nubbinjodiheaddji ja okta lahttu.

Áigodagas 2001-2005 leat guoddalanorgánas leamaš Roger Pedersen, Josef Vedhugnes ja Tormod Bartoldsen.

II Evttohusat ja vejolaš mearkkašumit

Válgalávdegotti árvalus

Čuovvovaččat nammaduvvojit lahttun guoddalanorgánii:

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

210 siidu 214 siiddus

1. Marie Therese N. Gaup, jodiheaddjin
2. Josef Vedhugnes, lahtun
3. Kirsten Appfjell, lahtun

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 39 čoahkis. Jienasteapmi čađahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Válgalávdegotti evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhkavuorrolistu ja replihkat

	Sáhkavuorru	Replihkka
1	Magnhild Mathisen, áššejodiheaddji	

VI Sámedikki mearrádus

Čuovvovaččat nammaduvvojedje lahtun guoddalanorgánii:

1. Marie Therese N. Gaup, jodiheaddjin
2. Josef Vedhugnes, lahtun
3. Kirsten Appfjell, lahtun

Ášši meannudeapmi loahpahuvvui 08.12.05 dii. 10.10

Vuodđogiella: Dárogiella

Ášši 64/05

BB áirras Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái nu mo válgalávdegoddi lea evttohan

Arkiva

Arkiiváššenr.

SF-012.19

05/2968

Ášši meannudeapmi álggahuvvui gaskavahkku juovlamánu 07. b. 2005 dii. 19.20

I Dokumeantalistu:

Nr	Beavi	Geas/Geasa	Tihttal
1	29.11.05	Bargiidbellodaga sámediggejoavku	Ođđa ášši áššelisttus boahtte dievasčoahkkimii

II Mearrádusárvalus:

Evttohus BB sámedikkejoavkku Egil Olli bokte

BB áirras Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái nu mo válgalávdegoddi lea evttohan.

III Jienasteapmi

43 áirasis ledje 41 čoahkis. Jienasteapmi čadahuvvui čuovvovaš vuoru mielde:

- Evttohus BB sámedikkejoavkku Egil Olli bokte dohkkehuvvui 37 jienain 4 jiena vuostá.

IV Beavdegirjelasáhusat

Dán áššis ii ovddiduvvon beavdegirjelasáhus.

V Sáhavuorrolistu ja replihkat

	Sáhavuorru	Replihkka
1	Egil Olli, áššejođiheaddji	

Vuolláičála: _____/_____

Čoahkkingiriji čállit:: Ellen Mienna Guttorm/Inga Margrethe Eira

212 siidu 214 siiddus

2	Isak Mathis O. Hætta	Magnhild Mathisen
	Klemet Erland Hætta, čoahkkinnortnegii	
3	Jánoš Trosten	
4	Terje Tretnes	
5	Klemet Erland Hætta	Egil Olli
	Klemet Erland Hætta	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	
	Egil Olli, čoahkkinnortnegii	
6	Toril Bakken	Kirsten Appfjell
		Isak Mathis O. Hætta
		Egil Olli
7	Anders Urheim	Klemet Erland Hætta
8	Isak Mathis O. Hætta	
9	Terje Tretnes	Josef Vedhugnes
	Terje Tretnes	
10	Olaf Eliassen	Toril Bakken
		Per Edvin Varsi
		Klemet Erland Hætta
	Olaf Eliassen	
11	Per Andersen Bæhr	
	Egil Olli, čoahkkinnortnegii	
	Jánoš Trosten, čoahkkinnortnegii	

VI Sámedikki mearrádus

BB áirras Wiebke Synnøve Slåttsveen sirdojuvvo ruovttoluotta Plána- ja finánsalávdegoddái.

Ášši meannudeapmi loahpahuuvui 07.12.05 dii. 20.20.

